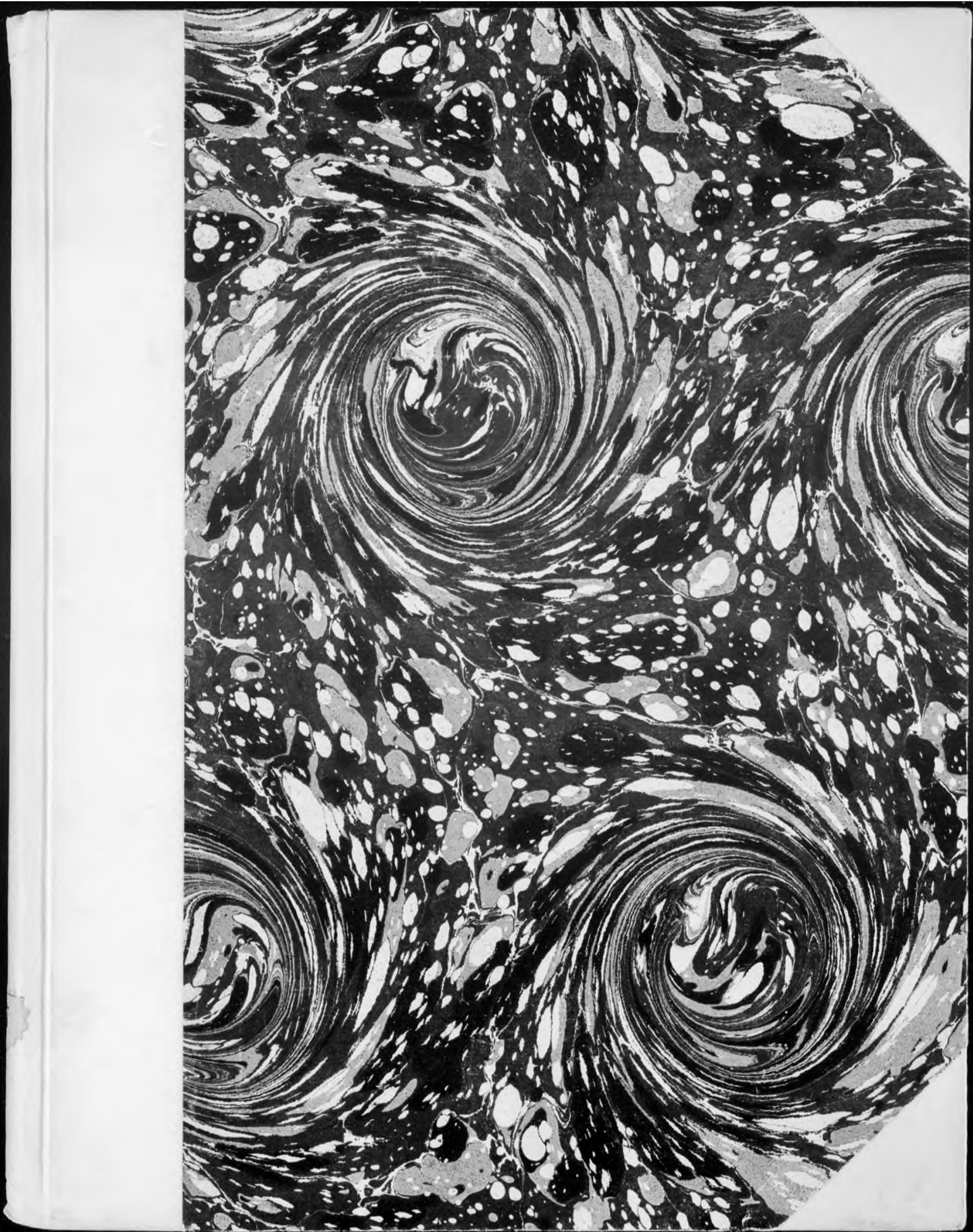

UBL: BKNOOG 87

Rockenwagler
87.

Een Schoone en Wonderlyke
HISTORIE

18087

V A N

VALENTYN EN OURSSON,

De twee Edele vroomen Ridder, Zoonen van den Mogenden Keyzer van *Grieken* en Neven van den Edelen Koning *Pepyn*, toen ter tijd Koning van *Vrankryk*.

Uyt het Frans in 't Nederduyts overgezet:

Van nieuws overzien en verbeterd met eenige schoone Figuren.

Tot AMSTERDAM,

By de Erve HENDRIK van der PUTTE, Boekverkooper op 't Water /
in de Lootsman.

Hoe Koning Pepyn trouwde een Edele Vrouw genaamd Barthem, van groot Geslagte en Afkomste.

Het eerste Capittel.

Het is waeragtig dat men vind in de Chronicken / dat de Koning Pepyn van Vrankryk getrouwt heeft een Edele Vrouw van groeten geslagte / zeer wijs in haar tijd / welke Vrouw groote tribulatiën leed en verjaagd werd upt 't gezelschap van haar Man / door een valse vermaledyde Vrouw / die de eerste nacht haar oudste Dogter te bedde zocht te brengen in de plaats van de Koningin: zy beley de zake zo verradelyk / dat zy haar Dogter in de stede van de Vrouw te bedde bracht by den Koning / die daar by getwan twee Zoonen / de een genaamt Hanefroy en de ander Hendrik, die hen-tieder tijd 't Land van Vrankryk zeer belasten en verdozben / en waaren seer kwaad en hobeerdig van herte / zo dat die noyt Vrankryk goed deden. Deze twee broeders waaren oorzaak dat de goede vrouw

Barthem in eierde gezet werd / en een lange tijd haar jonge leven versteet met zugten en kermen. Dog in dit verdriet wezende / so heeft Godt Almagtig haar aangeseen en haar eyndelyk laten vertroosten / en beroerde met barmhertigheyt 't Hert van Koning Pepyn, die zijn kwaad ontbood en hen lieden geopenbaard heeft de verderffnisse van zijn landen / also dat de Edeien besloten dat hy Barthem weder ontfangen zou: Also dat de Koning zijn vrouw weer ontfing. Niet lange hier na waerde Barthem een Zoon die genaamt was Carolus, welke was de hooge vermogende Koning Karel de Grootte, die in zijn jonckheyt groot verdriet en verraad leed / en verdoeben werd upt Vrankryk, dat dooz toedoen van Hanefroy en Hendrik zijn Broeders / als gy hier na nog hooren zult: maar om tot onzer matèrie te komen / wil ik alleen schryppen van Valentyn en Ourson

MIJ. DER NED.
LETTERKUNDE
TE LEIDEN

son, (Die twee Breders waeren van Keyserlijck geslagt) en van hun bever leven. Het is waeragtig dat koning Pepyn had een Suster gheheten Belesante, sejon en behagelijck; so had den koning hare in Breders sijn; 't is g' beent dooz de goede waeren / dat sy gepresen werd / so wel van goede als ook van de h' pte. Die maar sijn so bec / dat Keyser Alexander van Constantinopelen self hoorde van Belesante, die ontfienken werd niet haer lieve / so dat hy toog na Vrankryk met een grooten staet van veel Hertogen / Grauen / Prinszen en Ede en/elt op 't k'ostelijckste. Doe ordinerde de Keyser eenige van sijn Heeren tot Ambassadeuren / om aen den koning van Vrankryk te senden en te vercoeken sijn Suster Belesante aen hem te geven ter Egt. De koning dit hoorende / was seer verbijdt / so dat hy al sijn Heeren by hem heeft vergaderd / en haer doen openen de mening van den Keyser van Constantinopelen, die met den koning gesloten hebben / dat men den Keyser sijn begeerte soude toestaen. Dit gesloten wesende / hreft men de Ambassadeuren doen komen by den koning / deselve aldus aensprekende. Gy Edele Heeren gy sult u verootmoedigen en seggen den Hoog-gebooren Keyser Alexander, als dat ik niet in sijn Heeren besloten heb sijn begeerte te volgen. Dese maere is dooz al het Land geresen / daer dooz groote blijdschap is gewest / en dat om de groote alliantie tussen de Keyser en de koning van Vrankryk. Als de sake gesloten waren / is kort daer na de B'uyfust gehouden met groot genoeg en Feeffe / daer was alles dat men bedenken mocht. De Feest duurde een Maent lang. Als dese Feest gedaen was / nam de Keyser met alle sijn Heeren oozlof van den koning Pepyn, liet sijn Schoonbroeder / om na Constantinopelen te reynen met de schoone Belesante sijn Wuyf. De koning Pepyn liet sijn Heeren bereyden / om den Keyser met sijn Suster te geleiden / al die te Hobe bleven scheyden seer om 't vertrek van de schoone Belesante. De koning Pepyn geleide de Keyser met een schon geselschap / tot dat sy kwamen op de Haven daer de Keyser te Scheep soude g'ien. Doe nam den Keyser oozlof van den koning / bedankte hem seer van de eer / dat sijn Edel-

heyd geconsenteert had sijn Suster hem te geven tot een Wuyf. en van alre dat hy hem en sijn Docht bewesen had. Na de e' woorden hreft den Keyser de koning in sijn armen genomen en hem gekust. De koning spoe: Hooge vermogende Heere gy sult weeten dat ik u Edelheyd ontfangen nog eere gedaen hebbe / als u Keyserijck Majesteit toe behoord; dog de gracie en dankbaerheyd die u Soetheyd my bewesen / heeft / dat u Majesteit behest te willen hebben mijn Suster tot Gemalinne: so wi daer op van staen / dat ik u nu boozt al sulken vriend wesen sal en bereydt tot allen plaeten boozt u mijn lij te setten in de avonturen van der dood. Daer na ging de koning tot sijn Suster Belesante en seyde mijn allerleefste Suster / laet u dog gedonken van wat geslagte gy gekomen sy / regeerd u also dat het bloed van Vrankryk, eer daer dooz hebben mag: want gy sult in vreedende landen reysen / van Breders en Magen / regeerd u by wijse Vrouwen / en bewaerd u van kwaden raed of ligtelijck te gelooven / op dat gy niet in swarigheyd en komt / en nam haer in de armen en kustte met weenende oogen om haer vertrek wille. De Edele Vrouw Belesante was 't herie also bange / da' sy niet een woord spreken konde. Doe namen alle Heeren aen beyder syden oozlof / als ook alle Vrouwen en Jonk'vrouwen / die daer waeren. Edelen en onedel. Daer wierd menigen raen gelaten aen alle syden / boven al van de schoone Belesante. De koning keerde na Vrankryk met sijn geselschap. En de Keyser ging te Scheep met sijn Wuyf / de wind was den Keyser so bekwam / dat hy in korte tijd kwam te Constantinopelen, daer hy seer eerlijck ontfangen werd / en in 't inrekenen van sijn land / werden van verscheyden Pa'len enigerleye Sacramenten gespreid en vruygd bedreben / dat hier te linge om te schryven is / mer eylaas het en durde niet lange: de groote eere die de schoone Belesante gedaen werd / die verderde in droeffnisse / weenen / kermen en klagen / want de goede Vrouw Belesante dooz een valschen Ridder verraden en uyt het geselschap van de Keyser haere Man verjaegd werd / so gy hier nog hooren sult.

Hoe een Ridder des Keyzers van Constantinopelen, op de Keyzerinne verliede.

Het II. Capittel.

In de Stad van Constantinopelen was een Ridder daer den Keyser sijn vertrouwen op sette / also dat hy hem van niets verghief boven al sijn Heeren die toen ter tijd in sijn Hof waeren / ja maekten hem liegent van Constantinopelen, en van sijn Hof een opperke secrete raad / van welke wildaen den Keyser daer na kwalijck geloond werd / van dese valsen Ridder / met bedenkende de eer en hoogheyd die de Keyser hem gedaen hadde. Op een tijd so werd desen valschen Ridder ontfienken met kwade begeerte op de Keyserinne; haer siende alleen in de saal / stelde hy hem by haar / begon de goede Vrouw aan te sien met vrandende liefde / daar af dese Edele Belesante geen agterdocht had / want sy reyn van leven was. Daer na gebeurde 't dat hy sittende by de Edele Vrouw / sprak in deser manieren: O, mogende en Hooggeboorne Vrouw / ik ben u ootmoedige dienac / u Edelheyd behest my te hooren spreken en verstaan een sake die ik u seggen sal / en langen tijd in mijn Hert gedragen heb / dat is dat ik in u liefde behagen heb / so dat ik nacht nog dag rusten kan / en wanneer ik uyt mijn slaep gekomen ben / mag ik eeten nog drinken / als ik denck op u schoonheyd; nu bid ik u Edelheyd my te ontfangen tot u dienac in liefde: O! mijn Beminde die in alle deugden vermaard syt / wildt my verstaen niet wesen van mijn dood / wildt my verstoofen en ontfermen: op sulke conditie dat ik u Edelheyd getrouwe sal wesen tot 'er dood: hier mede sweg de Ridder / en de Keyserinne antwoorde seer eerlijck: Wa! gy valsen ontfouwe Ridder / hoe syt gy so seut / dat gy dozt sulke vlespige woorden spreken tegens des Keyzers eere / die u van niet so hooglijck opgeboed heeft tot eere en hoogheyd boven alle andere Heeren die in sijn Hof sijn? Hoe wt gy gekomen tot dese maledictie / dat gy soude willen wesen de oorzaak van ons beyder verdoemnisse; God wt nimmermeer geheugen dat het bloed van Vrankryk onteerd soude wesen dooz my. O! valsch vermaldeyde Mensch /

aansiet wat gy doet / wildt gy my ontfieren? mijn ighaen in schande / en mijn ziele in de reuwsige verdoemnis brengen; verraed / laet varen u kwaad boopenen / want van my sult gy geen te o'f verhooren / laet vade u sulke woorden niet meer te spreken / of ik sal den Keyser de sake te kermen geven: gaat van my gy vermaldeyde / sprek niet meer alreke woorden. De Ridder was bedorft en leschaamt van dese woorden / derst niet een woord meer spreken / en is so gescheyden van de Keyserinne / beklagende de groote soetheyd die hy begonnen had / en vreesde dat hy verjaegde soude worden / en sijn Eer en Hoogheyd verliezen mocht; daer dooz sijn liefde in verraedery veranderden / en de Keyserin nog groot liden aan deed.

Hoe de valschen Ridder de Keyzerinne voor den Keyser van Overspel beschuldigden.

Het III. Capittel.

Den Ridder sozgende dat den Keyser sou komen te weeten sijn onbehoorlycke liefde tot de Keyserin / so heeft hy (om sijn schande te bedekken en de dood te ontgaan) bedacht een schandelijck verraed tegen de Keyserin / en om 't selve te beter verwe te geven / so is hy op een Henschwaerde dag gegaen in 't Hof by den Keyser spanceren / alleen sijnde heeft hy tot de Keyser geseyd: moogende Heer / hoewel ik niet en twyfel of de reden / die ik u Majesteit te verklaren heb / u droefflijck ja ongelooft sal wesen / nogtans bewijlt al mijn welvaren / eer en vermogen van uwe Majesteit ontfangen heb / so is het meer als rede dat ik u eer en welvaren boozsta / oek verhindere en tegen sta 't geene dat sou mogen streken tot u naedeel / al sou der mijn leven aanhangen. De sake mogende Keyser is van groote importantie en so schandelijck dat ik my ontfiel en schame deselve te verhalen: want sy die u Majesteit verhooren heeft tot Keyserin en so hooglijck verheben hebt / is de geene die sulken kwaad vergeten heeft en haer in Hoerere te buyten gaat; het kwaadste van allen is / dat sy soekt u Persoon met behoudigheyd van kant te helpen / om haer

inreder vryheid haer Hoerdom te pleegen. Hierom Heer kerpfer siet by tijds toe / ik sulks weeten / heeft mijn gemoed en conscientie niet gerust vooz en aler ik u Majesteit 't selve heb te kennen gegeven. Desen valschen vidders spie woorden ge-eindigt hebbende / is weg gegaan / heeft des kerpfers gelaat gants ontfeld gewerit / om dat hy den valschen vidders te veel gejooz gaf / niet wisselende of 't was waer het geene hy hem gesepd had. De kerpfer in syn Hof komeude / deed niet als fugten / welk syn Heeren gewaar wordende / sogten de oorzaak hier van te weeten en hem te vrede te stellen / maar te vergeefs / want hoe de kerpfer meer in hem selve overleypde de sehande / die hy meende dooz syn vrouw geschied te syn / hoe hy meer ontfreke werd / dat hy ten lesten niet langer syn gramfchap kon bedwingen. Toen is de kerpfer in syn kamer gegaan / haer vattende by het Hoofd / heeft se ter Marden neder gestooten en getraeteed dat 't bloed haer ober 't aensigt liep. De schoone Belesante ober dese vreedheid bitterlijch schrepende / vzaagde sy den kerpfer / welke de oorzaak sijns toornighed was / dat hy haer dus sloeg / want ik sulks niet verbiend heb / dooz dien ik u Edelhepd geen ontrouw bewesen heb / maar ter contrarie gesort u majesteit met lijf en siel te behagen. Daar op de kerpfer antwoorde / ha valsch Hoer / van u eerbareheid ben ik wel geïnformeed / so dat ik den dag en ure verbloek dat ik kennisse aan u kreeg / en sloeg de Edele vrouw wederom met sulken toornighed / dat sy haer kragt verloor / so dat haer Staat-dogters niet anders wisten of sy was dood / dies sy sulken geroy maakten / dat 't de Heeren hoorden en in de kamer kwamen loopen / daar of dat een van de Heeren de schoone Belesante op hielp / de andere spraken de kerpfer toe / seggende : o / mogende Heer / hoe hebt gy so felken Hert dat gy u vrouw verdoen wild / die van alle menschen gewesen word en noyt in onere bevonden is geweest / dus hebt gy haer met onrecht geslagen. De kerpfer sepe / ik weet hoe sy haer leuen leyd tot myn sehanden / dus heb ik vooz myn genen haer te doen sterben een sehandelijche dood / en ik vrede niemand daer tegen te seggen / want ik sal haer 't leven benemen en alle haer p'sessien en Erfnisse. Doe sprak een

wijs Heer tot de kerpfer : Mogende kerpfer / aensiet en oberdenkt wat gy doen wild / gy weet dat de vrouw die gy getrouwt hebt / is de Suster van de koning pepyn / een magtig en moedig Heer / groot van herten / en indien gy iets laat misdoen aen syn Suster Belesante / het sy sehade ofte sehande / hy is een man om hem te zoeken / by sulker manieren dat alle u landen bedorben sulken woorden en menig Edelman verlagen sal bliiben / en u persoon verjaegt sal worden uyt u landen / dat een groote sehande sal wesen : en dat meer is / so is dese goede vrouw gebonden met de band der naturen van u Edelhepd / dus is 't zorghelch dese vrouwe te misdoen. Na dat dese goe de Heere zijn woorden ge-eindigt had / zo viel belesante op haer knien vooz de kerpfer haeren man / sprekende met schrepende oogen : O ! myn Heer hebt medeliden met my / want ik noyt van myn dagen gedagt heb / dat tegens u Hooghepd sou mogen wesen / indien gy my niet ontfermen wild / so wild ontfermen de vzugt die ik dzage / daer af my Godt sal ontbinden en my verlossen : ik bid u oormoedelijch / wild my in een Dooren zetten / ter tijd toe dat ik ontbonden ben van de vzugt die ik dzage / en zo heeft als ik verlost sal wesen / doet dan met my dat u belieft. De kerpfer in dus met schrepende oogen / zugten en kernen sprekende / so was daer niemand so hert of hy moest tranen laten / of was bevangen met barmhertighed / maer des kerpfers Hert was zo ontfreken van gramfchap / sprak : sy ongetrouwe vrouw / ik mag my wel beklagen dat gy met 't kinde zijt / want ik ben so geïnformeed / dat ik u geene genade doen en sal ? want dooz u ongetrouweheid hebt gy my begeben en een ander verkooren. Als de Heeren sagen dat den kerpfer om geenderhande saken syn gramfchap vreeken nog cesseeren en wilden / so hebben de Heeren den kerpfer uyt de kamer van Belesante met schoone woorden in des kerpfers paleys gelyd / maer de vrouw is gebleven in haer kamer / twiens aengesigt met bloed geberst was / dog de vrouwen hebben haer schoon water gebzagt / om haer te wasen van den bloede. Hier en tusfen is Blandemyn haer kamerling gekomen / ziende zijn vrouw aldus gehanteerd / sepe hy : Eplatie lieve vrouw / ik sie wel dat gy verraden zijt /

mi bid ik Godt dat den persoon moet vermalcypd wesen die u dat kwaed heeft berypd / neemt op een luttel patientie en verroost u / wild my gelooven en betrouwen / ik sal u in Drankrpl by u vzoeder den koning brengen / die u my te bewaten heeft gegeven / geloofst mijn raed en repfen wy weder in Drankrpl / of zijt seker / de kerpfer u korteling sal doen sehande en onere. Doen sprak Belesante / ha Blandemyn goede vriend / dat ik so repfen sou dat waer my groote sehande / want men dan met reden hadde te seggen / dat ik aen de sake schuldig ware / ik heb liever de dood te sterben vooz al de Wereld / dan sehande te hebben / daer ik onnosel in ben / dat weet de Almogende Godt. De kerpfer sitende in zijn Saal met zijn Heeren / syn gramfchap wat ober zijnde / deed hy halen zijn vrouw / die daar gebzagt wierd / en so als hy haer sag / werd zijn hart bevende / so ontfag hy den koning haer vzoeder / dat hy haer niet misdoen en dooste / maer sprak : gy ongetrouwe vrouw / by u is mijn eere verlooren / so moet my Godt helpen / ten waer dat ik 't niet en liet om u vzoeder / ik sou u lewendig doen verbranden / maer om den konings wil sult gy op dit pas u lijf behouden / dog ik belast u nu uyt alle mijne landen te blieden en morgen uyt de stad / indien ik u daer vintde / so zal ik u van stonden aen doen sterben een sehandelijche dood : so doe ik ook alle den geenen weeten die in mijn land zijn / dat niemand so hoen sy die u geleiden of geselschap houde / op hun lijf te verliesen / dan alleen Blandemyn / die gy met u uyt drankrpl vzoegt / gaet van stonden aen daer 't u belieft / want gy u leven mijn bedde niet meer verwerken en sult. De Edele vrouw sou haer gaerne verantwoord hebben / maer de kerpfer wou niet een woord van haer hooren. Doe is van stonden aen dooz 't Gebod des kerpfers de Edele vrouw gescheppen van den kerpfer en andere Heeren / oortof nemende met groot zugten en schrepen / en sepe : Edele kerpfer en Heere / ik heb noyt gedaen dat u Hooghepd of u eere te na mag gaen / adieu mijn Heeren / ik blijf u getrouw tot in mijn dood / adieu mijn Heeren en vrouwen / dit scheidend veld my al te zwere / och latie ! of ik van mijn kinderen verscheiden waer / en dan de

Herde haer opende / so soude ik mijn ziel geven en offeren den Almogende Godt / en mijselfghaem in de aerde om te verrotten. De Heeren en vrouwen dese woorden hoorende / waeren in seer groote bangighed / sonder alle in den kerpfer / die zo ontfreken was met gramfchap / dat hy geen woorden en agte / nog medeliden met haer hadde. So is dese Edele kerpfer in met haer dienaar Blandemyn opgesteten te paerde en reed in de Stad. Als de Edele vrouw in de Stad gekomen was / so rees daer een groot rumoer onder de gemeente om haer vertrek en schrepen / ja 't gelijst was so groot dat het niet te schryben is / elke liep om oorlof te nemen / so wel mans als vrouwen / haer Godt bevelende / maer sy doosten haer niet verder geleiden dooz 't Gebod / dan tot de poorten van de Stad. Dese vrouw die so deerlijch verraden was van de vidders / heeft haer weg genomen na Drankrpl / en zo haast als zy uyt de Stad was en kwam op 't weyde veld in sehande en onere verjaegt / so bedagt sy de afkomst daer sy af gekomen was en haeren Hooge-staet daer in sy geweest was / ziende dat het fortun so verkeerde / sepe sy : Eplatie waerom waegt de dood dus lange / dat sy niet en komt in mijn druk ten eynde te brengen ? och ter kwader tijd ben ik gebooren / ik ongeluklige vrouw op deser aerde / alle mijn dagen zijn mi gezet in zugten / kernen / klagen en weenen / mijn lighen is in schrepen veranderd / myn zingen met druk berypd / mijn sprekken in swinge / in stee van myn goude kleederen / sluwele en sijne lakenen / daer dit ongeballige lighaem mede vercierd plag te wesen / zyn verkeerd in stode kleederen / als een arme dienstmaagd : vooz myn kostelijche sienen / die niet te vreeken waeren / laer vooz moet ik nu gaen doelen in vreedde landen als een bedrukte vrouw / bedekken myn kleederen met tranen / op dat myn leven ten eynde komen mag. O ! gy Schaepherders aensiet myn groot verdriet daer ik in geset ben : och hadde Godt Almogtig belieft dat ik geweest hadde van sulken klepne afkomst / dat ik was de rinstie vrouw van die op aerden syn / op dat my niemand en kende in dese elende en armoed / och latie waerom bescheppd my de Zon ? och waerom gaet

gaet de aerde niet opom my te verflinden! want myn leven niet en is dan scheynen / fugten en lieuen / en myn oogen en sullen niet wesen dan een fonteyn van tranen: **O** valse fortun / ik behoor u wel te vermaledyden / dooz u ben ik verjaegt / en ben de allerbedroeffte die op der aerden leeft: och myn broeder! wat sult gy denken als gy dese tdinge hooren sult? gy sult wenschen dat ik niet geboren g'weest en had; en aldus beklagende haer verdrict / so begon sy te zwngen en was byna van den paerde gevallen. Als Blandemyn dit gewaer werd / so trad hy om haer op te houden en zeyde: **O!** mijn lieve vrouwe / neemt patientie en vertroost u / seld u herte in Godt / hy sal u vertroosten / also waeragtig als gy in dese saken onschuldig zyt. En dit seggende / sag Blandemyn een schoone fonteyne / daer hy belefante hy brogt om te rusten. Nu so wil ik hier zwngen van de Edele vrouwe en spreken van den verrader die ook verhard was in syn vermaledyde boosheyt.

Hoe de valse Ridder vervolgde de Vrouwe Belefante, om met haer zyn wille te doen.

Het IV. Capittel.

Als de valse Ridder sag dat de vrouwe gereyft was / nam hy voor haer te volgen / liet zijn dienaar van hem gaen / trock andere kinderen aen en reed so hard als hy kon / en bragde al die hem te gemoet kwamen / of sy geen vrouwe gezien hadden? en ondelijch wierd hem de weg gelwesen: aldus g'reed hy na een bosch ige daer de schoone Belefante hy een fonteyn sat met haeren dienaar Blandemyn / om haer wat te rusten / want sy seer vermeyd was. Sy dus sittende / bescheyde haer abontuur die haer gebeurde / so seyde Blandemyn: **Och** mijn vrouwe seld u te vreden / Godt sal u vertroosten. **O**derwijs kwam dese valse Ridder by de vrouwe / maer sy kende hem niet om dat hy verkleed was / booz dat hy nader kwam doe wordt ze al zugtende / sprekende: **o** Godt / mi zie ik hier komen den verrader die my in dese eijnde gebzagt

heeft / ik heb gesote zorg dat hy hier komt om my te ontteeren. **D**oe sprak Blandemyn: **o!** mogende keyserin / weest niet verbaerd / indien hy hier komt om u iets kwade te doen / sal ik my tegen dien verrader setten en beschermen u tot'er dood: al sprekende naderde de verrader / tredende van zijn paerd / groete haer zeer hooglijch / seggende: **I**ndien gy my wild consenteeren mijn begeerte / ik sal so veel doen dat de keyser u weder ontvangen zal en u in meer heerlijchheyt stellen dan gy oyt geweest hebt / want ik doe't om u eere en profijt. **H**a vermaledyde Creatuure / zey de Edele vrouwe / waer booz zou ik u lief hebben: want dooz u groote valsheyt ben ik in dit verdriet gekomen / gy hebt my in dese droeffenissen gebzagt. **o** mijn Edele vrouwe / zeyde de valse Ridder / laet zulks te spreken / booz my kondt gy weder keyserinne worden: **D**eese woorden seggende / neyde hem de valse Ridder om haer te kussen. Als Blandemyn dit zag / schoot hy booz den Ridder en gaf hem zulken slag dat hy ter aerden viel en rax twee tanden in zyn mom. **D**e valse Ridder stond op / toog zijn zwaard upt om Blandemyn te slaen / maer hy nam zijn Telschyn en beoogten malhanderen / sodatse beyde zeer gekwefst waren. Aldus veytende / kwam een Man upt veyende Landen / die sprak: **G**y Heeren laet staen u veyten / wild my zeggen u geschil / opdat ik hooren mag wie dat van u beyde recht of onrecht heeft. **Och!** zey Blandemyn / laet ons begaen / ik wil niet dese verrader geen peys maeken / booz al eer ik hem ter dood gebzagt heb. **L**ieve vriend / sey de Edele vrouwe tot de koopman / wild ons bystaen / desen valse Ridder verbolgt my om mijn Eere te benemen tegen mijn dank / 't is de valse Ridder die my verraden heeft tegen den keyser / sodat ik uyt zijn geselschap verstootten en uyt zijn Landen gebannen ben en dat dooz zijn valse woorden. **D**e koopman hoorende dese woorden van de Edele vrouwe Belefante / had medelijden met haer / sey tot de Ridder: **L**aet staen u gebogt / raakt de Edele vrouwe niet / dat de keyser van u kwaad opset wel geïnformeerd wierd / hy sou u een schandelijche dood doen sterben. **D**e valse Ridder verstaende des koopmans taale / liet zijn veyten en blood in

't bosch / want hy hadde gemeend dat hy tot zyn menige zoude gekomen hebben / maar hy hadde een zaak onderwonden die hem kwalijch besteam / zyn berraad wierd nog namaals ontdekt / als gy hooren zult. **H**a dat de valse Ridder geweehen was / bleef de schoone Belefante in 't bosch by de fonteyne met Blandemyn zeer bedrukt. Blandemyn was zeer gekwefst en verbond zyn wonden als hy best mogt. **D**e koopman zeyde tegen Belefante: **g**y latie vrouwe / ik zie wel dat gy van dien valse Ridder verraden zyt: ik bid Godt dat hy my wil gratie geben / dat ik zyn berraad mogt uyt brengen en zyn dood verholgen tot u eere / ik wil u Godt bezeelen / die u vertroosten wil in u verdriet. Blandemyn huly zyn vrouwe te paard en zat ook op en reed in de Herbergen die daar by was / daer bleben zy rusten agt dagen lang om Blandemyn wonden te genezen. **D**oe hy genezen was / stelden zy haer wederom te reysen na Dancrygh / doer begon de schoone vrouwe te zugten en te kermen met groot verdriet / seggende tot Blandemyn: **W**at zal de koning Peyn myn broeder zeggen / als hy hooren zal de nieuwe maeren van myn verdriet daer ik in gezet ben / zo schandelijch verjaegt uyt des konings geselschap / als een Wif die oneerlijch geleest heeft by haar man; **W**ch ik ben in groote zorge dat myn broeder die sake gelooben zal! en my een schandelijche dood aan doen zal. **D**ozou zeyde Blandemyn hebt geen zorge booz u broeder / ten is geen sake om te geloben / u broeder is wys / wel boorzien van goede Raads lieden / om te nemen raad op deeze zaken / hebt betrouwen op Godt / die u vertroosten zal in u kwaade abontuure: en aldus ryndende dooz verscheide landen / kwamen zy in Dancrygh / passerde de schoone Stad Olyens om na Parys te ryzen / aldaer de koning zyn Hof hiel. **A**ldus komende kinten de Stede Olyens / in 't bosch dat zeer groot en lang is / gebeurde de Edele vrouwe een veyelijche abontuur / als ik verklaren zal.

Hoe Belefante haarden twee Zoonen in 't Bosch, daar af den eenen heeten Falentyn en den anderen Oursfon, en hoe zy de twee Zoonen verloor.

Het V. Capittel.

De Edele Belefante ryndende in het bosch / zwaar zynde van kinde / zo is den tyd gekomen dat zy niet langer ryden mogt / zo dat zy van 't paard moest treden / haer beklagende van haar misgal. Blandemyn bragde haer: myn lieve vrouwe / dat is 't dat u Gelheyt dus kermt en klaagt / ik bid u vriendelijch dat gy u te vreden stellen wilt / in 't hoort zullen wy wezen daer gy rusten zult: eplaat zeyde Belefante / n'emt my van 't paard en zet my onder een boom en gaar haald vrouwen die my te haat komen want de tyd is gekomen dat ik niet langer reyden mag. Blandemyn heeft haer van den paarde gezet en zetten haer onder een hooge boom op der aarden / om de plaatze te beter te kinnen en haer beter te kinnen binden. **D**oen kint Blandemyn ras te paarde / en deed groote neerstigheyt in 't ryden / om vrouwen te kinnen / die d'Edele Belefante helpen zouden. **Z**y bleef alleen elendig zonder geselschap van vrouwen of mannen / dan alleen Godt die haer bystond / zo dat zy haerde in hoete tyd twee schoone zoonen / maar eplaat de goede vrouwe had niet veel blydschap van haar twee kinderen / want zo haast als zy verlost was / kwam daar loopen een groote wilde beer / zeer yselgh huilen en blazen / nam een van deze twee kinderen in zyn muyl / liep 'er mede ten boschwaard in. **D**eze vrouwe dit ziende / was zeer bezoest van herten / niet zonder oorzake / dies zy zeer weende en begon deerslijch te schreijen om haar kind / dat de wilde beer haar kind ontnomen had / zo begon zy te krippen op handen en voeten in 't bosch na haar kind / om dat de beer weder te ontnemen / maar eplaat / het huly niet dat zy den beer verbolgde / want zy haar kind niet meer zien zal / dan booz de gehengensse Godt / als gy nog hooren zult. **A**ldus krippende booz 't bosch op handen en voeten / kermende

en klagen om haar kind dat zy zo dierlyk verlooren had / zo was zy zo vermoed dat haar een groote ziele aan kwam en werd zwynende / zo dat zy bleef leggen op der aarde als of zy dood geweest had. Ik zal hier van laten blyden om van Belefante meerder te spreken / maar zal zeggen van haar ander kind dat daar bleef leggen alleen onder den boom in 't bosch. Het geschiede op den zelden dag / dat den koning Pappus uit Parys reed niet een schoon gezelschap van Heeren / om te reizen na Constantinopelen by zyn Suster Belefante ; zo nam hy zyn weg na Ozeans / is gekomen in 't bosch van Ozeans / alwaar zyn Suster was verscheiden van twee schoone kinderen : hy wist niet dat zy zo kwaade abontuur daar in 't bosch leed. Nu is 't of 't Godt hebben wilde / dat de koning in 't bosch rydende / zag onder de groote boom 't kind van Belefante alleen leggen op der aarde : zo reed hy na den boom / zeggende tot zyn Heeren / ziet hier tog wat ik hier vinden / o ! Almogende God / ik heb een zeer schoon kind gebonden / waaragtig Heer koning / gy zegt waar / zeyden de Heeren. Doe zeyde de koning / ik wil dat dit kind opgeboed zal worden op myn hofte / zo lang als 't God zal laten leven. Indien dit kind komt tot zyn jaaren ik zal 't zeer wel doozien van alles dat hem van noden zal wezen. Doe riep de koning een van zyns lopers / die hy last gaf van dit kind / zeggende neemt dit kind / brenge het te Ozeans en laat het doopen / zoek hem een boedster en laat hem doen al wat hem van node zal wezen. De koning had wel reed dat hy 't kind lief had / want 't was zyn Suster zoon / al wist hy 't niet. De Ridder nam 't kind / bragt 't binnen en liet het doopen / noemde 't Valentyn / zo was ook des Ridders naam. Doe zocht de Ridder een boedster zo de koning hem belast had. De koning nam zyn weg na Constantinopelen / om te zien zyn suster Belefante / die hy lief had. Den koning dus rydende in 't bosch / kwam Wandemyn de koning te gemoet ryden / die een vrouwe met hem bragt om de Edele vrouwe by te staan in haar nood. Wandemyn de koning kennende verschepte zeer / trad van zyn paard en groete den koning. Doe sprak de koning tot Wandemyn / wat tydinge van myn Suster / hoe gaat 't

met haar? Hoogmogende koning veel goeds te zeggen van u Suster kan ik niet / de zaken gaan niet wel / en dat dooz verraad van een bemaledyde Ridder / die haar verraden heeft / waar dooz de koning u Suster verbannen heeft / myt alle zyn landen / en hadden 't des konings Heeren niet gedaen / u zuster stond in groote zorgen / dat de koning haar zou hebben doen dooden. Doe zeide de koning tot Wandemyn : ik hou de koning booz zo / dat hy myn suster niet heeft laten dooden : ik zeg u Wandemyn indien ik myn suster had / ik zoude haar een schandelijke dood doen sterben. Nu myn Heeren / zy de koning / ons reys is opgezet / laat ons weder keren / ik wil niet verder ryzen / ik weet tydinge genoeg van haar. Het deze woorden keerde de koning weder na Parys : dus rydende beflaagde hem de koning van zyn suster / zeggende : o ! Almogende God / hoe is een man ontveerd dooz een vrouwe / ach latie ! nu ben ik verschoven en onteert / ik had gehoopt van myn zuster te hebben blydschap en eendragt met de koning Alexander : maar latie dooz haar is Dyanthyl onteert : zo reed de koning al klagende over weg / tot wat hy kwam tot Ozeans. Als Wandemyn de koning dus zag treuren / zo droeg hy zorge dooz Belefante / en liet den koning alleen / en reed na den boom daar hy de Edele vrouwe gelaten had : maar hy en vond haar niet / waar dooz hy zeer bedroeft was. Doe trad hy van zyn paard / bond dat aan een boom en ging se zoeken dooz 't bosch / zo lang tot hy haar bond leggen in onmacht / sprekende met van met groote pijn. Wandemyn hief haar op van de aarde / met de vrouwe die hy gehaalt had ; maar eynlaas ! 't was om niet / want zy mocht gaan nog staan / Wandemyn bragde wie heeft u hier gebragt ? ach ! Wandemyn alle dage was myn bedroeft en droeffensig / want zo dra als gy my verlaten had / daarde ik twee zoonen. Een kwam daar een beer loopen en nam een van myn zoonen / liep daar mede in 't bosch / waar dat ik my stelde om hem na te volgen om myn kind te beschermen / maar kon niet van weemoedigheid. O ! myn vrouwe zy Wandemyn / ik kom van den boom / maar heb geen kind gezien. Als Belefante dit hoorde viel zy in onmacht / Wandemyn nam haar in zyn armen / bragt haar weder onder de boom / daar zy haar

haar kinderen gelaten had. Als zy haar kind niet vond / bedroeft zy groote rou / dat 't scheen dat haar herte breeken zou / zeggende : ach Heer koning / gy zyt de oorzaak van myn bedroeft en dat dooz kwaade raad die gy geloofd hebt / daar ik geen schuld toe en heb / 't welk u beliest my in dit bedroeft te zetten / ik heb niet gedaen daar gy schande af m'ugt hebben / ik heb verlooren de zoonen dat mede ik van u zwanger was : ach myn liebe kinderen ! ik zie u nimmer weder / hewel gy zyt geboren van koninglike en koninglike geslachte. Ach dood ! komt dog / haalt my uit dit leven : want gy my lieber zyt dan 't leven. Wandemyn vertrooste haar zo als hy mocht / zette haar op haar paard met die naam die hy met hem gebragt had / en reden tot dat zy kwamen in een doop / daar zy haar kwamen hield. Wandemyn trooste haar al / waar dooz zy een wyf te brede was / want daar is geen droeffensig zo groot op aarde of zy reys met 't tyd. Als zy haar kerck-gang gedaen had / doe verhaalde Wandemyn zyn vrouwe / hoe dat hy de koning haaren boeder gepraen had / en dat den koning hem gebragt had hoe 't met haar was / en ik zy de koning van 't groot verraad dat de balse Ridder bereyd had. Als de koning Pappus dit hoorde / was hy gestoot in zyn hert en sprak niet een woord ; daarom myn liebe vrouwe ben ik booz u bedroeft / indien gy by u boeder komt / dat gy by hem niet gezien zult wezen ; want ik laat my denken dat hy u de schuld geeft. Ach latie sprak zy ! is 't niet daar toe gekomen daar ik booz gezogt heb ? hoe wel mag ik zeggen dat ik ben de veragste vrouwe die ooit geboren is / dat 't een bemaledyde dag was doe ik trouwe : Ach of ik geboren geweest had van de aemste Mensch op aarden / o ! Wandemyn ik wil niet na Parys / ik wil my zetten in Gods hand en zo bette ryzen dat geen Mensch weten zal waar ik ben : want indien myn boeder my had / hy zou my doen dooden / ik zoude my niet wagen verantwoorden / ik zou de schuld moet hebben / zo is 't beter dat ik zyn toorn onga. Ach zeide Wandemyn ! wilt albus niet kermen en klagen / u Edelheid zal zeker weten dat ik by u leven en sterben zal : ik ben daar toe gesteld om u te dienen / waar dat gy ryzen wilt. Daar op zeide zy / ik dank u van

u goede wil / ik zal al myn vertrouwen op u zetten. Aldus is Belefante een weg in geslagen met haar dienaar / rydende in veezende landen / doozwaer een dierlyke zaak dooz zo een Edele vrouwe / te scheyden van vrienden en maagden / in veezende landen te gaan doelen / verstoeten van haar Man en beragt van haaren boeder / eynlaas is zy niet de aller bedroefste vrouwe die hier op aarde is geboren. Nu zal ik hier laten te spreken van de schoone Belefante / en zeggen van de beer die 't kind weg droeg in 't bosch by zyne jongen.

Van den Beer die een van tweede Zoonen van Belefante weg gedragen hadden by zyn Jongen.

Het VI. Capittel.

Den beer die een van deze twee kinderen genomen had / droeg 't kind in zyn Hol dat zeer diep en duyster was / in 't welke hy hadde drie Jongen beeren / die 't kind zouden eten : maar God die de zyne niet verlaat / belieten de beeren dat zy 't kind geen kwaad deden / maar kenden het met haar slaan en kisten het met haar tongen. Als den ouden beer zag dat de Jonge beeren 't kind geen kwaad deden / zo zoog hy 't een Jaar lang ; doe werd 't kind booz 't boedzel van deze beer zo raad als een wilde beer / maar was zo schoon van satzoen als een mensch wezen mocht. Als hy nu groot en sterk gewor was / begon hy de Wilde beesten te verslaan / zy ontzagen hem zo wel leeuw / beeren / herten als hinden / want 't kind was breefselgh getworden in zyn waspen / dat hy niemand zo wel beesten als menschen ontzag / in duysantige staat leefde dat kind als een beest / tot dat hy by tien Jaaren oud was / zo dat niemand booz 't bosch doost ryden of gaan / dat hy bond dat velde hy ter aarde en at het al rauw als andere wilde beesten doen / hy was genoemt Durson onder de menschen / om dat hy opgeboed was van een beer / gver breefsde bezen Wildeman / de lieden die daar omtrent gezete waren / woorden geraden om den Wildeman te bangen / maar 't was al om niet / want hy ontzag geen wapenen nog mesen / maar brakte in stukken als of hy een pyl in de hand had

gehad. Alsdie lefde degen Wildeman in het
dorstig als een beest zonder klederen aan te heb-
den nog een woord te spreken. Maar de scho-
ne Belefante pynde vast om haar twee zoonen
die zy verlooren had / altoos Godt Almagtig
bidde dat hy haar twee zoonen bewaren
wilde. Zy reysde met haar dienaar / is geko-
men in een Haven in Portugaal / daar een
schoon Casteel stond / daar een Keus op woan-
de zo groot en sterk dat hem geen paard vragt
mogt / zyn naam was Faragus. Als deze
Keus dat Schip zag / is hy uit zyn Casteel ge-
komen na de Haven / is in 't Schip getreden
om zyn Col te hebben van de geene die daar
boorhy reysde / klimmende in 't schip daar de
Edele vrouwe in was / 't welke vol was van
alle kostelike koopmanschap / zo heeft hy
aangezien de schoone Belefante / die hy nam by
de hand en leyde haar in zyn Casteel by zyn
vrouwe / die uit Spanjen was / en Wandernyn
holde zyn vrouwe na. De Keus ontving haar
met groote blydschap / hieten haar welkome
en belaste zyn vrouwe dat zo Belefante bewaren
zoude met haar dienaar / maar zo was 'er met
bedrukt herten / als zo bagt om haar twee
kinderen / zo scheyde zo de eerlyk / als een
vrouwe doen mag; waer booz haar de vrouwe
van de Keus hoorde / (want zo haar zeer lief
hadde) zo dat zy eeten nog drinken mogt zonder
Belefante. Een langen tyd bleef Belefante in
't Casteel in grooten dyk en lyden. Dog hier
zal ik Belefante laten / en spreken van de hys-
zer Alexander / en van de valschen Ridder.

Hoe dat de valschen Ridder nieuwe
Pagten opgezet hadde in de Stad van
Constantinopolen, waar door zyn ver-
raad tegen Belefante uit kwam.

Het VII. Capittel.

De hyszer Alexander / na dat hy zyn vrouwe
verjaagd hadden / besloogde hy 't in zyn
herte: maar de Ridder onderhield den hyszer al-
toos in zyn kwade opinie. Den hyszer gaf den
berrader groote magt / want dat hy gebod dat
was gedaan / alzo dat hy in de stad van Con-
stantinopolen nieuwe Weyden opzette tegen
regt en reden; zo was in stad van Constanti-

nopelen een Jaar-markt / die men hield op den
15 dag van September / tot dewelke menig
koopman kwam uit vreemde landen / wanneer
de tyd gekomen was om Markt te houden / zo
was daar ook in de stad gekomen den koopman
die Belefante beschermde van degen Ridder.
Den hyszer liet de Markt bewaren na gewoon-
te / waar af dat hy die last gaf den valschen Ri-
dder / met hem zettende 200 Mannen om de
Collen in te manen. De woornemde koopman
die deze Ridder wel kende / hy geliet hem oste
hy niet gelienb hadde / want hy zorgde altoos
dat hy zyn berraad uitbrengen zoude / dies hy
geerne de koopman zoude gebragt hebben ter
dood / maar hy kon niet. Dezen koopman was
wel gezorterd van alle goederen / als van goude
en zylve lakenen / daer booz hy meer behoefte dan
peinwand anders / zo dat den koopman een groot
te zomme schuldig was. Als de Markt ten en-
de was / zond de Ridder zyn dienaar aen den
koopman om zyn Col te betalen. De dienaren
kwamen by de koopman / zeggende: gy moet
geben den vrienden penning van 't geene gy ver-
koopt. Den koopman zeide / hoe is dit dat
men zo een grooten Col geben moet? gaat
weg eist niet meer van my / dat is de onvrou-
we valsche Ridder / dat hem Godt bemaeldgde /
ik hoop dat hy nog een schandelyke dood zal
sterken. Ober dit zegge nam een van deze die-
naren een stok en sloeg den koopman op zyn
hoofd / dat hem 't hloed ober zyn aangezicht liep.
Den koopman hem gekwets boelende toog zyn
zwaard / en sloeg den Serglant dat hy onoo-
ter aarde viel / waar booz een groot rumoer
kwam en den koopman gebangen werd / en
booz de valsche Ridder gebragt / die hem wilde
doen dooden zonder beraad / bagt dat hy zyn
tyd wel verwacht had / en zyn zaken nu niet uit
komen zou. De koopman sprak / steld my te
regt na constume van den lande / dat ik gehoorz
mag worden. Den Colman zeide dat hy geen
regt hebben zou / want hy openbaar den dood-
slag had gedaan: maar de Regter heeft het den
koopman vergund en booz den hyszer geleit.
Als de koopman booz den hyszer stond / deed
de Ridder booz een Abdocaat zeer sizengeghen te-
gen de koopman proceduren en zeide / dat de
koopman was gekomen in de hysheid van con-
stantinopelen / en heeft daar bemaeldg een van
des

des hyszer dienaar / en daar en koken heeft
hy onbetamelijke woorden gesproken tegen de
Eere van deze Ridder. De koopman viel op
zyn knien booz den hyszer en begon te spre-
ken: O! Hoogmoedige Prince / indien u Es-
selheid belieft my te hooren spreken / ik hoop
u iets wigtig te zeggen daer u Majesteit
mede beladen is. Koopman zeide de hyszer /
spreek bygelijk. Mogende hyszer / zo de koop-
man / doet de poorte (zo zyn Majesteit belieft)
van u Hof sluiten / op dat daar niemand uit
en mag / 't geen geschiede. Doe zo de koop-
man hoorde na myn woorden / de tyd is geko-
men dat het berraad van degen valschen Ridder uit
komen zal. Heer hyszer / dit is dat gy u vrouwe
niet onrecht hebt verjaagd / u Eedelheid heeft
opgehoed een bemaeldg mensch / die u vrouwe
berzagt heeft tot oneer: hy haar komende in
haar kamer alleen / zo zulst met groote reden
afslaande / is hy beschaamd weggegaan / ver-
zende booz groote schande en dat zyn berraad uit
komen zoude / dies hy zo veel gedaan heeft / dat
gy u vrouwe verjaagt hebt uit al u landen.
Maar om dit te hiet te weten / zal ik uwe
Majesteit zeggen / hoe dat ik deze sake kom te
weten: het is waaragtig dat op dien zelven
dag als gy u vrouwe gebannen had / kwam ik
geleden in een bosch daar ik degen valschen Ri-
dder hond / die in zyn wapens was en bogt te-
gen Wandernyn / dewelke in zyn bewaeringe had
Belefante / zo riep ik met luider stemme: myn
Heeren laat staan u gebegt. De Edele vrouwe
die zeer deerslyk scheyde / had: ach koopman
wilt my dog beschermen tegen den valschen
Ridder / die myn Eer benemen wil / enlaas!
hy is het die my in dit verdriet gebragt heeft /
daer booz den hyszer met gebannen heeft. Doe
stak ik myn paard met spoorren / om te beschut-
ten 't gebegt / maar zo haast de berrader zyn
naam hoorde noemen / nam hy de vlugt booz
't bosch. Mogende hyszer / ik heb menig een
reis gebagt / om dit u te kennen te geben / maar
deze berrader was altoos by u / waar booz dat
ik hy u Hoogheid niet komen mogte: Indien
gy deze sake niet verbind waarte zyn / zo doet
my een schandelyke dood aan / als dat hehoort.
Als den hyszer den koopman hoorde spreken /
zo begon hy zwaerlyk te zugten en deerslyk te
scheygen / zeggende: gy valsche ende ongetrouwe

dienaar / ik heb my altoos gebogt om u groot
te maaken / gy loont my met dit berraad /
want gy my genomen hebt myn Eer / zo moet
my Godt helpen / heeft het my niet altyd op
myn Hert gelegen / dat gy my nog berraden
zou / gy hebt gedaan dat ik den getrouwen den
alterminsten van allen Prinzen. Ach! ik be-
hoort u te doen dooden / want ik booz u ber-
looren hebbe het allermeeste dat ik op aarden
begeernde was / ter hwaerde uwe heb ik u
raad geloof: want ligelyk te gelooven ber-
ging naot een Man wel. O! Mogende hys-
zer / zo de valsche Ridder / ik ben niet berstoort
in 't geene dat degen koopman spreekt / want ik
onschuldig ben en zal my ook zo houden. Doen
zo de koopman / gy liegt daar aan gy valschen
Ridder / gy mag u niet ontschuldigen / ik wil
u doen lyden in een kamps / daar booz ik myn
lyf sette in handen van zyn Majesteit / ik zal
't u doen beliden dat gy aan dit berraad schul-
dig zyt / en om dat te effectuere geft ik u hier
myn hand. Den hyszer zag dat de koopman
zyn hand neber wierp / zo hy tot den valschen
Ridder: Nu is de tyd gekomen om tegen de
koopman te begten / of de zaak te beliden.
Doe antwoorde de valsche Ridder / gy behoort
te weten dat my geen kamps toe behoort te
begten tegen onedelie lieden als den koopman
is / ik ben van Edele af komste geboren.
By myn hoort zo de hyszer / in deze sake be-
hoort niemand onschuld te hebben / 't moet
wezen dat gy den kamps begten zult / en in
dien gy dat niet doen wilt / zo houd ik u schul-
dig. Als de valsche berrader dit hoorde / was hy
bedroeft / en zeide tot de hyszer; want het
u belieft / zal ik myn lyf abontuween en ver-
antwoorden. Hy bagt dat hy hem met zyn stout
spreken zou ontlazien / maar de hyszer bebal
dat men hem bemaaren zou / alzo deed hy ook
den koopman. Doe vergaderde den hyszer
zyn Raad / en de dag werd aangezegd om de
kamps te begten. Godt is een rechtvaardig Reg-
ter / want 't berraad van die natuuren is /
dat het loont zyn Meester / als gy hier nog
hooren zult.

Hoe den Kyzer by raad van de Wyzen deed haalen den koning Pepyn, om te weeten de waarheid tuschen den Koopman en de valsche Ridder.

Het VIII. Capittel.

NW dat den dag van den kamp geordneerd was / heeft de kyzer verstaan dat koning Pepyn te Komon was / om de Paus te ontzetten tegen de ongelovige / daar dooz de kyzer bezogt dat hy zoude gelieven te Komon als men den kamp begten zouden / om dat de kyzer hem te beter konde ontfchuldigen / also hy merkte dat hy zyn vrouwe ontfchuldig verstootten had; dus zyn de Ambrassadereen gereist van Constantinopolen / tot dat zy te Komon zyn gekomen by koning Pepyn / welke zy aldus aangesprooken hebben: Edel mogende Christus koning / wy presenteren u Hoogheid hier brieven van onzen kyzer Alexander: welke brieven den koning aannam en doozzagge; sprekende dooz al zyn Heeren: ziet hier de mogendheid Gods die groot is / ik heb hier groote ydinge. De kyzer ontbied my / dat hy myn Suster Welsante zonder recht of reden afgezet heeft uit zyn gezelschap / en uit zyn land gebannen dooz een valsche verrader: en nu is zyn verraad u'gekomen dooz een koopman / die daarom een kamp begten zal / dat het waar was dat hy den valsche Ridder aangezeget heeft. Maar op den koning antwoorde: Nu den dag gezet is / zo wil ik my bereiden om den kamp te zien begten / en nog eens myn Suster te aanschouwen / en indien de kyzer myn Suster niet onrecht verstootten heeft / zo zweer ik by myn hoon / dat ik daar wraake af nemen zal / want de schande niet te verwinnen is. Zo gehoord den koning dat al zyn Heeren haar bereiden zouden om na Constantinopolen te reizen / hy wilde daar wezen om den kamp te zien begten. Dus trok de koning van Komon / en heeft zyn reis gehoorder / tot hy is gekomen met zyn gezelschap op de Haven van de Zee / daar hy te scherp ging / daar heeft hem de wind zo gedriev / dat hy in 't hoort gekomen is in de Haven van Constantinopolen. Als de kyzer vernam dat de koning gekomen was / wierden de klokken geluid en alle byen-

de bedreben. De kyzer zat te paard met een groote staat van Princen en Heeren / en toog uit de Stad om den koning te ontfangen. Als de kyzer den koning zag / en denkende om de Edele Welsante / begon hy zo deerlyk te zugten en te schreijen / dat hy niet een woord sprekken kon / beklagende zyn onbehoorlyke zententie die hy gegeven had. De koning Pepyn was met toornigheit ontfreken / zo dat hy de kyzer geen vrientschap toonde: maar zeide met stenge woorden: Heer kyzer laet u schreijen slaan / verlaat u niet om dat gy myn Suster verloren hebt / want die een overbaren vrouwe verliest / behoort geen rouw daarom te hebben / indien myn Suster haar ongaan heeft / zo denkt om haar niet meer. Gylas / zy de kyzer / wild zulke woorden niet sprekken van u Suster / ik geloofe dat in haar niet en is dan Eer en gestadigheid / die ik zonder reden van my verjaagd hebbe. Wy myn'er vrouw / zy de koning / zo hebt gy meerder schande dat gy dooz kwaad ingeben van een valsch mensch zo ligtelyk myn Suster als een overrip elker van u verjaagt hebt / daarom gy wel wreten moogt dat gy het bloed van Dankryk onteerd hebt / 't welk ik zoeken zal. Als de kyzer verstaan hadde de woorden van den koning / was hy bedroeft en antwoorde: Heer koning wyl u niet berstooren / ik hoop dat de waarheid nu bekend zal worden. De koning sprak: myn Suster is verjaagd uit u'gezelschap en moet doolen in vreemde landen / dat men niet weet waar dat menze binden zal / gy behoort u wel hebden te hebben om zulk bonnig te geben / maar 't is te spade / wy zyn beschaamd in alle landen. Dus sprekende zyn ze gekomen binnen Constantinopolen / den kyzer begaerde dat den koning in 't Hof logeeren zoude / dat hy weigerde / en ging tot een ryk burger logeeren.

Hoe de Koopman en de Ridder te zamen vogten; om te weten van het verraad.

Het IX. Capittel.

DEn dag gekomen zyn de dat men de kamp begten zoude / gebaad den kyzer dat men de twee campioens zoude booz hem byen-

gen / en beide wapenen. De dienars van den valsche Ridder gingen hun Heer wapenen in groote trumpher. Den kyzer bebal dat men den koopman zoude in zyn presentie brengen / en hem wapenen als zyns zelfs persoon / laeg hem Ridder / en belooft hem te geben Slechten Sloten / indien hy de valsche Ridder kon verwinnen. Als nu de twee campioens gebarend waren / met haar schilden aan den hals hangende / draagt men hen paarden zaten op rydende na 't perk daar zy begten zouden: de eerste was de koopman. Niet lang daar na / kwam de valsche Ridder met een schoon gezelschap / daar was ook tegenwoordig den koning Pepyn / die de koopman aansprak / zeggende: Myn goede vriend / Godt moet u sterken / ik belooft u by myn koningryk / indien gy de valsche Ridder verwint en ik de waarheid van myn Suster mag wreten / ik zal u stellen in myn Hof boven alle Heeren. Den koopman dankte den koning / zeggende: God zal 't heden doen blyken dooz my / waar ober de koning de benedictie gaf en hoogt schrijvende. Terstond liet den Heraut hun beide weeren na gewoonte / en 't perk ruimen / zonder alleen de twee campioenen / beide den Heraut een teken / 't welk zy ziende / gaven zy beide haar paarden de sporen / en hebben hun lantien gebeld / en zyn malhaanderen te gemort gekomen zo sel / dat hun beide lantien blyken / zyn also booz hy den anderen gepasseerd tot den eynde van 't perk / daar hebben zy hun paarden omgekeerd / hun zwaarden uitgegogen / hebben den anderen zeer fellyk bebogten / dat hun beyden schilden in stukken ter aarden vielen. De koopman begaerde de Ridder zo zeer / dat hy hem niet wist te beschermen van met verraderyen / want hy doot dat hy hem aldus rydende houden zou tot dat de avond aangekomen was; (want de Regten zyn / zo wie een de kamp bied / en hy zyn wederparty niet verwint booz zonnen ondergang / die zou moeten hangen.) Dus veed de Ridder hier en daar / zo dat de koopman by hem niet Komon mogt. De koopman ziende de valsheid van de Ridder / heeft hem in 't laest vervolgt en zulken slag geben / dat hy hem zyn oog af sloeg / en een stuk van zyn Harnas dat staal was; drehen-

de naar op zyn zwaard in twee stukken. Als nu de Ridder zag dat de koopman zo ver zwaard was / zo reed hy niet groot getweld na de koopman / slaande zyn paard een oog uit. Als het paard hem aldus gekweeft boelbe / zo sprong 't zo zeer / dat de koopman de zadel rugmen moest en viel ter aarde / ja dat nog erger was / hy bleef met zyn boet in de Siegelgreep hangen / en wiech zo van zyn paart gesleert / dat deerlyk was om te zien / pder had medeliden met den koopman / daar was geen hoop booz hem. De koning Pepyn dit ziende / beklagde den koopman / zeggende: Gylas ik zie wel dat u leven gedaen is / nu mag ik wel merken dat myn Suster schuldig is in de zaak daar zy mee besaamt word / sch of zy niet gebooren had geweest! of dat Godt haar gehaald had doe zy haar doopzel ontbargen had / maar latie nu is 't bloed van Dankryk dooz myn Suster onteerd / zo helpt my Godt indien ik haar had / ik zou haar doen sterben een schandelyke doob. In dusdaniger manieren van zugten en klagen was den koning. De Ridder dit ziende dat de koopman aldus gesleert werd van zyn paard / deed hy groote neerstigheid om de koopman te overryden / maar kon niet / want hy hem niet genaken kon / dat een groot misakel was om aan te zien: zo lange was de koopman van zyn paard gesleert in 't perk / dat 't paard ter aarden viel van moeijigheid. Doe stont de koopman haastelyk op als een broom en welgemoot man om de kamp te boldyngen: de Ridder dat ziende / gaf hem een slag op zyn hoofd / dat de koopman stont of hy geballen zou hebben / zedende wat aan een zote om zyn adem te verhalen; die herhaald hebende / trad hy na de valsche Ridder met een leutwen moet en gaf hem zo grooten slag / dat 't bloed ter aarde uyt zyn lip / zo dat hy zyn zwaard uyt zyn hand moest laten vallen. De Ridder selde zyn haer en zyn om de koopman te overballen met zyn paard. De koopman ziende de valsheid van de Ridder / toog een mes uyt zyn scheede / en wierp het 't paard van de valsche Ridder zo hragtelyk in 't lip / dat 't paard begon te springen en te loopen / dat de Ridder meede ter aarde ballen moest. De Ridder opstaande om hem te ber-

weeren / kreeg een zo grooten slag dat hy ter aarde moest vallen. Die schoot de koopman toe met groote kragt / hield hem onder zyn boeten zo stengeligh / dat hy de balse Ridder zyn Helm af nam van zyn hoofd / en wilde hem den hals af steehen. Den Ridder die dol was van berraad / zy tot den koopman met schreijende oogen / ach! myn goede vrend / ik bid u dat gy my barmhertig wildt wezen / en geben my tyd dat ik myn biegten mag / op dat myn ziel in geen verdoemenisse en noom ik geebe my in u handen / en beken schuldig te wezen aan dit berraad. Als den koopman de Ridder dus hoorde spreken / geloofde hy de schoone woorden / zo dat hy hem liet opstaan. Als de berraader op zyn byde boeten stond / had hy geen zin om hem te biegten / maar moest zyn berraad weder toonen. De goede koopman om 't berraad te openbaren / na den kyzer gaande / is deze berrader toe geschoten / heeft hem van agteren bespongen en onder zyn boeten gewoopen / hem wel vast houdende dat hy hem niet herroeren mogt / zeggende met grammien moed; koopman nu meugt gy de dood niet ontgaan / gy moet sterben een schandelyke dood / ten waar dat gy doen zoudt willen dat ik zeggen zal: ach zeide de koopman (die hem aldus verraden zag): Heer Ridder ik zie en beken dat ik in u handen ben / en dat gy doen meugt met my al dat u belieben zal / zo gy my zeggen wildt u bevest / ik zal 't volbrengen / op dat gy myn leven beschermen wildt; koopman zeide berrader / myn begeeren is / dat gy booz den kyzer en den koning Peppyn gaan zult / en zeggen / dat al 't geene daar gy my mede beschuldigt hebt bercedt en valsche ghelogen is / en dat gy uyt haat my barmhertigh overlogen hebt / ik besoebe u hy myn trouw dat ik u beschermen zal van der dood / en peys maaken booz den kyzer en den koning Peppyn; en nog zo zweer ik u by myn Ridderschap / indien gy dit doet / dat ik u geben zal (indien 't u bevest) een schoone Maget ten Houtwielgh van mynen vloede / met hondert duyzent kroonen / dan moogt gy wel zeggen dat gy gelukkig zyt / ziet wat gy doen wildt / of gy lieber hebt te sterben dan te leden. De koopman was in groote zorgen / niet zonder

oorzaake / roepende Gode Almagtig aan / dat hy hem verbroosten wilde tegen de berrader: zeide / Heer Ridder ik ben te briede te volbrengen u begeeren / en zelt myn betrouwen dat gy my beschermen wilt van de dood / ja zy de Ridder / hebt daar geen twyffel aan / laat ons gaan booz den kyzer en den koning / ik zal u ontschuldigen van de zake daar ik u mede beschuldigde. Doen liet den halven Ridder den koopman op staan / maar hy dacht om dat berraad hoe hem de Ridder bedrogen had / dus dacht de koopman hoe hy den halven Ridder loonen trou / om dat hy hem te booren zo berraderlyk zongt de dooden / (want Gode was met myn) want zo hy myn doen trou dede ik hem: zeggende / gy berrader / ziet nu dat gy u verweerd / en schoot hem toe met zulk een kragt dat hy hem onder de boeten wierp / en zy: Heer Ridder / gy hebt my dit geleerd. Doe dacht de valsche Ridder hoe hy 't zou mogen ontgaan / gaf de koopman veel schoone woorden / maar de koopman geloofde hem niet / zeggende: Gy zult my niet meer bedriegen met u schoone woorden / gaf hem zo heel slagen dat hy hem niet betrouwen kon. Doe riep de koopman de kampbewaarder / en zy: Myn Heeren gy meugt hier zien wat ik gedaen heb met de valsche berrader / wanneer 't my bevest mag ik hem zyn leven nemen / daarom bidde ik u dat gy den kyzer wildt laten komen met den koning Peppyn / die daar kwamen om te weeten de waarheid van den berraderse Ridder / die zyn misdadaad openbaerlyk bekende booz den kyzer en den koning / dat hy in de zaken schuldig was / die den koopman hem opgeleend hadde / zeggende: o Edele kyzer! ik legge hier betrouwen booz u boeten / ik bid u Meestert my te willen ontfemen. Als de kyzer de berraaderse Ridder zag en de waarheid verstand / bedreef zo grooten rou dat 't niet te beschryben is / zo dat hem niemand van weenen kon onthouden: maar daar was groote blydschap by koning Peppyn / dat zyn Susster onschuldig was / maar de kyzer was bedreeft / die daar over zyn Heeren te rade geroepen heeft / om te zien wat dood dat men deze berrader aan doen zoude: eyndelyk is de Sententie gegaan dat men hem levendig in

een ketel zieden zoude / also 't nock gedaen werd. Als 't recht volbrant was / toog elk na zyn Logys. Als de koning in zyn Logys was / kwam den kyzer met een bedruct hert hy den koning / viel hem te boet / zy met schreijende Oogen / O koning! ik heb my ontgaan tegen u dat niet te verwinnen is / ik heb u Susster de schoone Belefante berstoten en berjaagd / welke misdadaad ik u bidde om Godes wille my te willen vergeben / ik presentere my om my in u handen te geben / nebens het kyzerlyk van Pzieren / ik ben niet waardig een kyzerlyke naam te hebben / maar ik zal wezen als een van u minste Dienaers. Als de koning Peppyn dit hoorde / bergaf hy 't hem in tegenwoordigheid van al zyn Heeren. Na dat de peys gemaakt was / hebben zy besloten dat men Gode zenden zou in alle Landen / om te zoeken Belefante. Doe heeft de koning oorlof genomen aan de kyzer / om weder te ryzen in Byzantyn.

Hoe den koning Peppyn oorlof nam aan den kyzer, en reisden na Frankryk, en daar na, na Rome, tegen de Sarazynen, die Rome gewonnen hadden, en weder gekregen door de kloekheid van Falentyn.

Het X Capittel.

DEn koning reisde van Constantinopelen / na dat alle zaken gered waren na Byzantyn / nam zyn weg na Orlens / want hy daar geerne was / om de Boschhagie die daar ontrent ligt. Daar werd behalen dat men houden zou open Hof om den koning te eeren. Als de dag was van den eerste / en de koning ter Casel was gezeten / is daar gekomen de Ridder die Falentyn opgebodt had / nam de Jongeling by der hand / presenteerde hem voor de koning / zeggende: Heer koning hier is het onnozels kind dat gy bondt in 't Bosch van Orlens / dat gy my belaste om op te boeden / ik heb hem op doen boeden tot heden. Nu bidde ik u dat gy dit kind in u me-

morie houden wildt / want het was groot. Als de koning den Ridder hoorde spreken / en hem Falentyn hoorde noemen / nam den koning 't kind by der hand / en bezag 't onder zyn oogen / om de manieren die 't kind bezag / zo dat hy en al zyn Heeren hun betrouwen / besloten dat men Falentyn zou opboeden by zyn dogter Engeltine / om dat hy niet ouder was dan 12 Jaeren / was wys en geleerd / zo dat al de Heeren eer en deucht van hem zeiden: Deze twee kinderen werden aldus te zamen opgeboed / zo dat zy wallouder zeer lief kregen / dat de een zonder de ander niet werzen mogt. Falentyn werd 15 Jaeren / schoon van lighaam / in alle manieren wel geleerd / hy had de Paarden lief / de wapenen hanteerden hy geerne. In wat Steekspel ofte toynen dat Falentyn kwam / daar behreeg hy altoos de peys. Koning Peppyn ziende de bronnigheit van Falentyn / gebodt dat men hem een Paard en Harnas geben zou / om hem daar mede te onderhouden. Falentyn kreeg in hoort zo grooten eer / dat men in alle Landen van hem wist te spreken; boven al in 't Hof van Peppyn. Daar waren eenigen in 't Hof die hem hemden / betrouwen dat hy een wonderling was / opgebodt in des Konings Raam om Godes wille; van welke woorden Falentyn menigmaal zugte en schreyde. Als dit Engeltine zag / ontbood zy Falentyn / vzaagde wat hem gebaak. Hy antwoorde my gebreikt niet / dan ik peynze altoos om de weldaad die de koning en gy my bewys / hoe dat ik 't zoude mogen betrouwen. Zy zeide 't is u Gerbaerheid dat gy de zake aldus beantwoordt. Zyn Broeder Burgson was in 't Bosch van Orlens / loopende met de wilde Beesten / al rautu h: wasfen van haye als een Beer / zyn leven leydende als de wilde Beesten / also gy nog horen zult. Als de koning tot Orlens gekomen was / kwam daar een Bode van den Paus / dat zyn Edelheid zoude belieben tot Rome te komen / om te weerstaan de ongelooche Sarazynen die Rome in hadden. Als koning zulkis verstaan hadde / maakte zy alles gereed wat tot de Rys behoeft / maakte Falentyn Capitain van alle de boet-knigten. Als Engeltine dit verstaan hadde / was zy zeer bedreeft.

en zo haast als hy by haar gekomen was / zeide hy niet zugnende herte / ep laie Falenty / ik zie nu wel dat wy scheiden zullen en niet meer blyfschap hebben / maar gy moet niet myn Vader ruelken tegen de seile Sara zynen / my durft dat gy u jonge leuen laten zult: ach of t God gelieft hadde dat ik een Dogter alleen van dit Kynk was / ik zou u Koning maaken van Danksryk. **E!** myn Edel Vrouw laat staan u begeerte / gy weet dat ik niet en sien van een Vondeling / om Gods wille opgeboed van den koning / u vader / dus den ik geen Personagie hoor u of hoor de minste Jonghvrouw in u Hof / want ik vader nog moeder en sien op deze wereld: o Vrouw denkt van wat af komste dat gy gekomen zyt. Met deze woorden nam Falenty onzlof / latende haar in haar verbyzet. De koning opgezeten zynde om na komen te ryden / zeide hy tot zyne Heeren: gy weet dat in myn Land is een groot rumoer van den Wildeman / die hem in t Bosch onberhoude / door welke ik groote siegeerte hebbe / eer ik verder ryze / om deze Wildeman te zien bangen / op dat er geen slagten meer en komen. Op de Nagt rydende / b ngen beel wilde beesten / maar daar was niemand zo stout die deze Wildeman (van alleen Falenty / wiens moeder hy was / al wist hy t niet) geerne bebogten zou hebben. Den Koning reed zo verre in t Bosch / dat hy zag de plaats daar de Wildeman zich onthield / zynde een donker perk / wel hey ant met doornen / staande op t Wild hy t donkere gat / daar hy opgeboude was van de Beesten. Zo haast hy den koning zag / spzong hy op / liep de koning te ontmoet / battende hem in zyn handen / die rau waaren / wierp hem tegen de aarde dat hy meende te sterben / riep niet luyder stem om ontzet. Doe kwam een stouten Ridder gereden: als de Wildeman hem zag / berliet hy den koning / en batten hem aan / smet hem en t Paard gelyk onder de boet / vrah zyn Pegen aan twee / scheurde doe de Ridder aan stukken / onderwoyl taalkte den Koning te Paard / en reed na zyn Volk / die hy zyn recontente verhaalde / en de dood van den Ridder. Hier hoor waren de Heeren zeer verwonderd / besloten dat zy ryden zoude na t gat om hem te bangen of dood te slaan / maar

wat zy zогlen zy bonden Durstfontriet / maar wel den berlagen Ridder / Godt en wou nog niet gehengen dat Durstfont zou gebange worden / dan van Falenty zynen hoorder alle / die hem hier na bong als gy hooren zult. De Koning ziede dat hy de Wildeman niet bangen konde / reisde hoor na komen: daar komende / heeft hy zyn Volk in ordonnantie gesteld / belastte de Heer Dangler de Olyf Vomen te hesthermen hoor de ongelovige Sara zynen. Daar was de Hertog van Orlens met zyn hoorder / de Hertog van Bourbon / ende nog meer andere groote Heeren. De koning bzagende na de maniere van de Sarazynen / zo heeft men hem berhaald als dat de Sarazynen bedzegen hadden hoe dat er een magtige Turk komen ingenomen heeft / en beele Christenen gebood / en de heilige Kerke te niere gemaakt heeft de Paus willen dwingen dat hy verzaaken zou zyn geloof / en aanddende haare afgoden. Als de koning dit hoorde was hy zeer bedroeft dat zo veel Christenen berlagen waren / heeft hoor zyn Heer in hier deelen berdeeld / en komen belegerd / riep doen zyn Heeren te zamen / zeggende: myn Heeren gy weet dat deze Sarazynen gebood hebben zo veel Christenen / de heilige Kerke geschoffeerd / maar Godt in geerd plag te wezen / dat moeten wy wreken. Dus den ik gezind haare te bebegten / en vertzoutwen dat ik haare uit komen met Gods hulpe zal berdzegen: nu moet men zien wie een byef aan den hobaardigen Admiraal opbzagen zal om hem de Oozlog aan te zогgen / en hem buiten te dagen: maar al de Heeren zweegen stil / uitgenomen Falenty die rees op / zeggende: Heer Koning / indien t u helieft / ik zal t aanneemen den byef te bzagen aan den Admiraal / en hoop hoor de Mogendheid Gods alzo te spreken hoor al de Heidenen / dat gy zult wreten dat ik de hoodschap gedaen heb tot u pzoften eer. De Koning met zyn Heeren waren zeer verwonderd van Falenty's stoutheid / also hy nog een Jongeling was van 18 Jaaren / dog berblyden haare ober zyn resolutie. Cerstond werd de byef geschzegen en hem in handen gegeben / hy oozlof aan de koning nemende / is na komen gereist / vertzoutwende op zyn Zaligmaaker. De Sarazynen hem ziede / heb

hebben haare zeer verwonderd om zyn schooneheit als om zyn stoutheid / dat hy alleen binnen komen dorst komen / en nog meer verwonderd waren zy / doen zy hem hoorzden spreken / en zyn manier en stoutelich ryden zagen na den Admiraal. Falenty trad van zyn Paard / ging op t Paleis daar de Admiraal zat hy al zyn Heeren / groeten hem in dezen manieren: Jesus die gedoozen is uit Maria en hoor ons gestozen is aan t hout des kruis / moet betwaren den Mogende koning Peyn / en u Godt Mahomet / die moet u Coelheid hesthermen. Als Falenty zyn woorden gelydig had / stond de Admiraal op en zeide: Wade gaat van hier / zegt u koning die in Jesus geloof / dat hy in myn Godt geloof / zyn Christenheid verzaakt / in dien hy dat niet doen en wil / zweer ik hy myn Godt Mahomet / dat ik dan zal komen in zyn Land en doen hem sterben een schandelyke dood / al zyn Landen zal ik vernielen en berdzenden. Wade een groote zotheid hebt gy u onderwonden / dat gy dus stout komt in myn Paleis / om zulken hoodschap hoor my te doen / wist ik dat gy deze hoodschap aangenomen had hoor vermetelheid / gy zoud sterben. Als Falenty de Admiraal aldus hoorde spreken / was hy in zorge van zyn Kyn / want de dood was hem nader dan hy wist. Dus Falenty spzalk: Mogende Heer / wild dat niet vertzoutwen dat ik hier gekomen sien hoor hobaardige / maar wist gy de zaken / u Coelheid zou u verwonderen; zegt ons van waarom dat gy hier gekomen zyt zeide de Admiraal / ik zal daar in verstaan / dus spzeekt bygelyk. Doe stond Falenty op en zeide: Heer Admiraal het is waar / dat ik hoor de koning halschelyk belogen sien / dat ik my berdoemd had by u te komen / en dat ik weder heeren wou in Danksryk / waar hoor hy op my berstoofd is gezeest / also dat hy my liet haken / om my te doen sterben; en doe ik zag in zulken verpshel te zyn / en om myn leuen te verlengen / bermaat ik my groote zotheid / en zweer hoor den koning / dat ik hier hoor u Hoogheid zoude komen van koning Peyn's wegen / om u den Oozlog aan te zогgen / en dat erger was / bermaat ik my dat ik eischten zoude byzemaal te

remmen met een scherpe Glabie / Iyf om Iyf tegen u / nogtans weet ik wel te booren dat t myn leuen kosten zal: maac genadige Heer / wilt my de begeerte niet ontzогgen / anders zou ik niet weder berden heeren hoor koning Peyn / want hy zoude my laten doodden hoor darmhertigheid. Doe zy de Admiraal / by Mahomet / t zal niet geweigert wezen / ik zweer u dat ik byzemaal tegen u stehen zal / om dat de Francoysen zullen zien u vroomigheid / ik zal de kamp buiten de stad doen maaken. Ik danke u / antwoozde Falenty / hem neygende ter Warde om den Admiraal zyn boeten te kussen / in teken van ootmoedigheid. Falenty werd bermaard in t Hof van de Admiraal hoor een vroom Ridder / hy bad Godt dat hy hem gratie wilde geben tegens den Admiraal / dat hy hem berwinnen mogt. Dus in zyn Gebed liggende / zeide de Admiraal / ik zie dat gy zyt in groot gepais. Het is waar: zy Falenty / t en is zonder reden niet / want ik weet dat ik de doodsteek ontbangen zal / daarom bid ik dat gy my wilt bergunnen een Priester om myn te biegten. Doe bebal de Admiraal dat men een Priester halen zoude. Als die gekomen was / zy den Admiraal: ziet hier is de Biegtvader / zegt hem u biegt / ik gabe om u biegt niet een boon. Falenty nam den Priester aan een zyde / en zeide: o Heer gy zyt een Priester der h. Kerke / en gy weet dat den Admiraal een byand van de heilige Kerke is / wild verstaan dat ik zeggende zal. Gy weet wel dat ik morgen steeken zal tegen den bermalede Admiraal / die een byand is van onzen Godsdienst. Ik weet wel dat de Sarazynen uit de Stad komen zullen om het steekspel te zien / dat buiten de stad geozdineerd is / daarom zult gy gaan zo heimelyk als gy moogt tot de Christenen die binnen de stad zyn / en zeggende dat zy hun houden alle heimelyk in t Darnas / en als de Sarazynen uit de stad zyn / laat de Christenen de Doornen sluyten en hun Muuren wel betwaaren. Laat dit opzet de koning wreten om zyn Volk in order te houden / en de Sarazynen te bebegten met de Christenen die uit de Stad komen zullen / zo gy die ozdineeren zult om de koning te baat te komen / zo zullen de byanden in t midden wezen / en wy zullen haare

berlaan / en de Stad weder hergeen. Doort
 draegte hy hem en nam ooglof aan de Prins-
 ter / zeggende: volgt u list / 't geen den Prins-
 ter in Gode naam belooft / en scheyden.
 Toen behal den Admiraal dat men Falentyn
 in zyn kamer zouden hengen om met hem te
 eeten. Als Falentyn ter Tafel was gezeten /
 hiel hy hem zo manierlyk dat al de Heeren hen
 daar af verwonderden. Als de Maaltijd ge-
 daan was / riep de Admiraal zyn Heer Sa-
 lats / en behal hem dat hy Falentyn zoude
 leiden in den Saale / om een schoon Harnas
 aan te doen / als of het booz zyn eigen Per-
 sonn waare / en belasten ook dat hy hem geben
 zou het alderbeste Paard dat in de Stal was:
 maar Falentyn nam zyn eigen Paard / en de
 Admiraal was ook opgezeten op zyn Paard
 zeer heerlyk. Doe reden deze twee te samen
 buyten de Poorte daar den koning met zyn
 Hysterleger lag / daar de kamp geordineerd
 was. Zo haast Falentyn buyten de Poorte
 was op 't Veld / nam hy zyn Schild aan zyn
 hals / 't welk was een Buffels bel met een
 hert daar in gekloub / en met randen van
 Sabelen / en hy 't hert een Boom. Dit wa-
 pen had koning Pevyn zelve geordineerd /
 tot een teken dat hy in een Bosch gebonden is.
 Als de Francoysen zagen deeze twee Campi-
 onen te Velde komen / waren zy zeer ber-
 dlyk / en wierden gebolgt van de meeste Sa-
 razynen die in de Stad waaren. Als de Chris-
 tenen zagen dat al de Heidenen uit de Stad
 waaren / zo hebben zy hen gewapend in de
 Poorten gezet / dat niemand in komen mocht.
 Vandertuschen liet koning Pevyn zyn heilich
 Wapenen om Falentyn te hulp te komen. Nu
 was de tyd gekomen dat deeze twee steeken
 zouden: zo zynze van den anderen getreden /
 elk op een zyde / hun lantien in de hand ge-
 nomen en haare Paarden met Sporen ge-
 stookten / en zyn malhander zo stercklyk te ge-
 moet gereeden / dat beide haare lantien vanden
 en te stukken onder 't Voet velen / zo zynze
 ten einde aan de Batalje gekomen / daar zy
 hun Paarden om wonden / om den tweeden
 Stech te doen / en zyn doe weer deen tegen
 den ander zo sel gekomen als zy mogten. Fa-
 lentyn heeft den Admiraal zo sterck gestookten
 door zyn Schild / dat de lantie door zyn isf

agter uit kwam en hiel dood ter Warde van
 den Paarde. Als de Sarazynen zagen dat
 hun Heer dood was / hebben zy Falentyn sterck
 bespongen / om te wreken huns Heeren dood;
 maar hy was stout en onberzaagd en stak zyn
 Paard met Sporen / en reed onder de Sara-
 zynen zo mannelik / dat daar niemand was
 of hy rymde hem de plaatze; want hy had
 'er wel 24 dood geslagen van de alderbeste Hee-
 ren; zonder de geenen die gekwetst waaren.
 De koning dit zende / kwam met al zyn magt
 om Falentyn te ontzetten / begaf hem onder de
 Sarazynen / zo dat hy in grooten nood was
 van zyn isf / want hy van zyn Paarde ge-
 stooten was en moest te hoet begien. Falen-
 tyn dit zende / reed onder de Sarazynen die
 den koning bebogten / en sloeg onder hen zo
 breefselyk / dat hy den koning ontzette en
 hulp hem weder te Paarde. Als de koning
 weder te Paarde was / zeide hy tot Falen-
 tyn: Zoone gy hebt myn leven behouden /
 ik belooft dat ik u loonen zal. Doe zy Fa-
 lentyn: Heer koning laat ons doen dat u
 belheid voozgenomen heeft. Met deze woor-
 den zyn zy onder de Sarazynen gereeden met
 zulker kracht dat zy wyken moesten. De Chris-
 tenen die in de Stad waaren zyn ook uytgeka-
 men / en hebben de Sarazynen in geballen /
 en staaken des konings banieren van de Wal-
 len / zy wierden als honben en hatten dood
 geslagen. In deze stynd zyn gebleven van de
 Sarazynen wel Een en twintig duyzend
 Mannen / en dat door Falentyn die hem zo
 byzom gedragen heeft / dat hy op dien Dag
 den koning van Frankryk by eemaal beschermt
 de van de dood. Falentyn verloor vier Paar-
 den die onder hem dood bleben / zo dat hy een
 Paard hreeg van de Sarazynen die dood ge-
 slagen waren / waar door de Stad van Ro-
 men weder in handen van de Christenen kwam /
 tot vlydschap van die van Rome. Den Paus
 Clement hoonde den koning Pevyn met de
 hyzeelike hoon tot dankbaarheid van zyn
 arbeid. Doe nam de koning ooglof aan de
 Paus die hem hertelyk hebant / als mede
 Falentyn van zyn getrouwicheit / en schey-
 den met schreyende vogen / hem God bebede-
 lende.

Hoe Hanefroy en Hendrik grooten haat
 en nyd hadden op Falentyn, om dat
 de Koning hem begunstigd had,
 en hoe Falentyn weg trok.

Het XI. Capittel.

NA dat de Koning Pevyn de ongelooftige
 Sarazynen uit Rome / en alle de Lan-
 den daar omrent gesaagt heeft / is hy geryst
 na Frankryk / komende tot Orlens / en is
 van de koningin Barthem zyn Zoon Carolus /
 en Dochter Engeltine met vlydschap ontfa-
 gen / om dat zy den koning en Falentyn weer
 met Victorie in gezondheid sagen. Het leed
 niet lang / of de schoone Engeltine ontbode
 Falentyn / die terstond kwam. Als zy Falen-
 tyn zag / zeide zy met zoete Woorden: Falen-
 tyn myn vriend / welke kom moet gy zyn / want
 gy hovent alle andere de pynt hebt behaald. O
 Edel Vrouw zeide Falentyn / 't is u eerbaar-
 heid my die lof te geben: maar geest de eere
 Gode. Waagande my / zo heb ik niet gedaen
 daar men my in pynt mag / boven al zo heeft
 de koning u Vader my bewezen groote eer / die
 ik nimmermeer verdienen mag. De schoone
 Jongenvrouw en Falentyn bus sprekende / zyn
 de twee Broeders Hanefroy en Hendrik met een
 neidig Hert gekomen in de kamer van de
 schoone Engeltine / zeggende met een toornig
 hert tot Falentyn: gy Rabout wat doet gy
 hier in de kamer van onze Zuster / gy maakt
 u te stout / wat laat gy u dunken / gy zyt
 maar een schyter / men weet niet wie dat gy
 zyt / of van wat afkomst dat gy kent? gaat
 van stonden aan uit de kamer / en wacht u
 niet te komen by onze Zuster / of 't zal u kwa-
 lyk bergaan. Falentyn stond op / en zeide
 tot Hanefroi / hebt geen sozge booz u Zuster
 van mynent wegen / ik heb nooit myn bagen
 op haare begeert van eerbaarheid: al weet ik
 niet van wat afkomst dat ik ben / nochtans
 waseit zoude wezen. Ik weet wel dat ik
 opgeboed ben van de koning / en ik waare
 een verrader als ik 't bloed van Frankryk
 onteerden / dat my op houd en toed. Met
 deze woorden is Falentyn uit de kamer ge-

gaan. Engeltine is daar alleen gebleven
 met haare Jongenvrouwen / haar heklagende
 van haar Broeders / zeer weenende over de
 smadige woorden die Hanefroi en Hendrik
 gesproken hadden. Falentyn is in des ko-
 nings Paleis gegaan / om des konings Ca-
 sel te dienen / daar dienden ook beide des ko-
 nings Zoonen Hanefroi en Hendrik / en meer
 andere Heeren. Als de Maaltijd gedaen was /
 heeft de Koning Falentyn getoepen / en ge-
 zaid: Nu myn Heeren / hier is Falentyn / die
 my zo trouwelyk gebient heeft in myn nood /
 als ik u zal behalen / 't is waeragtig dat
 hy my die reizen beschermt heeft van der
 dood / ende om bezen welbaat zo wil ik myn
 Heeren dat gy my consentieren wilt al zul-
 ken gifte als ik Falentyn geben zal om hem
 te onderhouden: zo geef ik hem 't Graafschap
 van Citermonde met Abenen daar in alle
 de genooden eenbzigtelik consenteerden. O
 mogende koning zeide Falentyn / die gifte en
 heb ik niet verdient / maar also 't u Edel-
 heid belieft met al u Heeren / zo dank ik u
 Edelheid hooglyk / want gy doet my meer
 dan ik verdiend heb. Als Hanefroi en Hen-
 drik dit hoorde / zo waaren zy zeer gestoort /
 zeggende: Deze Wandeling staat wel in de
 gratie van den koning / indien wy hier niet
 in boozien / hy zal ons in ons voornemen
 tegen weezen / indien de koning dood waar /
 zouden wy doen wat wy wilden met onzer
 Jongen broeder Carolus / maar 't is te bree-
 zen dat hy hem voostaan zal / dus moeten
 wy zien of wy hem dooden kunnen / of te-
 gen onze Vader opmaaken. Doe zei Hane-
 froi tot zyn Broeder: Ik heb een manier be-
 dacht waar door hy zal verraden worden / laat
 ons zeggen dat hy onze Zuster onteerd heeft /
 en dat wyze behonden hebben by malhanderen
 te bedde. Als 't de koning hooren zal / zal
 hy hem laten dooden: dit werd zo geacco-
 deerd. Aldus zyn deeze twee gebroeders be-
 hard in hun kwaadheid / want zy Falentyns
 dood zeer begeerden; maar Falentyn diende
 den koning zo bekwamelyk / dat hy hoe lan-
 ger hoe meer bemind werd. Falentyn had
 Gode hem te wille verlenen dat hy mocht
 weeten wie zyn Vader en Broeder waar. En
 Dursson zyn broeder was in 't Bosch van

Orliens / loopende met de wilde beesten / die hem zo ontzagen / dat niemand in 't bosch komen en durft. Die slagten kramen tegelyk tot den koning / zo dat 't een jammer was om te hooren. Op den zelfden Dag kwam daar een arm Man door den koning zeer bedroef / zeggende: eer koning / ik moet u klagen over dezen Wildeman die in 't bosch loopt / van 't geweld dat hy myn gebaan heeft / also ik met myn Wyf hebbe Spyge gelaagt door verze Wecke / zo is de Wildemantaar gekomen / en heeft de Spyge genomen tegen myn taak / en gegeien; ja dat meer is / hy heeft myn Wyf genomen en zyn wil daar mee gebaan / en my dus geslagen. Doe zy de koning / zegt my vriend waar af beklaagt gy u meer / van u Wysgezout of van u kost? By myn zout (zegt de Man) van myn Wyf / want dat spyt myn meer dan al myn Spyge. By hebt regt zy de koning / gaat in 't Hof en zet u koften in 't Geschift / zo veel gy verlooren hebt / 't zal u betaald worden. Doe liet de koning vreden door zyn gantsche Land uyt gaan / zo wie den Wildeman den koning lewendig zou bzingen / zou hy hebben 2000 en wie hem dood sloeg en leverde / 1000 kroonen. Dies kramen daar uit alle Landen / Hertogen / Grafen / Bisschen / Schildknegten en andere Edele Mannen / om deze Wildeman te hangen / maar zy konden niet / want hy al te snietel was / en menig Edelman besloeg. De koning dus zittende onder al zyn Heeren / daar was mede Hanestrop en Hendrik / die dood handen waren van Falentyn / die spraken: heer koning hier is Falentyn die gy opgeboed hebt in groote Eeren en hoogheit / die onze Suster begeert heeft tot selande van u Edelheid / dat ik wel weet / zo is myn advies: Indien Falentyn gaat in 't Bosch en vangt de Wildeman / die dus ontzien is / zo zult gy hem geven u Oochter Engletyne / zo mag hy altoos zyn wil daar mee doen / als 't hem belieft. Ja zeide de koning / u spreken is vol haat en nijd. Ik weet wel dat Falentyn arm is / dat ik hem in 't bosch gebonden heb / ik zie wel aan alle zyn manieren dat hy eerbare is / daar door hy tot hoogheit gernaht

is / daarom laat staan zo te spreken / ik wil dat hy gaan zal in 't Paleys by myn Dogter / want van een Edel hert komt niet dan beugd en eer. Hanestrop dit hoorende / wierd nog meer ontfleken / maar durft dat geenzins openbaren. Doe antwoorde Falentyn / ende zeide Hanestrop gy hebt kwaligh gesproken van my / ik heb den koning / ende u met dan eer bezegen / maar ik hersta u mening wel / gy wilde dat ik zou gaan bebegien de Wildeman / op dat hy my ter dood zou bzingen / dan zoude gy en u broeder van my ontslagen wezen. Ik zweer hy den levende Gods Soone / dat ik niet rusten zal tot dat ik de Wildeman gebonden zal hebben / en hy myn of ik hem bebegte / dat ik hem levende of dood hier bzingen / of hy my bewonnen zal hebben; is 't dat my Godt gracie geeft dezen Wildeman te kuzgen / en hem hier te bzingen / dan zal ik hier niet langer blyven: ik zal ryzen zoo verre / dat ik zal toeten wie myn Vader en Moeder is / en waarom ik in 't bosch geleid ben. Als de koning dit hoorde / was hy bedroef / want hy zyn zout op Falentyn gezet hadde / en vermalede de Hanestrop en Hendrik / om dat zy onzacht waren van zulk boozemen. Doe riep de koning Falentyn / en zeide: ziet wat gy doet / den Wildeman te bebegten / dunkt my onmogelyk / want gy weet wel dat menig Edelman zyn lys gelaten heeft booz hem / dus agt henkenen worden niet: om u in zulk abontuur te zetten / daar gy u lys verlieszen meugt / ik neem u den Eed af dat gy be loost hebt / ik zal God booz u doen liden / dat hy u den Eed vergeben wil. De Moegende koning (zy Falentyn) bergebet my / dat ik my boozgenomen heb / dat ik dat zal laten / men zal my niet berwytten dat ik myn booznemen veranderd heb / ook leede ik in groot verdriet / want ik niet en weet wie myn Vader of Moeder is / of van wat Geslagt ik gedoozen ben; ik danke u van al de weldaden die gy my bezegen hebt / dat ik arm Dondeling niet verdienen en mag / ik moet gaan en myn opzet volbzingen. Doe viel hy op zyn knien en nam oorsot aan den koning en al de Heeren / om te ryzen en de Wildeman te bebegien. En Engletyne dit hoorende / zugtede zeer / 's Moegens met den

den Dag op staande / riep een van haar Staat - juffers / zeggende: wilt gaan tot Falentyn en zegt hem dat ik van hem begeere / dat hy my komt spreken eer hy reist / dat hy geen verze heeft booz temant / want ik at van hem begeere. Als Falentyn verstaad wat de Jonggezout zeide / antwoorde hy met zo te woorden: Jonggezout ik hersta dat de Edele Maget begeert my te spreken / maar ik moet het om te balfe (Lange laten; zo bid ik u dat gy my ontschuldigen wilt / want ik om al de Waereld haar geen schande zou willen doen / de verraders slapen niet / zy zyn altyd vol balsheld / ik weet dat Hanestrop en Hendrik myn booz zoeken: dat erger is / zy zouden haar Suster alle schande doen dat zy zouden mogen / om my ter dood te bzingen. Hierom myn Jonggezout / gaat tot de schone Engletyne en doet myn onschuld / als ik u gezeld heb. Hier mede is Falentyn op gezeten te Paard / om te ryzen in 't bosch daar de Wildeman hem ontfleed / en de Jonggezout is weder gheerd met een bedrukt Hert / heeft de onschuld gebaan als Falentyn belast had / daar af Engletyne bedroef was van herten.

Hoe Falentyn Oursson zyn Broeder in 't Bosch van Orliens overwon, als gy hooren zult.

Het XII. Capittel.

Als Falentyn te Paarde alleen met zyn Dienaar zat / is hy gereden uit Orliens / na het bosch daar Oursson hem ontfleed. Falentyn by het bosch komende / zeide hy tot zyn Dienaar / geef my myn Helm / en ik wil niet dat gy verder reest met my / want ik gezworenen heb dat ik alleen in 't bosch zal ryden om dezen Wildeman te bebegten / bid Godt booz my dat hy my beschermen wil / indien ik hier blybe / zo bekeele ik mijn Ziele den Almogende Godt. Falentyn reed met deze woorden in 't bosch en zyn Dienaar bleef daar al zugtende en schrijvende. Falentyn reed nu daar / om de Wildeman te zoeken / maar wat hy zocht het was om niet. Dus rydende is de Nacht aan gekomen.

Falentyn is van zyn Paard getreden / dont het aan een Boom / heeft wat brood en wyn genomen om hem te berberfen. Als hy wat gezopt hadde en de Nacht aankwam / booz de wilde beesten bzingende; is op een boom gekommen en daar de Nacht gebleden. Als den Dag aankwam / heeft hy zyn Broeder zien loopen booz 't bosch als een wild beest / niet wetende dat zy Broeder waren. Oursson / Falentyns Paard ziende / is daar na toe gelopen / ziende dat het Paard zo schoon was / (want hy nooit zulken Paard gezien hadde;) streck het Paard met zyn routwe handen / en kande 't met zyn lange nagelen. Als het Paard dit hoerde en zag de Wildeman / heeft na Oursson geslagen en gebeter. Falentyn nog op de Boom zynde / zag de bzeeffelghheid van de Wildeman / riep Godt Almogtig aan / zo bedotegh als hy mocht / dat hy hem beschermen wilde booz hem / en dat hy hem bewinnen mochte. Oursson ging om het Paard te hezen / dat weder begon te blyten en te slaan. Als dat Oursson zag is hy toe geschoten om 't Paard ter Warde te werpen en te dooden. Falentyn ziende dat de Wildeman weder na het Paard ging / riep hy / en zeide tot den Wildeman: laat myn Paard staan / want tegen my zult gy hebbe stypd en batalje. Den Wildeman liet het Paard staan / zag om hooge na den boom; en zo haast als hy Falentyn zag / heeft hy een teken gebaan met zyn routwe handen / schuddende zyn Hoofd / wazende hoe hy hem in stukken zou scheuren. Doe bebal hem Falentyn de handen Godts / heeft zyn Broeder in 't bosch / springende van den boom. Als Oursson dat Zwaerd zag blinken / wierd hy berlagen / en is agterwaards gesprongen / en heeft den slag ontweken / die Falentyn hem meende te geven. Daar op is de Wildeman toe geschoten met groote kragt op Falentyn / nam hem in zyn Armen / smeet hem onder de boer. Falentyn die een groot Lidder was / heeft de Wildeman met geweld gebat in 't midden van zyn Lyf / wierp hem een stuk weegs van hem / opzingende nam zyn Mes om Oursson te slaan: maar de Wildeman die stout was / is de slag ontweken / heeft hem berzien om Falentyn te slaan met zyn routwe handen / maar Falentyn weck den Wildeman dat

den slag geen booggang had. Hoe Falentyn na dezen Wildeman sloeg / hy ontweek het / zo dat hy hem niet raken konde. Oursfon zag als een beer die berwoed is / schoot met zulkten kragt op Falentyn / dat hy hem door de tweede maal in zyn Arm nam en ter aarden wierp / daar Falentyn af verwonderd was / en wierd in stroef / want hy dacht op de plaats te sterben / doe hy zyn Woeders sterckheid boelde / zeggende : Godt helpt my beschermen van deze onredelyk Creatuure / dat ik myn leven dus schandelyk niet laat onder deze Wildeman. Falentyn dede menige kragt om Oursfon onder hem te klyppen / maar het was om niet. Als Falentyn zag dat hy hem niet verwinnen moogt / roog hy een Mes uit / welk scherp was / en stak Oursfon in 't lys dat het bloed op der Arden nerr liep. De wildeman hem dus gewest boelende / is opgebrongen / gaf een schreeuw dat het heele bosch byrunde / liep doe op Falentyn om hem te verscheyren. Deeze twee Gebroeders hebben malhanderen den geheelen Dag zo bevogten / dat de Wildeman Falentyns Schild in stukken sloeg / en zyn Helm van zyn Hoofde. Oursfon Falentyn aarfiende / verwonderde hy hem van zyn schoonheid / om dat zyn aangezicht ontbekend was. Dus heeft Falentyn Godt aangededen / dat hy hem beschermen wilde van deze Wildeman; doe namende zyn Zwaart in de hand / en is na Oursfon geloopt / die agterwaards trad / zag een boom / dewelke hy in 't v. Harde trok / scheurende daar van een stuk dat verbaarlyk was om te zien / is daar mede na Falentyn gekomen / en hem daar mede een slag gegeven / dat hy op zyn knien ter aarden viel. Falentyn stond weder op / en hebben malhanderen schizikelyk bevogten / want ieder zocht den anderen te dooden / 't welk zo lang duurde / dat zy van vermoetheid moesten rusten. Aldus zittende heeft Falentyn gezegd : Na Wildeman! geest u op in myn handen / gy leeft hier in dit Bosch als een beest / gy hebt geen kennisse van Godt nog zyn gebod daar door u ziele in nood staat van verdoemenisse; komt by my ik zal u laten doopen / en leeren het G. Christen geloof / ik zal u te eten geven / Brood / Vleesch en Wyn / van al dat u van noden wezen zal / en ik eieren om u Lig-

haam te bekken / zo moogt gy leven als een Christen Mensch. Als Oursfon Falentyn hoorde spreken / zag hy hem aan met minnerlyk gezigte. Falentyn dit merkende / sprak hy noch meer van Gods Warmhartigheid / en leerlinge der naturen der Menschen. Doe mocht Oursfon hem niet langer onthouden / maar viel op zyn knien kussende Falentyns handen / hem wyzende tekenen van vriendschap en onderdanigheid. Als Falentyn dit wonder zag / was hy berdyg / en zeide : wilde gy u in myn handen geven? ik zal u onthouden als ik gezegd hebbe. Oursfon neeg Falentyn toe met een nedzig gelaat / waar over hy berheugt was om zyn overwinninge. Doe nam Falentyn Oursfon by der hand / deed hem een teken dat hy booz loopen zou / en wyzen de weg om in 't Bosch te komen / 't geen hy dede in hozen tyd. Als Oursfon uit het Bosch was / zag hy onder een Boom klyd staan / dat hy in de Wonden woef / waar door hy strak genas. Doe heeft Falentyn genomen een Boedel van zyn zadel / heeft Oursfon daar mede gebonden / dat hy niemand misdoen zou. Als Falentyn den Wildeman gebonden hadde / is hy te Paarde gezeten / leidende Oursfon als een lam / het welk een groot Mirakel was. Oursfon heeft noch een klyd zien staan / dat hy plukte! woef het in zyn vanden / gaf het Falentyn om in zyn Wonden te leggen / als hy oock gedaen heeft / en is van stonden aan genezen / dat een wonder was / dat zo een wild Mensch / dat zo lange by de Beeren geweest had / dat die 't verstand had van de klyden.

Hoe Falentyn met de Wildeman na Orliens reed, daar Koning Pepyn was.

Het XIII. Capittel.

Falentyn de Wildeman aldus gebangen hebbende / reisde na Orliens / onderweeg kwam haar een schoon wild Hart tegen / om in 't Bosch te gaan weiden : Als Oursfon dit Hart zag / zag hy Falentyn aan / gaf hem een teken of hy het Hert zou mogen bangen. Falentyn dit verstaende / heeft hem onthonden / doende hem een teken / nam handtasting dat hy weer komen zou : Doe liet

Fa

Falentyn hem lopen na 't hert; als het hert de Wildeman gelwaer wierd / keredde 't hert weder na 't Bosch. Oursfon dat ziende / onder'schepde het / ba te het / en smeet het tegen de Karde / na n het op zyn Schoubers / en bragt het hoor Falentyns voeten / brakt het met zyn Nagelen de heel af. Falentyn haagde / wat zullen wy met dit Hert nu doen? de Wildeman dit verstaende / heeft van stonden aan 't hert op zyn Schouderen gewoopen / liep zo ras a s Falentyn ryden kon. Als zy 't Doop genaakten / liep n de Beeren uit breeze in haer huis. Falentyn ziende dat 't Balk warg liep / zo riep hy / hebt geen zorge hoor de Wildeman / hy zal u niet misdoen / sluit u Dur noz Doorten booz ons niet / want wy gaerne Loggs hadden om geld. Wat dat Falentyn zeide / niemand die zyn Deur of Doorten open doen doogst. Doe zeide Falentyn met een grammen moede / indien gy ons niet in laat / ik zweer dat ik den Wildeman zal onthouden / zo zal ik wel Loggs bygen tot myn wille. Als Falentyn zag dat

'er niemand was die hem Logeren wilde / onthond hy Oursfon en deed hem een teken / dat hy de Doorten op lopen zoude. Oursfon die zag een groote Boom / heeft hem uit der arden getoogen / is 'er mede geloopt booz de Doorte van de herberge / en heeftze daar mede opgeslagen in twee ryzen / dat zy in stukken vielen / doe is Falentyn in Herberge gegaan. Als de Maard zag dat de Doort in stukken was / is met al zyn balk agter wylt geloopt / dat 'er niemand in hys gebleven is. Falentyn is gegaan met zyn paard na de stal heeft 't daar in gezet / en heeft Oursfon by der hand genomen; gingen in de keuken / daar zy bonden goede Spyze gebzaden. Doe deed Falentyn Oursfon een teken dat hy de Spyze eeten zoude / want het was de delicate Spyze. Als de Wildeman de Spyze zag / is hy toe geschoten / en heeft een deel daar af gegeten / als een Wolf doet; hy zag niet aan of de Spyze genoeg gebzaden was of niet. Daar na zag Oursfon een ketel met Water / stak 'er zyn hoofd in / en dronk als een Paard.

Ooe

Doe dede Falentyn hem een teken / dat hy 't laten zoude water te dinken / hy zou hem Wyn geben. Doe nam Falentyn een grootte kanna van vier Potten / en leude Cursson in de helder / ende tapte de kanna vol Wyns die hy Cursson gaf om te dinken. Cursson heeft de kanna aan zyn Mond gezet en pzoefde dat 't goed was / heeftze in een teug uitgezonken / werpende de kanna tegen de bloet. Cursson dede een teken dat hy nog eens tappen zou / als hy dede / want hy schiepte genoeg om te zien zyne man ren. Als Falentyn de kanna vol wyn getapt hadde / gaf hy ze / Cursson die zag een ketel staan / heeft de wyn daar in gegoten / is daar mede in de Stal gegaan by Falentyns Paard / opdat 't ook wyn dinken zou. Als Falentyn dat zag / dede hy Cursson een teken dat 't Paard geen wyn dronk / maar water. Cursson dede een teken dat de wyn beter was dan het Water / daar Falentyn om sagte. Hy dede menige klagt in 't huys / zo van eten als van dinken / dat het te lange is om te beschryben. Als 't tyd was om te eeten / nam Cursson de Emmer met wyn / dronk hem wyt in een teuge / wierp hem toen in stukken / en wees Falentyn dat hy nog een kanna tappen zoude. Hy taptien tot dat hy 'er zes uitgezonken hadde. Hadden Falentyn meer willen tappen / zo zoude meer gedonken hebben. Falentyn behaagde Cursson dat hy te veel gedonken had / en wees dat hy zou gaan slapen. Doe is Cursson gaan leggen by den buur op zyn Stok / begon lustig te slapen dat men het hoorde een groot stuk wees. Falentyn deze Wildeman aanzende / zu: o Mogen die God! (wat is een Mensche die slaapt of dronken is /) hy berliest zyn verstand en memorie: Want de Wildeman nu kraagt nog magt heeft / men zou hem nu doodden als een dom beest. Als Falentyn albus zat bagt hy in hem zelve / in zal zyn stoutheid en kraagt bezoeven / slootende hem met een boet dat hy opzong / wyzend hem dat daar omtrent byanden waren / die hen bevegten wilden. Doe schoot hy op / nam zyn Stok / en sloeg op de Doort al zulkien slag / dat het huys stond en schudde / ende Falentyn begon te laggen / waar dooz Cursson zag dat hy hem bezoeven wilde.

Doe ging hy slapen als te boren op zyn Stok. Falentyn zat al de nacht by den buure / zeeft de dat iemand kinnen moegt om hem te bebegten: de roep was dat 'er iemand in huys doest dighen / maar bergden haer in de kerck de nacht ober gaande / heeft alenign Cursson gewekt om te ryzen / hy gaf hem een teken om het kerck daar te laten dooz hater beiter ge'ag / batze daar vertoerd hadden. Falentyn is op zyn Paard gezeten / en heeft Cursson tweer gedonden / en is alzo na Orlens gereden. Als hy nu in de Stad gekomen was / en de Lieden de Wildeman zagen / was 'er groot geroep dat 'er nooit zulkien gerugt gewest is: want een ygelik ley in huys / sloten deuren en poorten toe / en zagen den vensteren uyt. De ynging kwam dooz den koning / dat Falentyn gekomen was met de Wildeman / die hem zeer verwonderde / en zeide: Falentyn ter goeder uur zyt gy geboren / gy zyt van Godt verhooren / dooz u bewyft hy ons groote tekenen. 't Volk van de Stad dat in de vensteren lag / riep met luther stemme: Daar leest geen vroomer nog slouter Man van Falentyn op Aarden / daar dooz is hy alle eer waardig / hy heeft ons berioft van deze Wildeman / daar wy al te zamen in zorgen om waren. Falentyn reed dooz de Stad tot dat hy dooz des konings Hof kwam. De Poortiers zagen Falentyn met de Wildeman kinnen / slooten de Poorten. Falentyn dit ziende / riep: weest niet verbaard / maar gaat tot de koning / en zeg hem dat ik de Wildeman gebangen hzeng / ik stel myn hst tot onderpand / dat hy niemant misdoen zal / of ten waare dat men hem kwaad dede. De Poortier de booschapp aan de koning doende / is belast dat men haer in zou laten. Falentyn is in gereden / en heeft de Wildeman by de hand genomen / daar de koning was. De koninginne Wathem en Engletyne hoorden dat Falentyn met de Wildeman in het Hof kwam / hebben zy haer kameren doft toegesloten. Den koning Peyn was met een groot gezelschap van Heeren vergaderd in den Raadzaal / daar nrede waren Hanefrog en Hendrik / die Falentyn groote Eer bewezen / maar waren ontfleken met haer dat hy de Eere verhezen had; want zy gehoort hadden /

den / dat hem de Wildeman zou verslagen hebben. De koning zag met verwondering de maniere van den Wildeman / zeggende de kanning tot zyn Heeren; ziet tog hoe schoon dat zyn lichaam van maatzel is / waar hy geleed als wy / hy zou wezen een vroom kinder. Doe zeide Falentyn tot de koning / ik hegere dat men deze Wildeman Doopen zal / en hem 't Heilige Christen Geloof leeren / als ik beloof hebbe. Doe liet de koning een Priester halen die den Wildeman Doopen zoude: zyn Gebaderz waeren koning Peyn / den Hertog Dangler / Sampson Carnas / Falentyn met nog veel Hertogen en Gaden: De Vrouwen waren des konings Huysvrouw / de Hertogin van Orlens / met nog veel anderen Names / zyn Naam was genaamt Cursson. Als hy Gedoopt was / ging den koning ter Casel zitten met al de Heeren en Vrouwen die daar waren / liet doe Cursson in de Saal kinnen om te zien wat hy doen zou. Cursson komende in de Saal / ging dooz de koning zyn Casel staan / de koning sterck aanzende / zag dat 'er veel spuze stond / zo nam hy uit de schotel die dooz de koning gesteld was / een stuk dat hy weg droeg / at het op / op zande / wierd een Paauw gebrogt / die hy ook nam om te eeten. Falentyn dit ziende / wees dat hy kwalik deed / waar dooz dat hy heschaimd werd en liet den Paauw staan / want hy ontzag Falentyn als een kind. Den koning hehal dat men hem zou laten begaan / also hy daar geneygte in nam. Cursson dit verstaande / heeft den Paauw boort opgegeten / zag doe een kanna met Wyn staan / die hy nam en dronkze met een teug uit / wierpze doe tegen der Kerck / en hy schudde zyn hoofd. De koning met al zyn Heeren begonnen te laggen. Als de Maaltyd gedaen was / ging een tegelyk na zyn ruste. Doe werd Falentyn een schoone kanner gewezen om te slapen / en een Bed dooz Cursson / maar hy wou daar niet slapen wat teken hem Falentyn dede / maar viel neder op der Kerck / gelik hy gewend was en bleef daar leggen.

Hoe Hanefroi en Hendrik raadnamen om Falentyn dood te slaan, in de Kamer van de schoone Engletyne.

Het XIV. Capittel

War was groote vlydschapp dat Falentyn den Wildeman verwonnen had onder alle Menschen / maar hosen al de schoone Engletyne / die Falentyn met een bant haer Jongvrouwen ontbood / dat hy kinnen wilde met de Wildeman in haer kamer. Falentyn riep Cursson / en gingen daer heen; als Falentyn met Cursson in de kamer kwam begon hy te laggen / en viel op een Bedde dat daar stond / aanzag de Jongvrouwen heel snellyk / veel nieuwen slugten bedynde / die zy niet verstonden / waarom zy Falentyn riepen / en vzaagden wat de Wildeman daar mede meenden / doe zeide Falentyn: bonzeker de Wildeman wyft dat hy u al te zamen eens kussen wil. Als de Edele Jongvrouwen dit hoorzen begonnen zy te laggen / en zagen op malshander. Wibus laghende en koutende met de Wildeman / zo is Hanefroi tot zyn Broeder hendrik gegaan / zeggende: Broeder onze zaken gaan zeer kwalik: Gy ziet dat deze Bondeling alle dagen meer en meer toeneemt / ja dat erger is / de koning heeft hem liever dan ons / 't welk een groot oneer is dooz ons heide. hendrik zeide: hoorz Broeder / gy weet dat wy deze Bondeling verhoeden hebben niet te kinnen in de kamer van onze Suster Engletyne / nu is hy daar / zo mogen wy hem met eere bebegten en dood slaan / dan zullen wy zeggen dat hy by onze Suster zyn wil deed. Ous hebben deze twee besloten haer beraad te volhzenen als de Aden deden om den Heer te kussen / zonder regt of reden; want in Falentyn was niet van deugt en eer. Doe zyn zy beide in de kamer gekomen van haer Suster: en Hanefroi zeide tot Falentyn / gy bermaledepde Mensche / nu zien wy u zotheid dat gy gekomen zyt in de kamer van onze Suster / gy verhard u in kwaadheid / besaagt van dage tot dage de schande van onzen Vader dooz onze Suster / daar gy u wille mede doet

als het u belieft / daar dooz gy sterben zult; dus spreekende / sloeg hy Valentyn met een buist dat hem 't bloed de Keuzen uit spzong: Doe kwam hendzikh met een bloed Sward in de hand om balentyn te dooz loopen. Oursfon ziende dat zy balentyn dood slaan woude is toegeschoeren na haneszoi / gaf hem zo grooten slag dat hy ter Karden moest balien / nam doe hendzikh in zyn armen / wierp hem ter oeden / en hadden 't de Jongvrouwen niet gedaan / hy zoude daar gebleven hebben. Hier dooz kwam een groot geroep in de kamer / zo dat daar veel groote heeren in kwamen; die ziende dat Oursfon zyn hand geslagen had aan des konings kinderen / woude zy hem dooen / stellende haar alle te weert. Valentyn zag dat zy al te zamen vielen op Oursfon / zo heeft hy zyn Sward uit getougen om Oursfonde beschermen / en zeide: Woiem gy Oursfon slaat of kweest / ik zal 't wreken / my komt 'er af dat mag / ik zal hem zyn lpf benemen / hy zo wie dat 't zy; doe dede balentyn Oursfon een teken dat hy stil slaan zou en niemand misdoen. Oursfon is met balentyn zyn Broeder zonder iemand meer te misdoen uit de kamer gegaan. Haneszoi en hendzikh zyn zeer droevig by de koning gegaan / zeggende: heer koning ter kwader tyd was balentyn geboren / die gy aldus pteist / en dat hy ons gebzagt heeft dezen Wildeman / die ons beide ter dood gebzagt zou hebben / hadden 't u heeren niet belet / gy doet kwalyk indien gy den Wildeman niet verdzinkt of laat hangen / want hy in hojten tyd u bestjadigen zal / want met hem om te gaan is zeer zorgegh. Als de koning dit hoorde / was gy bedroeft / en zeide: dat men oursfon in een Cooren sluiten zou daar hy niet uit komen mocht / dan met consent. De koning dede balentyn by hem komen / om te bzagen de oorzaak. heer koning zeide balentyn / ik was in de kamer van u Dogter / met veel gezelschap van Dames / om te laten zien oursfon den Wildeman die ik by haar bzogt / zo zyn daar ingekomen beide u Soore haneszoi en hendzikh / niet wetende om wat sake / zo heeft haneszoi gezeid met een gramme moede: Gy Dondeling / wat doet gy in de kamer van onze Suster van

dat gy u spel speelt met haar / wy hebben dit lange geweten: met deze woorden sloeg hy my dat het Bloed my de Keuz en Mond uit liep / en hendzikh toog zyn Sward uit / om my 't leben te nemen. Oursfon dit ziende / heeftze beide onder de voet gewozpen / waat dooz een groot geroep gekomen is / als u wafteit nu bzagen kan. Is dat waar bzagde de koning / zo heeft Oursfon anders met gedaan dan dat hy schuldig was te doen. Gy Haneszoi en hendzikh bzagte een kwaad herie / ik merki dat gy anders niet en zocht dan balentyn te beschamen / gy moet wel wezen van kwader natuuren / gy ziet dat ik hem lief heb en hy is myn getrouw. So gebiede ik u beiden dat gy hem niet misdoet / nog op myn ongenade laat misdoen / ik ben zeker dat hy 't Bloed van bzankrph geen schande zal doen. Dus zyn de twee Broeders met schande gescheiden. Oursfon is daar na in het Paleis gegaan / en gekomen in de keuken / alwaar hy gesien heeft rouwe spzge die de koch bereide zou om te eeten / nam twee rouwe Capoenen die hy op at. Als de koch dat zag / nam hy een Schotel / en heeft oursfon daar mede geslagen dat hy krom was. oursfon nam de koch in zyn Armen / en heeft hem onder zyn boeten gewozpen / zo dat hy niet wist / of hy zou dood gebleeben hebben. Deze tydinge is dooz den koning gekomen / dat oursfon de koch gebod had / en dat niemand hem doost genaken / daarom den koning gestoord zijade / oursfon dede dooz hem komen / en wies dat hy hem zou hangen / oursfon ging halen den Schotel / en wies den koning hoe dat de koch hem daar mede geslagen hadde / de koning dit zien e vergaf het oursfon / en gebod dat niemand hem zou misdoen / op ijs stasse. Valentyn onderwees oursfon / leerde hem / zo dat oursfon geen kwaad meer dede daar men hem in verispen kon.

Hoe den Hertog Savoryn aan Koning Pepyn om secours zond, tegens den Groenen Ridder, die met kragt zyn Dogter wilde hebben.

Het XV. Capittel.

In die tyd als Valentyn en Oursfon te zamen in 't hof van den koning haren Oom (wel onbekend) waaren / is daar gekomen een Ridder van de hertogen Saboryn / zeggende: Mogende koning Pepyn / den hertog Saboryn heeft my hier g'zonden / dat gy hem wilt by staan tegens een ongelonbig Sarazyn / genaamt de groenen Ridder / die des hertogen Dogter wilt hebben / al zou hy al zyn Land daarom Bezozlagen: zy is de schoonste Jongvrou die men vinden mag / en heeft nog drie Broeders die stout en kloef zyn ter Oozloggen. Zo zeide de koning / ik doe den hertog bystand. Straks is daar een ander Bode gekomen / boende de koning zyn behoozghik reberentie / zeggende: Mogende koning / wilt dog u heer vergaderen / en zenden die van stonden aan na de Stad Lions / want de Hoogduitsche zyn bergadert tot honderd duizend gewapende Mannen / om u land onder hen te bzengen. Als de koning dit hoorde / was hy zeer verstoord / liet by hem komen de B'schop van Bremen / de hertogen Wilhoen Dangler / den hertogen Germang met veel andere heeren / haar bzagende wat hy best doen zou / of hy ryzen zoude na Aquitanien om den greden hertog te ontzetten / of na Lions om zyn eygen Land te beschermen. Daar op de heeren antwoozden: 't hemd is nader dan de koch / gy behoort niemand's Land te beschermen / en u eige laten verlooren gaan: daarom laat ons ryzen na Lions / om u Land en onderzaten te beschermen; als gy u byanden herjaagd hebt / moget gy ryzen om den hertog Saboryn te ontzetten. Doe liet de koning de Bode inkommen / zeggende: Bode gy ziet dat ik op dit pas u hertog niet ontzetten mag / ik moet na Lions ryzen / als gy hier gehoord en gezien hebt / het is my leed: dus wilt hem zegen dat hy hem manigh houd tegen den

groenen Ridder / als ik myn ryzen by der hulpe Gods volbzagt heb / zal ik hem te julpe kinnen. Heer koning zeide de Bode: Ik zie dat u Oelkeid den hertog op dit pas niet kan helpen / dat hem kwalyk zal komen: dog heer koning ik dankte u van myn heeren wegen / en neme onzof. De Bode is weder gereist en kwam in kort by den hertog / die hem al 't gepasseerde verhaalde / waat ober zyn heer zeer bedroeft was / want den groenen Ridder benaude 't Land en de Stad / also dat zy niet een boet uit de Stad zetten mochten. (gy zult weten dat deze groenen Ridder was een bolle Broeder van den Keuze sarazyn / koning van Portugaal / welke bewaren dede de schoone Belesante / die Broeder was van balentyn en Oursfon / als gy gehoord hebt en nog hooren zult.) Dus was de hertog vol van gedachten hoe hy het maken zoude met dezen Ridder / die zyn Dogter hebben wilde tegen zyn dank / en hem daarom een groot Oozlog aan dede. Hier ober heeft de hertog een Gebod gedaan / dat een yder hem zoude wapenen om den groenen Ridder te bebegten / als geschiede: den Dag aangekomen zynde / hebben de Crompetten en Claroenen lustig geslagen / de heeren te boet en te Waarde hebben hen opgemaakt in groote ordonnantie / om tegen de Ridder te begten. Als de hertog bukten op 't veld gekomen was / heeft hy zyn Crompetten doen blazen en Crommelen slaan / is also zyn byand te gemoet gekomen; zy kwamen mreed in de mavens / en daar rees een harde Stryd / heeft hy met zyn hamer verisagen twee Ridders die hem te gemoet kwamen. De hertog dit ziende / is gereben na de groene Ridder / en bogten Mannelikh te zamen; de go:de hertog hield hem zeer bzoorn in den Stryd / maar het was om niet de Ridder te bebegten / want hy bezekerd was / dat hem niemand overwinnen mocht dan een konings Zoon; betwelke nooit bzoutwen Woost gezogen hadde; bezen Ridder dagt niet dat zulken kind geboren was weinig wetende van Oursfon de Wildeman / als gy hooren zult. De hertog debogt bezen Groenen Ridder een lange tyd / en hy volgde hem om te verwinnen / maar is van de Sara-

znen bezet en bevochten / zo dat de hertog van zyn Daard geslagen werd / en zouden hem gedood hebben / had het een Ridder niet gedaan / die hem gebangen nam en booz den Ridder hragt / die zeer verblift was / al had men hem twee honderd duyzend kroonen gegeven / zou hy niet los gekomen hebben. De hertog was zeer bedroeft / bad God Almachtig dat hy hem vertroosten wilde in zyn tegenwoord. Als de Christenen wisten dat hun hertog gebangen was / keerden zy weder in de Stad / alwaar een geschrei onder de heeren en Gemeenten raakten / maar meest van zyn drie zoonen en Dogter; zy loog haar goud geel haar uit haar hoofd / schreijende zo zeer dat al de heeren genoeg te doen hadden om haar te troosten / maar zy belilaagden haeren vader van herten / zeggende: Gy lattie dat ik nooit geboren was getoest / en lat zo menig Edelman zyn Lof verloren heeft om mynent wil / en myn vader in handen van zyn doobghand geraakt is. Ach myn liebe vader / u Edelheid heeft myn te lief gehad / want u liefde heeft u in deze last gebragt / waar dooz u doob u genakende is. Aldus kernde de schoone sefone / ja zy zou haar zelven gedood hebben / hadden het de heeren en vrouwen niet belet. Deze groenen Ridder was in zyn Cente / liet den hertog by hem komen / zeggende: heer Saborn / nu zyt gy in myn handen / dat ik u't leven benemen mag / dan gy zult myn uwen Dogter geven tot een vrouwe / dan zal ik ze brengen in 't groene Gebergte / dan zal ik ze doen kroonen tot een koningin. Heer Ridder / zeide de hertog / ten zy gy u niet laat Donpen het heilige Christen geloof aanneemt / zal ik u myn Dogter niet geven / doet met my wat u belieben zal. Hertog zeide de Ridder / spreek my van u geloof met / indien gy myn raad niet en doet / gy zult sterben een schandelyke dood / u Stad zal ik verbranden / u zoonen met u onderbaanen kernelen. Den hertog antwoorde: daar zal myn Godt booz behouden; dus zugtende ten hemel zierende / werd den Ridder weemoedig / zeggende: heer hertog laat slaan u schreijen / boiboet myne liefde die ik tot u dogter brage / zo booz zehet als ik lebe / ik ben te vreden u dooz te geven op zulke conditie: Indien gy kunt vinden een

Ridder die my betwinnen kan / zo zal ik hem de Stad ryzen / u Land verlaten / en u Dogter hragt schelden van myn liefde / en zal de schade / die ik gedaan heb / betaalen: en indien ik niet betwonnen werd binen byf maanden / zo zult gy myn u Dogter sefone / tot een huisvrouwe / en ik zal ze voeren in myn Land als booz zegt is / zonder eenige doozlog ma'kander aan te doen. Aldus werd dit Contract gemaakt met de twee heeren / met nog een conditie dat dezen groenen Ridder eens daags in de Stad van Aquitanien mogt komen / om te meten of de Ridder gekomen was / maar meest was 't hem te doen om de schoone sefone te zien. Als nu 't beftand uit geroepen was / heeft den groenen Ridder de hertog los gelaten / die in zyn hof gekomen zynde / heeft de heeren 't accooyd belienend gemaakt / dezeibe hebben doen uitroepen: wie den groenen Ridder bevegten wil / en overwind / zal sefone ten Echt hebben / met het halbe hertogdom van Aquitanien.

Hoe menig Edel Ridder gekomen is in Aquitanien, om te krygen de schoone sefone.

Het XVI. Capittel.

In die tyd als 't beftand gemaakt was / zo is den koning Pypyn gereist na Lion / met zestig duyzend Man / en heeft verjaagt den koning Lampatris. Deze Sarazin was een koning van Holland en Drieftand / had nog dat Morenmaessen onder hem / daar in lag een schoone Stad heel sterk / daar in hy blugten / die koning Pypyn beleit / beftoemde en overwon / liet doe den heydenschen koning booz hem komen / zeggende: Wildt gy een Christen worden / en Mahomet verzaaken? zo zal ik u laten leven met al uw Volk: en zo niet / moet gy allegaar sterben. Dog Godt gaf den koning Lampatris beftand / dat hy hem met al zyn volk liet doopen in de Name Iesus / en gaf de Stad aan zonen Maarschalk Bulon. Dit gedaan zynde / is koning Pypyn weder gereist na Parys / daar gekomen zynde / heeft hy Drieven ontbangen van den

den Hertog Saborn / bevelzende haar accooyt. Als de koning dat Contract gelezen had / heeft hy gezeid: die nu een schoone Dogter kunne wil / moet nu zyn kloekheid toonen: want die den groenen Ridder betwinnen kan / zal des Hertogen Dogter hebben / met zyn halbe Rijk. De Heeren deze hies lezende / was 'er niemand zo stout / die deze zaak dozt aanbarden. Doe brage de koning Pypyn: Gy Heeren / is hier iemand die den Hertog betroosten wil / om de schoone sefone te verwezen? die spreek nu / zo mag de Wode zyn Heere zeggen / wie dat komen zal uit Dzanhrgh / ik zal hem geven 't beste Paard dat op myn Stal staat / een Wapen / en nog duyzend goude kroonen. De Wode dankte den koning van zyn Heeren wegen / maar niemand antwoorde van de stoute balentyn / zeggende: Moogende koning / is 't dat uw Edelheid heliet dat ik mag reizen na Aquitanien / ik zal de groenen Ridder bevegten / ende met een bernemen wie dat mijn vader ende moeder is want het my misjaagt / dat ik niet en weet wie ik ben / ofte van wie ik gekomen ben. Daar leid u niet aan wie dat gy zyt / ik ben zo magtig dat ik u mag verheffen / antwoorde den koning / dog balentyn begerde te betrekken / en heeft consent gekregen op conditie / indien hy den groenen Ridder betwont / dat hy weder heeren zou. Balentyn beloofde de koning zulks te doen / en heeft doozlof bekomen / waar af de schoone Engleigne bevroest was / ontbiedende balentyn om aan hem doozlof te nemen. Balentyn by haar komende / heeft zy gezeid ik zie wel dat ik minnermeer van u vrede hebben en zal / want gy zyt gezint dit Land te verlaten / och of 't Godt beliebe dat ik met u reizen mogt / zo moet my Godt helpen ik zou u vrouwen: maar nu 't anders niet wezen mag / moet ik mijn tyd in doozfennisse verlyten / nochtans zal mijn hert altyd by u wezen / tot een teken geef ik u mijn sleutel / en opend mijn koffer / en neemt u behagen daer uit. Edele vrouwe / zei balentyn / ik dank u van u gunst / goud nog zilber heb ik van doen / myn reize is om dat ik weten zou wie ik ben / of van wat geslagt ik gekomen ben / nu zal ik u Edelheid zeggen dat ik verzwegen heb tot deze dag toe / ik brage een

huifse op mijn schouderen / blinkende als goud / ik weet niet wat dat bediet / daarom den ik van zin dat ik reizen zal / zo ver dat ik weten zal wie dat mijn vader en moeder zijn daarom neem ik doozlof / ende zeg u Edelheid adieu / ik beloofde u by mijnbetrouwe; (zo 't Godt belieft) dat ik mag weten van wat geslagt dat ik ben / en zo Edel zy van gedoort / dat ik by u komen mag / en gy u van beroemden wil / zal ik my aan u Edele verbinden. Indien niet / zo zal ik altoos u Dienaar wezen: met deze woorden heeft balentyn doozlof genomen / en Engleigne allen gelaten; zeer bedroeft sitende in de kamer / zo heeft zy haar beaght / dat een konings Dogter niet behoort haar zelven over te geven / om 't Bloed van Dzanhrgh in eeren te houden. Dus is balentyn weg gereist met oursfon / tot d'gafschap van Hendrik en Hanefroy.

Hoe Hanefroy en Hendrik deden wagen Falentyn en Oursfon, om hen op den weg dood te slaan.

Het XVII. Capittel.

Als balentyn en oursfon gereist waren na Aquitanien / is de haant van de beraders zo groot geweest / dat zy ontboden een van hun Neben / en hebben hun verraad aan hem te kennen gegeven / hem belastende dat hy met hem zou nemen dertig Mannen / en deze twee Ridders in het Wofsch ombzengen / de booz hem togen / om 't scheimstuk te volbringen. Hozt daar na is balentyn en oursfon gekomen / daar de verrader Gzingaart met zyn volk lag. Als deze verraders hen zagen / hebben zy geroepen / sla doob / sla doob / sla doob / nu is het tyd; en hebben balentyn scherpelyk bevochten. Gzingaart gaf hem zulken slag met een Hamer dat zyn Bloed op de Warde liep / zeggende: balentyn hier moet gy sterben. Als den Jongeling hem gekoest boelde / en van alle zyde bevochten / heeft hy hem Godt bevolen / zeggende: Heeren / gy hebt my de doob bezwooren zonder regt of reden / zo zal ik mijn wezenen dat gy niet al weder 't huis komen zult / trekkende zyn zwaard

zwaerd / gaf he eerste die hem te gemoete kwam sulken slag / dat hy hem 't hoofd sloofde / met nog vyf andere. Oursfon aan de andere zy scheurende met zyn rauwe handen al dat hem in 't gemoed kwam / in zulke manier / dat al die hy kuygen kon / deed hy met zyn tanden dood / en wierpze ter aarde den een op den ander / en is zo boozt gepasseerd. Dit ziende den verrader / is gereden op zyn Slot dat daar hy stond / om meer hulp; kwam doe niet andere vyf en dertig Mannen en riepen: Valentyn geef u gebangen / want gy moet hier sterben. Valentyn dit ziende / heeft Godt aangeroepen / dat hy hem helpen wils. In deze noot is hy na Gzingaart gegaan / en tegens hem zo gebogien / dat 't te verwoorden was. Oursfon dede mee zyn best / zo dat daar niemand was of zy ontzagen die twee Vroeders; dog ten laatste wierd Valentyn zo hebogien aan a'le kanten / dat hy gebangen wierd van deeze verrader. Als Oursfon dat zag / zou is hy komen loopen / hupende en hupende in 't bosch / maar 't huy hem niet. Doe bebal Gzingaart dat men Oursfon verbolgen zoude / en levendig of dood by hem brengen / maar dat was om niet; hy liep en hupong door 't bosch / dat niemand by hem doost komen: want die hy in zyn handen heeg scheurde hy met zyn tanden / zo dat een pgehyli van hem reed na het Slot toe. Oursfon heeftze verdoigt tot aan de Noort van 't Casteel / daar Valentyn op zat. Op dit Casteel was een Capiteyn van Dieben / die oordenaars en Hober; die een Nebe was van Gzingaart / en deelden haare kroon te zamen. De Euele koning Pepyn toigt van deze zake niet / meenden dat 't een goed Edelman was. Valentyn dus gebangen zynde / hebben hem onredelyk getraceerd / sloten hem in een donkere put. Als Valentyn dus gehandelt wier e / begon hy zwaerlyk te zugten / viel op zyn knien / biddende God dat hy hem helpen wilde / dat hy uit de handen van deze verraders komen mogt / zeggende: o Koning ik ze u Edelheid niet meer / myn bood zult gy niet weten / ik moet hier in deze diepen put sterben. Adieu Oursfon / gy hebt de bood om mynent wil geleiden / gy beminde myn bobwa alle menschen / zo deed ik ook / als of gy myn eigen

Vroeder getreest had; ik begeerde te zien myn Moeder / maar nu zal ik van haare geen kennis hebben / daarom ik in groot lyden ben; dus als 't God belieft / zal ik myn lichaam de verraders geben / en myn Ziel den Almogende God. De verraders namen raad wat zy met valentyn doen zouden / eenige wilden dat men hem boozt zou dooden. Oen zy Gzingaart van die opinie ben ik niet / men zal hem houden in dezen Cooren / en ik zal gaan by Haneftrop en Henszijk / en z ggen dat wy hem gebonden hebben / het geen zy goed bouden: en Gzingaart is gereist na Parys. Oursfon was ootroep in 't bosch / makende groot misbaar / rustende onder een Boom; Als de dag aan kwam / heeft hy hem na Parys begeeben / om den koning te hemmen te geben hoe valentyn gebangen was / en geleid op een Casteel. Wy wy zo ras als een Paard / maar Gzingaart is eer te Parys gekomen als Oursfon / ging voort na Haneftrop en Henszijk / en heeft verhaald hoe valentyn gebangen was / waar in zy verbijrd waren / vzaagden of zy Oursfon mede hadden? Doe zeide Gzingaart u en / en dat Oursfon hen ontgaan was. doe hagen zy berriet / maar zy zooften malhanderen / om dat hy niet vzeiken kon. Oursfon toefte niet lange / hy kwam te Parys of hy dol geweest had / zo dat al de Burgeren haare deuren sloten booz de Wildeman. Des daags daar na zoude Gzingaart ryzen na 't Casteel / om valentyn te oera dooden: maar Godt die zyn vrienden niet verlaat / heeft oursfon gezonden in 's konings Paleis / daar de koning ter tafel zat te eeten. Als de koning oursfon zag / meende hy dat Valentyn weder kwam / daar de koning hem in verbijde. oursfon ging in de Zale gins en weder zeer bedraeft / sloeg booz zyn Poest / waar ober de Heeren haare verdoerden. Dus gaande gins en weder / heeft hy Gzingaart de verrader gezien / zittende aan tafel onder d'andere Ridders / zyn hoofd neberhoudende / om dat oursfon hem niet kennen zou. Oursfon ziende dat het Gzingaart was / heeft zyn hoofs opgehoben / also hy hem wel kende / en gaf hem zo grooten slag met zyn rauwe hand / dat zyn ooz op de Casel viel: hem berhalende: sloeg hem van onder in zyn aangezigt / dat al

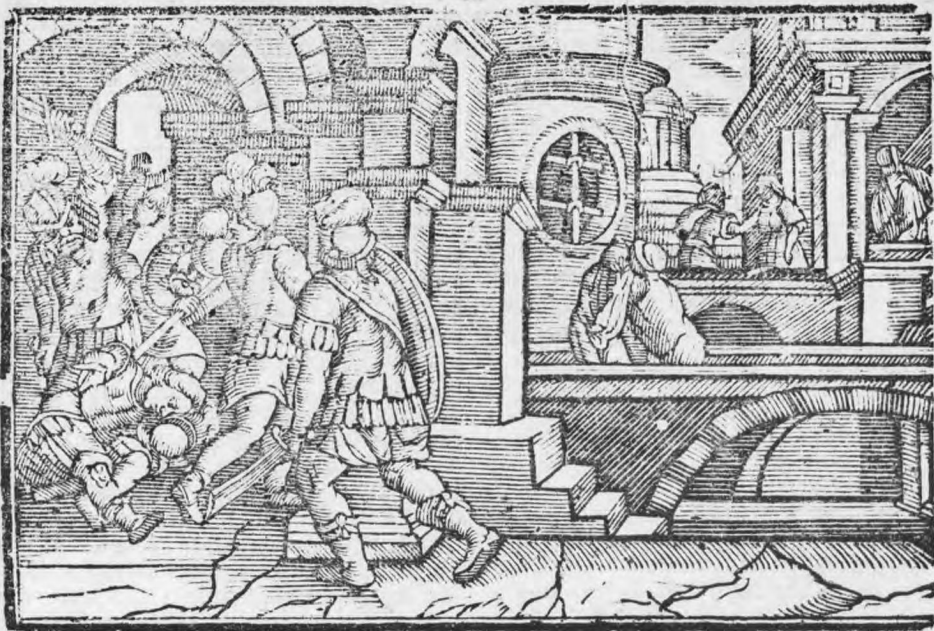
hy tanden baken in sijn mond / en sijn eene oog wpt. Doe begon de verrader seer te krijten / dat al die in de zale waeren medeliden met hem hadden. Doe is Oursfon agterwaerts getreden / gaf hem sulken slag op sijn hoofd / dat hy ter aerde stozte onder de tafel. Doe smet Oursfon de tafel om / met al dat 'er op stond / waer af de Ridders verstoord waeren. Gzingaart sou dood gebleven hebben / hadde 't niet gedaen een stout Heer / die hem wpt Oursfons handen met kragt trok. Epilatie sende de Prinszen tot den koning / siet hoe desen Wildeman de Ridder geslagen heeft / doet Justitie ober hem / want hy is een sozzelijck Man. Doe sey de koning / op dese sake moeten wy ons beraden / ik geloof niet dat hy sonder oozsake Gzingaart geslagen heeft / doe hem hier komen / so mogen wy weten waer door dit gevegt gekomen is. Oursfon wierd booz den koning gebragt / die hem vzaegde / waerom hy desen Ridder geslagen had? Oursfon dede tekenen dat Gzingaart had vermoord Valentyn in een bosch / wijsende wonderlijke tekenen / dat hy Gzingaart bevegten wilde in eenen Kamp / om hem 't verraed te doen belijden / smytende sijn Capzoen booz Gzingaarts voeten / tot een telien om tegen hem te vegten. Als de koning dit sag / seyde hy: Mijn Heeren / gy hebt gesien dat de Wildeman myn Ridder geslagen heeft / en ik heb hem na de questie gebzaagt / soo laat ik myn dunken dat hy een Kamp wil vegten tegen Gzingaart: mijn Heeren wild hier in helpen raden / en u aler opinien segen / wat ik hier in doen sal / ik dught booz een Verraad / dat ons nakende is / daarom sou ik den Camp confereren / 't geen al de Heeren toe stonden. 't selve wierd Gzingaart gesend / die daer weping lust toe had / vzesende dat 't Verraad wpt komen sou / dat dus langen verholen was geweest: Gzingaart aansag Haneftrop en Henszijk / die hem wenkten / seggende niet een bedraeft aengesigt / Nebe sozt niet / wy beloven dat wy u paps maaken sullen / indien gy verwomen word. Epilaa seyde hy: mijn saken gaan seer kwalijk / ik sie dat ik sterben moet om uwent wil / dit seggende / is hy by de koning gegaan / en sey: Mogende koning /

ik bid u dat u Mogendheid my ontfasten wil / tegen den Wildeman de Kamp te vegten / het is een Man daar geen Ridder eer a behalen mag / want het geen natuurlijk Mensch is. Gzingaart seyde de koning u onschuld mag u niet baten de Kamp is geconsenteerd by al mijn Heeren / hebt gy regt / 't sal u wel beschermen. Van dese antwoorde was Gzingaart bedroeft: maar Haneftrop seyde / verstaat u niet / ik sal u so Wapenen dat de Wildeman u niet misdoen mag. Als Oursfon verstoed dat hy den Kamp vegten soude / bedreef hy grote blijdschap / en wees de koning dat Valentyn dood en vermoord was / waar af de koning hem seer verwonderde / van de tekenen: Altoos stond Oursfon om Gzingaart te slaan; de koning wees dat hy hem niet slaan soude booz dat hy in den Kamp waer. Doe sey de koning tot Gzingaart / wapent u / en denkt om wel te doen. Och latie / Heer koning / seyde Gzingaart / ik heb u lang gediend / maar ik word geloond dat ik moet vegten tegen een onredelyke Creatuur. Gzingaart / sey de koning / hebt gy regt / so wild niet sozen / u goed regt sal u beschermen. Ik sal u doen wapenen / Oursfon sal ongewapend / en gy sult te Paerde sijn hy te voet: gy bewijst wel dat gy onrecht hebt / doet u berf / bescherm u regt / Godt wil u beyde bewaren.

Hoe de Koning Pepyn gebood dat men de Kamp voor zyn Paleys maken soude, om te zien Gzingaart en Oursfon te samen vegten.

Het XIII. Capittel.

NA dat Gzingaart veel onschuld gedaen had om tegen Oursfon te vegten / so heeft den koning de Kamp doen bereyden booz sijn Paleys. Als 't bereyde was / stond Oursfon om Gzingaart te wagten / die al gewapend was by Haneftrop en Henszijk. Oursfon in de Kamp wesende / heeft menig bewij gedaen met sijn Handen / hoe hy Gzingaart bevegten sou. Als Gzingaart wel gewapend was / heeft hy Bozlof genomen aan Haneftrop

en Hendzikt / seggende Mijn Heeren / ik moet desen kamp begten / maer ik weet wel dat ik verwonnen sal worden / en dat ik de dood moet sterben om ulwent wille: swygt / seide Hanesrop en Hendzikt / hebt goede moed / indien gy van de Wildeman verwonnen word / sullen wy u peys maeken tegen onse Vader / so dat gy geen zorg hebt vooz u lijf / indien de Koning u iets sou willen misdoen om de sake / daer sou lieber om sterben Hondert-duyfend Man: maer syt secreet / en mede van de saken niet. Aldus is Gzingaart gereden na de kamp / die vooz 't Daleys was. Als nu Gzingaart in den kamp gekomen was / seer hoog noedig stak hy syn Paerd met spooren / en reed na Oursson / en seide / Ha! valsche verrader / gy hebt mijn eene Ooge uytgestlagen / ik sal u bewijsen dat gy my onrecht gedaen hebt. Als Gzingaart na hem toe kwam / heeft hy hem betwisen veel tekenen / stak syn Handen om hoog / gysfende met syn Canden so vreeselijck / dat die 't sagen / daer af verbaerd

waren. Gzingaart liet syn Lans dalen / stak syn paerd met spooren en liet 't loopen na oursson: Oursson sprong agterwaerts / so dat syn lantie in der aerde stak / doe is Oursson toe geschoten / heeft de lantie uyt Gzingaarts hand met geweld genomen / gaf hem met deselve sulken slag / dat hy verdoo't in de zadel sat. Gzingaart hem voeiende gestlagen / stak hy syn paerd met spooren / en reed in de baen / nu hier / nu daer; Oursson liep hem na / gysfende met syn Canden. Doe Gzingaart hem sag in dus danigen last / seide hy: Hal Hansrop en Hendzikt / nu is mijn tijd gekomen / hier moet ik om u beyder wille sterben. Hy rijdende heen en weer / heeft Oursson de lantie uyt syn handen geworpen / loopende na Gzingaart / het paerd by den hals genomen / en so vast gehouden / dat het niet een voet voort en kon. Gzingaart meende syn Sward te trekken / maer Oursson dat siende / heeft hy het Paerd met kragt onder syn Doeten geworpen / so dat Gzingaart syn zadel ruypen moest. In 't

opstaende verloor hy sin Schild. Doe is Oursson toe geschoten / gaf hem sulken slag met syn hand / dat hy ter aerden vallen moest / ging op syn Paerd sitten / en dede daer veel wonderlijke kuuren mee. De Koning seide / ik verwonder my seer van dese saak / ik weet niet wat ik hier uyt nemen sal / ik laet my denken dat hier een groot Verraed uyt komen sal / maer waer van daen weet ik ni t. Oursson sittende op 't Paerd / reed na Gzingaart toe / gaf hem nog een slag dat hy weder ter aerde moest vallen. Doe nam hy syn eegen Sward / gaf hem nog drie wonden in 't lijf / en een in de arm / so dat hy vooz dood bleef leggen op de aerde. Doe heeft de Verrader geroepen om syn saek te mogen bekennen / de bewaerder van de kamp die vzaegde hem wat sin begereen was. Doe seide Gzingaart laet de Koning komen / ik sal hem het verraed ontdeliken / laet dese Wildeman my niet meer slaen. Den Ridder wees Oursson dat hy hem niet meer slaen sou / en Oursson was te vreden.

Hoe Gringart aan den Koning het verraad ontdekte, als hy verwonnen was van Oursson, en hoe Valentyn na Aquitanien trok, en tegen den Groenen Ridder vogt.

Het XIX. Capittel.

Als Gzingaart den Koning sag / heeft hy om genaer gebeden / en seide: O Koning ik heb my ontaen tegen u / hier toe hebben my gebragt u zoonen: want om hen te beleven heb ik Valentijn gevangen in een bosch en onse raed is als gestaten / dat men Valentijn soude doen sterben. De Koning de waarheid verstaen heubende / beval dat men Gzingaart hangen soude. En de Koning is met enige Heeren na 't Casteel gereden / om Valentijn te onsetzen. Oursson is vooz den Koning gelopen / wissende den weg so regt / of hy deselve gemaekt had. Den Koning seide: Het is een vromde sake van de Wildeman / dat hy Valentijn so liefde se / ik sal hem goed doen; het was geen wonder / want het was

syn Susters zoonen / al wist hy 't niet; ook mocht de Koning niet weten wie dat Valentijn en Oursson zijn / dan dooz een hoofd dat Esceremond bewarde in een Casteel / dat Faragus een Gense toe behoorde. Dit hoofd is van een Spi ne / dat met konste van Nigromantie gemaekt is / en toekomende dingen voozseyd / en is van sulke aerde dat 't niet vergaen sal / vooz dat in het Casteel komt de aldervromste Man / die op aerde leeft / dan sal dat hoofd zijn sprack en kragt verliezen / daer sal een komen die 't te niette doen sal: namentlijck Valentijn / en Esceremond: kringen. De Koning by 't Casteel komende / hebben sy hun poozten gesloten / en de Poozters bevalen op hun lijf / geen poozten te openen. De Koning dat siende / liet het Slot bestormen: De gragt gebult sijnde / braken sy de Muren / syn met magt in 't Casteel gekomen / hebben de verraders gevangen / doen gende in een diepe donkere Coeren / daer Valentijn in lag met groot verdriet. Als hy den Koning sag / is hy op syn knien gevallen / h in dankende dat hy hem verlost had van den dood. Doe vertelden de Heeren Valentijn van Oursson / hoe dat hy een kamp bevochten had tegen Gzingaart / daer dooz dit Verraed uyt gekomen was. Valentijn dit verstaende / nam Oursson in syn armen en h est hem gekust / deden malkanderen grote vrientschap. Doe liet de Koning de verraders in het bosch aan boomen hangen. Doe seide de Koning / mijn lieve vriend Valentijn / doet mijn raeden reys met my wederomme / so sult gy wijselijck doen. Heer Koning / seide Valentijn / vergef 't my / ik sal niet weder keeren / vooz dat ik weten sal van wat g slagt dat ik gekomen ben. Ik sal gaen reysen na Aquitanien / so als ik e-zworen heb / om den Gzingaarten Ridder te bebegten / ik bid u dat gy my onlos wild geven / om mijn opset te volbringen / si sal altoos u armen Dienaer blyuen. Aldus is de Koning Pappa gecheyden; nu sal ik vooz spreken van Valentijn en Oursson / die na Aquitanien reysen / om de Groene Ridder te bebegten. Als de Landlicken vernamen dat der kwam een Ridder met een Wildeman al ruyg bewassen / liep elk om hem te sien / die

al naekt en ruyg als een Beer was. Valen-
tyn liet hem een Cosak van rood Armonn
maeken / daer dooz hy te wilder sag. Als
hy dus gesit ed was / besag hy hem selve / en
hield een hooverdi te maniere / dat een gemigte
vossom te sien. Dus r'ende heeft Valentyn
sien comen een jong kintder / die seer schreepde.
Valentyn vraegde / waerom schreep gy aldus!
herst u ymand leed gedaen / so wil ik u by
staen? Gelaes / septe de Jongeling / 't en
is dat niet / ik heb mijn Heer verlooren / die
heeft een Strijd om de schoone Fesone tegen
den Groenen Ridder aen genomen / en is ver-
wormen; daer leeft geen kintder die hem over-
winnen sal / daer op is hy so hoerdelig / dat
hy de kintders die hy erwind / aen een Boom
laet op hangen: ik heb 'er al drie-en-twintig
geteld / Mijn Heer die hangt ook daer. Doe
septe Valentyn so het Gode beliest / sal ik daer
na toe ryden / en vegen lijf om lijf / ik heb
ook so veel gehoort van dese Jonkvyouw haer
schoonheid / ik hoopse in korten tijd te sien.
Heer / septe de Jongeling / gaet daer niet
om hem te bevegten / want het is altemael
verlooren arbeyd dat gy begint: wils gy u
lijf tegen sulst een dwaes setten / want hy
veel stoute kintders heeft verlagen / ik soege
ook vooz u lijf en leven / laiden gy tegen hem
vecht. Gursfon wees Valentyn niet rekenen /
dat hy op de schoone Fesone verliest was /
en daerom de Groene Ridder bevegten wou /
daer Valentyn om lagten / en reysde vooz na
Aquitain / Valentyn de Stad van verre aen
sien / hiet een Man geropen die daer
kwam gegaen / en vraegde / waer hem de
Groenen Ridder onthield? Heer septe de
Man / ik geloof niet dat gy hem wils gaen
bevechten? Ja / septe Valentyn: O h' Heer gy
neemt een groote stoutheid an / gy sulst in
meer victorie tegen hem v'rijgen / komt hier
op desen Berg en siet aen de Boom / daer han-
gen meer dan veertig die hy al gedood heeft /
binnen veertien dagen sal hem den Hertog
moeten geben sijn Dogter / eender schoonste
Jonkvyouwe van de Waerde. Mijn lieve
vriend / septe Valentyn / Gode sal den Hertog
helpen. Als Valentyn sprak met de Man /
kwam daer een Man van seventig Jaer / als

een Pelgrim / met een langen gysen Waerd /
het was Blandemyn / die Belesante des ko-
nings Suster en Valentyn en Gursfons moe-
der binde / die hy het Slot was / daer de
Keuse Faragus hem onthiel / als wy hier te
voren geset hebben. Valentyn vraegde van
waer hy kwam? Hy antwoorde van Con-
stantinopolen: moer ik moget a'r niet in / om
dat de Turken de Stad belegerd hadden. Pel-
grim / septe Valentyn / segt my van den Groe-
nen Ridder / is hy niet weerd? Mijn Heer /
septe hy: Indien gy my geloven wils / rade
ik u dat gy niet teg u hem vecht / al waeren
'er honderd / hy sul u al e' lijf benemen.
Doozt vraegde hy Blandemyn / waer sijn reys
heen was? die hem septe / na de Koning Pe-
ppyn / om hem aen te dienen / dat de Koning
Faragus begeret een kamp te vegen tegen
de Keiser / die Belesante sijn Duyshout on-
rechtelijc verjaegt heeft / 't welk den Koning
van Byzantijph Suster is / en by hem onder-
houden was. Doe had Valentyn in Godes
Naem / dat hy g'efde te wagen / tot dat
hy den Groenen Ridder verslagen had / dan
wilde hy niet den Keiser een kamp vegen:
want hy in niemant so gehouden wa / dan
in Koning Peppyn. De Wode sloeg het of /
seggende: Hy moest de boodschap van Be-
lesante doen: daer op Valentyn belaste de groe-
ten aen den Koning Peppyn / en segt dat gy
my hier gesien hebt met den Wildeman. Dus
reysde hy heen / Valentyn heeft de Stad aen
gesien / die seer schoon was / en siende een
Fonteyn / is daer na toe geraden / ging siten
rusten onder een Boom / want hy seer ver-
moept was / ook begerde hy wat te slapen /
en Gursfon belaste de hem. Doe Valentyn wat
geslagen had / is hy op gestaen / toen kwam
daer een Ridder / die dooz sijn hovaerdighygd /
den hovaerdigen Ridder geheeten was: want
hy was so opgeblasen / dat hy niemant
groete / en so hem ymant ontmoete en hem
geene eere deed / die moest tegen hem vegen /
waer dooz hy menig ter dood bracht. Desen
hovaerdigen Ridder komende / p de Fonteyn /
trad van sijn Paerd / Valentyn hem aen sien-
de / niet wetende wat sijn meening was /
om dat hy van sijn Paerd trad. Gursfon
ging

ging nebens hem staen / hem neerstig aensien-
de / dat de Ridder seer speet / die hem een slag gat /
dat hem 't bloed ten Neure en. Dand my liep.
Coen heeft hy in Gursfon in sijn armen ge-
nomen / hem ter aerden werpde / daer al sijn
Leden braken heeft de sijn Nees genomen /
en stak hem daer mede een groote Wande / dat
'er het bloed overbloedig u / si u lijf liep. De-
sen hovaerdigen Ridder hem aldus gekwetst
voetende / heeft luyde geroepen. Doe sprak
Valentijn: Heer Ridder gy hebt onrecht dus da-
nigen Man te slaen / die niet soeken kan
Doe septe de Ridder / gy trabaue / waerom
doet gy my gem heusheyd? meenende hem met
sijn Zwaard te slaen. Valentyn bit sien-
de / sloeg de Ridder dat hy dood ter Werde bleef
leggen seggende: so sal men leeren go-de
Herren groeten. De Ridders Soldaten dit
sien-
de / sijn niet schy / na de Stad gebogen /
bragten treding aen den Hertog / die hierom
seer gestort was / want hy was van sijn
naeste Bloed. Valentyn hoorde 't geroep van

't Volk binnen de Stad om de dood slag / is te
Paerd gereden in de Stad / in een rijk Sur-
gers-hups / nam daer sijn rust-plaets. Dit
werd dadelijc de Hertog aen zedien / die hem
dooz een Wode hee t laien halen: komende by
den Hertog / vraegde hy: Gy Heeren / wild
my seggen of gy Al ders siet o' niet / en opt
wat Land gy siet. Doer Hertog septe Va-
lentyn / Ridders sijn wy en Dienaers van
de Koning van Byzantijph Ridders / septe
Hertog / gy hebt mijn Nees gedood / het welk
Valentijn stoutelijc veldende / en verhaelde 't
van woerd tot woerd / gelijc 't g' sehd was /
septe voort / wy sijn gekom u om de Groene
Ridder te bevegten / en de schoone Fesone te
winnen: maer gy Hertog hebt kwalijc gedaen /
dat gy dooz den hovaerdigen Ridder u tegen
onbevilig hebt laeten maeken wy hebben ons
lijf verloreu / u wegen bevegten / een open
weg gemaekt vooz alle Ridders / die om u
Dogter te winnen / hier comen: dus sijn wy
onstraftbar / maer gy seer baer: dooz welke

reden ten Hertog haer beyde pardonneerde / seggende: Heer Ridder / also gy gekomen sijt dan den Groenen Ridder te bebegten / si t gy hi mijn Daters komen / en besien mijn Dogter / om welke gy gekomen sijt / by haer sult gy vinden nog veertien Ridders / die mee gekomen sijn om den Groenen Ridder te bebegten. 't Is de manier dat alle Ridders die hier komen om mijn Daters wil / die moeten eerst in de Zale komen en met haer spraken / eer zy de Groenen Ridder bebegten / op sal u geuen een Gouden Ring / wild die bewaeren ter liefde van haer. Dus is den Hertog met Oursfon en Valentijn in de Zael gegaen / daer de schoone Fefone en de Ridders waeren. De Valentijn de schoone Jonkvrouw sag / heeft op haer erweerdlijc gegroet / en septe om ruyd: Goete Jonkvrouw dooz gants Christelijc weet men van u schoonheyt te spreken / Godt moet u bewaeren vooz de Groene Ridder / die niet waer is u te ghenaken. Dus sal u beueben te wten / dat de Koning van Dantsch ons alhier gefonden heeft / om ons lijf te abntuieren tegen de stoutsten Man die op Werden leeft / so men sepd: Hier is ook een akerboomse Man / hy ontfiet hem g'en Dagen ter Waereld / hoe danig dat si sijn / nog geen Man op Werden: hy heeft Dagen en hyn handen / snepdende als Schermessen / dat hy spreken kon / zijns gelijc en waer op Werden niet gevonden. Edel Dams gy moogt seker weten / indien desen Man mag vegten tegen den Groenen Ridder / hy sal niet lange tegen hem mogen staen / maer sal hem schandelijc op moert u geuen. Fefone antwoorde seer beleefelijc: Ik dankie den Goete Koning van Dantsch: Mijn Heer / vooz den grooten arbejd die hy om mijnent welke gedaen heeft: Zegt my Ridder heid gy hem niet? het is een schoon Man van machiel / 't sehemd een stam Man van herten te wesen / ik geloof waer hy gebijt in een Stabe / sijn lijf sou wit wesen als andere Dams. Goete Dams / septe Valentijn / hy heeft van ziele leuen geen kieren aen gehad / dan nu eerst / om te sien hoe dat hy hem houden soude / ik heb hem naekt in Darys gekoyt by den Koning / hy ontfiet koude / hitte nog wind.

Dus koutende / aensag de schoone Margt Oursfon / en verliesde op hem boven alle andere Heeren en Ridders die daer waeren / daerom men gemeentlijc sepd: daer is geen Liefsel. Als Valentijn dus sprak tegen de Jonkvrouw / septe hy / hoe hy een Eed gedaen hadde / om den Groenen Ridder te bebegten in ten Kamp / om haer Edelheyt wille / en niet weder keeren vooz hy hem verslagen / en haer verloft had. Eplatie septe de schoone Fefone / set u ijs in de avontuere niet om my / want wie een ander leber als hem selven heeft / die heeft een ongeregelde liefde: daer sijn om mynent wille so veel gestroven / dat het my verdziet langer te leuen / dog Godt Almachtig wil u victo le verleenen. Doe nam Fefone twee Goude Ringen / gaf den eenen Valentijn / en de anderen Oursfon / daer na zijn dese twee Ridders gaen sitten aan de Tafel / daer de anderen saten. De Hertog dede hen-lieden eerlijc dienen / dan Fefone heeft altyd haer vogen op Oursfon gestagen / meer dan op de anderen Ridders / so dat haer Hart was ontfieken met liefde. Terwyl de Heeren aten / is den Groenen Ridder vooz de Doozt gekomen / om de schoone Fefone te sien; wme het Tractaet also gemacht was / dat hy eens daegs komen soude. Zo heeft als hy in 't Hof was / septe hy met luyder stemme: Heer Hertog / hebt gy Ridders om my te bebegten? Ja septe de Hertog / hier sijn 'er nog veertien / die hun lijf abant uen willen om mijn Daters wil / en tot dien eynde uyt verre Landen gekomen sijn. Doe septe de Groenen Ridder laetse my sien / en de schoone Fefone ook. Dus tredende in de Zael / heeft hy de Ridder aengesien / en septe: gy Heeren / zijt gy hier gekomen om my te bebegten / so zijt gy verduaed? Eet / drink / en macht goede Cier / morgen sal 't wesen den lesten dag / ik sal u alle hangen aen den hoogsten Tak van mijn Boom. Valentijn dit hoorende / was seer verstooyt / heeft den Ridder geantwoord: Heer Ridder / sulke woorden te spreken / hooyd gy u te schamen / de dag is nu gekomen dat gy bebegten sult worden so sterck als gy ont geweest zyt / hy is nu gekomen die u verwamen zal. Oursfon sittende ter

Tafel

tafel / sag den Groenen Ridder aen / verston wel dat men van hem sprak / is opgestaen / tot hem toetredende / nam hem in sijn armen / wierp hem op sijn schouder / als of hy een kind geweest had / kuperende so met hem heen en weer / wierp hem ten lesten tegens de Muur / also stijf / dat hy meende de hals te bryken / want Oursfon wel verstaen had / dat het de Groenen Ridder was / die so veel Ridders had laten hangen. Als den Groenen Ridder op gestaen was / ging Oursfon aen de tafel sitten / en wies met tekenen / dat hy 'er wel drie sulke Ridders op sijn hals nemen soude: Toe begonnen sy altemael te laghen die in de zale waeren / en seiden: dat nu gekomen was die de schoone Jonkvrouw hebben soude. Doe Fefone Oursfon sag / wierd sy te meer ontfieken met liefde. Godt die alles voorsziet / heeft haer beyde Hertzen ontfieken niet den band van vens / so dat het kwalijk is om te schynen. Den Groenen Ridder beliaagde hem seer / van 't geene dat hem geschied was / seggende: Mijn Heeren / dese Man heeft my verrast / is aen my gekomen sonder te spreken / ik beloove hem dat ik hem so straffen sal / dat gy aan hem een exempel nemen sult / en tot spijt van hem sal ik een Galge doen maken / om hem daer aen te hangen. Oursfon verston wel dat het den Groenen Ridder beliaagde van de smaet die hem gebeurd was / doe is Oursfon opgestaen / heeft sijn hoofd geschud / bewees niet tekenen dat hy hem 's anderen daegs wilde bebegten / tot een teken heeft hy sijn Capoen uyt getogen / en dezelve vooz des Groenen Ridders voeten geworpen. Toen sprak Valentijn tot den Groenen Ridder: ziet hier het paerd van den Wildeman / hebt gy nu een by om hert / so heft hem op. Dit spreet den Groenen Ridder so seer / dat hy niet een woord en sprak. Toe septe de Hertog / gy sult steijd hebben tegen desen Wildeman / indien gy hem verwind / so moogt gy roemen dat gy sit de Bloem van alle Ridders. By mijn Godt / septe den Groenen Ridder / Maer so sult gy 't sien wat sijn sterckheyt is / hy sal niet lewendig uyt mijn handen komen / ik sal hem hangen boven alle de an-

dere. Met dese woorden is hy uyt 't Casiel gegaen in sijn Paelschoen om te rusten. Den Hertog is gebleven niet sijn Heeren in de Zale / by de schoone Fefone / die groote bydschap en vzeugd bezeben / zeggende: Hier is de Ridder van den Groenen Ridder. Daer was groote spraken in de Stad van de Wildeman / elk begeerde hem te sien / waer dooz so groote menigte Volk kwam in 't Paels / dat men de Doozt moest sluyten. Als Oursfon 't gerugt hoorde / stak hy het Hoofd den beuieren uyt / om te beter gesien te komen worden / en om eenige Batement-speelen te sien / die gepublijc sijnde / is elk gaen slapen. Valentijn in sijn rust sijnde / dede hy Oursfon een teken / dat hy by hem te Bedde komen sou / maer Oursfon ging leggen op de Werde / dede als hy gewoont was. Dooz den dag aen gekomen was / is Valentijn en Oursfon in de zale gegaen / eer de Hertog met sijn Dogter kwam. Daer waeren de veertien Ridders / die gekomen waeren om te bebegten / yder hoopte op de schoone Fefone. Doe sprak daer een Ridder van groote groote / seggende: Mijn Heeren / ind u alle bevest / ik ben bereyd om de Ridders te bebegten / 't geen hem van de andere Ridders geconsenteerd werd / hy heete Gallerant / was een Fransman; hy hem haestig gewapend hebende / kwam by Fefone sijn affcheyt nemen / is gereden na de Tent van de Groene Ridder. Toen den Groenen Ridder sag dat daer een Ridder kwam om te vegten / is hy te Paerd gesten / kwam met een hobaerdig gemoed tegen den Ridder Gallerant / stekende hem ten eersten van het Paerd dat hy ter arde viel / nemende voozt de helm van 't hoofd / daer dooz Gallerant verbaerd wierd / en bad om genade / maer 't hylp hem niet / hy toog hem sijn Darnas uyt / en hing hem aen den Boom / by de andere. Om de dood van dese Ridder was in de Stad een groot g'f hyn / want hy een volpysen Man was. Oursfon verstaende de dood van Gallerant / dede een teken met sijn handen / dat hy den Groenen Ridder van stonden aen bebegten woude / en sijn Vlees van den anderen scheuen; maer Valentijn septe dat hy de eerste moest wesen /

sijn

so heet hem Oursfon aatsien en is weg ge-
gaan. Toen is Valen in hem gaan wapenen
getwapend sijnde / is hy gegaen by de schoone
Fesone / om Oozlof te nemen. Men heeft
niet te vragen of 't daer sijten of kerken
is gewest: och! zep de schoone Jonkvyrouw /
ik bid Godt Wingege! dat hy u bewaeren
wil voor dese groenen Ridder / die mijn Naeg-
dom soekt. Da veel reden heeft Valentyn oor-
lof genomen aan de Jonkvyrouw: sy heeft
hem Godt bevolen / haar sin was altoos by
Oursfon / daar sy reden toe hadde / door dien
dat 't Godt belofde dat het geschieden soude /
dat Oursfon haar tot een Hupsbrouw sou
hebben / als hy nog hooren sult. Doe is
Valentyn te Paard geseten / om den Groenen
Ridder te bevegten / maar op de weg zynde /
is daer gekomen een Ridder die op de schoone
Fesone verliet was / roepende: Heer hebt
een luttel patientie / laat my dog voor gaan.
Jom Heer gaat in den Naam Godts / ant-
woorde Valentyn: Ik geve u Oozlof / Gyt
moet u bewaeren: hy was genaamt Cprus /
gehooren upt Sabopen / hy had al sijn goed
verreerd / daarom sette hy hem in de avon-
tuure / nam Oozlof aan Fesone / en aan alle
de Ridderen / en is so gereden voor 't Pave-
joen van den Groenen Ridder. Toen de Groe-
nen Ridder Cprus sag komen / is hy upt
sijn Cent gekomen als een hoogmoedig Man.
Cprus seide / Heer Ridder sit op u Paerd /
en denkt om u te beschermen. Den Groenen
Ridder gebood dat men sijn Paard vzenen
soude / en is daer op geseten / heeft sijn Groe-
nen Schild aan sijn hals gehangen / de Lancie
in sijn handen genomen / en sijn op malkan-
der gereden in so een grooten neyd / dat den
Groenen Ridder Cprus door sijn Lijf reed /
dat hy dood ter Waden viel / die hy als de
andere met een krooyde aan een Boom hing.
Toen Valentyn sag dat Cprus was gehan-
gen / mischaagde hem dat seer / en beval hem
Godt / bad hem deboteijk aan / dat hy dog
weten mogt wie sijn Vader en Moeder waer /
dat hy daer kenns af krijgen moge voor sijn
dood. Doe stak hy sijn Paard met spooren /
en reed voor de Cente van den Groenen Rid-
der / en ging daer in. Den Ridder kende Da-

lentyn wel / door dien hy Oursfon genant woord
hadde / waer door hy Valentyn meer ontfag
dan alle die daar waeren / seggende: Heer
Ridder / ik ben te vreden dat gy weder keerd
in u Land / want my verzoet u ongeylt.
Coe seide Valentyn / Ridder dat mag niet
sijn / ik heb beloofd en gezworen dat ik myn
Magt tegen u proeben sal / dus ontfegte my
met. Den Ridder seide / indien gy my wild
beproeben / so moet gy halen myn Schild / die
ginter hange aan den Boom. Coe seide Va-
lentyn / gy hebt dienaars / deerte die halen.
By myn Wet / seide den Groenen Ridder / gy
sult myn Schild halen wild gy tegen myn
begten / indien gy myn Schilt niet en haeld /
so sal ik u geen stryd leveren. Als Valentyn
sag dat den Groenen Ridder sijn onschuld daer
op nam / so is hy als een vroom Ridder ge-
reden na den Boom / om den Schild te halen /
maar wat hy trok / hy kon het Schild niet los
kerpen / 't geen hem verdroot. By myn ge-
loove / seide den Groenen Ridder / nu des n
Jongen Ridder myn Schild niet hinderen mag /
so neemt hy een fette daad hem voor / my
dunkt dat hy my met Veer aad soekt te over-
winnen / ik sal hem wyfen dat sijn voornem-
men en al sijn practyken / en schandely-
ken vortgang sal sijn tot groote schande. Coe
is den Groenen Ridder te Paard geseten / roe-
pende sijn dienaar Gobert / die hem haalde
een flesje / daer Balsam-olp in was / die upt
het Paradyt genomen was / welke Oly is
van sulke kragt / dat indien ymand ter doed
gekwest waer / en hy met die Salve op de
Wonde streck / hy sou van stonden aan gene-
sen worden. Dese Oly heeft dese Groenen
Ridder lange tyd by hem gehad / en in me-
nige last hem genesen. Doe hy wel voorsien
was / heeft hy sijn lancie in de klinge ge-
leyd / en sijn malkanderen te gemoet gekomen
met sulken kragt / dat hun beyder lancien
brazen / en de sulken in de Lugt vloegen / al-
dus voor by malkanderen passerende. Coe sy
weder keerden / hebben sy hun Zwaarden upt
getogen / om malkanderen te bevegten. Va-
lentyn sloeg den Groenen Ridder sulken slag
met sijn Zwaerd / dat 't door het Harnas in
sijn Lijf ging. Den Groenen Ridder hem ge-
kwest /

kwetst boelende / heeft sijn Zwaerd op gehe-
ben / en sloeg Valentyn op sijn ope / dat hy
hem een groot stuk van sijn Harnas af sloeg /
seggende: Nu meugt gy werten Heer Rid-
der / of ik kan speelen met het Zwaerd / gy
hebt my gekwest / daerom sult gy moeten
sterben. Gy sijt ter kwader tyd hier geko-
men / ik ben versekerd dat ik van u hand
niet sterben sal / nog verwoonen worden /
maer ik sal u in hoze hangen aen den hoog-
sten Tak vanden Boom / by de andere / die
't leven gelaten hebben door hobaer op. Rid-
der / seide Valentyn / van u ben ik niet ver-
vaard / wil u beschermen / want gy 't van
nede sult hebben. Coe is de stryd weder be-
gonnen. Valentyn gaf den Groenen Ridder
sulken slag / dat hy hem een groot stuk van
sijn Schild sloeg / so dat het op de Nerde viel.
Den Groenen Ridder dit stende / sloeg op
Valentyn met sulken kragt op sijn Helm / dat
sijn Zwaerd in twee stukken brak / so dat
Valentyn verdroot sat / moest de Sadel ruy-
men en viel ter Nerde / dog stond van ston-
den aen op. Toen den Groenen Ridder sag
dat Valentyn op stond / toog hy een Mes
upt / wierp na Valentyn / meende hem door
sijn lijf te werpen. Valentyn is den woer
ontspongen. Toen den Groenen Ridder son-
der zwaerd of geweer was / keerde hy we-
der na sijn Cent om andere Wapenen te ha-
len / daer hy hem in de verwoonen sou /
maer Valentyn was hem te ras / en sloeg
sijn Paerd een Been af / so dat den Groenen
Ridder ter Nerde viel / maer stond datelijc
op. Is doe by Valentyn gekomen / hebben
malkanderen voort bevoeg en so da sy bep-
de gekwest waeren / elk heeft sijn uytterste
kragt ge oand. Om hoze te maeken / sloeg
Valentyn den Groenen Ridder so groote won-
de in sijn lijf / dat men meende hy sou van
stonden aen gestoven hebben. Dat bate
Valentyn luttel: want wat wonden hy hem
sloeg / streck hy datelijc met sijn oip / die
hy by hem droeg / daer af hy van stonden
aen genesen was. Dus langer tijd seer
strengelijc tegen malkanderen veggende / is
den Dag ge-eyndigt / sijde beyde seer ver-
moepd. De Groenen Ridder was seer be-

droeft / om dat hy Valentyn niet verwoonen
had / seggende: Ridder wy moeten desen
stryd laten / ik sie dat gy vermoepd sijten
den Dagt komt aen / dus keerd nu weder in
Aquitaniën / en rust desen Dagt: gy moogt
wel roemen boben alle Ridders / dat ik noyt
so stuten Man gevonden heb: komt Moer-
gen weder / neemt oozlof aen alle Vrienden /
want gy dan sterben moet. Valentyn was
blyde dat hy den Groenen Ridder verlaten
sou / want hy seer moede en gekwest was
Coe is Valentyn na Aquitaniën gereden. Als
die van de Stad sagen dat hy weder kwam /
bedreben sy groote blijdschap / gingen upt
om hem eerlijc te ontfangen: Oursfon nam
hem in sijn armen en kustte hem. Dese sy
in 't Paleys waeren / vzaegde den Hertog hoe
dat het met den Groenen Ridder stond? Heer /
seide Valentyn / hy is in sijn Cent en rust
hem daer / hy is de vroomste Man die ik opt
gesien heb / daer is geen vroomer op aerden
dan hy / men mag hem niet verwoonen / ten
waere by Godts gracie. Den Hertog seide /
gy hebt u vroom gehouden tegen hem / gy
alleen sijt weder gekeerd / sy allegaer sijn
een schandelyke dood gestoven / maer gy
hebt bewesen / dat gy sijt een Bieem van alle
Ridderen. Valentyn seide: Edele Heer /
van hem mag ik my niet vermeten / op Moer-
gen vzaeg sal ik weder Stryd hebben: ik
bid Godt dat hy my beschermen wil tegen
desen Ridder / want sonder Godts hulpe
mag men hem niet verwoonen. Doe is Va-
lentyn outwapend / en gegaen in de kamer
van Fesone / elk dede Valentyn groote eer om
sijn vromigheids wil. Ten het tijd was
om te eeten / sette den Hertog Valentyn aen
sijn eppen Tafel / spreckende van in ingerhan-
de materie. Coe de Maeltijd gedaen was /
is Valentyn op gesaen / nam oozlof aen de
Heeren / en is in sijn kamer gegaen om sijn
wonden te verbinden / want hy seer gekwest
was. Doe hy verbonden was / is hy ga n i g-
gen om te slapen. Den Groenen Ridder was in
sijn Pavejoen / die van sijn Meester sijn wonden
dede sneren: hy en hadde geen wonden so groot /
of so haest als hy gesneerd was / so was hy also
gesond als hy opt had getweest van te voeren.

Hoe Valentyn Oursfon zond om 'sanderen daags den Groenen Ridder te bevegten, en hoe Oursfon den Groenen Ridder verwon, die hem zeyde dat hy een Konings Zoon was,

Het XX. Capittel.

Aldus lag Valentyn al de Dagt / sonder en seigende met klagenlike woorzen / o Almogende Godt / nu sie ik wel dat ik mijn opset nimmer te boven komen sal / het sy dooz u gracie / so bidde ik u Almogende Godt / dat gy medelijden met my wild hebben tegen desen Groenen Ridder / die mijn de dood gezworen heeft. Och ik had vooz my genomen / dat ik niet rusten sou vooz dat ik gekreuten had de Vader die my Wan / en de Moeder die my ter Waereld gebragt heeft in 't Bosch van Orlens. Maer nu beken ik dat 't al om niet is / want ik heb een sot werk aengenomen / daer ik desen kamp begoten wil tegen den Groenen Ridder / nu my de Fortyn tegen is / want niemand hem berwinnen mag / of hy moet wesen van koninklike geslagt en die van geen Vrouw op geboed is / nog geen Vrouwen Borsien gesogen heeft / die ben ik niet / ik ben so werdig niet / dat ik een Konings Zoon soude wesen / ook ben ik in mijn jonkhepd so niet op-geboed / dus sie ik geen hoope nog troost in mijn booznemen / die my van der dood beschermen mag dan Godt / die my beschermen wil / dat ik so schandelijk niet en sterben moet. Dus klagende / so werd hy denkende op Oursfon den Wildeman / die hy in 't Bosch verwonnen had / want hy geen Vrouwen Borsien gesogen had / en dat het mogelijk geweest is een Konings Dogter / die hem in 't Bosch gebaerd hadde. Den nacht geposseerd sijnde / is Valentyn op gestaen en gegien by Oursfon / hem wijfende dat hy hem Wapenen soude / om tegen den Groenen Ridder te vegten. Oursfon seer blijd sijnde / springende en dansfende over de

Zale / beweeg met tekenen / dat den Groenen Ridder nimmer up sijn handen konnen soude / so heft hy hem borisien met een groote waere Knodse van hout / lepende op sijn hals / schuddende sijn hoofd / willende geen ander Wapen of Harnas hebben. Valentyn seyde: Mijn gode vriend / dat mag so niet wesen / ik wil dat gy met mijn Harnas gewent sijt / en mijn Schild die mijn den Koning g'geven heeft / en mijn Paerd / dus was Oursfon te vreden. Doe gebod Valentyn dat men Oursfon daer mede soude wapenen / om daer mede ten strijde te gaen. Als hy gewapend was en sag 't Harnas bliken / so maecte hy tekenen met sijn armen / eer dat het Middag waer / soude hy den Groenen Ridder verwonnen / of geboed hebben / waerom den Hertog met alle sijn Leeren lagten. Oursfon nam oorlof aen den Hertog en alle de Heeren / daer na nam hy Valentyn in sijn armen / kusten hem / en nam oorlof. Dus is Oursfon geschepden / maer eer hy te Paerde ging / is hy in de Zale gegien om oorlof te nemen aen de schoone Fesone / die hy verfocht om te kussen / waerom hy hertelick begon te laghen / met al de Heeren en Vrouwen die daer waeren: Hy dede haer een teken / dat hy om harent wile ging bezien / om haer liefde te verkwijgen. De schoone Fesone die vol eerbaerheid was / belaste hem / dat hy hem vroom houden sou tegen den Groenen Ridder / en inden hy weder keerde en den Groenen Ridder verwonnen had / so sou hy haer liefde verwonnen hebben. Aldus is hy gaen sitten te Paerd / werdende met een groot geselschap gelepd bupten de Stad. Oursfon reed met de Wapenen van Valentyn / daer af de Groenen Ridder geen kennis had / komende vooz de Tent van den Groenen Ridder sonder een woord te spreken / stak met het pfer van de lancie aen de tafel / tot teken dat hy upt komen soude / om hem seijde te leveren / het welk den Groenen Ridder seer speet / zwoer by sijn Godt dat hy hem de hoogmoed ghepd soude vergelden eer de avond kwam / is hy op sijn Paerd gaen sitten / nam sijn lancie in de hand / die wel sterck was /

is gekomen in 't Werk om te stecken tegen Oursfon. Doe Oursfon dit sag / trok hy sijn Paerd agterwaerds / en hebben sijn lancien laten dalen / en sijn malkanderen gemoet in sulken manier / datse beyde ter Herden sijn gevallen. Doe sijnse op gestaen als vrome Ridders / hebben hun zwaarden upt getogen / om den een den anderen te bevegten. De Groenen Ridder was seer toornig soeg Oursfon eerst so grooten slag op sijn Helm / dat 'er den Gulden Kinop af viel / en een stuk van sijn Schild / van welke slag Oursfon seer gewetst was. Als Oursfon sag dat het bloed upt sijn Harnas kwam / wierd hy selder dan een Leeuw / hy keerde sijn Sogen / schudde sijn Hoofd / en heeft sijn Zwaarden verheben en soeg den Groenen Ridder so grooten slag / dat het dooz sijn Helm ging / en nam een groot stuk van sijn hoofd met hant en al / dat 't ter Herden viel / en nog een groote wonde in sijn arm / so dat 't bloed overbloedelijk upt loopen kwam. Den Groenen Ridder maecte van de wonde geen werk / hy

nam van de Balsam-oly / en strecke daer mee / en wierd van stonden aen genesen / daer af hem Oursfon verwonderde / dogt in hem selben dat men desen Ridder niet berwinnen sou mogen / want hy hem genas met de Oly daer ik van gesegt heb. Doe heeft Oursfon hem bedogt / heeft sijn wapenen van hem gewopen / is met een selle moed geslopen om den Groenen Ridder / hem nemende in sijn Armen so vast / dat hy hem niet voren kon / en wierp hem ter Herden onder sijn voeten / doende hem de Helm of om 't Hoofd te konnen kloven / daer lag hy out'er so zwaeren last van sijn lijf / dat hy hem overgaf aen Oursfon / en bad om genade. Oursfon die niet verstaen won sijn bidden / maecte daer geen werk af / hield hem vast als of hy hem sijn hals af stecken wilde. Terwijl is Valentyn daer gekomen / die Oursfons maniere wel kende / doende een teken dat hy hem niet dooden soude. Doe hiel hy op van hem iets te misdoen / maer liet hem leagen so lange als Valentyn tegen hem sprak. Doe

seyde Valentyn: Heer Ridder/ gy moet mi werten dat gy verwonnen sijt/ en geen magt hebt om u te bejeghmen tegen dese Man/ dooz welken gy den dood moet sterben en u leven laet/ so schijnelijck als gy dese andere Ridders hebt gedaen/ die gy hebt gheugen aen den Boom/ daer sult gy ook aen hangen. Oeh! seyde de Groenen Ridder/ myn dunkt dat gy sijt een Edelman seer heyl/ daarom bid ik u dat gy medelijden hebben wilt/ en myn lijf beghemen. Ridder seyde Valentyn/ dat sal ik niet doen of gy sult gelooven in Jesum/ den leuendigen Godt sijn Zoone/ en sult u laten Doopen; als gy dit volbragt hebt/ sult gy reysen na Frankryck by den Koning Peppu/ en seggen dat u daer gesonden heeft Valentin en Oursfon/ die u verwonnen heeft/ geef my antwoord hier op. Hy antwoorde: ik ben te vreden dat gy op my begeert/ en versake van dese wree af myn Wet en de valse Geden die ik gebied hebbe/ en neme aen 't Geloobe van Iesum Christum/ den leuendigen Zoone Godts/ en wil daer in leven en steruen: ik behoef u (als u Dienaer:) dat ik sal reysen tot den Koning Peppu/ als u gevangen/ en presentereen my vooz den Koning. Toen de Groenen Ridder sijn Sed gedaen had/ heeft Valentin een teken gedaen aen Oursfon/ dat hy hem op laten soude. Oursfon heeft den Groenen Ridder sijn Wapen en Harnas ontnomen/ op dat hy hem geen leed soude doen. Den Groenen Ridder opstaende/ sprak tot Valentyn: Heer Ridder/ mijn dunkt dat gy sijt de gene daer ik gisferen tegen vogt; die my nu verwonnen heeft/ die is de gene die my in 't Hof van den Hertog tegen de aerden wierp. Het is waer/ sep Valentyn: ik moet u wat seggen/ sep de Groenen Ridder/ send dese die my verwonnen heeft aen de hooge Boom/ mag hy mijn schild dat daer hangt/ af nemen? dan mag ik wel seggen dat hy de gene is die my verwonnen sou/ want van niemand sou ik anders verwonnen worden dan dooz dien/ die dese Schild af nemen mag. So haest als Oursfon aen de Boom gekomen was om den Schild af te nemen/ so viel hem 't Schild in sijn handen. Als de Groenen

Ridder sag dat Oursfon hem 't Schild bracht sonder kragt/ bekende hy dat Oursfon de gene was waer hy van gepropheteerd was/ die hem verwonnen soude. Hy viel Oursfon te voet/ woude hem sijn Voeten kussen. Oursfon woude dat niet lieden/ nam hem by der hand en hief hem van der aerden. O mijn Heeren/ seyde den Groenen Ridder/ ik behoof u alle eer en reuerentie te doen/ ik wiet dat hy de vroomste Ridder is die 'er leeft/ het is seker dat hy is een Konings Zoon/ van een Koninginne gekomen/ en heeft geen Dootwen Dooten gesogen. En dat dit waer is/ dat sal u verklaerd worden op het Slot/ daer mijn Suster Esceremonde woont/ daer moogt gy de waerheid vernemen; sy heeft daer een Spinnen-hoofd/ het welck alle dingen van avonturen weet te seggen/ en van wat geboorte hy gekomen is; Dit hoofd sal staen en seggen de lieden haer avontuur/ tot 'er tijd toe dat daer in komen sal de vroomste Ridder van der Waereld. Hy sal hem antwoorden al dat hy vraegen sal; als hy antwoorde ontvangen heeft/ sal dat Hoofd sijn kragt verliesen/ en sal hebben mijn Suster Esceremonde tot sijn Huysvrouw/ sy is het schoonste Wijs dat op aerden leeft/ ik wilde dat gy mijn Suster had/ want gy een vroom Ridder sijt/ en om by haer te komen vzeugt haer dese King/ die sy my gaf doen ik ooz lof nam van haer: Ik sal gaen by Koning Peppu om myn eer te klypen: in 't weder keeren sal ik komen in 't Casteel/ daer mijn Suster woont. Valentyn verstaende van de schoone Esceremonde/ wierd doozt met haer liefde bevangen/ nam vooz daer na toe te reysen. De Groenen Ridder liet voozt sijn volck af trekken/ sonder eenige schade te doen/ en hy wierd met grooe blijdschap van een pder bliemen Aquitanien gebragt/ en daer van den Hertog seestelijck verwelkomt. Als den Groenen Ridder vooz den Hertog stond/ heeft hy gesepd: Mijn Heeren/ gy behoort desen Ridder wel te eeren/ die mijn verwonnen heeft met sijn kragt: Weet voozwaer dat hy een Konings-kind is/ en heeft noyt Dootwen Dooten gesogen/ anders sou hy my niet verwonnen hebben. Hy mijnder trouw/ seyde den

den Hertog/ ik wil dat men hem alle eer doe die men bedenken mag. Doe heeft den Hertog sijn Dogter onbeden/ seggende: Dogter sijn hier den Groenen Ridder/ die dooz u liefde gedwongen heeft het meeste deel van mijn Rijk/ die tot mijn vzeugd verwonnen is: Ik geloobe dat Godt desen Ridder hier gesonden heeft/ om u te hebben tot een Vrouw/ daerom wils op dese saken antwoorden/ want gy mijn troest op dese Waereld sijt. Magende Heer/ seyde de schoone Maegt: gy weet dat gy mijn Vader sijt/ so waer't geen weert da ik u niet gehoorsam wesen sou/ ik ben berend u gebied te volbringen. Gy weet dat gy belooft hebt dooz u Mandementen/ wie dese Groenen Ridder verwinnen mocht/ die sould gy u Dogter geven; nu is hy verwonnen: Nu is 't reden dat ik hem neme tot een Man/ 't en soude u eere nog de mijne niet wesen/ so wy het lieten. Ha/ liebe Dogter! seyde de Hertog/ gy hebt eerlijck gesproken/ en u antwoord behaegt my wel. Nu moeten wy vzeugen of hy u hebben wil tot sijn Huysvrouw/ ik sal hem geven het halve Rijk van Aquitanien met u Houwelijck/ daer was Oursfon en Valentyn in presentie. Valentyn dede Oursfon by tekenen verstaen/ of hy de schoone Fesone hebben wilde tot sijn Vrouw. Oursfon wees dat hy anders geen hebben en wilde dan haer. Den Hertog liet komen een Bisshop om Oursfon en de schoone Fesone in Onder-trouw te versikeren.

Hoe een Engel Valentyn openbaarde, dat hy met Oursfon reysen soude na 't Casteel van de schoone Esceremonde: En hoe Koning Peppyn bescheyd kreeg van zyn Zuster en haar kinders,

Het XXI. Capittel.

Als Oursfon verskerd was van de schoone Fesone/ wierd daer groote blijdschap dooz al 't Land bebreven/ so dat dien Dag in blijdschap en gaorgen is gepascerd/ daer na is pder in sijn kamer ge-

gaen om sijn ruste te nemen; omtrent de Middernag openbaerde hem een Engel vo 2 Valentyns Bed/ seggende: Weet dat Godt u gebied dat gy moegen vzeug met Oursfon/ dewelcke den Groenen Ridder verwonnen heeft/ reysen sal na 't Casteel van Faragus/ daer gy vanden sult de schoone Esceremonde/ dooz welken gy weten sult wyt wat Stam gy gekomen sijt/ wie u Vader en Moeder is/ en dat wel eer u gesel Crisul de schoone Fesone. Van die vijoen/ was Valentyn in groot gepeynse/ de Nagt doozgaende/ en de Dag aenkomende/ heeft Valentyn Oursfon op gewekt/ sijn in de zale gegaen daer den Groenen Ridder was by de andere Heeren/ om te verbeppen den Hertog Saboryn. So haest als de Hertog in de zale was/ heeft de Groenen Ridder gesproken met behooflijcke reberan se: Magende Heere/ het is waer dat tusschen u Soelheyd en my gemaakt is een Contract/ 't welck ik verhoore heb/ so heb ik geen reden te epfchem u Dogter/ ik seelde u kwijt/ Dan ik bid u dat gy my wild laten Doopen. Als den Ridder by de fonte was om sijn Doopsel te ontvangen/ sprak Valentyn: Mijn Heeren/ indien 't den Hertog belieft/ so want desen Ridder Peppu/ na den Koning van Frankryck/ die my op geboed heeft/ 't geen den Hertog toe stond/ welke Maen hy ook behield tot sijn epade. Doe ontbood den Hertog van Aquitanien Valentyn en Oursfon/ om te Crachten Fesone. Valentyn dede vooz hem en Oursfon sijn ercusele/ hoe dat sy belooft hadden/ indien sy den Groenen Ridder verwinnen moegen/ so souden sy de Stad van Jerusalem met de Verlyge verfoeken/ dooz welken onschuld de Hertog ooz lof gaf/ mits dat Oursfon zwoeren sou weder te keeren/ so haest als hy sijn Bedbaerd voldaan hadde/ om van sijn Dogter te Crachten. Valentyn vzeugde den Groenen Ridder na den King die hy belooft had/ om te brengen sijn Suster Esceremonde/ die hy hem gaf/ seggende: Bewaerd den King wel/ want den Sreun die daer in staet/ is van sulken kragt/ die hem heeft sal niet verduken/ nog niet onrecht veroordeeld worden. Valentyn nam den King/ staeke aen sijn vint-

ger / en nam oorlof / om haer Bedevaerd te volbrengen. Den Groenen Ridder nam ook oorlof / om na Brankryk te reysen. Oursfon en Valentyn sijn te Scheep gegaen / en in hogten tyd gesepd na 't Castiel van Faragus / also de Wind en Zee haer gunstig was. Den Groenen Ridder (nu genaemt Peppyn) reysde mee spoedig te Lande: dog eer hy in Brankryk kwam / is te Parys gekomen Blandemyn / die de schoone Belesante / des Konings Suster bewaerd heeft / als ik hier vooren gesepd heb / die Valentyn ontmoete als een Pelgrim. Blandemyn heeft den Koning Peppyn gegroet. Doe den Koning hem sag in sulken habyt / sijn baerd grijs sijnde / heeft hy hem gevraegt of hy een Pelgrim was? Heer Koning / antwoornden hy / ik ben een Bode van uwe Suster / de schoone Belesante / dewelke sonder recht of reden / van den Keyser Alexander schandelyk upe alle sijn Landen gebannen is / en in armoede haer leven geleyd; gy moet wel een scenen hert hebben / daer gy haer niet te hulpsont / gy sijt de Magenste Koning die in het Christenryk is / toont nu u magt tegen den valchen Keyser / of anders sou men u niet voos? een gevrouwen Broeder houden. Doe den Koning hoorde van sijn Suster / heeft hy seer gesugt / want het wel twintig Jaer geleden was / dat hy geen tepdinge van haer gehoord hadde / seggende: Segt my waer mijn Suster is / en hoe het niet haer staet. Heer Koning / sepde Blandemyn / ik heb haer beloofd niet te seggen in wat plaetse sy is / indien gy nadenken hebt dat sy in die sake schuldig is / daerom sy verjaegt is / maer ik sal hier een bezorgen / die tegen een Man vegten wil een sijnd in u tegenwoordigheyt / en indien hy verwonnen word / is hy te vreden dat men hem hangt tot sijn groote schande / en de Vrouw is te vreden te lyden een schandelyke dood. Och! sepde de Koning / ik begreep geen onschuld van mijn Suster / daer dat de goede Keyserman de vermalende Ridder in een kamp heeft doen lyden / die het verraed bekend heeft voos alle Menschen. Ik weet dat mijn Suster niet onrecht verjaegt is / ik heb se laten soeken in alle Landen / maer ik kan van haer geen tep-

ding hooren: Ja / dat my het meeste deerd en op mijn Hart leyd dat is / dat mijn Suster zwaer ging met kinde / nu weet ik niet / of sy Gebaert heeft of niet. Heer Koning / sepde Blandemyn / van die sake weet ik wel te spreken / u Suster scheidde van haere kinderen in 't Bosch van Oziens / maer als den tijd kwam om te Gaeren / siond sy my in een Doop dat daer by stond / om Vrouwen te haeken / die haer helpen soude in haer noos / ik dede al myn blijt die ik mogt / maer ik kon so haest niet wederom komen / of sy had gebaerd twee schoone Zoonen: terstond kwam daer geloopen een Wilde Beer / die heeft een van haer kinderen genomen in sijn Muyl / is 'er mede in 't Bosch geloopen / sy kroop op Handen en boeten om 't kind te beschermen / maer sy wist niet waer dat 't gebleven was / so vermoeyd sijnde / is sy onder een grooten Boom blyven leggen / als of sy dood geweest had. Doe ik op de plaetse kwam daer ik se gelaten had / en niet en vond / so heb ik hier gesat in 't Bosch / en vond se leggen onder een Boom voos dood: ik nam se in mijn Armen / hebse getroost na mijn beste vermogen. Als sy wat bekomen was / sugte sy deerlyk / en heeft my verteld hoe dat sy haer kind verlooren had doos een Wilde Beer / en dat sy 't ander kind gelaten had onder den Boom. Doe ik dat hoorde / heb ik se na den Boom geleyd / daer komende / is haer verdriet verdubbeld / om dat sy haer ander kind niet en vond / dat sy daer gelaten had. Aldus sijn de twee kinderen van u Suster verlooren in 't Bosch / anders weet ik daer niet meer of / ik ben Blandemyn / die u Suster bevolen was. Gylas Blandemyn / sep de Koning / hoe langen tijd is het geleden / dat sep van haer twee kinderen scheidde? Heer Koning / sepde Blandemyn / dat was op den selven Dag als gy mijn bond in 't Bosch van Oziens / doe ik u sende / dat sy gebannen was upe des Keyfers geselschap. Doe Koning Peppyn dit verstond was hy in groot gepeps / werd denkende dat hy dien selven Dag gebonden hadde Valentyn / en dat Valentyn Oursfon in 't selve Bosch verwonnen heeft. Op dese

sack

sack was de Koning lange tijd bedenkende / hy ontwood de Koningin Barthem / en sijn Dogter Engletyne / met al sijn Heeren die in 't Hof waren om hun te seggen de woorden van Blandemyn / seggende: Valentyn die ik in 't Bosch van Oziens bond / is van mijn Suster Belesante gebaerd. Oursfon de Wildeman die by Valentyn verwonnen is / sijn Broeders / kinderen van den Keyser van Constantinopelen. Van dese tepdinge was de Koningin Barthem seer blyde / en al de Heeren. Daer waeren de vanden van Valentyn in presentie / te weten Hanscop en Hendrik / die met geveinsder harie mede blydschap toonden. Blandemyn was seer verwonderd / als hy hoorde van dese kinderen / so vragde hy de Koning / of hy niet wist in wat Land dat dese twee kinderen waeren? Waer op den Koning antwoorde: Ik heb den eenen op gevoed in mijn Hof / so dat hy groot / sterk en stout is geworden / en heeft sijn Broeder in 't Bosch van Oziens gebangen / daer hy sijn leven leyde als een Wild beest / deed al 't Land hier omtrent groote schade. Als hy hem gebangen had / heeft Valentyn desen Wildeman gebragt in mijn Hof / daer sy bepde eenige tyd sijn gewest / nu sijn sy na Aquitanien / om aldaer te bevegten den Groenen Ridder / ik heb se dert geen tepdinge van haer gehad. Heer Koning / sepde Blandemyn / dese twee daer gy af sprekt / heb ik gesproken by Aquitanien / en hebben my nog de groetenis aen sijn Majesteit belast. Daer wierd Blandemyn in 't Hof wel gerracteed. Op den selven Dag kwam den Groenen Ridder in het Hof van den Koning / tredende van sijn Paerd / en dede hem groote reverantie. Als den Koning sag dat hy gewapend was met het groene Wapen / was hy seer verwonderd / vragde wie hy was: Voos Magende Koning / sepde den Groenen Ridder / ik ben upe Portugael gebooren / van de Lienagie van den Koning / ik heb een heel Jaer my opgehouden in het Land van Aquitanien onder mijn subjectie / epdelijk machten ik bestand / dat so in ses Maenden ik van geen Ridder verwonnen wierd / so sou den Hertog my

sijn Dogter geben. Daer kwam beel Riders om te kampen / maer sijn van my al verwonnen en gehangen wie gesepd twee Riders / den een genaemt Valentyn en de andere Oursfon / welken Valentyn een geheel Dag tegen my kampfte / tot den avond aen kwam / so dat wy ons begren moesten laten. Des anderen Daegs is sijn gesel Oursfon me: Valentyns Carnas en Wapen in den kamp gekomen om te vegten / hy dede anders niet of 't was Valentyn / hy deed my een teken / doen trad ik upe mijn Paerlyoen om hem te bevegten / maer myn kragt hulp my niet: want in hozt was ik van hem verwonnen. Hy dreed my beloven dat ik soude ontbangen het h. Doopsel / ook dat ik hier voos u komen sou / en geben my gebangen in u handen / daerom ben ik hier gekomen om mijn Eed te kwyten / op dat gy met my doet also het u believen sal / 't sy my te doenerven of leven. Ik ben nu een Christen / en geloove in Jesum Christum / mi sal ik daer in leven en sterben. Doen ik mijn Doopsel ontbangen sou / heeft Valentyn den Hertog van Aquitanien gebeden / dat men my heten sou Peppyn / na u Edelheyt / en ik ben genaemt Peppyn. Doen de Koning gehoord had de Woorden van den Groenen Ridder / heeft hy hem vriendelyk geantwoord: Heer Ridder / sepde hy / gy sijt my wellekom / maekt goede Ciere en sijt vrylyk / ik verseker u Lijf / maer segt ons / waer sijn de Riders gebleven die u verwonnen hebben? Heer Koning / sepde hy / sy sijn in Aquitanien / by den Hertog / die hun beppe houd in groote eeren.

Hoe den Koning Peppyn reysde na den Keyser van Grieken, en hoe dat hy Oorloogde tegen de Soudaan, die de Stad van Constantinopelen Belegerd had.

Het XXII. Capittel.

Als nu den Koning tepding had van sijn Suster Belesante / heeft hy hem ge-

reerd

reed gemaekt om te reysen na Constantinopelen / op den Kieſer van Grieken / om hem de t'pdinge te brengen van ſijn Dronck / en is in korten tijd gekomen tot Rommen / alwaer hy eerlyk ontvangen wierd van den Paus. Als hy by den anderen waeren / is daer gekomen een Bode van den Kieſer van Grieken / die den Paus en den Koning greecken / ſeggende: Heylige Vader / gy ſult werten / dat de Sarazynen met groote magt de Stad en al 't Land van Constantinopelen in bedwang houden / daerom is de begeerte van den Kieſer van Grieken / dat gy hem byſtand wilt doen / of anders ſal de Stad en al het Land verloren byven. Den Paus dese t'pding hoorende / was seer bezweeft. Den Koning die daer in presentie was / troosten hem seer / en ſepde: Heylige Vader / wilt gy my doen een redelyk getal van u Volk / ik ſal 'e leyden voor de Stad van Constantinopelen / en ſal met Godts hulp de Sarazynen / het Land van Grieken doen ruimen. Doe den Paus Koning Peppyn hoorde ſpreken / hee t hy hem bedankt / ſegge de: Koning van Godt moet gy gebenedyd ſijn / onder alle Koningen sijt gy de Bloeme / indien gy de ſaek aen nemen wilt / ſal ik u een deel Rommenen leveren / om tegen de ongelooibige Sarazynen te vegen. Dus liet de Paus een deel Volk vergaderen / pder d'zeg een kruys op de Borst / na dat sy de Benedicte ontvangen hadden / ſij ſe met de Koning Peppyn te Scheep gegaen / sijnde ſierk honderd-en-vijf-en-tagtig-duyſend Man ſonder de Wyven en Kinderen / ſo dat ſe in korten tijd kwamen by Constantinopelen / en ſagen de Soudaen Morand / de Stad harde belegerd hadde. Dese Soudaen hadde met hem gebragt twintig Koningen / om het Chyſten geloove te niet te brengen. De Kieſer van Grieken dede al de Chyſtenen by hem vergaderen / en de Stad seer wel voorſien van Volk / alstyd ſigte hy om ſijn Dronck Beſefante / als hy oberpeppyn de in wat ſtaet hy ſe van hem geſet had / dagte dat sy dood was / want het wel twintig Jaeren geleden was / dat hy geen t'pding van haer gehoort had / die hy kortelijck kwam te hooren van

den Koning Peppyn / die op twee Mijlen na by Constantinopelen gekomen was / ſtellende ſijn Volk in ordonnantien. De Wagters dit ſiende / hebben den Soudaen geſeyd: ac twee-honderd-duyſend Man daer gekomen waeren / maer wilden 't ſelven niet gelooven. Egter ſielden hy ſijn Volk mede in Datalje. Doe heeft den Koning Peppyn een brief geſonden aen den Kieſer van Grieken; dat hy daer gekomen was om hem te ontfien. De Kieſer was seer verblijd / heest al ſijn Heeren doen Wapenen / is daer mede getrokken upt de Stad van Constantinopelen / om de Sarazynen te bevegten / die den ſtrijd verwoagende waeren. So haest als den Kieſer op het Veld was / ſag hy den Standaerd en Banere van den Koning Peppyn / met ſo veel Volck dat het niet te ſeggen was / die tot hem kwamen aen trecken / met geluyd van Trompetten en Schalmen. De Soudaen dit ſiende / ſond twee Ridders upt om kondſchap te nemen hoe sy in Datalje ſtonden / en van waer sy kwamen: de een was Clappin / en de ander hieten Daudyn. Den Groenen Ridder wierd haer gewaer / en reed dese twee te gemoet / de lancie in de hand hebbende als een vroom Ridder. Als de twee Sarazynen ſagen de Groenen Ridder alleen komen / hadden sy ſchacme te blien voor hem: maer ſijn tegen hem gekomen met sulken kragt / dat den een ſijn Harnas van ſijn lijf viel / en het Paerd onder hem; had 't Daudyn niet gedaen / den Groenen Ridder ſou ſijn geſel dood hebben: maer Daudyn heest hem genomen en te Paerd geſet / vlijtende voort weg / latende Daudyn in de pekel / die sulken ſteek kreeg / dat hy dood ter aerde viel. Doe is de Koning met ſijn Volk gereden in 't Heer van den Soudaen / dat dadelijck onder den anderen gemengt is; daer werd menigen Schild doorhouwen / en Lancien gebroken aen alle ſijden. Milioen Dangler ſiende de Koning van Danquellen groote moort onder de Chyſtenen doen / is hy gereden na hem toe / heest hem een slag gegeven met een Hamer / dat hy hem 't hoofd kloofde / en nog drie Sarazynen daer toe / die hy 't leven benam. Door bevel van den Soudaen /

daer / werd Milioen Dangler aen allen ſijden ſo bevogten / dat sy ſijn paerd een been affloegen / daer door hy ter aerde vallen moest / sy ſouden hem dood geſlagen hebben / hadde 't niet belet den groenen Ridder / die tegen haer aen kwam / hy ſleg ſo afgrijſelijck dat hy plaetſe machte / en Milioen Dangler wederom te paerd hielp. Den Koning Peppyn met ſijn volck / deden op dien Dag de Heydenen groote ſchade / egter soude sy het veld verlooren hebben / hadde 't niet gedaen den Kieſer van Grieken / die met al ſijn Heeren ſtontelijck kwam aen een ander ſepde de Heydenen in vallen. Den Koning dit ſiende / begon weder moed te grijpen / roepende tegen alle de Heeren / toond nu u broemighepd. Met dese Woorden was de Kieſer blyde / en ſijn kragten dubbeleerden / hy beloofde ſijn volck groote giften en rijckdommen / ſo sy hem vroomelijck helpen wouden: met dese woorden ſij sy weder aengeballen / elk aen een beſonder eynde / ſo dat de Sarazynen begouwen te wijken / en dat meest door den groenen Ridder. De Soudaen Morand begon te twijffelen aen de Wapenen van den groenen Ridder / dat hy de broeder van den Keuſe Faragus was / maer om dat hy een Heyden was / dagt hy niet dat hy daer komen soude. Doe wierden de Sarazynen ſo benauwt / dat sy geen hoore hadden / daer door sy de vlijt namen. Den Koning van Slavonien die de Agtes-guarde bewaerden / kwam met vijftien-duyſend Man. Als de Kieſer en de Koning gewaer wierden de komſe van de Sarazynen / en merkende dat hun volck moede was en haer volck vers / ſo beſloten sy dat sy haer niet wagten ſouden / maer retireerden in goede ordde na Constantinopelen. Als de Soudaen ſag dat de Chyſtenen in de Stad waeren / dede hy de Stad beleggen / ſo vast / dat 't de Kieſer nog Koning niet mogelijck was om daer upt te komen. Ik ſal nu hier laten te ſpreken van dese materie / en ſpreken van Valentyn en Ourſon / die om de liefſe van Eſcleremonde ſij op Zee / als ik u te hooren verteld hebbe.

Hoe Valentyn en Ourſon kwamen aen 't Caſteel daer de ſchoone Eſcleremonde was, en hoe zy kennis kregen van hun beyder Geboorten:

Het XXIII. Capittel.

Als Valentyn en Ourſon lange tijd geweest ſij op de Zee / hebben sy geſien een Epland / daer in ſtond een ſchoon Caſteel / gedeikt met Latoen / dat klacrlig-tende was / ſo dagte Valentyn dat het dat Caſteel was / daer den Groenen Ridder hem van geſeyd had. Als hy daer was / ſo vragden hy wie dat Caſteel toe behoort? Doe wierd hem geſeyd dat 't in bewaringe was van een Maget / genaent Eſcleremonde / Suſter van den Keuſe Faragus / 't is gemaekt van een rijck Sarazyn / in de kammer ſtaet een seer ſchoon uptgenomen ppaer / daer op ſtaet een Spinnen-hoofd / met ſubtielhepd van Nigromantie gemaekt / 't welck een pder antwoord geeft / van alles wat men hem vraegt. Als Valentyn dit verſond / was hy verblijd / en reed met Ourſon voor de poorte / sy hebben daer gebonden Cien-duyſend groote Mannen / ſtont en grootelijck ſterck / die de poorten bewaerden. Als dese Wagters ſagen dat sy geern bannen weſen wouden / ſo ſepden sy; Mijn Heeren vertrekt / want in dit Caſteel mag niemant komen dan de Hoog-gebooren kinderen / en dat met verlof van een ſchoone Maget / die het bewaerd. De portier is op 't verſoek van Valentyn gegaen by de ſchoone Eſcleremonde / die upt haer venſter gung leggen op een guiden ſtuk lakens / en ſepde tot Valentyn: Wie sijt gy / die ſo ſtont doet vragen om in dit Caſteel te komen? Edele Dronck / ſepde Valentyn / ik ben een Ridder die mijn Weg rijd / en wilde wel dat 't u Edelhepd belieſde / dat ik mogte ſpreken 't Spinnen-hoofd. Ridder / ſepde sy / gy moogt hier niet komen ſonder een teken van mijn twee Broeders / te werten van den Koning Faragus / of van den Groenen Ridder: of

nog by conditie / dat gy mocht oorlof krij-
gen van de Castelen / die ik bijten den
poort sal doen komen / om vijf of ses reysen
te stecken lijf om lijf / anders moogt gy
hier niet in komen / siet wat gy doen wild
van dese twee saken. Edele vrouw / sende
valentyn / laet de Castelen komen / ik heb
liever een kamp te veyten / en winnen den
ingang met stecken / dan ik sou gaen bid-
den om in te komen. Doe de schoone Es-
cleremonde sag sijn vroomheyt / wierd sy in
't herte met sijn liefde ontstecken / en is ge-
gaen in de kamer daer het Spinnen-hoofd
was / seggende : O Hoofd / segt my de
waerheyt / wie is die geen die met sulken
moed wil komen in dit Casteel ? Vrouw /
sende 't Hoofd / van desen Ridder sal ik u
niet seggen / voor dat gy hem voor my bren-
gen sult. Om dese antwoord was Esclere-
monde verwondert / seggende : Mogende
Godt / wie mag desen Ridder wesen / daer
mijn liefde so plotselick op vald / indien 't
Hoofd mijn wil doen woude / ik sou anders
geen Man nemen. Doe ontbood sy haer
Castelen / seggende / Heer Castelen Wa-
pend u / want gy een groote strijd hebben
sult / ik heb soorge dat gy 't beklagen sult /
en rade u / dat gy u lijf in geen soorge wild
setten. Vrouw / sende de Castelen (die een
hobaerdig Man was) al eer hy hier komt /
sal hy mijn lijf hebben of ik het sijn : met
dese woorden is hem den Castelen gaen
Wapenen / en ter poorten wyl gereden / met
een sterke lancie in de Hand / en Esclere-
monde is na een venster gegaen / om te sien
het Steek-spel. Als Valentyn den Caste-
len sag / heeft hy sijn Lancie laten dalen /
en stak sijn paerd met spooren / sijn mal-
kanderen also te ontmoet gekomen / en ma-
ken dat haer beyder Lancien in stukken bra-
ken. Van stonden aen hebben sy weder an-
dere Lancien genomen / en sijn so strengelick
op den anderen gekomen / dat den Castelen
en paerd ter aerden viel. Valentyn heeft
soetelick tot den Castelen geseyd : staet op
en gaet te paerd sitten tot u begeeren / gy
sult geen Batalije hebben voor gy te paerd
sijt / ik sou geen eer daer af hebben. Den

Castelen was verblijd / en preec Valentyn
van sijn heusheyt / en is weder te paerd ge-
seten / nemende een lancie in de hand / kwam
met een sel hert tegen valentyn / die mede
wel vroomen was van een goede lancie / daer
hy wel mede spelen kon / gevende den Caste-
len al sulken steek / dat hy sijn helm van
sijn hoofd stak / en met 't paerd ter aerden
viel / seggende : Ridder ik weet niet van wat
land gy sijt / maer ik heb van al mijn leven
geen vroomer Ridder gebonden. Ik geef
my op in u handen / op conditie dat gy de
schoone Maget niet toe spreken sult dan by
mijn oorlof. Wel sot / sende valentyn / ik
ben om haer liefde de Zee over gekomen /
en sal van haer niet scheiden of ik sal tegen
haer gesproken hebben / als ook tegen het
Spinnen-hoofd. Als valentyn en de Caste-
len dus te samen spraken / sende Esclere-
monde tot haer Maegden / hoe sot is dese
Castelen / ter kwader-tijd is hy geraekt om
tegen sulken Ridder te veyten / die hem over-
lang gedood sou hebben / had hy 't door sijn
beleeftheyt niet gelaten / ik verwonder my
wie desen is / die so grooten begeerte heeft
om in dit Casteel te wesen / ondertusschen
wies de liefde hoe langer hoe meer. Als
valentyn sag de hobaerdigheyt van den Ca-
stelen / sende hy / sit op te paerd / en laet
u hobaerdige woorden / ik sal u om geen
oorlof bidden / om in dit Casteel te komen.
Doe sprong de Castelen te paerd met veel
toorn / nam sijn lancie in de hand / en sijn mal-
kanderen te ontmoet gereden. Valentyn heeft
den Castelen also gestoken / dat de lancie
door lever en longe gegaen is / en hy dood
ter aerden viel / daer door Escleremonde ver-
blijd was / beval de pooziers dat sy op doen
souden. De pooziers hebben gedaen als haer
bevolen was / en valentyn en ouersson gebrogt
by de schoone Escleremonde / alwaer beyde
de Ridders wel ontbaengen wierden / seggende :
Mijn Heeren sijt wellekomen / geen vroomer
nog stoutter Ridders sijn in dit Casteel geko-
men / gy bewijst dat gy gekomen sijt van E-
delen stam / ik wou u beyder Namen geerne
weeten. Doe verhaelde valentyn sijn begin
tot het eynde / als mede van ouersson / so als
top

hy hier vooren verhaeld hebben / toonende
haer den ring / die hem den Groenen Ridder
gegeven had. Als sy den ring sag / so konde
sy den ring wel / en sende tot valentyn / Heer
Ridder / indien gy my den ring had laten
sien toen gy voor de poort stond / ik soude u
in hebben doen komen sonder u lijf te abon-
tuuren / maer gy hebt betoond u vroomig-
heyt die in u is. Terwijl valentyn en de
schoone Escleremonde te samen spraken /
wierd de tafel gedeekt / en valentyn werd te-
gen Escleremonde over geset. Valentyn wierd
niet groote liefde ontstecken / seggende : och
of ik noyt geboren geweest had / so was ik
niet in dese liefdens-strik verballen / en de
Maget beklagde haer in haer herte nog veel
meer : want haer verwe alle oogeblick ver-
anderde / so dat sy haer maniere verloor.
In dese benaauwtheyt waeren sy beyde / so
dat men merken mocht aen hun gelact / dat
sy malkanderen lief hadden. Doe de tafel
op genomen was / heeft Escleremonde va-
lentyn by der hand genomen / en geseyd :
Heer Ridder / gy hebt so veel gedaen met u
vroomigheyt / dat gy waerdig sijt in de ka-
mer te gaen daer het Spinnen-hoofd staet /
't welk u seggen sal de afkomst / daer gy
af gekomen sijt / koemt niet my / en neemt
u gesel met u / want ik heb groote begeerte
om te hooren wat het Hoofd u antwoorden
sal. Valentyn was verblijd als hy Esclere-
monde so hoorde spreken : sy sijn gegaen daer
het Spinnen-hoofd was / 't was schoon geor-
dineerd ; als sy voor de deure waeren / von-
den sy aen de een sijn de deure een ver-
baerlijck groot Manster / hebbende een zwae-
re pferre knodse op sijn hals / aen de andere
sende van de kamer-deur lag een groote
leentu / sterk / sel en hobaerdig / dese twee
verbaerlijcke beesten waeren geordineerd om
de kamer te bewaeren / dat daer niemand
in komen sou sonder oorlof van Escleremon-
de / of te veyten tegen den leentu en den ver-
baerlijcken Man. Als valentyn sag dat sy
haer ophieden om hem te benemen den in-
gang / so vragde hy wat dat bedieden / of
wat sy doen wilden. Heer Ridder sende sy /
dese twee sijn gesteld om de deuren te bewae-

ken / dat daer niemand in komen mag / son-
der tegen haer te veyten / door welken meer
dood gebleven dan in gekomen sijn ; maer de
leentu is van sulken natuur / dat hy geen
Konings-kinderen misdoet. Valentyn wilde
de abontuur af wagen / trad na dit ver-
baerlijck Beest : de leentu nam Valentyn in
de armen : maer so haest als hy de ring had /
liet de leentu Valentyn gaen / en dede hem
geen kwaed / hy tredende agterwaerds / be-
wees hem vriendschap. Ouersson was aen
de ander sijn / tegen den verbaerlijcken Man /
maer eer hy op konde komen / nam hy hem
in sijn armen / en heeft hem tegen den Man
gewoopen / so steek dat hem sijn pferre knod-
se ontviel / die Ouersson op nam / en heeft
de Man so grooten slag gegeven / dat hy
ter aerden is gevallen : hadde 't Escleremon-
de niet gedaen / hy sou de Man gedood heb-
ben : aldus was de leentu en de Man ver-
wonden by dese twee Ridders. Doe wierd
de deur op gedaen / en gingen in de kamer
die schoon vercierd was / en van sijnen gou-
de en Lazuur geplaveyt / en met veel koste-
lijke geschenken beset. De Want hing vol
Capitzerven en gulde Takenen / daer in ston-
den kostelijke steenen en paeren / in dese ka-
mer waeren vier pylaren van Jaspis / seer
kostelick gemacht / de eerste twee blinkten
schoonder dan goud / de derde was schoonder
dan eenige groene Boom in de Mey / de
vierde scheen schoon-rooder dan vuur. Tus-
schen dese vier pylaren stond een schoone kast
van grooten rijkdom dat het niet te seggen
is / daer dat Hoofd in bestoten was / staende
op een schoone pylaer. Valentyn dede de kast
op / en bezwoer 't Hoofd / dat het hem seg-
gen wilde van wat staet hy gekomen was ;
Doe sprak 't Hoofd also klaer en overluyd /
dat het elck verstaen mocht / seggende :

Heer Ridder , ik seg dat uwen naam
is Valentyn , die allerstoutste Man die
nu ter tijd op aerden leeft , en geen vroomer
Man is hier binnen gekomen , gy
zijt de geene die deze schoone Esclere-
monde hebben sult ; Gy sult weeten ,

dat gy fyt des keyzers Zoon van Grieken, en u Moeder is de Vrouw Belesante, Suster van den koning Pepyn, die met onrecht verjaegd is uyt des keyzers geselschap. U Moeder is nu in Portugael, in 't Casteel van Faragus, die daer bewaerd is den tyd van twintig jaeren. koning Pepyn is u Oom, en u Gefel, die gy met u leyd is u Broeder, gy twee zijt gebaerd van de schoone Belciante, in 't bosch van Orlens, in groot verdriet en droeffenisse. Toen gy gebooren wierd, kwam daer een wilden Beer, die u Broeder nam, en is by hem op gevoed in zyn Hol, en gy wierd op dezelve tyd gevonden van koning Pepyn, in 't Bosch, sonder van u eenige kennis te hebben, en heeft u doen opvoeden, en ik zegge u, dat u Broeder die hier tegenwoordig is, dat hy nimmer spreek en sal, voor dat gy hem hebt laten sneyden den riem-tonge, die onder zyn tonge leid, en so haest als hy gesneden is, so sal hy so klaer spreken, dat gy hem verstaen sult. Nu denkt om wel te doen, als gy begonnen hebt, doet wel; alles goeds sal u toe komen; nu gy gekomen fyt in deze kamer, daer door mynen tyd geleeden is, en ik sal nu voortaan nimmer antwoord geven:

Doe 't Hoofd aldus gesproken had / so liet 't dat hangen / en sprak niet meer / en valentyn was seer verblijd / trad by Oursfon / begon bitterlijk te schrepen. Oursfon nam valentyn in den arm seer sugende. Doe seide Escleremonde / Heer Ridder ik verstaede nu van u komst / want dooz u ben ik gekomen upt verdriet / daer ik ober tien Jaereen in geweest heb / ik verwagte die nu verlossen soude / en die ik hebben sal tot een Man: Ik sie dat gy deseide sijt / want niemand sou

dat Hoofd sine Smaekt benomen hebben / had gy de Ridder niet geweest; nu begebe ik my in u Handen / als u egen Dienareffe / tot u liefde als een goede vrouwe schuldig is te doen / nu zwoer ik u mijn Vrouw. Edele vrouwe / sende valentyn / ik bedanke u hooglyk / het is wel reden dat ik u lief heb boven alle andere Jongvrouwen: Gy sijt my gegeven vooz Aquitanien / by den groenen Ridder u broeder / die by my en mijn broeder verwoonen is geweest: Indien gy aen Christusum Jesum gelooven wilt / als u broeder gedaen heeft / sal ik u Dienaer wesen. Heer Ridder / antwoorde sy / ik sal volbrengen 't geen gy eyscht. Doe wierd daer groote bzeugde / so wel van de kleine als van de groote / en senden tegen den anderen: Nu is den Ridder gekomen die Escleremonde hebben sal / also 't Hoofd sulks gesepd hadde: maer de groote blydschap van valentyn en Escleremonde / veranderde in groote droeffenisse / als gy hier na nog wel hooren sult.

Hoe Pacolet den Tovenacer, de Reuse Faragus seyde de teydinge van zyn Suster en Valentyn, en van 't ver-raed van den selven Reuse.

Het XXIV. Capittel

In het selve Casteel van Escleremonde / was een Dwerg Pacolet genaemt / die sy op geboed had / was van groote subtielhepd / wel geleerd in de vye-konsten van Digmantien / hy hadde gemaakt een klein paerd van hout / en in dat Hoofd van 't paerd stak hant van sulke kragt / dat als hy op 't paerd sat / en in vzeemde landen wesen wilde / draude hy dat hantken subtielijck na de landen of plaetsen daer hy wesen wilde / en kwam daer in korten tyd / sonder eenig kwaed te geschieden. Dat paerd was so gemaakt dat 't dooz de lugt voez / rasser dan een vogel. Dese Dwerg sag de manier van valentyn / en dagt in hem selven na Portugael te reysen / en vertellen de wonderlike dingen / tegen den koning Faragus / en de konste van valen-

tyl /

tyl. Hy is op 't paerd gaen sitten / heeft 't hant gedragt na Portugael toe / 't paerd heeft hem op geheven in de lugt / so dat hy daer in 't kortje gekomen is / bzeugende den koning dese nieuwe teydinge. Als Faragus hoorde Pacolet's woorden / was hy seer bedroeft / dat valentyn hebben sou sijn Suster Escleremonde / en sy het Christen-geloof aen nemen wilde. Hy zwoer by God dat hy 't wreken sou / maer hy toonde niet vooz Pacolet de kwaedheid die hy in sijn hart hadde / en seide: verst wederom by mijn Suster / en segt den Ridder die se hebben wil / dat ik van u komst seer verblijd ben / dat ik in korten tyd by hem komen sal / om de Digmantien met hem te houden / met een schoon geselschap van Ridderen / en sal hem geben een groot deel van mijn Land / daer sy beyde af leven mogen. Heer koning / seide Pacolet / ik sal doen als gy mijn beveeld. Doe is Pacolet op sijn paerd geseten / en weder in korten tyd gekomen by Escleremonde / seggende: Edele vrouwe / ik come van Portugael / heb gesproken u

broeder Faragus / die seer verblijd is van den Ridder valentyn / die gy hebben sult tot u Man / hy sal in 't kortje komen op u bruidst. Och Pacolet / sey sy / ik weer niet wat my daer af komen sal / ik sozge dat mijn broeder verraed in sijn haerte heeft / want ik weet dat hy nimmermeer de Fransysen lief hebben sal / die het Christen Geloof houden. Doort ben ik bedroeft / dat ik niet geweten heb dat gy in Portugael reysen soude; ik sou u bevelen hebben / dat gy gebragde soude hebben / na een Edele Christen-vrouwe / die in 't Casteel van mijn broeder is / en daer langen tyd geweest heeft by mijn broeders Wif. Edele vrouwe / seide Pacolet / ik sal van stonden aen gaen reysen / en sal u Woggen voozmiddag wederom teydinge bzeugen. Valentyn seide / dat kund gy niet doen / dan dooz de konst van Digmantien. Doe seide Escleremonde tot valentyn / laet hem begaen / hy is so wel geleerd in sijn konst / dat hy op een Dag houderd mijnen reysen kan. Doe was valentyn verheugd / dagt in hem selven

hze het toe gaan magte. Doe riep valentijn
Oursfon / om hy Escieremonde te noemen /
alwaer een Meester kwam / die hem uyt ge-
rogen heeft een Orde / die hy onder sijn
tong had leggen / so haest als den Orde uyt
was / heeft hy beginnen te spreken geheel
perfectelijck. Doe vertelden Oursfon / dat
hy een langen tijd op groed was geweest in
't bosch van de Wilde Beeren. Doe bekende
sy klaerlijck dat het Spinnen-hoofd hun
verklaerd hadde / de warheid van haer le-
ven en afkomst. De schoone Escieremonde
hoorde Oursfon garne die vreemde dingen
vertellen. Als de Dag gekomen was / is
Pacolet in de zale gekomen by valentijn / heeft
hem gezegt / seggende; Heer ik come van
Portugael / en heb gesien u Moeder. Wel-
lekom moet gy wesen / seide valentijn / ik
heb groote begeerte om haer te spreken en te
sien / want ik al mijn leven in armoede haer
g-sagt hebbe. O Valentijn / sey de schoone
vrouw / neemt een goed herte : indien mijn
Broeder hier niet komt / so sullen wy by hem
reysen / daer sult gy u Moeder sien / daer gy
so na verlangt. Edele vrouw / seide Paco-
let / wret dat u Broeder Faragus hier wesen
sal in 't hof / volgens sijn belofte. Och /
seide sy / ik dacht dat mijn broeder ons beropen
sal een saek / daer dooz onse vreugde tot dyk
en lijden sal komen : want ik te Nacht een
zwaren Droom heb gehad / die my in groot
reynis gebracht heeft ; als ik rusten soude /
Droomde ik dat ik was in een groen diep
Water / daer ik in verdronken sou hebben /
hadde 't niet gedaen een Wengefigt / 't welk
my daer op uyt hadde. Daer na sag ik een
Giffioen komen / die my nam in sijn klau-
wen / en droeg my so ver / dat ik niet wret
in wat land dat ik was gekomen. Liebe
vrouwe / seide valentijn / verlaet u niet van
Droomen / wie in Droomen gelooven wil /
die sou veel te doen hebben / dat is waer seide
sy. Met dese woorden sijne gegaen in een
schoonen Boomgaard / bereijerd niet schoone
kranden en bloemen / en allerley welrieken-
de boomen / en aerdtige gewassen / alwaer sy
langen tijd dwisferden van haer liefden. Het
gevoede dat op dien selven Dag den koning

Faragus kwam in het Casteel van Esciere-
monde / die niet anders in sijn hart hadde /
dan valentijn ter dood te brengen. Als Es-
cieremonde wist dat haeren broeder gekomen
was / is sy hem te gemoet gegaen / om hem
welkekom te heeten. Faragus seide / Suster
onder alle Creaturen levende / heb ik u be-
geerd te sien / ik bid u dat gy my seggen wild /
wie de Kikker is / die u Trouwen sal? Mijn
lieve broeder / hier moogt gy hem sien / ant-
woorde sy. Doe is valentijn de koning Fa-
ragus te gemoet gegaen / hebben maikander
seer hooglijck gegroet. Heer Kikker / seide
Faragus / welkekom moet gy wesen / en veel
geuliks hebben met mijn Suster. En also
mijn Broeder den Groenen Kikker u hier ge-
scheiden heeft / die gy verwonnen hebt / dooz
dien hy het Christen Geloof aen genomen
heeft / so is mijn sin het selfde mede te doen.
Heer koning / seide valentijn / van u begeerte
moet Godt geloof sijn / dat is den rechten
Weg om u Ziel in de eeuwige glorie te brin-
gen. Als de Keuse Faragus aldus gespro-
ken had / seide valentijn : Heer my is ge-
seid / dat gy binnen u Hof hebt een Christen
vrouw / Belesante genaemt / die gy hebt ge-
houden twintig Jaeren of daer ontrent / de-
welke ik haerne sien en spreken sou / want
het is mijn Moeder / des konings Peynis
Suster / en des Keisers van Constantinopelens
Huisvrouw. Op mijn God gy segt
waer / seide den koning / om dat gy het te
beter geloven moogt / sult gy met my reysen /
dan sult gyse sien en spreken / of sy 't is daer
gy na vraegt : Ik dank u hooglijck /
seide valentijn / ik sal 't verdienen niet al
mijn magt. Doe liet Faragus sijn sprek-
ken / om sijn verraed te volbrengen / en is
in de kamer van sijn Suster gegaen / en se-
de : Mijn Suster daer al mijn troost op staet /
ik begeer u te bereeren en ben verblyd / dat
gy gebonden hebt so droomen Kikker / die
u Trouwen sal. Dus is mijn begeeren / dat
gy met my naer Portugael reysen sult / op
dat ik de bywloft te hooglijcker bereeren mag.
Dit geseyd hebbende / deed hy sijn Schee-
pen bereyden / en ontbood valentijn / die seer
blijde was / dat hy met sijn lief Esciere-
monde

monde reysen sou : want hy dacht dat den
Keuse hem daer geloude om hem eer aen te
doen / en dat den Keuse met al sijn volk
Christenen sou woerden / dooz het welk valen-
tijn en oursfon verraden wlerden. So haest
als Faragus op 't Water / en de twee ge-
broeders in 't schip waeren / dacht hy dat sy
nu de dood niet ontgaen souden. In 't be-
gin van de reyse betoers hy haer groote vriend-
schap / en machte goede Clerie : maer als 't
tijd was om te slapen / is den verrader in
de Nacht op gestaen met sijn volk / en heeft
de twee broeders gebangen genomen / heeft
hen handen / en voeten en oogen gebonden /
als of sy ter dood gewesen waeren. Als Es-
cieremonde sag haer lief valentijn so gebon-
den / bedreef sy groot misbaer : Och latie /
sey sy / Heer nu is onse vreugde veranderd
in groote droeffnisse / gy hebt mijn liefde
dier gekogt / als gy den Dood om my lij-
den moet / het waer beter dat gy noyt ge-
booren had geweest / in dyk en arbeid hebt
gy my gekregen / en in dyk en lijden sal ik
moeten leven. Och ! mi mag ik wel kla-
gen / dat om mijn liefde moet sterben de
vroomsten en Goelsten van al de Waereld.
Ha ! Faragus / mijn broeder ; gy houd u
oneerlijck / gy sult weeten / so gy dese twee
doet sterben / dat gy daer om lijden sult / want
van haer dood sult gy geen profijt hebben / in-
dien gy immers haer dood begeert / so werpt
my in de Zee. Aldus was Escieremonde in
lijden / sy sou haer selven verdronken hebben /
hadde 't de Heeren niet belet. Als Faragus
dit sag / deed hy sijn Suster bewaeren / en
beval dat men se niet sou laten spreken tegen
de gebangenen. Epilatie / seide valentijn /
hoe is ons de Fontijn contrarie ? ik heb al
mijn dagen in dyk en lijden verbleten / en
dat om te ondersoeken van wat geslagt dat ik
gebooren ben. Nu ik gekomen ben tot mijn
begeeren / dat ik mijn Moeder sien en sprek-
ken soude / so bey ik ter kwader uwe geko-
men in de handen van mijn Dood-vranden /
die mijn dood begeeren. Och latie mijn broe-
der oursfon ! ons blijdschap is haest veran-
derd / want wy nimmer vader of Moeder
sien sullen. In dit verdriet lijden sy haer le-

van / sijn so met de Sarazzen gekyld tot sy in
Portugael kwamen / op 't Casteel van Fa-
ragus. So haest als de koningin Belesante
hoorden / dat Faragus gebracht had twee
Christen gebangen / is sy gegaen om die te
belen. Als sy valentijn en oursfon sag : die
sy niet en kende / so heeft sy gepraegt : Gy
Heeren / uyt wat land sijt gy gebooren ? vrou-
we wy zijn uyt de landen van Byzanteph. Als
Faragus sag dat Belesante sprak tegen de
twee Kidders / seide hy : vrouwe laet staen u
spreken / gaet in u kamer / sy sullen nimmer
meer haer geslagte sien / ik salse in de ge-
bankenisse doen sterben / en gelooven in onse
Met. Hy ontbood den Stokbewaerder / en
beval dat men haer niet sou geben dan wat'e
en droog brood. Doe sloegen de Sarazzen
met groote stokken op de twee Kidders / als
of sy op houten geslagen hadden / en sloeten
in een diepe put. Als sy daer in waeren /
vielen sy op haer knien / hebben Godt aen
geroepen / want sy geen hoop en hadden om
daer uyt te komen. Doe deed de Keuse sijn
Suster Escieremonde voer hem brengen / die
so deerlijck scheyde / dat haer aensigt van de
tranen nat was. Suster / seide Faragus /
laet staen u schynen / leerd u herte van de
Kidders ; by mijnder trouw / gy hebt te lan-
ge geloof 't Spinnen-hoofd / dat u geseyd
heeft te trouwen een vreemde Man / die van
onse Secte niet en is. Gy hebt wel ver-
dwaelde sinen / dat gy lief hebt een Dood-
vrand van u broeder den Groenen Kik-
ker / indien gy my gelooven wild / ik sal u
geben den koning Compaert / daer dooz gy
geagt en geerd sult woerden / vergeet de twee
Christenen / want ik salse doen hangen. Broe-
der / seide Escieremonde / ik behoor u te
gehoorsamen in saken die redelijck sijn / maer
dwang doet dikwils kwaed doen. Na dese
woorden ging Faragus in de zale / en de
koninginne ook / die Escieremonde welkom
hiete / seggende : Ik heb lange begeert om
u te sien en te spreken. Vrouw / seide Es-
cieremonde / ik danke u duysendfont / maer
ik ben bedroeft om dese twee Christenen / die
mijn broeder onder 't deisel van vriend-
schap heeft doen komen over zee alhier / en heeftse
in

in sijn gebankenisfe doen steeken / en gezworen dat hy haer dooden sal : Och my ! wat verhoore i Suster / het is waer / dat ik een van dese twee Ridders hebben sou ten hutoelij / hy is 't die my niet kraagt gewonnen heeft / wild my helpen raden wat ik doe i sal / wild my ook wijzen de Christen vrouwe / die gy hier in dit Casteel laangen tijd behouden hebt. Schoon-suster / seyde de koninginne / hier meugt guse sien. Doe sprak Belesante / vrouwe wat gelieft u ? Ik / seyde Escleremonde / ik breng u nieuwe tepdinge / daer of gy seer verlijdt sult wesen / en daer na seer bedroeft : gy sijt de suster van koning Poppin / en vrouwe van den keiser van Grieken / die u sonder regt gebannen / en uyt al sijn landen gejaegt heeft / en niet lange daer na haerde gy twee zoonen in 't bosch / daer af u een zoon genomen werde van eenen Wilde beer : gy en weet niet hoe gy de anderen verdooren hebt / u twee kinderen sijn nog in het leven gebleven / ik weet waer dat sy sijn / siet dat guse krijgt. Met dese woorden viel Belesante in onmacht van blijdschap / maer Escleremonde hief haer soetelijc op haere armen. En als sy nu op geheben was / so vragde sy / van wie sy de tepdinge gehoort had ? Doe vertelde Escleremonde hoe sy 't wiste uyt het Spinnen-hoofd / en hoe dat Faragus door schoone woorden de twee Ridders verraden heeft / en in sijn gebankenisfe hield. Doe bedreef Belesante groote rouw / en begon derlijc te scheyen / dat de koninginne in de zale kwam / die haer vragde / waerom sy so geooten mishaer machte ? 't welk Escleremonde vertelde. Och mijn liebe vrouwe / seyde Faragus Wijs / sield u te vreden / en waack van dese sacht geen zwarighend / want so den koning het wist / het sou haer meer veragereen dan vordereen. Als dese drie vrouwen te samen saten / so is Pacolet den Conenare daer in gekomen / met sijn vaerd. Och Pacolet ! wat leward heb ik u misdaen / dat gy my so schandelijc wild benemen mijn vrougd ? Ik heb u op geboed en doen leeren in de konsten / het welk gy my nu kwadjich konid ; Pacolet antwoorde : genadige vrouwe / geloofst mijn dat ik onschuldig ben / ik sal de

gebangenen los maeken door mijn konst / siet maer te vreden / ik sal u trouw blyven tot 'er dood. Mijn vriend / sey de keiserin / in dien gy hond so verlost mijn kinderen uyt de gebankenisfe / sy sullen u arbejd loonen. Edele vrouwe / seyde Pacolet / siet binde / ik sal met mijn konst also werken / dat gy wel te vreden sult wesen / ik sal hem sijn verraderpe wel beloonen : een koning / behoort geen verrader te wesen.

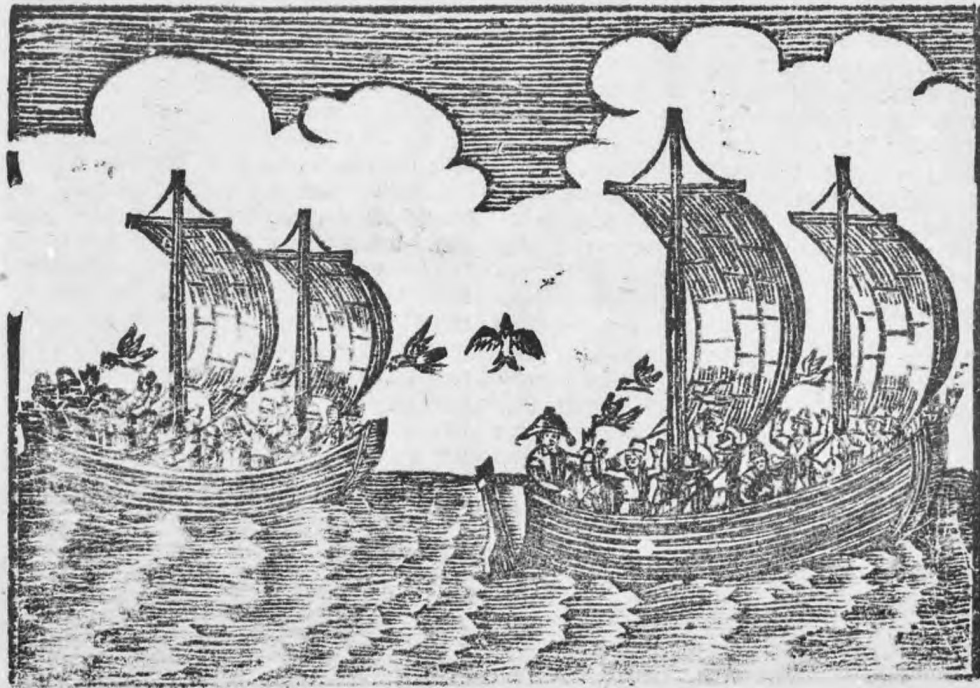
Hoe Pacolet met zyn konsten Valentyn en Oursfon uyt de Gevankenisfe verlostte, en hun Moeder Belesante, en de schoone Escleremonde te Scheep bragte, en voerde na Constantinopelen.

Het XXV. Capittel.

In deselbe Dagt als koning Faragus te ruste was / vermoeyd van dansen en spelen / so is Pacolet gegaen na den Tooren / daer Valentyn en Oursfon gevangen lagen : komende voor de poorte die van sijn konst geopend / gaende na den put daer de gebangenen in lagen / welke deuren hy als de voorgeaende / heeft open doen springen. Als de twee Ridders de deuren hoorden openen / hebben sy Godt in de dunsternisse aen geroepen / biddende om een salig sterben / want sy anders niet en wisten of den koning dede haer halen / om te doen sterben. Valentyn wreende om de schoone Escleremonde / daer over hem Oursfon vertroosten / seggende : Ik sal mijn dood hen hier genoeg verkoopen / den eersten die de hand aen mijn meend te slaen / sal 't hem niet beroemen / nemende een groot hout in de hand / dat hy hem stand. Pacolet dit siende / seyde hy : En Heeren heeft voor my niet te vresen / want ik sal u terstond doen sien die geene die u gebaerd heeft. Valentyn was seer verlijdt als hy pacolet so hoorden spreken : maer Oursfon hem seer sel aen siende / wou hem niet gelooven / dies pacolet agterwaerds trad van ver-

verhaerdheid / maer Valentyn verzeerde hem voor Oursfon. Doe nam Pacolet de twee Ridders / leidende in een kamer / daer de twee Edele Vrouwen waren / zugnende en schrypende. Al die in 't Hof waren had hy zo bast daer slapen / dat niemand van haer uitkomst wist. Als de Heeren in de kamer kwamen sijn de Vrouwen opgestaan / zonderlinge de Keizerinne Belesante. Als zy haar kinderen zag / mogt zy niet een woord spreken / viel ter Warden / of zy dood geweest had. Escleremonde zeide tot Valentyn ; Edel Kinder / 't is u Moeder / die aldus hier aarden in zwoijn leid. Valentyn en Oursfon sijn toegeschoten / hebben haer Moeder opgehoben en gekust / zeggende : Liebe Moeder / spreekit ons aan. Doen lag de Edele Vrouwe / en hande niet een woord spreken / waar door de

twee Moeders ook in onmacht vielen op haer Moeders lijf / zo dat Escleremonde zeer begonte te schreien. Als de Moeder en kinderen behiomen waaren / zeide de Moeder al schreienbe : Mijn liebe kinderen / hoor de liebe die ik u drage / heb ik geleden veel berdzies / meer dan ik uit spreken mag : maar nu God u behaard heeft / dat ik u beide nog eens gezien heb / zo is mijn berdziet ten einde gekomen. Liebe kinderen / wild mijn zeggen op wat manier gy opgeboed zijt / zedert de tijd dat ik u waerde. Valentyn en Oursfon bertelden haer Moeder al haar avonturen / die zy geleden hadden. Waer uit Belesante berstond dat 't haer kinderen waaren / dies zy weder in onmacht viel. Pacolet zeide ; Edele vrouwe / laat staan u schreien / peinst te horen uit dit Casteel / want het is tijd / in

dien gy uit handen van Faragus wezen wilt: Och latie ! zeide Escleremonde tot

Valentyn : Mijn goede Vriend / laat u gebanken aan de Ede / die gy my gebaan hebt / houd

u beloften / en neemt my tot u Vrouw. Doe zeide Falentyn / al dat ik beloofd heb zal ik houden / dog nu leid my meer op 't herte / Mijn Moeders liefde / die ik met wilkenarbeid bezegen hebbe / dan alle vzeugde van de Waereld / maar twijfeld niet mijn lie / ik zal niemand anders trouwen dan u. Doe heeft Oursfon Pacolet gebeden / dat hy de Kamer van Faragus open doen wilde / hy zou de Koning zijn hals breeken / en waack ober hem nemen / 't geen Pacolet aannam / maar wierd door Escleremonde belet / zeggende : Oe dood van mijn Vrouw consenteere ik niet / zyt zeker als gy 't al gedaan had / zo zoud gy de byzandschap verliezen van mijn Vrouw den groenen Ridder / dewelken u nog eeniger tijd in lasten helpen mag / 't geen Falentyn doe belet heeft. Doe is Pacolet booz gegaan / heeft de Poorten zeer zoet op gedaan / dat daar niemand kan twist / en heeft ze alle uit de Stad geleid / door 't Land van Portugal / tot dat zy kwamen op de Haven / daar zy gingen in een Galeie / die daar gereed lag / hadden de wind tot haar wil / en zyn zo de zee ober gezeild / tot zy gekomen zyn aan het Casteel van Escleremonde / daar zyn zy op gegaan om hen lieben te verberzen. Falentyn die altijd bedagt was booz de Koning / wilde niet lang in 't Casteel blijven / maar zyn te Scheep gegaan met zijn Moeder / de schoone Escleremonde / en zijn Vrouw / en also heimelyk weg gereist. Als hy in 't Schip waren / heeft Falentyn gezeid / dat hy reizen wilde in Grieken te Constantinopolen / om te zien zijn Vader / 't welk zy alle consenteerden / namen zo haar cours na Griekenland. Oes moergens als de Stokke waarder de twee gebangen Rid-

der miste / en de deur open bond / is hy haastelijc geloopt by den Koning / halende op zijn knien / begeerde met een verbaast gemoed zijn lijfs genade / zeggende : Heer Koning / de twee gebangen Ridders zyn uit gebroken / en ik heb de poorten en deuren (die ik nogtans wel gesloten hadde) wijs open gebonden. Certwijl de Stokke waarder zyn blagten deed / is daar een ander gekomen / zeggende : Heer Koning / in dezen Magt is de Christen Vrouw / die gy zo geerd en getraert hebt / deur gegaan / en heeft mede genomen u Suster. Den Koning Faragus die teiding verstaande / begon te roepen / als of hy razende geweest had / bede alle zijn Volk wapenen / om de twee Ridders na te reizen. Faragus nam een groote zwaare pfeer knodse op zijn hals / is booz al zijn Heeren ter Poorten uit getogen zonder Paad / want hy groot en zwaar was / dat hy kwalijc een Paard kregen kon / dat hem kon dragen. Hy had een groot hoofd / 't hair zwaard als een Wild Verken / zijn armen en knien waren zo groot als een Oes / zijn lighaam was agtien boeten lang. Als hy uit de Stad was / zo riep hy zijn Volk te zamen om zijn Suster te agter halen. Al de geene die hun te gemoet kwamen / vzaagde zy of zy niemand gezien hadden / maar niemand die haar bescheid geven kon / want Pacolet had al het Volk doen slapen / daar zy boozby reisden. Als Faragus hem niet binden kon / zwoer hy dat hy 't Casteel van zijn Suster beleggen zou / hy bagt haar en Falentyn / met de anderen daar in te binden : maar als hy hoorde dat ze vertrokken waren / zo wierd hy razende van kwaadheid.

Hoe Koning Faragus om wrake te nemen van Falentyn en Oursfon, en van zyn Suster Escleremonde, al zyn Magt vergaderde, en kwam zo voor Aquitanien.

Het XXVI. Capittel.

ALs Faragus zag dat hy Falentyn en Oursfon niet konde binden / gebod hy door alle zijn Landen / dat al die in hem gehouden waaren / haar gereed maaken zouden ten Oorlog / om met hem ober Zee te reizen / tegen de Christenen. Op dit bevel zyn vergaderd een groot getal Volk / en zyn te Scheep gegaan. Als zy op Zee waaren / gebod de Koning Faragus de Schipper te zeilen na Aquitanien / want hy meende haar daar te binden. Falentyn en Oursfon zyn in de Stad van Aquitanien gekomen als Passagiers / zonder eenig gerugt te maaken / en

zyn gaan Logeren in een Wogger huis. Falentyn had geerne gegaan in 't Hof van den Hertog Sabornyn / maar Oursfon bedagt hem / en zeide tot zijn Vrouw Valentijn / de Pauue van een Vrouw is ligtelijc berkeerd / hierom den ik van zints in 't Hof te gaan / zonder te kinnen te geben van onze komst / toe 'er tijd toe dat ik sien en tweeten mag van de schoone Fesone / of haar hert berkeerd zal wezen / dan of zy gestadig gebleven is : Valentyn zeide / gy zegt wel / en doet zo. Doe hleede Oursfon hem in een habijt van een Ridder / die zyn abontuur zagt / en nam Pacolet met hem als een Dienaar / zyn also gegaan na 't Paleis / en gingen in de zale van den Hertog. Als hy booz den Hertog kwam / heeft hy de behoorlyche reberentie gedaan. Als hy de Hertog gegoet had / bezag den Hertog Oursfon zeer naestig / om dat hy hem zo wel geleek / maar om dat hy 'vrah / kende hy hem niet. Doe zeide hy / Ridder zegt my wat is u begeerte? Edel Heer / zei Oursfon

zon/ ik ben een Ridder/ en zoek een goet
Heer om te dienen. Doe zei de Hertog/ gy
zyt schoon en steek/ indien gy my dienen
wilt/ ik zal u dienst geben en maake u
Hof-meester van mijn Hof/ ik zal u geben
Honderd pond/ nooz de dienst die gy doen
zult. Eursson was wel geleerd/ bleef in
des Hertogs Hof eeten/ en hield hem by de
andere Ridders. Den Hertog met al zijn
Heeren verwonderden haar zeer van zijn goe-
de manieren/ hopen al wierd hy bezien van
de Vrouwen/ zelfs van de schoone Fesone/
(die zijn gezwooren Wif was) maar zy dagt
niet dat 't Eursson was/ want hy verkeerd
was in habijt en spraak. na de Maaltijd
riep den Hertog zijn Crefaurier/ deed hem
geben honderd pond Parafis/ zo als hy hem
beloofd hadde. Eursson bedankte den Her-
tog/ beloofde hem te dienen in alle zaken.
Eursson nam oorlof op dat paß/ en ging
na zijn Logys/ daar de Vrouw hem verwag-
te. Als hy by hem gekomen was/ heeft hy
vertelt hoe den Hertog hem ontfangen had
nooz een Soudenier/ en had hem doen geben
Honderd pond/ daar door zy zeer begonnen
te laghen. In dezelve Deel kreeg den Her-
tog tebinge/ dat Faragus was gekomen
in zijn Land/ om tegen hem te Oorlogen/
hy ontbood al zijn Heeren/ dat zy hem be-
reiden zouden om den Koning te wederstaan.
Den Hertog dede zijn Stad voorzien/ booz
bzie of vier Taaren/ ontbood al zijn onder-
zaten/ dat zy haar gereed maaken zouden om
zijn Land te helpen beschermen. Den Ko-
ning Faragus belegerde Aquitanien/ op de
zelve plaats daar de Goenen Ridder zijn
Wieder gelegen had/ die hy Eursson verwon-
nen was/ al gy gehoord hebt. De Her-
tog dede zijn Volk wapenen/ om tegen de
Sarazynen te gaan begten/ en haar te ont-
zetten. Dus zynze uit Aquitanien getogen/
ondertusschen is Valentyn en Eursson met
Pacolet onder de Heeren gekomen/ zonder
eenige kennis te maaken in 't Heir van den
Hertoge. Als den Hertog zag de goote magt
van de Sarazynen/ zo beval hy hem Gadt/
met al zijn Volk/ beryoutwende dat hy hem
dien Dag helpen wilde. Doen ordinerde hy

zyn Batalje/ deed zyn Compelten slaan/ is
op de Sarazynen gekomen/ die met een ho-
baardig Heir haar verwoogien. Daar was die
Dag een sterke Styd/ en bleef menig Edel-
man aan beide zeiden/ zo dat 't Bloed liep
op der Warden/ als of 't een Riddier geweest
had. Den Keuze Faragus kwam in den
Styd by zijn Nebe Dormandyn/ die zyn
Banier droeg/ die heeft dien Dag zes Rid-
ders verslagen/ te weten Blandemyn/ Wal-
byß/ Galie/ Galeram/ Antoms de goede
Maarschalck/ en den stouten Glorian/ die
doen naast den Hertog van Aquitanien wa-
ren/ ja deden de Christenen wplien. Den
Hertog was omcingeld/ dat hy alleen bleef
zonder eenige hulp/ dog hy hield hem woone-
lyk/ dat geen Sarazyn hem genaken doyst/
hy riep Aquitanien (dat was 't woord) maar
zyn boomheid hulp hem niet: want zo haast
als Faragus hem kende/ is hy na hem toe
gegaan/ en heeft hem gebangen genomen/
hem wel doen dwaacen/ en gebonden geleid
in zyn Pabeljoen. Daar na is Faragus we-
der gekeerd in den Styd. De Christenen ha-
den dien Dag veel te lipen: want zy wou-
den allegaar blieden. Doe kwam Valentyn en
Eursson/ en riepen met luider stemme: booz
me Ridders van Aquitanien/ toand u Rid-
derschap/ zo gy nu hier in saljeerd/ zal 't u
staan tot goote spyt en schanden: God zal u
helpen. So hebben de twee Ridders 't volk
van Aquitanien getoost/ die op nieuw moed
namen/ en zyn weder gekeerd tegen de Sara-
zynen/ en begonnen de Styd sterker dan opt
te booren. Doe de tdinge kwam binnen
Aquitanien/ dat den Hertog gebangen was/
zo begonnenze alle te schryjen om haren Heere/
hopen al zo was de droefheid van zagen/
hermen en klagen van de schoone Fesone/
wringende haar Handen/ en trekkende 't hare
mit haar Hoofd/ dat schoonder schein van
Goud/ schryvende menigen bitteren tzaan/ zeg-
gende: Och latie! ik ben de ongelukkigste
Vrouw die op Warden lebendig is. Och myn
goede Vader/ gy moet nu sterben/ ik zal u
niet meer zien/ maar alleen wyden als een
arme Weeze: O Eursson! myn getrouwe
vriend/ u lang toeben doet myn berdyet/
waard

waard gy hier tegenwoordig/ myn Vader zou
wel ontzet worden. In deze maniere zughte en
heremde de schoone Fesone: ondertyd was de
Batalje harder dan zy oit geweest had. Daar
was den Edelen Valentyn onder de Sarazy-
nen/ en sloeg met zyn zwaard al die hem ont-
moeten/ zo dat daar niemand zo stout was die
hy hem doyst komen. Eursson was aan de
andere zeide/ zwaer by God dat hy lieber had
te sterben/ dan den Hertog te laten wyden.
Pacolet was hy Eursson/ die hem toostel/
en beloofde hy te staan. Doe stak Eursson
zyn Paard met sporen/ kwam onder de Sa-
razynen/ houdbende zeer breeffelyk. Als Eur-
sson en Pacolet de Batalje door gebroken wa-
ren/ hebben zy hun wapenen af geleid/ en
de Sarazynen aan den hals gehangen/ daar
haaren Afgod in stond/ en zyn gegaan na 't
Pabeljoen/ daar den Hertog gebangen zat.
Pacolet kende haar Cale wel. Doen heeft
hyze allegaar booz zyn konst doen slagen: als
zy slapen/ is Eursson gekomen by den Her-
tog/ zeggende/ Edele Heer/ komt met my/
zit op dit Paard/ ik zal u herlofsen/ ik ben

de Ridder die in u Hof kwam om solly te
winnen/ gy deed my geben Honderd pond/
hebt geen zorge nooz de Sarazynen/ ik zal
u leiden in u Heir. Den Hertog bedankte
hem booz/ zeggende: Ik zal u geben mijn
Dogter tot een Vrouw/ ik hadze geerd en 't
Ridder die zeer wild was/ en niet een woord
spreeken kon/ dat niet lang geleden is/ en om
dat hy niet weder komt/ behoeft ik dat niet te
houden/ daar toe zult gy hebben de helft van
myn Ryk. Eursson bedankte den Hertog
en haasten haar om uit de Sarazynen handen
te komen/ 't geen geschiede/ want zy gezond
in 't Leger kwam van den Hertog Cer-
wyl dat Eursson den Hertog gesaald had uit
de handen van de Sarazynen/ was Valentyn
verzoekt/ meende dat zyn Wieder dood was:
Dus desperaat zynde/ is hy onder de Sara-
zynen gereben/ sloeg 'er zes gelyk dood. De
Koning Faragus dit ziende/ wierd Valentyn
kennende/ is na hem toe gereben/ heeft hem
zo veruolwt/ dat hy zyn Paard onder hem
dood stak/ daar door hy ter Warden viel/ daar
wierd Valentyn gebangen/ vast gebonden en

immerlyk weg geleid / zweerende by zyn
Gaden dat hy wydaak ober hem nemen zou.
Als hy hem leide door 't Reid / is den Ver-
rog en Oursfon met Pacolet / den Koning Fa-
ragus te gemoet gekomen. Den Hertog zei-
de: by den Heere Jezus / ginter word een
van onze Ridders gebangen gelid. Door-
waat / zy Oursfon / zyn wy bzoorn / hy zal
ons niet ontgaan / en reed na den Keuze / en
steek op hem zo sterck / dat Man en Paard ter
Warden moest vallen / en Valentyn mede los
laten / die hy op zyn Paard gebangen had.
Den Keuze is van stonden aan op gerezen /
en gebloeden van verbaachheit. Oursfon
zende dat 't Valentyn was / heeft geroepen:
Broeder staat op / en tred agterwaards /
hebt geen zorg / hier is een Vader / zit daar
op. Pacolet / die in dat Heir was / riep in
Sarazynse spraak luid en sterck / Portugaal
de beste. En door dezen roep zyn zy door de
Sarazynen in 't Christen Leger gekomen /
uit de handen van haar vyanden. Als den
Hertog verloft was en binnen Aquitanien
kwam / riepen de Boggers met luid stem-
men / Vrede de Vrede / en vielen op de Sara-
zonen / datze hebblugtig wierden. Als de
Christenen zagen datze blugtig waaren / liet
den Hertog zyn Competten slaan / om we-
der te Keeren en te rusten. Als den Hertog in
de Stad was / is Valentyn met Pacolet in zyn
Logys gegaan / en Oursfon in 't Paleis /
met den Hertog Saborn / en al de Heeren;
die by hem onthoud zyn Dogter Fesone.
Doe riep hy Oursfon / en vzaagde: hoe is
u Naam? Oursfon zeide: ik heb geen Naam
ontbangen. Doe zei den Hertog / weet myn
Heeren dat ik gehouwen ben aan dezen Ridder /
en wil dat men hem eere als mijn eigen Per-
zaon / want ik door hem weder gekomen ben
in Aquitanien / hy heeft my verloft uit de
handen van myn dood vyanden / daarom is
myn begeeren myn Dogter / dat gy hezen
Ridder nemen zult tot u Man / want ik hem
hoben alle Ridders lief heb; 't geen door al de
Ridders geconsenteert wierd. Oursfon was
daar pzeient / maar woude zyn zin niet zeg-
gen / tot dat hy dees Edele Vrouw haar hert
bevroeft had.

Hoe Oursfon wilde beproeven de trouw-
heid en gestadigheid van de schoo-
ne Fesone, eer hy ze Trouwen
wilde.

Het XXVII. Capittel.

Oursfon die subtiel en wys was / eer hy
Czouwen wilde de schoone Fesone /
woude hy weet en of zy standvastig was van
haar beloften / die hy hem gebaan had. So
zeide hy tot den Hertog; Mogende Heer /
van de Eer die gy my aandoet / ben ik schuldig
u te danken / maar de wil van u Dogter
hoozden ik te weten / daarom zoude ik geer-
ne tegen haar spreken alleen. Ridder / zeide
den Hertog / u begeerten zyn deugdelijk /
gaat in haar Kamer / onderzoekt van wat
openie zy is. Oursfon in de Kamer kom ende
nam de schoone Fesone by der hand / zeggende:
Edele vrouwe / u schoonheid heeft my
bebangen / dat ik zonder u niet leven mag /
gy zyt de schoonste vrouwe die op der aarden leeft
en nademaal dat 't u Heer Vader den goeden
Hertog belieft / dat gy my nemen zoud tot u
getrouwe Man / baar behoord gy mede te
vreden te wezen / ik beloofde u Edelheid / dat
ik u getrouwe wezen zal tot het eynde myns
lebens / dus bid ik u / dat gy my ontfan-
gen wilt in goede gracie. Heer Ridder / zei-
de de Maget / van zulke reden zult gy penitentie
hebben / want gy u arbid verheft; ik heb
liet alle de Ridders / maar boven al heb ik een
uiterhooren / die ik niet verlaten zal zo lang
als ik lebe / ik zal hem getrouwe blijven als ik
hem gezworen hebde / ik zal myn zin niet
veranderen. Jongvrouwe / zeide Oursfon /
als 't u Vader heilbe / behoord gy zyn wil te
doen. Ridder / zeide de Maget / het is re-
den dat ik myn Vader obedieere / maar niet
dat met myn Godt stryde. Wy is gegeven
dien die den goenen Ridder verdoemen heeft /
ik had lieber alles te verlaten / van myn
beloften te verziehen. Wy mynder trouwe /
zeide Oursfon / ik ben wel beroeemt / dat
gy dus verheft zyt op deze Ridder / want gy
weet dat hy is van een Wilde Natuur / en
kan

kan niet een woord spreker. Ridder / zeide
zy / liefde en saljeerd niet / hy vzaagde my /
ik en zal hem nimmermeer verlaten. Ours-
fon was blyde van haar wysheid die zy hem
getrouwe had / en ging uit de Kamer zonder
noysof te nemen by den Hertog / zeggende zyn
wederbaaren. Den Hertog antwoorde en be-
sloot u niet / want 't is haar magt niet / weest
te vreden / ik zal met haar Broeder spreken.
Oen ging Oursfon uit na het Logys van
zyn Broeder Valentyn / en bereiden de ant-
woorde van Fesone. Broeder / zeide Va-
lentyn; gy hebt twisseljk gebaan / nu meugt
gy wel bekennen de liefde die zy tot u vzaagt /
maar laat ons te zamen gaan in des Hertogen
Hof / zo haast als gy my zien zal / zal hy ons
wel ontfangen. Broeder uwe wille geschied-
de / zeide Oursfon. Doe is Valentyn hem
gaan verheleeden / Oursfon heeft zyn Czouwen
aan getogen / die hy in booren had doe hy in
Aquitanien kwam / gaande zo in 't Paleis /
met Pacolet; onderwijl was den Hertog by
zyn Dogter / om haar van Oursfons liefde af
te trekken; waar op zy antwoorde tot haaren
Vader / waar af spreekt gy myn? Gy weet
dat ik myn Czouwen gegeven heb den Ridder /
die ons verloft heeft van den goenen Ridder /
het waar schanden dat gy u Ged vziehen zoud /
eer dat gy myn daar toe vzingen wilt met
kragten / zo zult gy noysoak wezen van myn
herdoemenisje / het welk u door God en de
Maereld een schanden zal wezen. Als de Her-
tog aldus sprak met zyn Dogter / is Valen-
tyn en Oursfon daar gekomen / die van al de
Heeren wel ontbangen wierden. Als zy de
Hertog de reberentie gebaan hadden / is Ours-
fon gegaan by de schoone Fesone / die van
blindfchap begon te laghen / zeggende: wel-
leken moet gy zyn / u lang toeben is my
groot berdziet geweest / en indien gy niet ge-
komen waard / myn Vader zou my aan een
ander gegeven hebben. Myn liebe vrouwe /
zeide Oursfon / zedert dat ik van u geweest
ben heb ik leeren spreken; ik ben die geen
die van Vaag in u Kamer heeft geweest /
om u liefde te verkriggen. Zy was zo ver-
dijp dat ik 't niet vertellen kan. Doe heeft
Oursfon hem heerlyk gekleed / met kleeberen

die Pacolet hem na vzoog / en is also in de
Zaal gekomen. Als de Hertog hem kende /
is hy op gestaen / en heeft hem in zyn Ar-
men genomen / en gezeid / mijn Schaan-
zoan / wilt myn begeben dat ik myn Dog-
ter aan een ander besteden wilde / ik dacht dat
gy niet weder komen zoud. Edel Heere /
zeide Oursfon / ik bergeeft 't u van herten.
Doe heeft Oursfon den Hertog verteld: hoe
datze zyn Zonen / van den Keizer van Bre-
ken / genaamt Alexander / en dat haar Ave-
der is de Zuster van Koning Pypyn van
Orankh / welke wy gebanden hebben in
Portugaal / genaamt Belesante. Als de
Hertog verstonde haar grooten afkomst / was
hy nog meer berdzijp dan te vooren / zeggende:
Gy zyt de Voeme van heel Christenlyk /
ende de Edelste op Warden lebende. Maar ik
ben hertelyk bedroeft van u Vader den Kei-
zer / en u Oom Pypyn / die in de Stad van
Constantinopelen van de Sarazynen zeer
strengelyk belegerd zyn; indien Godt hen
geen nutzet doet / ik dacht dat zy hen zullen
moeten opgeven in hun vyanden handen.
Als is Valentyn hoorde dat zyn vader / en den
Koning zyn Oom / in zulken berdziet waaren /
zo bedreef Valentyn grooten rouw / dat hem
niemand troosten mochte; boven al beklagden
hy den Koning Pypyn / die hem vygeboed
hadde. Doe zeide Pacolet / Heeren laat staat
u tzeuren / indien gy my gelooben wilt / ik
zal u vzingen eer 't morgen middag is / in
de Stad van Constantinopelen. Doorwaer
zeide Valentyn / hy zou wel zot zyn die u
gelooben zou / of gy saljeerde / zo mocht ons
den Duivel weg nemen met ziel en lyp. Dog
Pacolet bespreek hem / dat hy mede zoude
reizen na Constantinopelen / maar den Her-
tog hegeerde eerst dat Oursfon zyn Dogter
Fesone zoude Czouwen / liet de Bruijlost hou-
den / die zo rykelyk was / dat 't te lange
zoude zyn om te beschryben. Het Feest was
zo groot van Competten en Muziek / dat 't
in der Sarazynen Heir gehoorde wierd / daar
af zy verwonderden. De Hertog deed de
twee Edele vrouwen Belesante en Esclere-
monde / in zyn Paleis leiden. Daar was
een bespieder die de vergadering had gezien /

ende is gegaan by de Keuse Faragus / ziede: Heer / ik kom uit de Stad van Aquitanien / daar ik heb gezien Belesante / die gy zo lange betwaard hebt / en u Suster Escieremonde / ook de twee Ridders die gy gevangen had / daar by de kleine Pacolet / die u verraden heeft. Wy myn God zeide de Keuze / ik mag wel droefig wezen / van den verrader / die my myn Suster ontboerd heeft / die ik zoo behendig met de twee Christenen in myn Casteel gebragt hadde / ik zalze alle gader doen hangen aan een Boom.

Hoe den Koning Faragus ontbood den Koning Trompaart, dat hy hem te hulpe komen wilde met zynen Tovenaar Adriaan Mein, ende hoe Valentyn reisde na Constantinopelen.

Het XXVIII. Capittel.

Fragus was zeer toornig / om dat hy geen wrake nemen mogt van zyn Suster en de twee Ridders. Hy liet schrijven aan Koning Trompaart / dat hy moest komen mit al zyn Magt / hy zoude hem ten Houtwylgh geven zyn Suster Escieremonde / en dat hy mede brenge zoude Adriaan Mein / den Tovenaar. De Wode de Bziel behubende omfagen / is heen gereist. Nu zal ik laten te spreken van Faragus / en spreken van Falentyn / die binnen Aquitanien was / dewelke oozlof nam aan al de Heeren / en aan de schoone Escieremonde / die van zyn vertrek bedroeft was / en zeide: Lief / wanneer zult gy my trouwen? houd u beloften / want al myn troost staat aan u. Ooz zeide Falentyn / zoort zo niet boozt my / ik zal houden al dat ik u beloof hebbe / daar en haben zweer ik u by myn trouw / zo haast ik weder kom van Constantinopelen / u te trouwen / zonder langer te verben. Oozder zeide Falentyn tot den Hertog / en Oursfon zyn Broeder: Myn Heeren / ik zal hier laten Escieremonde myn Lief / bewaardse als u eigen Lief / en bid

u vriendelyk / zo haast als 'u te pag komt / dat gy haar laat Doopen / erbe in geender maniere haaren Naam verandere; 't geen den Hertog belofde. Ooz nam Valentyn oozlof van den Hertog / nemende met traanen zyn afscheid / als mede van Oursfon / die hem belafte de groetenis aan zyn Vader den Keizer. Alous zyn de twee Broeders van malkanderen gescheiden / zeer bedroeft van herten. Ooz is Valentyn in zyn Logys gegaan / by zyn Moeder Belesante / die om zyn vertrek zeer verstoort was. Als zy hem meende te kussen en oozlof te nemen / kon zy niet een Woord spreken. Valentyn hield haar in zyn Armen / zeggende: Lieve Moeder / laat staan u droefheid / hebt geen zorge boozt my / indien 't Godt belieft / ik zal haast weder keeren. Blijft ondertusschen het oog op de schoone Escieremonde / ik zal haar trouw blyben tot in myn dood. Ely laet! myn liebe kind / zeide Belesante / ik mag wel zagen / ik hoop nog boozt u vromtghed dat ik onschuldig bevonden zal worden / daar ik mede beschuldigt ben. Als gy tot Constantinopelen zyt / zegt dat aan den Keizer Melchior u Vader / en aan myn Broeder Pevyn / dat ik 't neme op de Verdoemnisse van myn Ziel / dat ik onschuldig ben in de zaak daer ik mede beschuldigt ben: indien daer iemand is die my beschuldigen wil / zo wil den Kamp boozt my aan nemen: indien gy verwonnen word / zal ik verbrand worden tot een eeuwige schande. Lieve Moeder / zeide Falentyn / indien 't Godt belieft / zal ik zo beel doen / dat den Keizer myn Vader / u om vergiffnisse zal bidden. Belesante verzogt dat hy Pacolet zenden zou zo haast als hy mogt / om te dinge van hem te hebben / 't geen hy belofde te doen / trad doen in den Kamer / daar hy Pacolet bond / die zyn Vaard al verleid hadde. Pacolet zeide / het is nu tyd dat wy reizen / zit nu op myn Vaard / en houd u vast. Ooz zat Falentyn op 't Vaard by Pacolet / die draide 't Haar van 't Vaard zo perfect / dat het Haar ophief in de Lugt /

en boer haar ober de Zee en Steden / zo dat zy 's anderen daags 's boozmiddags by Constantinopelen kwamen. Valentyn was zeer verblyd dat hy zo nabij de Stad was / en dat boozt 't Wddagmaal. Op den zebben tyd was den Keizer en den Koning in de Saal gezeten om te eeten. Pacolet leide Falentyn in de Saal / die zeer verwonderd was als hy zo grooten gezelschap zag Wandemijn en de groenen Ridder die in de Saal waaren / wierden Falentyn kennende / deden hem groote eer. Dit ziende Koning Pevyn / zeide tot den Keizer: Mogende Keizer / nog is u Tinagie niet al dood / ziet daer de stoutste Ridder / die u eigen Zoon is. Als den Keizer dit hoorde / veranderde zyn Woed / en wierd verwelofs. Daar na stond hy op zyn Zoon te kussen / en wellekom te heeten; maar den Groenen Ridder was zoo verblyd van Falentyns komst / dat hy de eerste was die hem wellekom herte / en daer na Koning Pevyn. Ooz kwam Keizer Alexander / die half van blindschap en van rouwe zwimde / nam zyn Zoon in zyn armen / die hy kuste / en zeide: Myn liebe Zoon wuld my vergeeven wat ik u Moeder misdaan heb / want zy in de zaak onschuldig is. Wandemijn / die hy in Portugal gezen hadde / en draagde wat tydinge hy draagt van de Edele Belesante. Pacolet verhaalde al de zaak also ze geschied waaren. Daar was groote blydschap in de Stad / van de komste van Falentyn / die des Keizers Zoon was. Ooz is Valentyn opgestaan / en zeide in dezer manieren boozt al de Heeren / mijn Heeren die hier bergader zyn / de eer die gy my doen wilt / daar dank ik u alle af / en haben al dank ik mijn Oom / die my opgehoed heeft / want ik meer gehouden ben aan hem / dan aan enig Man op aarde levende / ja meer als aan myn Vader die hier present is / want ik my wel te beklagen hebbe ober hem / dat ik boozt een Wandeling opgenomen ben / en opgehoed van Almoeffen. Godt / die alle dingen boozt / heeft 't bus belieft / anders

mogt ik in armoede en elende bergaan hebben. De geene die my geboerd heeft / dat is de Edele Belesante / die boozt den vermaandden Ridder berraaden was / daar boozt zy in elende is getweeft twintig Jaar; om te toonen dat zy in de zaak onschuldig is / zo wil ik (die een Zoone ben) boozt haar een Kamp begten / tegen den vermaandden Ridder. Als den Keizer hoorde zyn Zoon spreken / die van zo grooten hert was / om de liefde van zyn Moeder / begon hy bitterlyk te schreien / zeggende: myn liebe Zoon / ik weet dat gy myn Zoon zyt. Nu dat gy met goed recht wilt boozt u Moeder een Kamp begten / die ik boozt kwaad aanzengen / en ligelyk te gelooven / gezondnen hebbe in elende en verdriet / maar een Kamp te begten is van geen noode. De balfche Ridder is verwonnen van eenen hoopman / en heeft behend in presentie van u Oom / my en al de Heeren / dat hy haar belogen had / daar ober ik hem heb laten dooden. Daar na heb ik heeren gezondnen in alle Landen / om u Moeder te zoeken / maar ik kon nooit tyding van haar verneemen / daarom myn liebe Zoon / weet gy eenige tydingen van u Moeder / wilt 't my niet verbergen. Vader zeide Falentyn / weet dat ik tegen haar sprak gisteren boozt Ridderacht / in de Stad Aquitanien. Den Keizer zei / dat is onmogelyk / dat gy in zoo een korten tyd zo beel weelklyt ryzen zoud. Ooz verhaalde Falentyn hoe dat Pacolet boozt zyn konsten hem daar toe geboerd hadde. Als de Saraznen hoorde de groote blydschap die in de Stad was / zo zyn ze ter Wapen gegaan. Als zy gereed waren / deed den Soudaan Morand / bergeselschapt met tien koningen / de Stad sterkelik bebegten / die vol bolks was / en groot gebrek van Victualie hadden / zo dat de menschen en beesten van honger storben. Als Falentyn boozzag de menigte der Saraznen / en het verdriet van Constantinopelen / zo sprak hy boozt al de Heeren. Wy zyn in deze Stad in groot gebrek van victualie / en mogen 't niet verbeteren / dan boozt hoochtyd op de handen te toonen. Ik zou van opinie wezen / als dat wy zouden uit zekken met een groot

groot getal van volk / om victualie te bereygen / en zal d'eerste wezen. Van dat opzet waren al de Heeren berispt / en zyn met Falentyn uit der Stad gereist / tot 20000 mannen / die door den honger hun Lys met Falentyn ontuurden. Als zy buiten de Doort waaren / zyn zy op de Sarazynen met zulken moed geloopen / dat zy in korten stond wonnen 300 Wagens met victualie / die zy dreeben na Constantinopelen. De Soudaan die van dit berispt zeer kwalijk te zeyden was / sloeg onder de Christenen / om de victualie wederom te neemen. Als koning Peppin zag dat den Soudaan de passagie gestoort had / stak hy zyn Paard met Sporen / leidde de Lancie in den haling / reed met een moed door den Soudaan / dat hy het aan zag / en stak den koning van Capernaum Maragon / van den Paarde / dat hy dood ter aarden viel / zoek doe zyn zwaard / en sloeg een hoogmoedig Ridder dat hy van den Paarde ter aarden viel. Als Falentyn en den groenen Ridder dit zagen / zyn zy meede gekoomen in Bataille / en smeten den Standard van den Sarazyn ter aarden / door des Soudaan's doeten / rydende door de Sarazynen / kwam door den Soudaan / en gaf hem zo grooten slag / dat hy ter aarde moest vallen van zyn Elephant daar hy op zat. Dien dag wierd door Falentyn en de groenen Ridder / den koning Moraldus dood geslagen / en nog by koningen / en den Admiraal Comoris sloeg hy zyn armen af. Deze twee Ridders om eer te krygen / hebben hun beiden te diep onder de Sarazynen begeeven / want zy beide oncingel / en met zorg gebangen wierden / en wel vast gebonden door den Soudaan gezagt. Zo haast als hy ze zag / zwoer hy hy al zyn Goben / dat hy ze aan een hooge galge zou doen hangen. Falentyn en den groenen Ridder hadden geen hoop meer / om uit der Sarazynen handen te komen. Die van binnen zagen / dat de haaren in nood waren / hebben een Gebod doen uitgaan / dat alle menschen geestelyke en waereldlyke / uit de Stad zoude gaan / zoa wel

Woutwen / Kinderen / Nonnen en Wagynen / en elk zoude door haar dooft hebben een teken des G. Kruys / en gaan also in de eere ons Heeren Jesu Christi / om hun vrienden te ontzetten. Die getal was zo groot van deze bergaderinge tot 40000 toe. Als de Sarazynen zagen dat 'er uit de Stad kwam zo grooten getal van volk / zo zynze agterwaardig getweken / en hebben de Christenen de victualie gelaten / die de Wagens binnen bragten : maar eer de Sarazynen in hun tenten konden komen / dieben 'er wel 10000 dood / en van de Christenen 400. De hyzer en koning waaren zeer bedroeft van 't berispt van zyn heeren / maar boven al van zyn Falentyn en den groenen Ridder / die groote barmhertigheid gedaen hadden. Deze twee Heeren bedreeben groote misbaar / maar Pacolet troosten de Heeren / zeggende / myn Heeren / laat staan u wezen / gy zult goede tydingen van haar hooren / al eer gy het meend. Myn vriend / zeide / den hyzer / Godt moet u geeven die magt / indien gy hun lieden hier brengen meugt / en hun verlossen uit de handen van der Sarazynen / die haar dood gewooren hebben / zoo zult gy de gelukkigste wezen van al u vrienden / en ik zal u Eeren boven alle myne Heeren. Doe nam Pacolet zyn Paard dat van hout was / en zonder meer Woorden te spreken / reysde hy na den Soudaan toe / die was in zyn Cente / om Falentyn en den groenen Ridder te berispten.

Hoe Pacolet den Tovenaar, Falentyn met den groenen Ridder verlosste, uit de Gevangenis van den Soudaan, ende hoe hy hem bedroog.

Het XXIX. Capittel.

Als den Soudaan in zyn Cente was / liet hy komen Falentyn en den groenen Ridder / zeggende : myn Heeren / ziet deze twee / die ons veel spijt gedaen hebben / nog daar en boven den groenen Ridder / die ons gelaede afgegaan is / het zou goed we

wezen / dat wy ze zenden tot den koning Faragus / die zal hun beide een schandelyke dood aandoen. Heer / zeiden de Sarazynen / laat morgen een hooge Galge maaken / om hun weiden aan te hangen. Myn Heeren / zeide Moraldyn / u raad is goed / zo wil ik doen / en dat Morgen by g / dat al die van de Stad het zullen mogen zien / aan haar een exempel neemen. Doe is den Soudaan na zyn Cente gheerd / om te gaan eeten / daar Pacolet by hem kwam / en heeft hem staetlyk gezogt. De Soudaan heeft hem welkenom / hem dooft bragende na Faragus. Heer / zeide Pacolet / hy gebied hem in u goede gunste / en hy ontbied u by my goede tyding / die secreet zyn. Doe trad Pacolet op een zyde / zeggende : Mogende Heer / weet dat ik kom van Portugaal / en den hier gezonden van Faragus / Wp / die op u berispt is / zo dat zy niet rusten mag : zy ontbied u vriendelyk / dat gy niet laten wild of kom haar bezoeken / want den koning in Aquitanien is. o Pacolet / zeide den Soudaan / gy verlyd my zeer / want boven alle Woutwen heb ik haar lief / maar nooit kon ik iet binden / om haar myn secreet te kinnen te geben : nu hoop ik Morgen by g te reynen met u na Portugaal / om met haar te spreken. Pacolet ziende dat de Soudaan zo verlyd was / zeide in hem zelven / eer morgen middag is / zal hy die my nu aldus eerd / en die ik zyn brood eet / verbloeken de uure dat ik gebooren ben geweest. Falentyn en de groenen Ridder waren in de Cente van den Soudaan / wel vast gebonden : zy kende Pacolet wel / en dagten dat hy daar gekomen was om haar te verlossen : maar zy hielden haar of zy hem niet gekend hadden. Pacolet betweef den Soudaan groote Eer / en bezag de Gevangenis / en zeide overlied : Heer Soudaan / hoe zyt gy zo verlyd / dat gy den groenen Ridder houd levende ? Die boven al zyn Broeder Faragus groot leed gedaen heeft / en het Christen Geboobe aangenomen / en de maner gebonden heeft om zyn Susier te ontvoeren / en te geben een Ridder die Christen is. Den Soudaan zei-

de : op morgen zal ik hem doen hangen / en gebod dat men de gebangenen wel bewaren zou / en ging slaapen met al de Sarazynen. Doe slyp Pacolet niet / maar beleiden zyn konst / dat zy allegaer zo baast slieden / al had men haar Centen omgewoopen / zy en zouden niet ontwaakt hebben. Doe is Pacolet tot Falentyn en den groenen Ridder gekomen / en heeft gezegd : Myn Heeren / ik zal u nu uit de handen van den Soudaan verlossen. (Men behoeft niet te bragen of zy verlyd waaren.) Zy traden terstond uit de Cente / zonder woorden te maaken / gingen heimelyk door der Sarazynen Nyet / tot in de Stad / Pacolet heerden tweeder / en hield hem stil. Als den Dag aankam / ging hy in de Cent van den Soudaan / en zeide overlied : Heer Soudaan / u zaken gaan zeer kwalijk / gy betoght niet wel de liefde die gy hebt tot de brood van Faragus / die u zo zeer hegerende is / staet op vertoest niet lange. Als den Soudaan / Pacolet hoorde spreken / is hy wakker geworden / en herhaalde hun zyn Broem / zeggende : my dagt dat my een Kzaan by g door de Lugt / ober Zee en Land : Aldus vliegende / is daar gekomen een groote Vogel / die met zyn Vek my stak / dat 't bloed ter aarden slyp / ik zreesde dat den koning Faragus dit opzet weet. Heer Soudaan / zeide Pacolet / gy hebt een slaute hart / dat gy om een Broem laten wild zulken schoone brood. Doen riep hy zyn Kamerling / en kleeiden hem / en zeide tot zyn Dienaar dat hy secreet wezen zouden. Indien myn oom Ryulant na myn draagt / zult gy zeggen dat ik my wat vermeiden den met Pacolet. Doe trad Pacolet op zyn Paard / deed den Soudaan agter op zitten / en hem wel vast houden. Als zy beide op het Paard zalen / heeft Pacolet 't haire gebraut / en 't Paard heeft hem begeben in de Lugt / en zyn in korten tyd gekomen binnen Constantinopelen / in des kenzers Paleis. Als nu de Soudaan zag dat Pacolet wagten / zeide hy / zullen wy hier logeren ? Doe zeide Pacolet / wy zyn in Portugaal / in 't Hof van Faragus. By myn God

Mahon / zeide den Soudaan / ik ben verwondert / hoe de duivel ons dus geringe hier gebragt heeft Pacolet zeide / gaat in den Saal / ik zal in de kamer van Faragus wyf gaan / en zeagen haar u komst / dan konde gy by haar slaapen. Dziend zeide den Soudaan / gy doet myn lachen / gaat haastig. Pacolet liet den Soudaan in de Saal alleen staan / daar al de Deuren en Vensteren wel bewaard waaren / dat hy niet uit komen mogt. Doe ging Pacolet booz de Deur van de kamer van den Keyzer / en sloeg aan de Deur van de kamer een grooten slag / dat de Kamerling op sprong / en vragde : wie zyt gy / die hy nagt hier dus stout komt kloppen booz des Keyzers deur ? Heer Kamerling / zeide Pacolet / hebt geen vrees / ik ben Pacolet / en kom uit het Heer van den Soudaan / ik heb Falentyn met den groenen Ridder verloft / nog daar en hoben heb ik den Soudaan al hier met my gebragt / die anders niet weet of hy is in Portugal. Als den Kamerling deeze tydingen hoorde / is hy by den Keyzer en den koning Peppin gegaan / en haar deeze tydinge gezegd. Den Soudaan die in de Saal was / begon overluud te roepen : Ha ! gy valschen verrader / Mahon moet u verbloeden / ik heb u hooren spreken dat gy my met u schoone woorden verraden hebt / hy die Met die ik hou / zal ik my nog eens aan u wreken. Doe zoh den Soudaan zyn zwaard uit / en sloeg op de Deur en de Muuren / dat 'er buut uit de Marmersteeenen bloog / en huiden als of hy dol geweest had. Den keyzer en Peppin zyn gekomen in de Saal by den Soudaan. Als hy den keyzer en den koning zag / seiden hy hem lustig te weer / en versloeg booz Peppins boeten een Ridder die hem houden wilde. Den koning Peppin dit spytenden / heeft den Soudaan zo grooten slag gegebeden dat hy ter aarden viel. Doe wierd hy gebangen en gebonden / en Falentyn met den groenen Ridder zyn in de Saalen gekomen van den keyzer / daar zy zagen den Soudaan. Den keyzer en koning waaren zeer verblyd van Falentyn en de groenen Ridder / dat zy uit

de handen van de Saraznen verloft waaren. Den keyzer dankte Pacolet dat hy zyn Zoune Falentyn verloft had. Peppin zeide tot Pacolet / wilh myn wyzen te vraggen 't haair van uw Paard. Pacolet antwoorde / wilh gy op myn Paard ziten / ik zal u voeren al woud gy wezen booz de poort van den Hel : Dziend zeide den koning daar moet ons Godt booz bewaaren. Verder ging men te raade wat met den Soudaan Mandrandy zoude doen : daar wierd besloten dat men hem hangen zou aan de hoogste Cooren van de Stad / als ook gedaan wierd. Als de Saraznen zagen dat de Soudaan gevangen was / waaren zy zeer verwondert hoe hy in de Stad gebragt was ; den Kamerling Buzant verhaalde / hoe dat hy met Pacolet gereist was / de Saraznen bezeeben groote droeffenis om de dood van hunnen Soudaan. Dit gekynsch en misbaar wat ober zynde / hebben zy hun raad vergaderd / en kozen Buzant den koning booz hun Capyn / die Oom was van den Soudaan. Dit aldus geschied zynde / heeft Pacolet ooyf genomen aan den keyzer en koning / om weder te keeren na Aquitanien by Escleremonde / als hy beloost hadde. Doe kwam Falentyn en zei / goede dziend / als gy komt in Aquitanien / zoet my myn Moeder Belesante en myn Lief Escleremonde / myn Broeder Oursfon / de goede Hertog van Aquitanien / en de Heeren van den Hoben. Greet deezen Bries myn Moeder / waar booz zy klaarlyk verstaan mag hoe dat het hier staat. Heer zeide Pacolet / ik zal de boodschap doen. Doe nam Pacolet zyn Paard / dat in eene henster van Marmersteen gemaakt stond / zat daar op / en boer in de lugt als hy te booren gedaan hadden. De keyzer en koning stonden in 't benster / zagen hem na : Wy al dat 'er leeft zei den koning / zo woude ik daar niet meede ryzen. Des anderen daags heel vroeg kwam Pacolet in Aquitanien / groeten den hertog vriendelyk van Falentyns wegen / doe ging hy / daar hy Oursfon bond / zyn Moeder en Escleremonde / hy groetense zeer eerbiedigh van Falentyns we-

wegen. Doe vragde Oursfon / hoe staat 't met den Keyzer myn Vader : Heer / hy baend zeer wel hier is een Bries van de Edele Vrouw Belesante / die Valentyn haar zend. Doen riep zy een van haar Dienaars die den Bries las / daar uit zy verstonde dat den keyzer zeer dyde was dat zy daar was / en het aagende om haar te zien. Pacolet zeide berber / als hy verloft zal wezen van de Saraznen / die met groote magt Constantinopelen Belegerd hebben / zal hy komen met den Groenen Ridder om u Edelheid te haalen. Als Belesante die tyding hoorde / bezwynde zy van blydschap. Oursfon namze in zyn Armen tot zy gekomen was. Doen zeide Belesante tot Oursfon liebe kind / ik kan Godt niet ten volle danken / om dat de keyzer weet dat ik onschuldig ben van 't kwaad daar mede ik valscheylyk belogen ben. Och of my Godt de genade doen wilde ! dat ik in 't hert voor den keyzer mogt come / dat ik my berontschuldigen mogt / dan wil ik gaarne sterbe.

Hoe Koning Trompaart den Koning Faragus te hulp kwam, en met hem brogt Adriaan Mein, de Tovenaar, daar door Pacolet verraden wierd, en hoe Koning Trompaart, Escleremonde weg voerde.

Het XXX. Capittel

O den ze den Dag dat Pacolet in Aquitanien kwam / kwam den Koning Trompaart in 't Heer van den koning Faragus / om bystand te doen tegen de Christenen / die zeide : Heer koning van u komst ben ik zeer verblyd / want ik hoop dat ik gebroeken zal worden van die geene die myn Suster my ontboerd heeft / ik weet dat zy is tot Aquitanien / ik ben zo magtig niet dat ik ze huygen mag zonder u hulp / indien dat het zo komt dat ik ze huygen mag by u hulp / zo belobe ik u dat ik ze u geven zal tot u Groot. Heer koning zei Trompaart / zoegt daar booz

niet / want ik met my gedrocht heb den Tovenaar Adriaan Mein / die zal Pacolet haast beziegen / want hy meer weet van de konst van Magomantie dan al die op Warden leven. Faragus zeide / ik ben zeer verblyd van zyn komst : indien hy my Pacolet lebert / ik zal hem zo boozzien van Rijkdom / dat hy al zyn Mogen te hoben gaan zal. Heer zeide Adriaan Mein / ik zal u zodenien / dat gy het in hert zien zult. Adriaan Mein bereide hem om zyn konst in het werk te stellen / ging hy de Stad van Aquitanien / geladen met Ortuale / en heeft bereet dat men hem in laten wilde / om de Spyze te verkoopen. Hy was subtiel en kost wel houten tegen de Dooztier dat hy in kwam / van stonden aan

verzoegt hy zyn Victualie / daar na ging hy na het Paleis / aldaar hy Pacolet bond / die hem kende / heeten hem welckom / bzaagde hoe zyt gy hier gekom n? Abziaan zeide: Gy weet dat ik lang gebiedt hebbe den koning Czompaart / zo is 't gebeurt dat 'er een was die my sloeg / om dat ik hem niet leeren wilt de myn konst: als ik boelde dat ik gekwist was / heb ik myn Mes getrokken en hem gestoken: doe ben ik getreken uit het Hof / dachtende dat men my doodt zou / en ben hier gekomen / om dat ik al myn bezoutwen op u zet. Ik ben te vreden / zei Pacolet / maakt goede Cier en zoegt booz niemand. Doe deed Pacolet / Abziaan Mein eer'igh dienen. Als zy nu goede Cier maakten / zag Abziaan Mein de schoone Escieremonde / Zuster van Faragus / die Czoutwen zou met een bzoom Ribber. Op die tyd kwam daar Oursfon / by die toore gezelen / erde zeide / Heeren speeld een weinig van u konst booz de eer van u beiden. Doe nam Abziaan Mein een kop / zettente onder een by aar. Doe dagten alle die daar waren dat 'er een Ribber kwam loopen daar menigerhande Wiffchen in waaren. De Heeren dit zende / waaren zy alle berbaard / zo dat ze hun ik eberen op hielden / en begosten te roepen als of zy berbzinken zouden. Pacolet / die dit werck ook zag / begoft van zyn konsten te tonen / en deed daar booz de Ribbieren konnen loopen ten groot hart / dat al ter neber woep dat hem te gemoet kwam. Doen docht haar dat 'er veel Jagers kwamen volgen om 't hart te hazen. By myn vrouwe zeide Oursfon / gy hebt wel gespeeld. Doen stonden de twee Besellen op / en gingen in Pacolet's kamer om daar de Dag te rusten / want na de inbbernagt dede Abziaan Mein zyn konsten / zo dat ze allegaer begosten te slapen / zo zeer / dat booz geen gerugt iemand kon ontwaken / en dede Pacolet mede slapen als de andere. Doe ging hy na 't Paard dat in de kamer stond aan een venster / dat hy wel gezien had / is doe gemaan in de kamer van Escieremonde / die hy al slapende kleeven booz zyn konst / zette haar op 't Paard: en zat mede op / en draide 't Hair van dat Paard; want hy de konst doe ook wel wist / en zyn also gekomen in des konings

Czompaarts Pabeljoen. Doe riep Abziaan Mein tot den koning / Heer koning / wilt nu niet slapen; maar staat op / ziet de schoone Escieremonde / die ik gestolen heb in Aguitanien / als ook het Paard van Pacolet. Och myn Oriend / zei de koning Czompaart / nu zie ik dat gy my getrouwe zyt; daarom ben ik weder aan u gehouden / is dit niet des konings Faragus Zuster? Ja 't / zei Abziaan / ik hebze subtielgh Pacolet ontstolen en zyn Paard mede. Doe weres Abziaan Mein den koning al de maniere van 't Paard / en hoe hy 't Hair draien zou / en 't Paard regeren: als den koning dit gezien had / dacht hy in hem zeiben dat hy 't nemen wou / en reizen daar mede in zyn Land met Escieremonde / om aldaar te Czoutwen. Doe nam hy haar in zyn Armen (want zy noch stiep booz te konst van Coberge /) en zettente op 't Paard. Abziaan Mein zei: Heer koning indien gy mist van 't Hair draien / zult gy u in grooten last stellen / en de schoone Maagt mede. Doe draiden den koning 't Hair na zyn meeninge / en zyn booz den dag gereift honderd Myl. Op dezeibe tyd wierde Escieremonde wakker / die bedroeft wierd als zy zag dat zy in zulken staat was / bezweek aan behauidtheit / daar booz koning Czompaart zeer onsteld was / want hy dacht dat zy dood was. Hy draide het hair van 't Paard na een Fontein die klaar was om te zien. Als hy de vrouwe van 't paard gezet had op der aarden / nam hy wat Waters en gootet in haar Kangezigt / om wat te bekommen. De Ebele vrouwe booz de hoeligheid van 't water / deed haar oogen een weinig open en begoft beerslyk te roepen en te zugten / dat de koning Czompaart anders niet en meende of zy zou dood gebleven hebben van de rouwe die zy bedreef; daar was juist een Pastoor by den koning Czompaart / die een stul Bzood had / 't welk hy gaf aan Escieremonde / en wat van 't Fontein water om te gorgelen / daar booz zy heel behwam; zy wat beginnende te spreken / woerz zeer beerslyk schreiende / en zei: Och eilatie! wat droeber Dag is my aan gekomen. Och wat heb ik

ik verlooren myn troost en toeberlaat / en dat booz een bermalleghd berraadschap. Ach! myn troost Falentyn / hoe heb ik u dus verloren / al myn troost en toeberlaat / want wy nu gescheiden zyn! Als den koning Czompaart de slagten hoorde die zy beide om Falentyn / zeide hy met een sellen moet; vrouwe laat staan uw klagen van de Kerstenen of ik belobe u hy myn Godt Mahon / dat ik u het leuen benemen zal / het is beter dat ik u tot een vrouwe neem en maak u koninginn van myn Ryk / dan dat gy neemt een Man die geen goed of Land en heeft. Dit zeggende / boog hy hem om haar te kussen / maar zy / die van hem geen b'endfchap begerde / gaf hem een slag dat het bloed ten neuse en mond uit spzong / daar booz hy zeer tooznig en be'shaamt was / en nam haar met een tooznigen moet / zettente op zyn Paard / om in zyn Land te hoeren: maar de wetenschap niet vast hebbende / draide het haar contrarie / zo dat hy uit den weg reysde meer dan 20 mylen / en kwam in 't Land van Ind'en / in een groote Plaats daar het Jaarmarkt was. Al 't volk zag den koning met de schoone Vrouwe ter aarden dalen / van welke zaak zy verwonderd waren. Den koning van groot Indien presenteerde. Escieremonde tot koningin te maaken. Twee majesteit presenteerde my meer dan ik waardig ben; weinig dagen geleden / heb ik om zekere oorzaken onze Godt Mahon belosten gebaan / geen man te trouwen binnen een Jaar / ik hoop zyn majesteit my niet zal myn eedig zoeken te maaken. By Mahon / zy de koning / gy zegt niet van redelgh / ik ben te vreden. Nu zal ik laten te spreken van haar / en van den koning van Indien / en spreken van den grooten rouwe die bedreeben werd in Aguitanien ober het berlies van Escieremonde.

Hoe Pacolet hem gewrooken heeft aan den Tovenaar Adriaan Mein, die hem zyn Paard en de schoone Escieremonde optvoerd hadde.

Het XXXI. Capittel.

Als de nacht gepassereed en elk ortwaakt was / en bebonden dat Pacolet berraden was van Abziaan Mein den Tovenaar / was daar een groot rumoer in 't aley's booz 't berlies van Escieremonde. Als Pacolet verstand dat Abziaan Mein weg was / was hy bedugt booz zyn Paard / en ziende dat hy 't verlooren had / troog uit zyn hairen / en maakten groot misbaar / zeggende: Wa balsche verrader / gy hebt my myn Paard ontstolen en de schoone Escieremonde verhoerd / ik mag wel myn leuen haaten / dat ik dus van u verraden ben: Ach! dood kom haald my uit dit stenge leuen. Dus klagende zou hy zig zelve doofsteeken hebben had het Oursfon niet belet. De koninginne Belesante ging haastelgh by Fesone / boozvrende groote rouwe om Escieremonde. Als Pacolet zag 't berdziet en kermen dat een tegelgh bedreef / zeide hy: myn Heeren / ik zweer u by Godt dat ik geen bzeede zoek / booz dat ik gewrooken heb het leed dat bent verrader Adriaan Mein aan ons gebaan heeft. Met deze woorden heeft Pacolet hem berkleed in het hadyt van een Jonge Vrouwe / wel rykelyk gecierd van klederen. In dezen staat is hy gegaan in 't Hper van den koning Faragus. Zo haast als hy daar kwam / ontmoete hy een groot Heer die hem groete / meenende dat hy een Vrouwe was / want hy had zyn aangezigt met een subtiel Waterken gewassen / zo dat al die hem zagen / zeiden dat zy nooit zo een schoone vrouwe gezien hadden: zy wierd bezien van al de Heeren / elk begerde hem bziendfchap te doen / het geene hy weigerde / zeggende: Heeren bergesest 't my / ik ben verloost aan Adel.

Adriaan Mein / die my onderhoud / gaande aldus na zyn Cente. Als hy Pacolet zag / dragt hem dat hy nooit zo schoone vroude gezien had / dus had hy Pacolet dat hy die nacht daar blyben wilde / 't geen Pacolet toe stond en zeide: ik ben bezogt van veel Heeren / maar myn dunkt dat gy booz hoogt te gaan. Doe behal Adriaan Mein een van zyn Dienaars / dat hy haar dienen zou ter Tafel / en hy is gegaan by koning Faragus om hem te dienen. Pacolet by de dienaars wezenbe / vzaagde waar koning Compaart was / die hem zonden / dat hy weder geheerd was in zyn Land / en heeft mee genomen Escieremonde op een Paard van hout / dat myn meester hem heeft gegeven. Doe was Pacolet zeer bedroeft / maar heeft 't niet laten blyken. Daar na kwam Adriaan Mein in zyn Cent en ging zitten by Pacolet / en zeide: Jongvroude het is tyd dat wy gaan slapen / ziet daar het Bedde daar wy rusten zullen. Heer als 't u belieft zeide Pacolet / en Adriaan Mein is te Bedde gegaan / meende dat zy hy hem komen zou: maar zo haast als hy te Bedde was / speelde Pacolet zyn kunst / deed hem zo vast slapen / dat hy booz geen dinge gewekt mogt worden booz Sanderen daags mozzens / als ook alle die daar omtrent waren. Als zy nu al te maal slapen / heeft hem Pacolet ontkleedt / en gekleedt met de kleederen van Adriaan Mein: doe heeft hy een zwaard genomen dat daar hing / en heeft Adriaan Mein zyn hoofd daar meede afgeslagen / en droeg 't met hem op de punt van zyn zwaard. Dat gedaan zonde / gy g hy in de Cent van Faragus / deed daar ook de Sarazynen altemaal vast slapen / bindende Faragus zyn Gyzel om den hals / hem leidende als een heest dicht by de Stad van Aquitanien / daar hy den hertog met veel Heeren bond. Als zy Pacolet zagen / zoo vzaagde de hertog waar de schoone Escieremonde was: myn Heeren zeide Pacolet / hebt een weinig patientie / ik ben getrouwen van Adriaan Mein / ziet hier zyn hoofd. Nog vzeug ik hier den koning Faragus in zyn slaap. Doe zeide Cursson / gy het wel

gedaan. Nog heb ik meer gedaan zy Pacolet / daar is in al 't Myer van Faragus ge. n Heidenen / of zy zyn in slaap / daerom wild gy wezen van haar ontfast / zo is 't nu tyd dat gy u werken meugt / 't geen zy wilden. Doe wierd Faragus gestoten in een kamer / wel bewaard / en zy zyn uit de Stad gereist met 10000 gewapende mannen / zo sijn als zy mogten / en zyn gekomen onder de Sarazynen / die zy alle verflagen hebben / zo dat 't held bedekt wierd met dooden. Doe zyn de Christenen in de Centen gegaan / hebben gerooft hun liever rykdom en Tuweelen / en zyn met groote blydschap wederom gekeerd in Aquitanien. Doe liet den hertog in zyn Paleis booz hem vzeugen de Heus Faragus. Als koning Faragus ontwaakt was / was hy zeer bedroeft / en begon bitter te schreijen / dat een iegelyc dragt dat gy uit zyn zinnen geweest hadden. Doe zeide den hertog / wilt niet miszoostig wozen / indien gy u wild laten Doopen en het Christen Gelooft aannemen / zo zal ik u leven behouden / en zal u eeren als een koning toe behoort. Zy myn God Mahon zeide Faragus / ik had liever te sterben. Doen gebood den hertog dat men hem dooden zoude / zonder lang te beiden. Also is Faragus gestorven / daar booz 't volk van Aquitanien zeer blyde was. Cursson vzevankende Pacolet's boozzigtigheid / zy hem: Ik beken dat gy een getrouw dienaar zyt / en dat gy om onzen wil u zet in groot avontuur / daerom wil ik dat gy by my blyben zult / Heer / zeide Pacolet / ik dank u hooglyk / en heidoede dat zo lange als ik lebe / en in wat plaetze ik wezen zal / u getrouwe te blyben. Doe nu Aquitanien verloft was van de Sarazynen / is Cursson by den hertog gekomen / en heeft doozlof begeert om na Constantinopelen te ryzen / zeggende: bewyle het Godt belieft heeft victorie te verlenen / zo is 't reden dat ik myn vader te hulp zek / die zo langen tyd belegerd is geweest / ik zal met myn neemen myn moeder Belefante / die zoo lang van haar man verstootten is geweest. Myn Zoone / zeide den hertog / bewyle gy dit doen

doen wild / zo den ik te vzeeden u te vzegezelfchappen met onzen magt / om den heizer en den koning Peyn te ontfetten. Cursson was zeer verblyd / en dankte den hertog. Het leed niet lang / of den hertog deed zyn volk gereed maaken / en zette een goed Heer in zyn Stad / die 't Land bewaaren zou. Doen zy ze te scheepe gegaan / om Constantinopelen te geleiden met zyn moeder Belefante. Zy waren wel boozzien van volken van victualie / en in 't loozt gekomen in de Zee van Griecken / zoo dat zy Constantinopelen zagen / dat zy zeer af verblyd waaren / doch konden daar niet in komen zonder hulp van Pacolet / welke zeide: Hebr geen zorge / ik zal een maniere vinden dat wy wel in komen zullen: ik zal in de stad gaan / en zal uwe komst en opzet daar verhaalen. Myn vzeind / zeide Cursson / zegt Valentyn van de kivaade fortune van Escieremonde niet. Pacolet zeide / kivaade tydinge komt altoos vzeogenoeg. Doe is Pacolet uit het Schip gegaan / om Valentyn en den groenen Ridder te verlossen / die op die tyd gebangen waaren / als hy hier horen zult.

Hoe de Christenen uit de Stad springen om victualie te verkrygen, en hoe Valentyn en den groenen Ridder gevangen wierden.

Het XXXII. Capitel.

DEN heizer en koning Peyn waaren zwaaryk belegerd. Valentyn ziende het gebrek van victualie dat onder het volk was / is dooz zyn vzeonigheid met den groenen Ridder op gezeten met 20000 mannen / daar mede zy een uitbal deden / om victualie te vzehrygen. Zy hebben genomen 300 magenen victualie / en hebbense al dood geslagen die de Magens verwaaren wilden. Als zy meenden de victualie in de Stad te vzeugen / is daar gekomen den Soubaan / den koning Dramagam en Alfaleant / die de uitballers besprougen. Daar deed Valentyn zo een grooten

vzeonigheid / dat hy dood sloeg den koning Dramagam en den Ridder Cleryn / met noch veel meer andere Ridders die hier niet genoemd zyn. Den groenen Ridder sloeg koning Morinem een Arm af / met een Schild / en bes konings vzeoeder Kiefam / met thien Ridders: maar hun vzeonigheid mogt hun niet helpen / zy wierden zoo vzevnaautot dat zy beide gebangen wierden en booz den Soubaan gebragt / die daerom zeer verblyd was: maar in de Stad was groote vzeoef held / also de tydning kwam daize beide verflagen waaren. Valentyn en den groenen Ridder waaren in de tent van de Soubaan wel vast gebonden / dat Valentyn zeide: vzev Escieremonde ! nu zal ik u niet meer zien / daar booz myn hert bevroeft is / gy hebt my lang verblyd in vzeul / ik heb u vzevzeugen met g. ar. ten arbeid / ik had gemeend dat wy ons vzevder leven geleid zouden hebben in blydschap / dat ik myn vzevriet te voben gekomen was / maar latie neen ! ik moet nu een schandelyke dood sterben. Adieu myn vader en liebe vzevder / gy hebt weinig zoonst van myn gehad / nu zult gy van my hebben vzeul / zugten en hermen. Adieu myn liebe vzevder Cursson / die my uit goeder herten hebt lief gehad / adieu in vzevwigheid. Doe zeide den groenen Ridder / heer Valentyn / vzevgeet vader en moeder / en laat ons God bidden / dat hy ons uit dit vzevriet wil helpen / en onze Zelen in zyn handen zetten / en hebben vzevtrouwen in God / die booz ons den dood gestorven is. Den Soubaan die in zyn Cente zat / zide booz al zyn Heeren / ik heb een vzev gedaan by myn God Mahon / dat ik deze twee vzevmedede vzevstenen / die ons zo groote schaden gedaan hebben / zal laten dooden / zo wild u vzevraden wat dood ik ze aandoen zal. Onderwyl is Pacolet mede in de tent gekomen daar den Soubaan te vzev zat / toonende zyn konsten / zo dat vzevmand hem kennen mogt van Valentyn en den groenen Ridder / die daar zeer verblyd om waaren. Zo is Pacolet booz den Soubaan op zyn knien gevallen / en heeft hem gegroet in de Sarazynsche Taale / zeggende: Vzevniogende Heer / weet dat ik ben een vzevdoede van den

Moegende koning Paart van Dergien / wu
 Hoeder / bewelke u te hulpe komt (om de
 Kerstenen ten onder te brengen /) met vier
 koningen en veel volk van wapenen; hy
 ontbied u / dat gy my wyzen zoudt waar
 hy liggen zal / en indien gy eenige Kerste-
 nen hebt gebangen / dat gy ze hem zenden
 zoudt / dan zal hy ze booz de Bloeg laten
 trefken als de beesten; my dunkt dat ik
 hier twee sterken Boeben zie / die daar wel
 toe dienen zouden. Doe bleef Pacolet den
 Soudaan in zyn aanzigt / en deed zyn konsten
 van Negromantien. Den Soudaan was zeer
 beehyd van die tydinge / en bebal dat men
 dien nacht hem daar houden zoude / en lonen
 booz zyn arbeid. Als de nacht gekomen was /
 zo is Pacolet gegaan by de Wagt / en groe-
 tenze by haaren Godt Mahon / die by alle
 dede slapen. Memende twee paarden / is daar
 nieede gegaan tot de gebangen / die bast aan
 een pylaar gebonden waaren. Zo dra hy ze
 ontbonden had / reden zy weg. Als zy op 't
 veld waren / uit de handen van hun vhand /
 zo heeft Pacolet gezegd / myn Heeren weest
 vrolyk en getroost / want den Hertog van A-
 quitanien met Oursfon hier gekomen zyn / met
 veel volk / en brengen nieede Belesante en
 Fesone. Valentyn bzaagde na Esciremonde /
 maar Pacolet zeide dat ze Zee zielek wierd / en
 zoo wederom heerden / belagende boozt de
 Heeren / te trefken na Constantinopelen / en
 smozgens met al haar magt uit te komen / om
 tegen den vhand te begten. Als de dageraad
 aankwam / zyn de Heeren uit de stad gere-
 den / om de Sarazynen te bebegten. Als zy
 op 't veld zyn gekomen / sloeg ik hun trou-
 vetten / daar booz groot ruoer kwam in 't
 Heyr van de Sarazynen / daar booz zy riepen:
 Arme / Arme / zyn also uit hun tenten ge-
 sprongen / en stelden haar te tweer / maar daar
 bleef wel vyftig duizend man. Doe zy den
 Soudaan / ik hope op myn God Mahon / dat
 den dag booz ons trefzen zal / dat wy de Kerste-
 nen onder zullen brengen. Booz dat woord
 hebbe / de Sarazynen moet genomen / om de
 Kerstenen te bebegten / en dat met zulken
 couragie / dat ze wyken moesten. Maar den

Hertog van Aquitanien en Oursfon dit zien-
 de / hielden de haaren tot stand / die daar
 weder op in kiefen / en versloegen al de Sa-
 razynen / tot op drie en dertig na: dus wierd
 de Stad ontzet. Daar na is Valentyn naar
 zyn vbroeder Oursfon gegaan / om hem wel-
 lekom te heeten / en zyn doen gegaan by den
 koning / zeggende: Vader hier ziet gy myn
 vbroeder Oursfon / die gy nooit gezien hebt /
 die op deze dag u te hulpe gekomen is. Doe
 nam de koning Oursfon in zyn armen / be-
 gon bitterlyk te schreien / zeggende: Liebe
 Zoone / welckom moet gy wezen / booz
 u is myn vlydschap vermeerdert. Doe zei-
 de

de de koning: Nebe staat u niet booz dat
 ik u bangen waude in 't Wofsch / dat gy
 my met 't Paard onder de best wierp.
 Doe vergaderde de koning / Val-
 entyn / Oursfon en den Groenen Ridder /
 met den knopman die den valse Ridder
 verwoonen had / en zyn also te zamen ge-
 gaan in groote triumphe na de Cente /
 daar de keizerinne en Fesone in waaren.
 Als Belesante wist dat zy op den weg
 waaren / zeide zy tot Fesone / Schoon-
 Dochter maakt goede Ciere / gy zult ter-
 stond zien den koning myn Man / en Va-
 der van Oursfon / u Man / Moeder /
 zeide Fesone / die te zien heb ik groote
 begeerte. Dus zikkende / is daar gekomen
 den koning met al zyn Heeren. Als de
 Vrouwen dat vernamen / zo zyn zy op
 gestaen / en hebben haar berwehont. Als
 den koning Belesante zag / trad hy van
 zyn Paard / en zonder een woord te kon-
 nen spreken / nam hy zyn Vrouw in zyn
 Armen / die op beide haar kinnen viel met
 weenende Oogen / want zy malckander in
 geen twintig Jaaren gezien hadden / zo
 dat zy in onmagt vielen. Als Valentyn
 en Oursfon dat zagen / begonnen zy bis-
 terlyk te schreien / en al de Heeren die
 daar waaren. Als de staubte wat ober
 was / zeide de Edele Vrouw / 't berdyet
 daar ik in geweest heb / denke ik niet mer
 om / zo haast ik u gezien heb / heb ik al
 myn berdyet vergeeten; dan wild myn wies-
 zen den goeden knopman / die de Verra-
 deuy openbaar gemaakt / ende den Ridder
 herwoonen heeft; die haar gewezen wierd.
 De keizerin bedankte hem hooglyk. Doe
 bzaagde Valentyn aan zyn Moeder / na
 Esciremonde; die hem zeide dat zy gesto-
 len was / en ober geboerd in haande van
 koning Compaart. Valentyn dit hooren-
 de / meende dat het Pacolet gedaan had /
 wilde hem slaan. Pacolet blef hem wel-
 kende / viel op zyn knien en zeide: Ik
 bid u om Gods wil / wild op my niet
 hertoegnd wezen / met dat ik zels verra-
 den was van een Cobenaar / die koning

Compaart met hem bzaag / hy heeft my
 onstolen myn paard van Hout / dat ik
 in zo groote weerde hiel; maar niet te-
 genstaande / ik heb my zo gewrohen / dat
 ik zyn Honds a'geslagen heb. Doen heb-
 den de Heeren hun bereid om na Constan-
 tinopelen te keeren / en de Priesters en al
 de Inwoonders zyn met groote devotie ge-
 komen / met processie / gingen al zingende
 en lobende God Almachtig van de Victo-
 rie / en bzaagtenze tot in de groote kerck.
 Als zy hun Devotie gedaen en Gode ge-
 dankt hadden / is den koning met den ko-
 ning gegaan in 't Paleis / daar zy zeer
 groote Feeste bedreben / Veertig dagen
 lang / en hielden open Hof booz alle Man.

Hoe koning Pepyn oorlof nam aan den
 Keizer, om in Vrankryk te reizen,
 en 't verraad van Hanefroi en
 Hendrik, tegen Oursfon.

Het XXXIII. Capittel.

Nat dat Constantinopelen herlost was van
 Gods vyanden / nam koning Pepyn
 oorlof aan den koning / om weder te kee-
 ren in Vrankryk. Oursfon dat hooren-
 de / zeide: Ik heb groote begeerte met u te
 reizen. Doe zeide den koning / ik den te
 heden / en om dat gy my dienen wild / zal
 ik u met my nemen / en maaken u te Con-
 stantinopelen Kegeerder van het Ryk. Ours-
 fon zeide / Heer koning / ik dank u duizend-
 fout: maar ik zoude geerne niet myn
 Fesone / 't welck de koning toestond. Doe
 ging Oursfon om oorlof te nemen aan zyn
 Moeder / maar om zyn groote droeffenis die
 hy had om haar te laten / mocht hy niet een
 woord spreken / dan hy namze in zyne ar-
 men / en kustteze. Na dat hy oorlof gena-
 men hadde / zo wel aan de groote als aan de
 kleine / is de koning te scherp gegaan / met
 al zyn gezelschap. De koning leide de ko-
 ning tot op de Haven van de zee / heerde doe
 weer na Constantinopelen. Daar na is Va-
 lentyn by den koning gegaan / zeggende: liebe
 vader / ik bid u / dat u Edelheid niet kwa-
 lyk

lyk nemen wild my doof te geben / om de te joone Esclemonde te zoeken / want ikze in verlyk van myn lybe berkegen heb / daar dooz ikze niet berlaten han. Als de keizerinne hoorde dat Valentyn te zen wilde / was zy zeer bedroeft. Pacolet was bereid met Valentyn te rezen / dooz de trefde van Esclemonde. De keizer en Belesante zyn Moeder waaren zo bedroeft / dat het niet om te beschryben is: zo dat de keizer met zyn vrouwe ging in zyn kamer / zonder nozof te nemen / en Valentyn is te paard gezeten en heenen geseit. Daar na zeide Hanzel / Myn Heeren / verstaat wat ik en myn broeder hebben besloten / een zaak daar ons en u een groot proyt af komen zal / wy zullen u groot maaken / dooz dien gy ons aldernaaste vrienden zyt / dat gy ons betanken zult: 't Is zulks / gy weet dat onze vader ons niet bemind / en altoos bremde op getrokken heeft boven ons / daarom heeft myn broeder en ik besloten den koning te doen sterben / dat gedaan zynde / zullen wy onder ons biken / het land regeeren / maar de zaak moet gedaan wezen by een van u beiden: ik laat my dunken Bernier / dat gy dat best by hengen zult: want gy konings kamerling zyt / die altyd in de kamer is; als den koning slaapt / wilt hem dan den hals afsteeken / en als den Dag gekomen is dat men zeid dat den koning dood is / zal de schuld op Oursson geleid worden / want hy alle nagten in zyn kamer slaapt / dan zal men hem by Justitie doen dooden / dan zullen wy den Jongen Carolus verwoozgen / en het Ryk vreedig bezitten. Aldus werd de verraderij besloten tegen den koning. Den zelven Abend werd Bernier ontfleeken met zulkken neid op den koning zyn groot vader / dat hy een mes nam dat wel scherp was / en ging al heimelyk in de kamer / verdergende hem agter een Cente / zo dat men hem niet zien mocht. Als den koning zou gaan slapen / bebat hy hem in de handen Gods: al de Heeren gingen uit de kamer / zonder Oursson alleen / die by hem bleef kouten; maar als hy zag dat de koning wilde sla-

pen / ging hy mede te bedde op zyn koetze die daar by stond. Omrent middernacht is de verrader gekomen dooz 's konings bedde / om den doofslag te geben / zo dagt hem dat den koning wakker was / daar dooz hy 't mes uit zyn hand liet vallen op 't bedde / en viel neder / bleef daar leggen een lange wyle / zonder hem te durven verroeren. Daar na stond hy weder op / maar hem kram zo groote by es aan / dat al zyn leven begonnen te beben / en stak 't mes onder 't bedden / ging hem berbergen op dezelfde plaats / daar hy hem te booren verhoogen hadde / wenschte hem wel honderd mylen aan de andere zyde der zee. Oursson lag in zyn bed / van geen kwaad wetende / Droomde een verbaarlyke Droom / hem dogt dat 'er een was die zyn broeds onteeren wilde / en dat 'er waaren twee Dieben / die een groot verbaadlych tegen hem opgenomen hadden; daar na zag hy twee groote Geigers / staan de op de kant van 't water / die tegen een spertwer bogten / en dede hun best om den spertwer ter dood te hengen / maar de spertwer vermon de twee Geigers; hy zou ze beide gebod hebben / hadden 't niet gedaan de menige der bogten / die daar kwamen om den spertwer te dooden / maar hy wierd dooz een grooten Arend ontzet. Als Oursson ontwaakte / was hy zeer verwonderd van dezen Droom / zeide Goot wil my bewaren en booz verraderij / en myn broeder troosten dat hy goede tydinge van Esclemonde mag hooren. Doe openbaarde hem den Dag / en Oursson is opgestaan. Als Bernier zag dat hy weg was / ging hy in stilte / daar hy de twee broeders Hanzel en Hendrik met Florens bond / die hy den handel verhaalde / zeggende: Ik ging te zake niet weder aan om al het goed dat in de waareld is / maar ik heb een ander raad bedagt: 't Mes dat ik in de kamer hoozt / heb ik geleid onder des konings bedde / daar op heb ik my bedogt / dat wy oursson dat verbaad opleggen zullen / en zeggen dat 'er zyn / dien de koning niet Carolus zyn zoone willen dooden / daar af Oursson de prinripaalse is / die zyn Medesal-

reede in 's konings bed geleid heeft. Indien de koning ons vragde hoe dat wy dit wooten / zullen wy zeggen / datze waaren in een kamer / en dat wy booz de ware waren / ende hoorde dezen raad. Dooz was 't verbaad twee man besloten tegen Oursson. Den koning in zyn Zaale zynde / is gaan zuten om te eeten / daar Hanzel en Hendrik / die den koning dienden Oursson groote vriendschap toonden. Als Bernier zyn tyd zag / is hy in de Zaale gekomen / en zeide / Mogende Koning / u Edelheid heeft my Ridder gemaakt / en meer dan ik waardig ben gegeven / zo dat ik niet verhoort te wooten; daar dooz u Edelheid verreeverd zoude worden / zonder te ontfleeken / op dat gy u wagen moogt / en uw byanden weder staan. Zegt my de zaak / zeiden de koning. Doe zeide Bernier / doet Oursson wel bewaaren / op dat hy u niet en ontga / hy is den verrader daar 't verbaad uit sprak: Weet dat 'er zyn hier van de meeste van uw Hof / die besloten hebben u te dooden / daar af Oursson de prinripaalse is / die u vermoorden zal als gy slaapt. En op dat gy my beter gelooben meugt / ik was op een secrete plaats / daar zo hun raad besloten / maar zo wisten van my niet. Oursson zeide tot de anderen / dat hy het mes geleid had onder u bed; daar hy u 't leven mee beneemen zou; is 't dat u wasskeit dat gelieft te bezoeken / gy zult de zake waargtig zoo behinden. Den koning was zeer verwonderd / zag op Oursson met menigerhande gedagten / en zeide: o valsche ontroutwe man; hebt gy zulke valsche gedagten: dat gy mijn Dood begeert! Ik / die u dus hooglyk boven mijn kinderen vereerd heb. o mogende Heer / zeide Oursson / wilt niet te licht tegen my gelooben / want ik myn leben nooit verraderij en dagt. Spreekt niet meer / zei den koning / het mes is onder mijn bedde gebonden / ik behoeft daar van geen nader getuigen. Doe antwoord den koning al zyn Heeren / en zeide: Ik was myn leben nooit meer verwonderd als van dit verbaad. Waar Miltzen Dangler antwoordden: ik han 't niet geloven dat Oursson dat doen zoude; maar laat ons gaan zien na 't

mes / gelijki gedaan wierd: komende aan 't bed / heeft den koning 't mes gebonden: als den verrader Bernier gezegd hadde. Ach! zeide den koning / op wien zullen wy ons betrouwen? ik zie dat mijn eigen Heer mijn dood begeert / die ik opgebood hebde: Nu dit dus gebonden is / zweer ik dat ik hem zal laten hangen. Daar was een byoom Ridder / Simon genaamd / die ging by Oursson / en zeide: mijn vriend verbaart u lijf / want de koning heeft het mes gebonden / alzo 't Bernier gezegd heeft / en heeft gezworen dat hy u zal doen hangen / so haast als hy uit de kamer komt. Zorgt niet seide Oursson / ik zette mijn betrouwen op Godt / die mijn recht bewaaren zal. Mer een kwam den koning in de Zaale daar Oursson was / die met bysten sterke mannen betoerd was.

Hoe Oursson, als men hem veroordeelen wilden, een kamp begeerden tegen die hem accueerden, 't welk geconsenteerd wierden van de Twaalf Gerooten.

Het XXXIV Capittel.

Als Oursson booz den koning en den Raad gebracht was / die daar vergaderd waren / om hem te beoordenelen / heeft hy stoutelyk booz hem selben gesproken / zeggende: gy Heeren / gy weet dat 'er geen man op Werden is / die hem wagen han booz 't kwaad spreken: maar om dat ik aangeklaagt ben als een verrader / so begeer ik recht booz des konings paleis / dat is / als een Ridder geaccueerd wordet van moord of verraderij / en hy hem beschermen wil met een kamp te begien / dat gy verhoort ontvagen te worden; nu ben ik een Ridder die my houd sonder klame / en onnosel van de saak / so is myn heeren / dat ik na de ordonnance van 't Hof / myn gerechtigheid met een kamp sal verwoeren: indien ik in de kamp verwoonen word / so doe met myn lighaam als 't Begt uit wopen sal. Doe seide

zeide Gernier / gy meugt wel zwipgen / had-
de 't Godt niet beïest te openbaaren / het zou
onzen koning niet wel vergaan hebben. Na!
balze verrader / zei Oursfon / het is zo niet /
men behooft een zaak eerst te onderzoeken /
my dunkt dat gy breeze hebt dat het op u
kop zal komen. Op deze woorden geboden
de twaalf Genooten van Franckryk / dat
men Oursfon en de twee broeders zou e doen
uit gaan / om de rezen van Parijs wel te
overleggen / doen werd ontboden Gernier en
Florens. Doe vragde den Hertog Milhaen
Dangler wie de andere waaren die met
Oursfon die berraad op gezet hadden. Ger-
nier antwoorde: vragde my niet meer daar
af / ik zei het u niet om al dat in Franck-
ryk is. Dangler zeide: ten regten zult gy
den kamp opnemen / gy en u broeder zult
tegen Oursfon begien / indien gy niet nor-
men wilt de geene die hier in schuldig zyn.
Die blyde was / dat was Oursfon / die wierp
zyn pand booz de twee verraders / en zei
de Myn Heeren ziet hier myn vandschoen /

die ik u leber op zulke condicte / indien ik de
twee verraders niet verwinnen mag is myn
begeeren dat men myn lighaam doe hangen
booz u allen. Doe zei de koning / gaat
boozt / het is also getwezen / maar om deze
kamp te volbrengen / zal ik elke partij booz-
ge stellen / om op den gestelden Dag daar
te wezen. Doe wierd Hanestroi en Hendrik
hooge booz Gernier / en Florens en Hertog
Milhaen Sampson / Galerman en Car-
mans stelden hun booz Oursfon / en beloof-
den hem te brengen op dezelfde Dag als hun
gesteld zou worden. Als de Dag gekomen
was / hebben de Heeren Oursfon gewapend /
en gezet op zyn paard / met den schild aan
den hals die wel rykelijk gemaakt was. Doe
reed hy booz de Stad met groot gezeischap /
regt na de plaats daar den kamp geordonneerd
was / buiten de Stad aan den veler / daar
hy zyn vanden verwagte. Het leed niet
lange of daar kwam Hanestroi en Hendrik /
die hun Riden broogen in den kamp / wel
rykelijk gewapend / maar Gernier en Flo-
rens

rens maaren bedugt booz hun wederparty /
maar Hanestroi en Hendrik troostense / en
beloofden hun te ontzetten. Als de partijen
in den kamp waaren / kwam den Kardog-
bischof van parys by hen / nam de Sed na
de gewoonte / doe kwam de Heraut en de
bewaarders van de kamp / beeden uitgaan
die daar in waren / zonder die drie / die den
kamp begien zouden. Hanestroi had drie-
honderd Mann geleid in een Huis / by de
plaats daar men den kamp begien zou / en
debal hun lieden / zo haast als hy zyn hooft
sloeg / dat ze by hem komen zouden / als de
kamp bewaarders bebooden was / dat een
ieghelyk zyn best doen zou. Oursfon nam zyn
lantie / stak zyn paard met spooren / kwam
also tegen zyn vanden met een stout hert /
reed eerst op Gernier / en stak hem met zul-
ken hragt booz zyn schild en harnas / dat hy
van zyn paard moest baken. Florens kwam
van de andere zyde / die zeer de dood van Ours-
fon begeerde / gaf hem een grooten slag op zyn
h'lm maar den slag schraade Oursfon niet.
Hy vermaltede verrader / zeide Oursfon /
gy hebt my valscheit belooogen / nu zal ik
wippen de ontrouwicheit die gy my doet.
Met deze woorden troog Oursfon zyn zwaard /
en sloeg Gernier met zulken hragt / dat hy
den zadel ruimen moest / en viel ter aarden.
Oursfon sprong van zyn paard / nam Ger-
nier den helm van zyn hooft / zoude hem den
hals afgeslooken hebben / had Florens niet
belet / die Oursfon zo sloeg / dat hy Gernier
vegeeren moest. Oursfon rees op / en sloeg
Gernier het rechter oog af. Doe zeide Ours-
fon / de Meester die berraad zoekt / behoort
te winnen aan de hoop. Daar begon de laatste
zeer s'ng tuschen de drie Kamp beater.
Gernier zette zyn h'lm weder op / en kwam
met al zyn magt tegens Oursfon. Oursfon deed
grooten arbeid om beezen twee broeders te
verwinnen / die zeer wel gewapend waaren / en
moed hadden / op Hanestroi en Hendrik / die
hun hadden beloofd te ontzetten / zo dat hy
Gernier zeer kwetsten / die van zyn paard
trad / en sloeg Oursfons paard een heen af /
dat het ter aarden viel : maar / hy die wip-
de / sprong van 't paard / en na Gernier

trebende / nam zyn schild van den hals / en
wierp hem ter aarden. Als Florens dit zag /
stak hy zyn paard met spooren / om zyn broe-
der te ontzetten / en gaf Oursfon zulken slag
op zyn h'lm / dat hy su zette. Oursfon liep
na Florens / sloeg 't paard dat het dood ter
aerden viel / nam de h'lm van 't hooft / hy
wist hem anders niet te verwieren / dan boozt
te lopen en zyn hooft te beschermen / en Ours-
fon is hem na gelopen. Broeder / zeide Ger-
nier / denkt u te beschermen / heben zal hy
van ons overwonnen worden. Met deze woo-
den hebben de verraders Oursfon zo geslagen /
dat hem 't doed uit 't harnas kwam loopen.
Als hy 't leem dus gheweest vande / heeft hy
Godt aangeropen / en sloeg Florens met de
punt van zyn zwaard de eene arm af. On-
derusschen was Fesone in de kerck / zeer
schryvende: en tad Godt dat hy haar Lief
Oursfon beschermen wil. Het bulk was zeer
verwonderd van Oursfon / dat hy al zulken
broomigheid bedreef. Florens die zyn arm
verloren had / liet daarom niet na Oursfon te
begeeren met al zyn magt: maar Ours-
fon trad agterwaards als of hy wippen zou /
en terstond keerde hy weder / en sloeg Florens
dat hy ter aarde viel / en zeide tot Gernier /
valsche verrader / gy zult die gang mede gaan /
of gy zult 't berraad hebben dat gy gebrouden
hebt. Doe zeide Gernier / anders zal 't gaan /
gy hebt myn broeder dood geslagen / ik zal
heben wraak nemen. Hanestroi zeide tot zyn
broeder / onze zaken gaan kwalijk. Ours-
fon heeft reeds een verlagen / Gernier zal
hy ook in 't lozt het berraad doen behyden / daar
voor wy al ons leeben zullen ontord weesen.
Broeder / zeide Hanestroi (die vol verraders
was) zo haast als wy zien dat Gernier ver-
wonnen is / al eer hy dit ontdekken zal / zul-
len wy in den kamp gaan / in tekenen van
vriendschap / en Oursfon en onzen Mees het
hooft af slaan / dan zal 't berraad nooit uit
komen. Oursfon zeide tot Gernier / gy ziet
dat gy 't niet langer harden meugt / daarom
geeft u op / beleid u verrader / ik beloofde
u dat ik breeze zal maaken tegen den Kon-
ing / en dat hy u zenden sal by den Keyser
van Grieken myn Vader / die om mynent
wil

wil u daar zal houden. Doe zei Bernier / gy hebt u beloften staan wy niet aan / ik hebbe een oor verlooren / daarom zoude ik in geen plaats geagt worden / zo heb ik liever mijn lijf te abandonneren / en u te doen sterben een schandelyke dood. Wy myn trouw / zeide Oursfon / gy hebt u Meester gebonden / het is u laatste tag: is alzo gegaan tot Bernier / nam hem in zyn armen / hem werpende onder de voet. Doe Hanesfroy zag dat Bernier betrouwen was / heeft hy geroepen: Meef Oursfon wilt hem niet doodslaan / wy zien wel dat hy onrecht heeft / daarom zullen wy Justitie doen / behyd u misdaad. Doe traden ze by Bernier / zeggende: wy zullen zo heel doen by den koning / dat hy 't u vergeven zal. Myn Heeren (zeide den verrader) ik heb het alreeds geleid onder het bed. Met deeze woorden toog Hanesfroy (die loof was, zyn zwaard uit / en sloeg zyn Susters Zoon dood / om dat hy niet verder spreken zou van dat valsche berraad. Doe zeide Hanesfroy / laat ons deze verrader aan de galg doen hangen / want hy het wel verdiend heeft. Doe ging hy by Oursfon / zeggende liebe Meef / ik ben zeer verlynd van u victorie. Daar na is Resone gekomen / die Oursfon vriendelyk in de armen nam / en kustte hem. Daar na ontbood koning Pevyn Oursfon / vraagde hem of hy ook eenige wonden ontbange had: daar hy neen op antwoorde / zeggende: Ik heb de twee verraders betrouwen / welker confusie Hanesfroy gehoord heeft / en heeft Justitie gedaan als een byzoon Heer. Doen heerden den koning met al zyn Heeren weder na Darys. Hanesfroy en Hendrik zelden op dien dag veel goeds van Oursfon met den monde / maar met 'er herten begeerden zy zyn dood. Dog hun berraad is daar na nog uitgekomen. Nu zal ik deeze materie hierby laten / en zeggen van Falentyn.

Hoe Falentyn tegen een Serpent vogt, en het zelve verwonnen hebbende, deede doopen den Koning van Aniochien. met al zyn Volk.

Het XXXV Capittel.

Als Falentyn wat gereist had en zyn wonden genezen waaren / zy hy / heer gy weet wat gy my belooft hebt / dat gy in Jesum gelooven zoud / en u met al u volk laten Doopen / indien ik u beschermde van 't Serpent / nu heeft myn God gratie gegeven dat ik het schandelyk Monster betrouwen heb / houd nu u beloften. Edel Ridder / zeide den koning / ik wil myn beloften houden / en gelooven in Jesum. Doe liet den koning gebieden door al zyn land / datze zouden gelooven in Jesum den Soone des lewendigen Godts / en berzaken Mahomet's Wet / op poene van 't hoofd te verliezen. Van stonden aan ontbood den koning Falentyn in haar kamer / daar hy by haar ging: zy zei / de byzoonigheid en Edelheid is in geen Ridder lehende / die in u is / de vrouwe zal wel gelukkig wezen die gy berzaken zult / en sal wel mogen seggen / dat se de byzoonste en Edelste Ridder heeft die op aarde leeft; dat ik aan niemand betrouwen waer / en indien gy my in uw gratie wilt nemen / ik sou my gelukkig agten. Vrouwe / sy Falentyn / ik dank u van u goede gratie / gy hebt getrouwt een koning die byzoon is / hebt die lief. Ridder / sey de vrouwe / ik heb hem lange lief gehad / maar ferdert ik u sag; is myn liefde veranderd. Als Falentyn dit merkte / sende hy / indien de koning dat wist / hy sou my ter dood doen brengen: maar indien gy beliest te verbergen tot dat ik myn bedevaerd gedaen heb; soo wil ik in 't weder heren / indien de koning van niet leeft / u wille doen. De koningin in liefde ontfleeken; sogt niet van de dood van haar Man. Als de koning sou gaen slaapen; heeft de koningin een Schaele met Wyn

wyn genomen / ende daar in gedaen al zulk senny / dat zo wie dat gedronken had / sterben moest: zy betrees den koning groote liefde / en presenteerde hem de Schaele met de Wyn. De koning gebenedyde de Wyn in den Naame Jesus / die van stonden aan veranderde. De koning dit ziende: btoong haar het zelve te drinken / of te zeggen waarom zy dit gedaen had. Sy viel op haar knien / bidde om genade / zeggende: Falentyn heeft 't my geraden / om my tot zyn wil te brengen / 't geen den koning geloufden. Sy had den koning dat hy Falentyn wilde dooden / 't geen hy beloofde. Als de koningin dat hoorde / was zy zeer bedroeft / en dee zo veer in de Ragt / datze sprak eenne van haar zecceetste kameries / die zond zy by Falentyn / om hem te zeggen des konings hoognemen / en hoe datze gemint had hem senny te drinken te geben / en door benaautheit gezeid hadde / dat het Falentyn haar geraden had / 't geen de kameries heeft gedaen. Als Falentyn hoorde 't berraad daar hy onschuldig af was / zeide hy; O God! wat is een ongetrouwe Vrouwe? Nu moet ik door een geile Eberspeelster reizen als een verrader: ik wil haar niet beschamen / maar lieber uit dit koningryk reizen. Terstond deed Falentyn zyn Paarden zadelen / en de Poozt open doen / is alzo gereist met haast / tot datze gekomen zyn op de Havel van de Zee / daar zy een Schip vonden / daar zyn zy in gegaan met den koopman: hy heeft Godt geveden dat hy mogt binden Esclemonde / zyn Quisvrouwe. Als den dag aan kwam / is den koning op gestaan / deed vergaderen al zyn Heeren: en zei: Mijn Heeren / ik ben zeer versloord op Falentyn / die om zyn lust te bedryben / myn Wif geraden heeft / my te vergeben / wild my raden wat regt ik doen zal / en niet wat dood ik hem doen sterben zal. Doe sprak een wys Heer / 't en behoort niet hem te berouweelen in zyn absentie; want die goed regt wil doen / behoort den Misdadige te hooren. Doe wierd om Falentyn gezonden / die al weg was / daar den koning zeer bedroeft om was / en deed zyn Volk Wapenen om hem te verholgen.

Hoe Esclemonde als het Jaar om was, haar ziek hield, om dat den Koning van Indiën haar niet Trouwen zou, en hoe Koning Lucra de dood wreken wilde van zyn Vader, den Koning Trompaart, aan den Koning van Indiën.

Het XXXVI. Capittel.

Wy hebben verhaald hoe den koning van Indiën / de koning Trompaart had om doen brengen / en Esclemonde wel te tracteeren / meende haar te Trouwen / maar alzo 't Jaar zeer na om was / en zy geen verlossing vernam / heeft zy haar ziek gemaakt; 't welk den koning verstaande / zeer bedroeft zynde / haar kwam bezoeken. Als hy zyn hand op haar hoofd wilde leggen / hief zy haar armen en hoofd op / of zy hem had willen byten. De koning zeer verbaerd woerende / wech uit de kamer / en bebal haar wel te tracteeren: want myn dunkt (zei hy) dat haer de Herzenen ontzonken zyn. In deze staet hield haer Esclemonde langen tyd / dat ze eer schein een beest / van een Mensch: zy hadden en beet met de tanden al wie haer vermaken wilde zo datze alleen lief in haer kamer besloeten / en door een Venster wierd haer Eeten en Drinken gegeven. In die staet kwam de koning haer bezien / zeggende: hoe kwalph gaet 't met u Perzoon / neemt dog een weinig patientie / en zy zo onberduldig niet. Als sy den koning hoorde spreken / geliet zy haer of zy 't niet verstaen had / maar bedreef meer zantigheid / viel tegen de wand en tegen de Stgoogsteen / maekte haar aengesigt zo zwart als een Doorn / zantigh gaf zy een zoet lagje / daar na een byeffelyke zugt; dit bedepte al om haar Ser te vernemen. Wy myn God Mahon / zei den koning / zulke ziekte heb ik nooit gezien / ik wil datze gebragt zal worden door Mahon / en zullen hem bidden dat hy haer helpen wil; 't geen gedaen wierd / maar hoe ze weder kwam / hoe ze meer gillen bedreef. Als

den koning zag dat het niet en hulp / deed
hy ze weder in haer kamer bzingen / zy be-
hield de materie / tot datze van Falentyn
gebanden wierd / als gy nu hooren zult. Fa-
lentyn haliende na zyn Wief / heeft door me-
nig Land gereist met Pacolet / die hem niet
begeven wilde / zy reden zo ver / tot dat ze
kwamen in Esclardpen / 't welk was 't kro-
nikryk van koning Crompaert / als boo-
ren gezeld is: Zy bzaegden na den koning
Crompaert / en haer werden gezeld dat hy
gedood was in groot Indien / en dat zyn
Zoon zyn dood wreken wilde / met twaalf
koningen. Pacolet bzaegde zyn Waerd van
koning Lucra's voortkomen. de Waerd ber-
telde hem / hoe hy heloost had ten Wybe te
nemen koning Brandesiers Dogter / betwel-
ke te booren had de koning van Antiochien /
die hy den koning Brandesier gedood is.
Van deze teiding was Falentyn zeer verwon-
derd / bzaegde zyne Waerd / waer is de Vrouw
gebleven / die Crompaert mee bzoegt daer
hy af wist. Als Falentyn dit verstaen had /
is hy gereist na Esclardpen / om den ko-
ning Lucra te gaen dienen / en zyn Esle-
remonde te binden.

Hoe Koning Lucra Trouwde de schoo-
ne Rosemonde: En hoe Falentyn
verloften een Dogter uit de handen
eens Sarazyns, die hy verkrachten
wilde.

Het XXXVII. Capittel.

Zo als den koning Lucra was in de
Stad van Esclardpen gekomen / kwam
daer ook den koning Brandesier / met zyn
Dogter Rosemonde. Als den koning Lu-
cra dat vernam / is hy met groote Cy-
umph haer te gemoet gegaen / maer Ro-
semonde was bezocht / want zy den ko-
ning Lucra niet gezind en hadde / maer
dacht altyd op Falentyn. Zy wierd geleid
in 't koninglyk Paleis / in 't voorbeeld van
Mahon / daer trouwde koning Lucra /
Rosemonde. Falentyn reizende na Esclar-

pen / is gekomen in een Bosch / dat groen
en genoechlyk was / daer hy een Vrouw
zugten hoorde / zeide tot Pacolet / laat
ons wat aanruden / wy zullen groote dienst
doen haer te onzetten Heer / zeide Pa-
colet / laat de Vrouw / en moet u met haer
niet / gy weet niet wat 'er is. Pacolet /
zei Falentyn / gy spreekit ontwyssegh / 't is
geen broom Man die de Vrouwen niet en
helpt. Doen staken zy haer Paarden met
sporen / en zyn gekomen daer zy de Vrouw
bonden / die een Sarazyn onteeren wilde.
Heer Ridder laat staan u hoornemen / zei
Falentyn / want de Vrouw tot u niet gezind
is. Wy Mahon / zeide de Sarazyn / ik
wil tegen u streiden / om dat gy my het
myn wil te doen: Met deze woorden is hy
op zyn Paard gezeten / dat daer stond aan
een Boom gekonden / heeft de lancie in de
hand genomen / en van malkander gere-
den / gebende malkander een teken. Fa-
lentyn heeft 't Paard de sporen gegeven /
en den Sarazyn zo getrest dat de lancie
ging door 't Harnas in 't lyp / zo dat hy
dood ter Harden viel. Doen hy de Jonk-
vrouwe gaande / zeide / Vrouw nu zyt gy
berloft van uwe vyand / wild zo veel doen
dat gy my zegt / hoe hy u in dit Bosch ge-
bzagt heeft. Ach Heer: zei de Vrouw /
ik zal u de waarheid zeggen: gister avond
kwam hy togereen in myn Vaders huis / die
heeft hy vermoord / doe heeft hy my gema-
men en hier gebzagt om myn Ser te bene-
men / 't welk gy beschut hebt / dies gy met
my doen meugt wat u belieft. Vrouw /
zeide Falentyn / door my zal u Vighaam niet
onterd worden / recht wederom in u Huis /
en denkt om wel te doen. Doe heest Fal-
entyn de Maget / en reed na Esclardpen.
't Volk van de Sarazynen kwamen by hun
Meester / dieze dood bonden leggen onder een
Boom; dus zei berchlyk na den Koning gin-
gen / zeggende: O Majesteit: den Maer-
schalk die gy zo lief had / is heden van de
Woordenaers in 't Bosch vermoord. Den
Koning liet dadelik veel Volks uit de Stad
reiden / om de Woordenaers te zoeken / die
Falentyn zagen komen / die daer met al zyn
Volk

volk als een Woordenaar gehangen werd.
Nu was de schoone Rosemonde in dit Ca-
steel / betwelke Falentyn hende / en door de
groote liefde die zy hem toe broeg / is ge-
gaan by den koning / en zeide Heer koning /
wagt u wel dat gy deze Ridder niet en dood:
Ik zweer u dat hy is de broomsten Ridder /
die gy onder al u Riddersen hebt: Hy is ha-
lentyn / die door zyn broomigheid het Ser-
pent doode door Antiochien / wild hem in
u dienst houden. Vrouw / zei de koning /
ik heb menig man hooren spreken van zyn
broomigheid / ik moet hem doen roepen /
en zeide: Ridder hebt geen vrese door ster-
ben / gy moet my dienen / en zult gaan in
Groot Indien / en zeggen den koning van
myrent wegen / dat ik hereid ben met al
myn macht de dood te wreken van myn
Heer vader / koning Crompaert; die hy
schandelyk heeft doen dooden. Gy zult hem
sammereen in 't paleis te komen met een
hoorde om den hals / en dan te onthangen
zult uordeel als myn Heeren wyzen zullen.
Heer koning / zeide Falentyn / ik zal de bond-
schap doen dat gy my bedanken zult.

Hoe Falentyn toog na Indiëa, om dea
Koning te ontvangen van wegens den
Koning Lucra, ende hoe Rosemonde
hem een Ring mede gaf daar hy zyn
leven mede salverde.

XXXVIII. Capittel.

Als Rosemonde zag dat Falentyn bereid
ze haer Jonkbrouten geroepen / en liet
Falentyn halen. Als hy gekomen was /
zeide de vrouw: Welkom moet gy zyn / ik
heb groote begeerte u te zien. Edel vrou-
we / zeide Falentyn / zo heb ik ook gehad /
de zaken zyn zeer berkeerd zedert ik u laatst /
zag / ik heb verstaen dat u man dood is /
en dat gy weder gehouwt zyt aan deze / ik
was by den Koning beschuldigt van ber-
raad / daer door ik in groote perphel was.
Dat is waar / zei zy / daer ken ik my
schuldigh in; maar nu zal ik de soute ber-
zoenen. Hoe wel myn vader my gegeven
heeft koning Lucra / die ryk en magtig is /
zo zal ik hem nimmermeer lief hebben / want
hy is een verrader. Zo haast als gy in myn

Paleis gekomen zyt / is hy jaloers gewor-
den: want al die boden die hy haar zend /
is 'er nooit een weder ghekeerd / wantze den
Koning van Indien al laat dooden. Niet
lang is 't geleden dat my den Koning van
Indien verzogt tot een Brouwe / maar myn
Vader heeft my geweigert / en gegeven den
Koning Lucra. Den Koning van Indien
heeft my gezonden een kostelike King / die
ik ter liefde van hem betwaar / ende om
dat ik zie de valsheid van myn Man / zal
ik u helpen om dit perijel te ontgaan. Als
gy zyt booz den Koning van Indien / zo
zult gy hem groeten van mynent wegen /
als myn secrete Bode / en hem zeggen / dat
myn Vader my gegeven heeft den Koning
Lucra / tegen myn dank / maar dat ik hem
niet heb vergeten / en dat ik middel bin-
den zal met den Koning Lucra booz Indien
te komen / zo zal in zyn magt wezen my te hyy-
gen / op dat hy niet en twyffele / zult gy hem
deze King presenteren van mynent wegen

Hoe Falentyn zyn boodschap deed aan
den koning van India, van des
konings Lucras wegen, en van
het antwoord dat hem den
koning gaf.

Het XXXIX. Capittel.

Als Falentyn was booz 't Hof van
den Koning / is hy gegaan in de zaal
daar den Koning zat / bergeselschap met
zyn drie koningen / die hem zeer sellijk aan
zagen / en de een zeide: Mahon de Dug-
wel heeft u hier gebzagt / zyt gy niet een
Dienaar van den Koning Lucra? Heer ko-
ning zeide Falentyn / ik zal niet liegen /
ik bzeng u teiding van de schoone Hofmon-
de / daar af gy verblid zult wezen. Bo-
de / zeide de Koning / ik zeg u in spyt van den
Koning Lucra / zo zou ik u hebben doen
dooden / maar om de liefde van haar / daar
af gy my teidinge bzengt / zal ik u isf ver-
zekeren / indien gy my enige tekenen be-
wysft. Falentyn zeide / het is waeragtig

dat ik ben een Bode van Koning Lucra / die
my alhier gezonden heeft: en laat u weten
om den dood te wreken van zyn Vader / ko-
ning Compaart; zo zult gy komen in zyn
Stad Esclardyn / in u Linnen kleederen
met een kroon om den Hals / als een ber-
rader en openbaren Moordenaar / booz zyn
Koninglike mogenheid / om de Sententie
te ontfangen. Indien gy niet en wild kom-
men / zo laat hy u weten / dat hy zal in
korten tyd in u Land komen / bzanden en ber-
berben uw' Steden en Onderzaten; dat heeft
hy gezworeen zynen Godt Jupiter en ma-
hon / hy zal mannen / Wyfs en kinderen
ien zweerden geben. Bode / zeide de Koning /
ik heb u wel verstaen / ik maak geen werk
van den Koning Lucra zyn kwaadheid / op
deze materie zal ik u geben een Bzief / die gy
hem bzengen zult. Nu zegt my de bood-
schap van Hofmonde / want ik hoben al
haar bemin. Heer Koning / zeide Valentyn /
ten hebbe van haare Wajesteit / zo groete
ik u van haar wegen / als een secreet Die-
naar en getrouwe bzind. Zy ontbied u dat
ze weder gehout is aan Koning Lucra /
dat tegen haar dank is / want zy is ont-
steeken met u liefde: indien gy haar berhyy-
gen wild tot een vrouwe / zo heeft zy gezegd
dat zy hier komen zal met haar Man in 't
gezelschap / moogt gy prattijk binden om
haar te hyygen. Wy Mahon / zeide de ko-
ning / die tding behaagt my wel / daar ik
bljde om hen. Heer Koning / zeide Falen-
tyn / ziet deze King die gy haar hebt gege-
ven / dewelke zy u zend tot een teken: myn
bzind / zeide den Koning / ik sien de King
wel / nu gaat eten en drinken / en maakt
goede Cier / ik zal doen schryben een Bzief /
dien gy bzengen zult Koning Lucra / booz
een antwoord. Falentyn wierd hooglyk ge-
diend: hy bzaagde de Edel-kleeden na Esle-
remonde / of daar in 't Land een kersten
Brouwe was / men zeide hem ja. Doe kwam
de Koning / die Valentyn bzielen gaf / daar
hy meede weg trok. Ach laten! hy wist
niet dat zyn liefde in dat Lands was / zo na
hy hem / die God had / dat zy dog tdinge
mogt hyygen van haar Lief Falentyn.

Hoe

Hoe Valentyn weder keerde in Esclar-
dyen, met het antwoord van den ko-
ning van Groot Indien, ende hoe
Koning Lucra na hem toe voer,
met veel volks.

Het XL. Capittel.

Met groote blgdschap keerde Valentyn
na de Haven daar 't Schip lag / zeg-
gende tegen de Schipper / laat ons weder-
keeren in Esclardyn / ik heb myn boodschap
gedaan / daar ik God af danke. Doe zeide

een van de Officieren wy zyn wel verwon-
derd / want niemand een Bode heeft zien
weder-keeren. Falentyn antwoorde / die
Godt helpen wil mag niemand deeren. Dus
zyn zy in korten tyd wederom gekomen in
Esclardyn. Falentyn ging terstond na het
Paleis / daar hy den Koning Lucra kond /
met den Koning Bzandefier / en beertien Ad-
miraalen / die daar gekomen waaren om hem
te helpen / tegen den Koning van Groot-
Indien / zy waaren van Falentyns weder-
komst zeer verwondert. Koning Lucra
bzaagde Falentyn hoe 't hem gegaan was /
daar hy op antwoorde / hy zyt u niet meer
als

als een ston / hy is sel en hohaardig: in dien gy daar gaan wilt / hy heeft groote begeerte u daar te ontfangen / en dezen Wief zond hy u / daar booz gy zyn hert weten meugt. Als koning Lucca en Brandesier den Wief verstaan hadden / zo zwoerenze hy Mahon en Apollin / dat ze nimmermeer weer heeren zouden / of zy zouden den koning van Indien levende of dood hebben; zy deden hun Volk gereed maaken / en 8 anderen Daags begaben zy zig op de Zee / wel met honderd duyzend Mannen. Als Rosemonde verstaend dat zy ryzen zouden / heeft zy den koning gebeden datze mee moegt / dat hy consenteerden / en hem namaals berouwde. De Koninginne Rosemonde / ziende den koning van Indien komen (want zy hem welkende aan 't Wapen /) zo is zy uit de Censete gegaan den koning te ontmoet / 't welk hy merkende / zo stak hy zyn Paard met sporen / is by haar gekomen: en heeftze van stonden aan op zyn Paard gezet. De vrouwe zeide tot den koning van Indien. Heer Koning / we kom moet gy wezen / gy zyt de gene die ik zoo lange tyd begeert heb / zedert de tyd dat gy na my stond / maar myn Vader my gehout heeft aan koning Lucca / tegen myn dank; nu mag ik wel zeggen / dat hy al zyn bzeugd heeft gehad van my / die hy nimmermeer hebben zal / want nu heb ik u gebonden / zo begeert ik geen ander dan u Ebelheid. Vrouwe / zeide de Koning / hebt geen zorge / want ik u nimmermeer berlater zal / ik zal u binnen drie Daagen maaken koninginne van Groot Indien. Met deze woorden is de Koning met haar gereden na de Stad toe. De Jongvrouwen bezeeben groot misbaar / en zyn by de koning Lucca gegaan / zeggende dat de Koninginne genomen was. Wagt / zeide de koning / die een kwaad Wps verliest / heeft kleine schaade. Doe is hy by den koning Brandesier gegaan / zeggende: Heer koning nu Dichter behonzd wel een kwaad leeven te hebben / want zy bereenigt is met myn byand. Schoon-Zoone / zeide Brandesier / ik zal dezen Dag waake neemen van den verrader / die myn Dichter heeft gend-

men. Doe heeft koning Brandesier zyn Paard met sporen geslagen / om den Koning van Indien te berbolgen / met meening te van Edfelen / daar Valentyn mede by was / stak zyn Paard met sporen / en zeide tot Pacolet; 't Is tyd dat gy u konst toond / doe deed Pacolet een groote konst / als dat den koning van Indien bagt dat booz hem stond een groot Voch / dat wel dik was van hout / en scheenen groote Biberen die zeer wgd en diep waaren: doe was hy zoo verbaard om gebangen te worden / dat hy de Vrouw van zyn Paard zette / om ligter met haar weg te komen: maar Valentyn was daar by / die tot haar zeide: Edel Vrouwe / gy moet met my gaan / want gy hebt my beloofd dat ik u liefde herkyggen zou. Zy antwoorde: ja Valentyn / ik behoeft u niet lief te hebben: doen ik u had om liefde / doe ontzeide gy my / maar nu ik gemist heb in myn boozneemen / zo geeben ik my in u handen / indien gy my peis maaken meugt by den koning Lucca. Doe heeft hy de Vrouw geleid booz koning Lucca / zeggende: Heer koning / ziet hier Rosemonde u Hupsvrouw / die gerooft was van den koning van Indien. Heer / zeide de Vrouw / hy heeft u de waarheid gezegd / als de laatste hegon / zag ik na myn komen een Ridder / die ik meende dat een van uwe had gewest / die kwam om my te bewaaren; zo ben ik hem te gemoet gegaan / en zonder my iets te zeggen / heeft hy my doen zitten op zyn Paard. Doen ik merkten dat ik verraden was / nam ik hem by zyn haar / en heb hem alzo in 't aangezigt gekrapt / dat hy my by fortzen moest laten van den Paarde. Doe ben ik van de Ridder ontzet. De Vrouw deed Valentyn groote byend'chap / om dat hy haar verlost hadde / maar in 't herte haare zy hem / want zy wel gewild had / dat de zaken boozt gegaan hadden.

Hoe rosemonde practizeerde, dat zy gebragt werd by den koning van Indiën.

Het XLI. Capittel.

De Koningin Rosemonde geheel te onbreede zunde / dat haar boozneemen niet volbragt was / heeft niet gerust / maar seereerlyk den koning van Indien ontboden / dat hy den derden Dag daar na haar toe leggen zou / datze met weinig volk omtrent de Stad zoude komen spanteren / daarom men mag zeggen / dat het booze boozneemen eener vrouwe kwalijk te beletten is. Den

derden Dag gekomen zynde / is zy gezeten op een Cesse / om haar wat te bermaaken en de Stad te bezien / 't welk den koning van Indiën gewaar wordende / is booz een klein poortken uit gereeden met eenige Ridders / nam 't Cesse daer de koningin op zat / by den Coom / zeggende: liefste gy moet met my in de Stad / en hoerde haar met groote klypschap binnen / alwaar hy bierdragt by haar een zoone / die hy Kypaster liet heeten / die de Stad van Jeruzalem nog bezat. Den koning Lucca dit hoorende / zeide / Die my myn Wps weder byngt zal ik Seneschaal maaken / en Meester van mijn Hof.

Hof. Dacolet zeide tot Falentyn / ik weet 'er u aan te helpen / Falentyn zeide neen: Den koning Lucra was zeer bedroeft / zien- de dat hy zyn Vrouw verhooren had / maar Koning Brandesier trooste hem / zwerende van daar niet te reizen / of hy zou zyn wazaelie nemen / maar het berging anders / want op dien zelfden Dag kwam daar een Bode / en zeide: Weer Koning / daar is kwaade ty- ding: Koning Peppyn van Frankryk met den zoon van de Keizer van Grieken / die in u Gebangenis leid / zyn gekomen met een groot Heer in 't Land / en hebben verdozden Sieden / Dorpen en Casteelen / en hebben belegerd de groote Stad van Angorien / in welke uw Vrouw bevallen is van een schoo- ne Zoone. Als Brandesier deze tydinge hoor- de / is hy gegaan by den koning Lucra / zeggende: Siet hier de Bode / die my ty- dinge brengt / dat de Franctosen zyn in myn Land gevallen / daarom is 't van node dat ik weg reize / om dat te beschermen; gy zult een Boode zenden aan den koning van In- dien / dat hy u weder geeft u Hugsvrouw /

Hoe koning Lucra zo veel deede dat koning Brandesier by hem bleef, en dat hy Falentyn zond na de Stad van Angorien, tegens den koning Peppyn.

Het XLII. Capittel.

Als koning Lucra verstonde dat koning Brandesier hem vergeben wilde / was hy zeer bedroeft / en zeide / heer koning / gy weet dat gy my belooft hebt / te helpen / toezeken de schanden / die my gedaan heeft den koning van Indien. Dat is waar / zeide den koning Brandesier / 's is my leed dat ik myn beloften niet houden en mag / nu zal ik u zeggen wat wy doen zullen / zeide de koning Lucra / ik zal Falentyn en uw Oom Margalant zenden met een groote magt / om de Stad Angorien te ontzetten / en gy zult verbeven hier te dypen / 't welk aan beide zenden gesontent is: Doe heb- ben gy Falentyn en koning Margalant met twee honderd duizend mansen van Ma-

anen te Scheep doen gaan / en hebben de Wind tot hun begeeren gehad / zo dat ze in korten tyd gekomen zyn in de haaven van Angorien / maar eer zy in de haaven kwamen zag Falentyn een hoogen Concen in 't Oosten / die gedeelt was met Latoen. Doe vraagde hy aan de Schipper wat plaatse dat was? hy zeiden dat het genaamt was het sterk Casteel / en verhaalte hem booris de gelgenheid van / ook dat koning Brandesier albaer betwaarden zyn Dogter Casie. Als Falentyn dit hoorde / ram hy hoog / die schoone vrouw te gaan bezien / en kwamen by Angorien. De kerstevan deden groote weersigheit om de Stad te bestormen / maar daar was binnen een Ad- mi-

mirael / genaemt Brulant / die alle Dagen uit-viel / en groote schade dede. De Koning Margalant sag 't Heer van de Ker- stenen / en seyde tot Valentyn / laet ons be- raden wat wy doen sullen / ik sie dat de Kerstenen / seer sterk sijn. Heer Koning / sey- de Valentyn / laet ons een Bode zenden in de Stad Angorien / dat wy hier gekomen sijn / en als sy morgen uitvallen op de Ker- stenen / aen een spde / dan sullen wy aen de andere spde aen komen / so sullen wy se van- gen / 't geen besloten werd: Daer werde Dacoler na toe gesonden / om de boodschap te doen / maer in plaets dat hy gaen sou in de Stad / ging hy in 't Leger van de Chri- stenen / by koning Peppyn en Oursfon / die

hy al sijn Avanturen verhaelden / die hy in het Keysen gehad hadden / en dat hy niet vernemen kon van Esclermonde; verhaelde mede dat sijn Broeder Valentyn en Margalant hier gesonden sijn van den koning Lu- cra en Brandesier / om te verjagen uit den Lande / maer indien gy my gelooven wilt / sal van de twee-honderd duysend die hier gekomen sijn / niet een wederom keeren / het sijn verfoepelijke Dieren. Mijn vriend / sey Oursfon; in de Name Godts / indien gy dat doet / so hebt gy van uw leuen noot so veel eere begaen / gy sult Sacrifice daer aen doen / Godt sal 't u vergelden.

Hoe Pacolet door zyn konst dede dooden de Sarazynen van Brandesier, die hy haer gezonden hadde,

Het XLIII. Capittel.

Heer/ seide Pacolet tot onsfon/ ik
breiten Dienaer van uw broeder en
van u/ hoorde hoe ik 't toe leggen sal/ doet
uw volk dese Dagt Wapenen/ seld se in
ordinantie/ ik sal u broeder Valentyn ter
Centen doen blyven/ en sal de Sarazynen
in een vaste slaep maken/ dan sult gy 't
nuar inde Centen steeken/ en slaen al dood
wat gy vind. Met dese woorden zyn onsfon
en Pacolet gegaen by den koning Peppin/
om te verhalen het opset/ die wel te breede
was als hy dat hoorde. Als Pacolet ge-
gaten had/ nam hy oorlof/ en reysde na
Angorien/ om syn boodschap te doen/ op
dat den koning Margalant een teken bren-
gen soude als hy in de Stad kwam. In
't Dieps daer hy den Admirael Brulant
vond/ die hy aansprak/ seggende: Heer

Admirael/ weet dat wy van den koning
Brandesier hier gevonden sijn/ met Twee-
honderd-duyfend Mannen/ om u te ontfet-
ten/ en koning Margalant ontbied u/ dat
gy moogen met den Dag u volk gereed hebt/
en de Kerstenen bespringen sult wy de Stad/
hy sal met zyn Peyp van agteren komen/
dan mogen sy ons niet ontkomen. Als den
Dag aen gekomen was/ dede de Admirael
Brulant sijn volk wapenen/ als Pacolet
geseyd hadde/ en sijn wy de Stad gerepft/
om koning Peppin te bevegten/ maer de
Kerstenen/ die van hun wel wisten/ sijn
haer te ontmoet gekomen/ en hun kox on-
der elkander gemengt. Daer begon den
Strijd seer zwaer/ 't gerugt was seer groot
om te hooren/ daer hoorde men menig Trom-
peten Olyphant voeren/ daer men in de
vogt

vogt: Daer wierd menig Speere en lantie
gebroken/ en schilde dooz-houtwen/ en me-
nig Man ter aerde geworpen/ en menig
harnas gebroken/ en lighaemen ter aerden
dood gevallen. Als den Admirael Brulant
sag dat de Kerstenen so groote schaden on-
der sijn volk deden/ is hy gekomen als een
rasende Man/ met de lantie in sijn hand
tegen een Ridder/ heeft hem so getrefst/ dat
de lantie dooz sijn lijf ging/ dat hy dood ter
aerden viel: Hy doode nog Gerard van Pa-
rys/ en Robert van Normandyn die sloeg
hy 't regter been af/ en nog tien yooime
Ridders. Dit sag koning Peppin/ die heeft

een lantie genomen/ en sijn paerd met spoo-
re geseeken/ en is met al sijn magt geko-
men tegen den Admirael/ die stak hy dooz
longe en lever/ dat hy dood ter aerden viel.
Als de Sarazynen sagen dat den Admirael
dood was/ waeren se seer bedroeft/ en kee-
den na de Stad/ om die te bewaeren. De
Christenen meenden met eenen de Stad in
te nemen/ maer die ven binnen schooten so
geweldig/ dat se daer vooz moesten wijken/
't welk koning Peppin bemerkte/ heeft met
haest de Gragten gebuld/ en also de Stad
in genomen (slacide dood al dat sy in de
Wapenen vonden.

Hoe Valentyn weder keerden door Indiën, by den koning Brandesier,
die met hem voorde des konings Margalants doode Lighaam,

Het XLIV. Capittel.

Als de Stad Angorien van de Christe-
nen in genomen was/ heeft Valentyn
't doode lighaem van koning Margalant in
een loode kist doen leggen/ en 't Scheep
doen brenghen/ en is met Tien-duyfend man-
nen/ die over gebleve waeren/ gekeerd by
den koning Lucra en Brandesier. Als va-
lentyn aen land was/ dede hy Margalants
doode lighaem voeren vooz de Cente van
koning Brandesier/ dewelke sat en schaecte
tegen koning Lucra/ vergeselschapt met tien
koningen. So haest als koning Brandesier
valentyn sag/ bragde hy hoe de batalije
geeyndigt was/ die hem alles verhaelde/ en
wes het doode lighaem van zyn Gonn. Doe
wierd Brandesier als rasende/ ende seide:
Ha! valentyn/ ik sie wel dat gy mijn volk
hebt doen sterben. Wy mijn trouw/ sep
valentyn/ dat is kwatijck gesproken/ ik ven
daer niet schuldig aen/ waer daer pynd die
my dat aen seggen wilde/ ik wou een kamp
tegen hem aen nemen. Wy Mahon/ seide
koning Lucra/ van hem behoest men dat
niet te seggen/ hadde hy bezaed willen doen/
hy had hier niet weder gekomen. Die van
de Stad hebben dese tepdinge gehoord/ daer

sy in verblijd waeren. Den koning van In-
dien deed sijn volk Wapenen/ ende kwamen
wy de Stad/ met veertig-duyfend Man.
Als koning Brandesier hoorde/ dat die van
Indien wy kwamen/ deed hy zijn volk
wapenen/ en kwamen in batalije. Va-
lentyn was mede in dien Strijd/ die aen al-
le zijden groot wonder deed/ en versog al
die hem te ontmoet kwamen. Hy is so ver
gereden in de batalije/ dat hy by den ko-
ning van Indien gekomen is/ en heeft hem
so grooten slag gegeven/ dat hy van zijn
paerd moest vallen. Als Pacolet sag/ dat
hy ter aerden lag/ is hy met meer anderen
gekomen by den koning/ en hebben hem ge-
bragt in de Cente van koning Brandesier.
Als die hoorde dat valentyn gemaegen had
den koning van Indiën/ so heeft hy met
lynder stemme tot sijn volk geroepen: Mijn
Heeren/ wy sullen heben victorie hebben op
onse vyanden. Ik zweer by mijn Gode
Mahon/ dat ik nu voortaan de goede Rid-
der valentyn niet lasteren sal. Hier dooz
heeft de koning Brandesier en de koning Lu-
cra met al hun volk een moed genomen/ en
sijn in den Strijd gereden/ sterker dan ope

te vooren / so datse versloegen meer dan
Dertig-duyfend Mannen. Als de Maer-
schalk van Indiën dit groot verlies sag /
deed hy de Crompetten slaen om te bertrek-
ken. Als koning Brandesier en Lucra sa-

gen dat sy de vlugt namen / sijse hen na
gevolgt niet al haer magt / en eer sy in de
Stad kwamen / wierden daer meer dan Cien-
duysend mannen verslagen.

Hoe Valentyn teydinge hoorde van zyn vader den keyzer van Constantinopelen
en hoe Pacolet uyt hielp den koning van Indiën, en hem den koning
Brandesier gevangen leverde.

Het XLV. Capittel.

Te selver uren als koning Lucra den
koning van Indiën met 'er dood dreeg-
de / kwam daer een bode aen den koning
Brandesier / die hem teydinge bzagt / dat
koning Peppin de Stad van Angorien in ge-
nomen / en alle Inwoonders met den zwaer-
de om gebragt had. By Mahou / seyde
koning Brandesier / dit sijn kwade teydinge-
gen / want het de schoonste Stad is van mijn

Rijck / maer nu wy die koning van Indiën
hebben / sullen wy hier haest een eynde maek-
ken ; en seyde tot Lucra : Laet ons desen
bezrader moeggen ter dood brengen / dan sul-
len wy keeren na Angorien / tegen de Fran-
sosen / die mijn land verderben / en nemen
wraek. Ik heb den keyser van Grieken in
mijn sterck Casteel / met den Grooten Rid-
der / die onse Wet gelastert heeft / die sal ik
doen

doen hangen binnen veertien dagen. Valen-
tyn was seer blijde / dat hy hoorde van sijn
vader spreken / deed een teken aen Pacolet /
dat 't tyd was om sijn konsten te toonen /
bad in hem selven aen Godt / dat hy sijn va-
der wilde bewaeren van 't perikel daer hy
in was / en sey : Ik sal geen blijdschap
hebben voer dat ik hem sal hebben verlost.
Den koning van Indiën sag valentyn aen /
en seyde in hem selven / vermaledijdt moet
wesen de ure dat ik u niet deed sterben / ik
sou noyt in dese soegen geweest hebben / als
ik nu ben. Doe liet koning Lucra honderd
Sarazynen komen / wel gewapend / en heeft
geseyd : Siet dat gy desen bezrader wel be-
waerd / op poene van u lijf / want so haest
den Dag aen gekomen is sal ik hem doen
hangen. De Ridders die den koning van
Indiën te bewaeren hadden / deden een groot
vruer maekten voer 't paviljoen / daer hy in
gebonden was. Pacolet is mede gegaen in
hun Centen / als of hy mede had willen waek-
ken / om den tyd te verduyden. Het leed niet
lang / of Pacolet dede sijn konst in sulke
manieren / dat hy se dede vallen op der aer-
den / en slepen of sy dood geweest hadden.
Doe ging hy tot den koning van Indiën /
die hy ontbood / en seyde tot hem / Edele
Heer / neemt moed / ik ben uwen Grooten
God Mahou / die op de aerde is gekomen
om u te helpen / om dat gy nu lange ge-
diend hebt / so wil ik u niet ongetroost laten /
gy sult gaen in uw Stad van Indiën / in
uw paleys / sonder pinands weder seggen /
gy sult niet u nemen den koning Brande-
sier / die gy houden sult in uw gevangen /
dat 'er niemand af werten sal. o : Mijn
Heer / seyde den koning van Indiën / waer
mede hebbe ik dit verdiend / dat gy zijt ge-
komen op der aerden om my te kerschermer /
van mijne Dood-vyand. Heer koning /
seyde Pacolet / set u bertrentwen op my / ik
sal u in de Stad leyden sonder sorg / dan
moogt gy met uw vyanden doen al wat u
belieuen sal : houen al bevele ik u / dat gy
doen sult den Raed van uw Hysgherik : en
ging also in de Cente van Brandesier / die

hy nebens al het volck in slaep toerde / en
deed brandesier al slapende op slaen / toog
zijn hoefen / schoenen en klederen aen / en
seyde tot den koning van Indiën / ons God
is hier gekomen / ik wil niet u gaen in uw
paleys / en doen al wat u belieuen sal. Doe
viel den koning van Indiën op sijn knien /
en seyde : o : Mogende Heer : toond gy u
Mirakel : Doe nam Pacolet twee schoone
paerden / daer hy op dede sitten den koning
van Indiën / en den koning brandesier.
Pacolet seyde : houd den koning brandesier
wel vast / ik sal op het andere paerd gaen
sitten / en u dan brengen in de Stad / daer
Pacolet ooyf nam. De koning riep aen
de Wagters met luyder stemme / doet op
de poort / ik ben u koning / die Mahou
verlost heeft. Als de Wagters dit hoorde /
sijn sy geloopt tot de Stedehouder / en
hebben hem de teydinge geseyd / die den ko-
ning in gelaten hebben / en sijn in 't pa-
leys gegaen. Als Rosemonde den koning
vernam / heeft sy hem welken geheeren / en
seyde : Heer koning / segt my hoe gy mijn
vader hier gebragt hebt ? Is den peys ge-
maekt tusschen hem en u ? Deen / seyde de
koning / het gaet wel anders : In dese
Nacht als ik lag en siep / heeft my Godt
Mahou geopenbaerd / die door sijn gronde-
loose barmherticheit my gelebert heeft iyt
de handen van mijn vyanden / en u vader
den koning Brandesier. Doe werd de ko-
ning ontwaekt / seggende tot den koning van
Indiën : Hoe mag dit wesen / hoe ben ik
hier gekomen ? Deen / sey den koning van
Indiën / God Mahou wil dat wy samen
vereenigen / en een goede peys maeken. By
mijn trouw / sey koning Brandesier / ik
had liever te sterben / dan niet u te vereen-
igen / laet my gaen by mijn volck. De
koning van Indiën seyde / dat en sal ik
niet doen. Ons was de koning Brande-
sier in de Stad in groot verdriet / als hy
sag dat hy gevangen was. De honderd
Sarazynen die den koning van Indiën be-
waeren souden / lagen nog op der aerden en
slepen. Als den Dag gekomen was / is

konink Lucra op gestaen / en ging na de Ceute / daer hy den konink van Indien gelaten had. De Sarazunen wakker geworden / seiden se : Wy sijn betovert geweest / want wy onse konink verlooren hebben. Valentijn riep Pacolet / en seide : Ik sal nu niet verblijden voor ik mijn vader gebonden heb / ik hoopte dat ik ook Esceltononde gebonden sou hebben / maer ik ge-

loof dat sy dood is / daerom wil ik gaen by den konink Pepyn. Dat is wel / seide Pacolet / wy sullen eerst gaen by 't sieck Casteel / daer den keiser op gebangen leyd / en ik hoope met mijn konst u den keiser te leveren. Valentijn heeft verlof genomen / en is met sijn volk te Scheep gegaen / om sijn opset te volbrengen.

Hoe Hanefroy en Hendrik Verraden den konink Pepyn hun Vader, met de Twaelf Genooten.

Het XLVI. Capittel.

Op een Dag / als konink Pepyn te ruse was / openbaerde hem in een droom die drie Dageis / waer mede Christus aen het kruys genageld was / en de lantie daer sijn sijde mede geopend was / en een Prester / singende den lofsang by 't Graf. Als hy nu in 't Hof by sijn Heeren was / heeft den konink hem dat visioen gesproken / seggende dat het voor een Droom te houden was / dewyl sulks tot drie-mael hem verscheenen was / daer uyt hy besloot dat hy de H. Plaetse te Jerusalem soude bezoeken. De Heeren dit verstaende / sijn 'er veel geweest die niet begeeren daer na toe wilde sjeffen / en voor al was Oursfon de eerste / seggende: Heer konink / indien 't H. C. belieft / sal ik mede sjeffen / also ook Milloen Dangler / en de twaelf Genooten / daer voor den konink hem bedankten. Doe dede de konink by hem komen Hanefroy / seggende : Gy weet dat gy mijn zoon sijt / maer doe gy geboren waerd had gy / nog u broeder / niet een voet lands in Frankryk / so wil ik dat gy hier blyven sult om die land te bewaeren : indien gy u draegt als een broom kindder / ben ik besind het koninkryk van Angorien u te geven / dat ik gewonnen hebbe / en de konink Brandesier heeft een Dogter / die sal ik u geven tot een vrouwe / sy sal wel

ons Geloof aen nemen / ik sal voor Hendrik een ander koninkryk veroveren / daerom denkt wel te doen. Vader / sey konink Hanefroy / ik danke u hooglyk / en is weg gegaen ; seide in hem selven / by Godt / Heer konink / ik heb u wel verstaen / gy gind ons niet dat wy 't koninkryk van Frankryk hebben souden / maer al soude ik God versaken 't sal anders gaen. Doe heeft hy Hendrik geroepen / en seide : lieve broeder / gy hebt gehoord de mening van vader / hy wil ons bewijzen aen vreemde koninkryke / daer uyt wy verstaen dat hy Carolus konink van Frankryk maeken wil / en dat wy aen 't Rijst niet hebben souden : Laet ons hem doen dooden van de Sarazunen / en wy wesen Heeren van Frankryk / en keisers van Riomen. Lieve broeder / seide Hendrik / gy segt wysejk / maer wy moeten de saken wel over leggen. Broeder / sey Hanefroy / ik sal gaen by konink Brandesier / en overkomen met hem van dese saken / op conditie / dat hy my geven sal sijn Dogter Kallise / dan sal ik hem seggen : dat konink Pepyn met de twaelf Genooten sal sjeffen na Jerusalem / om het H. Graf te bezoeken / dan sal hy se ligtelyk mogen vangen / want sy gewapend komen sullen. Doe is Hendrik mede gecreest met de Twaelf

Ge-

Genooten by Brandesier / alwaer doe bestand was. Doe seide Kallise / Mijn Heeren / gy weet wel dat onse vanden de kerstenen in ons land sijn gekomen / en bederben alles ; Dat meer is / sy hebben gewonnen het land van Angorien / dat groote schade is / so lange als de Oorloge duurd : 't Is waer / dat de konink van Indien u vader heeft doen dooden / maer niet reden / want u vader den konink Crompaert / heeft sijn Oom doen dooden ; nu moet gy denken dat se beyden dood sijn : de konink van Indien sal los laten Brandesier / die Mahon hem geleverd

heeft / en de schoone Rosmonde sal men brengen in presentie van u / en den konink van Indien / tot dien sy dan gaet / die sal se behouden. In dit hebben sy allen gecoufenteerd. Doe werd Rosenonde voor den konink Lucra / en den konink van Indien gebracht. Als Kallise haer vragden by wie sy gaen wou : is sy gegaen by den konink van Indien / sonder haer te beraden. Als Kallise de pers gemaakt hadde / gaf hy sijn Dogter aen konink Lucra / waer door de pers gemaakt werd door al het land. Nu sal ik spreken van Hanefroy den verrader.

Hoe Hanefroy by Brandesier en Lucra kwam, om zyn verraed te volbrengen, en hoe hy cyndelyk zelfs verraden wierd.

Het XLVII. Capittel.

Op den selven Dag als den pers gemaakt was / kwam Hanefroy in 't Heer / en vragde wie dat Lucra en Brandesier was / dewelke hem werden gewesen / die hy met groote reberentie groeten. Brandesier seide / wat is u begeeren ? Heer konink / seide Hanefroy / de reden waerom ik gekomen ben / is niet te seggen voor so veel volks : Doe sijn Brandesier en Lucra met Hanefroy en Kallise aen een sijde gegaen. Doe heeft Hanefroy geseyd : Mijn Heeren / ik ben den konink Pepyns zoon / en ik heb hooren seggen dat gy konink Brandesier sijn schoone Dogter hebt / indien gy my die geven wild tot een vrouwe / ik sal u seggen hoe dat gy de twaelf Genooten in handen krijgen sult. By Mahon seide Brandesier / om u greddeome men ik haer aen geen anderen Man verlooven wou / maer gy moet versaken u Iesus. Doe seide Hanefroy / ik ben te vrede u

Dogter te nemen : siet ik ben een kersten / en versack mijn Wet / want ik daer niet vast in souden. Als konink Brandesier verstond dat hy sijn selven verraden wilde / en van sijn Geloof af gaen / is hy met Lucra en Baldet alleen gegaen / seggende: Mijn Heeren / gy merkt het verraed van dese Man / ik sou my luttel op hem bezoutwen / als hy sijn vader wil verraden / ik had liever mijn Dogter te doen sterben / dan haer sulken Man te geven / gaen wy na Jerusalem / om te vangen konink Pepyn / met de twaelf Genooten ; indien wy hem krijgen / so mogen wy seggen : wy hebben de bloeme van 't Christenryk ; en om dit te volbrengen / sal ik dese verrader senden by mijn Dogter / en sal hem een brief geven / waer door sy hem sal doen steeken in een diepe Gevangenisse.

Als de schoone Galasie verstaen hadde de valsheyd en verradery van Hanefroy deed se hem strengelyk in de Gevangenisse steeken.

Het XLVIII. Capittel.

Als Hanefroy in 't Casteel was / heeft hy hem selven gepresenteerd voor de Jonckvrouwe / als hy sag haer uptnemende

schoonheyd / is hy in liefde ontflecken / en sey : Eerwaerde vrouwe / de Mogende God Mahon / die 't Firmament gemaakt heeft / moet

moet u kragt geben u wil te volbrengen ; de groote fame die ik gehoord hebbe van uwe uitnemende schoonheid. Ik heb gesproken met brandesier uwe vader / om u ten Echt te nemen / om dat dit waer is / so is hier een brief / die uwe Heer vader dooz my aen u gesonden heeft. Als hi die gelezen had / aen sag hi Haneftrop met een kwaed aensigt / en sey overluyd : Heer ik heb den brief gelezen / die luyd dat gy verhoort hebt de twaalf Genooten van Frankryck / en dat nog erger is / gy hebt u eygen vader verraden : Zijn de Kerstenen so g'dissos ? dat dunkt my veynd / maer hoe dat het is / gy moet wel een valsche verrader zijn : De koning mijn vader gebiedt my dat ik u in de allerdiepste Gebangenisse leggen sal / want gy uwe vader verraden wilt / so willen wy u in geen gelooft setten. Doe liet hi Haneftrop in het diepste van de Gebangenisse stecken / daer 't heel duyfter was. o Gode vrouwe / riep Haneftrop / die is een verdrietelike huwelijks-dag. Heer / sende Salafie / gy sult tot een Wyf trouwen

mijn Gebangenisse / want gy niet beter weerdig sijt. In dese Gebangenisse was den Keyser van Constantinopelen / met den Groenen Ridder. Als Haneftrop by hen was / vragde de keyser / wie sijt gy ? Och latic : sepde hy / ik ben Haneftrop / de ongevallige bastaerd van koning Pypyn. Zeker si den keyser / wy kennen u wel / en ik ben den keyser van Grieken / segt my hoe dat het met mijn zoouen Valentyn en Oursfon gaet / en met koning Pypyn Sampson / Gerniers / den Hertog van Deudone / den Hertog Millien Daugler / en al de Heeren van Frankryck. Heer / sende Haneftrop / hi sijn in dese landen / en hebben de Stad van Angorien genomen met al het land / maer ik denk datse niet weten dat gy hier sijt. Dus spraken de Gebangenen van hun Materie. Nu sal ik spreken van Valentyn en Paolet / die gekomen sijn by 't Fozt van 't Casteel. Valentyn sepde / Mogende Godt / ik heb noyt so een sterke plaetse gesien. Heer / sepde Paolet / ik sal 't beproeben : Doe trad hy

een

een weinig van Falentyn / begon zyn kragt / zo is hy hem gekomen den hoogen wynd / die zeide / laat staan u boozemen / dit Casteel dat mag men niet winnen met Oberghe / belegering / nog met stormen / maer met Verradern. Met deeze woorden is Paolet gescheiden / en kwam by Falentyn / hy zeide / laat ons van hier gaan / want dit Casteel mag nimmermeer gewonnen worden / en zyn na Angorien gebaren. Als

hy in de Stad was / is Falentyn in 't Paleis gegaan / en vragden de bewaarder waar zyn Oom was / den koning Pypyn / Oursfon / en de twaalf Genooten van Frankryck hem werde verhaald dat ze in Delgims hadht na Jerusalem waren. Als Falentyn dit hoorde / zeide hy : Godt wil ze bewaaren / en bleef in de Stad van Angorien / verwagten de komst van koning Pypyn / en de twaalf Genooten.

Hoe den koning Brandesier en Lucra in Jerusalem vongen den Koning Pypyn, met de twaalf Genooten.

Het XLIX Capittel.

Nu was koning Pypyn met de twaalf Genooten van Frankryck gekomen in Jerusalem / om 't H. Graf te bezoeken / zo zyn ze gegaan by den Patriarch / die gaf hun een Leidsman / om ze te leiden tot in de H. Plaats. Onderwol is koning Brandesier met de koning Lucra en de koning van Indien / dooz in gebed van Haneftrop / daer gekomen / met groot gezelschap van Surien / die 't Land tegenwoordig hiel / zeer verwonderd zynde van hun komst / die hun vragde : wat is 'er / dat gy hier komt ? Doe zeide Brandesier : Heer koning / daer is een Kersten Heer by ons gekomen / en heeft ons geabberteerd dat den koning Pypyn met de twaalf Genooten van Frankryck in deeze Stad zyn / daarom zyn wy hier gekomen om u hun lieden te bangen / dan mogen wy doen met Frankryck zo als 't ons believen zal. Wy Mahon / zeide den koning van Surien / die den Tempel van Salomon in had / myn Heeren gy zegt wel / doet als 't u belieft / want ik zal doen vraggen aan den Patriarch / of hy geen Delgims heeft uit Frankryck / en die hy heeft / dat hy ze by my brengt / ik zou geerne een Brief na Frankryck zenden / 't geen gedaen wierd. Doen is den Patriarch gegaan daer zy aan Casel zaten / want zy hun Delgimmasse gedaen hadden) en heeft gezegd : Myn Heer

ten / de koning van Indien doet u gebieden / dat gy by hem zult komen : Ach ! zeide de koning Pypyn / ik zweert / indien hy my krent / zal ik nimmer weder keeren in Frankryck / ik zal u zeggen wat wy doen zullen : Ik raede u dat wy myn Zoon Hendryck maakten Opperste van ons allen / ik zal zyn Waggie na vragen als of ik zyn Dienaar was / en in zulker manieren zo zal ik niet krent worden : Heer koning / zeide Hendryck (die van dit verraad wel wist) sprek dat niet af / also ik u Zoone ben / behoort ik u te dienen / daarom zal ik daar niet in consentee ren dat gy my zoud dienen. Doe zeide de koning van Surien / ik ben verzeijerd dat gy alle Fransosen zyt / en hier komt om my te bespieden / en onder u gezelschap is den koning Pypyn / die nu houd de Stad van Angorien / en heel Volk van ons dood geslagen heeft / ende by myn Godt Mahon / zo zal hy nimmer in Frankryck weder keeren. Heer / zeide een van de twaalf Genooten / gy zult 't ons vergebden / want in die gezelschap is Pypyn niet. Zwiijg / zeide de koning van Surien / ik zweert by God Jupiter / indien den koning hem niet openbaard / ik zal u allegader doen hangen sonder berteck. Heer koning / zeide den verrader Hendryck / wilt op myn niet peinzen dat ik hier hen. Doe dagt de Hertog Millien wel dat ze verraden waeren / zeide overluid : Heer

R

ik

ik zal niet liegen / ik ben de koning / maar dat wy hier gekomen zyn / is om het v. v. ras te bezoeken / zo behooren wy in geen manieren gebangen te worden; want het regt is dat alle kersten mogen byspijk gaan en

komen / om hun Webebaard te doen / mits betaalende de Tribut / die wy nu al betaald hebben / waar door gy ons onrecht doet te molestren.

Hoe den koning van Indien met hem nam Pepyn, niet wetende dat hy den koning van Vrankryk was.

Het L. Capittel.

Althut nam den koning van Indien met hem den goede koning Pepyn / zonder hem te kennen / daar de twaalf Genooten zeer bedroeft om waren / maar niemand liet 't slyken / om dat men 't niet merken zou. De Heeren zagen hun koning na / maar daar was niemand die hem dorst adieu zeggen / om dat hy niet bekend zou worden. Ach latie: zeide hy in hem zeiben / Godt wil mijn hertzoosten: ach mijn goede vriend Milioen / ik behoor u wel lief te hebben / want gy uto lys om mijner wil in zulk een avontuur zet. Hendrik: Hendrik: gy hebt wel bezegen dat gy een verrader zyt / 't hint diehoort niet wel te haven dat zyn Ouders in nood hegest. Ach mijn koninginme Bartem: Ik zal u niet meer zien. Mogende Godt: wild dog bewaaren myn zoon Carolus / want ik weet dat de verraders hem lagen leggen: Dus belaaude hem den koning met scheyfende oogen. Hofemonde verstonde dat den koning van Indien kwam / is hem te gemoet gegaan / en betoef hem groote vriendschap. De vrouwe bezag den koning Pepyn / die wel gemaakt was van lighaam / hoewel dat hy klein was: Zy spraagde: Mijn Heer / wie heeft u deze klyne Man gegeven / vrouwe / hy is met den koning van Brantierij en de twaalf Genooten gekomen te Jerusaleem / daar hy mede gebangen is: Indien hy zyn Gelooft bezaken wil / ik zal hem veel beugden doen. De koning Pepyn sprak niet een woord / die wel een arder hert had. Doe het tyd was dat den koning eeten zou / ginz Pepyn

in de keuken. De koning zeide / zo hy konden kon dat hy hem een zausse maken zoude van Gebakken brood. Pepyn heeft 't van stonden aan zo wel gemaakt / dat de koning van Indien geen spijze eeten wilde / dair die Pepyn bereid had / 't welk de keuken-Meester zeer spet / en kregen op Pepyn een groote haat. Het gebeurde dat hy koning Pepyn bebal te bereiden een Paauw; doen is hy na de keuken gegaan om zyn last te doen / zy begonnen alle met Pepyn te spotten / dat hy niet agten / maar is gegaan om de spijze aan 't buur te leggen. De Opper koch die hem zeer haagtig by kwam / nam een vandenke hool / en wierpze na Pepyn / die hem daar door vanden / en zwoer dat hy hem wzeeken zou / en sloeg hem zo een slag tussehen hals en hoofd / dat hy dood ter aarden viel. Als de andere dienaars zagen dat hun Meester dus gehanteerd was / hebben ze Pepyn aan allen zijden besprongen / de een met stakken / en de andere met messen. Pepyn die stout was / weef niet / maar zwoer dat hy lieber te sterben had / dan zulke een versmaadheid te lijden. Dit geroep kwam hoor den koning / dat men Pepyn vangen zou. Als hy hoor den koning kwam / zeide hy: gy kwaanade Guit / hoe zyt gy zo stout / dat gy mijn Opper koch dood geslagen hebt? zegt my hoe dat het toegegaan is. Heer koning / zeide Pepyn / ik zal u de waarheid zeggen. De koning ontbood de Dienaars van de keuken / die zeiden mede also. De koning deed een Gebod dat niemand hem iets misdoen zou.

Hoe

Hoe koning Pepyn was by den koning van Indien, en kennis kreeg aan Escleremonde.

Het LI. Capittel.

Den koning van Indien die Escleremonde opgestooten hield als booren verhaald is / deed haar nogtans vangen van de alderbeste spijze / daar hy selber van at: Het gebeurde op een avond / dat hy koning Pepyn ontbood / en zeide: gaat in de kamer / daar is een vengster / daar door zult gy vinden een razend Mensch / die zult gy spijze vangen. Koning Pepyn nam de spijze en bragt ze de vrouwe / zo als hem de koning van Indien belast had. Zo haast als hy de vrouwe zag / had hy daar medelijden mee / en zeide: Mijn liebe vriendin / Jesus moet u hertzoosten / hebt vrouwen in hem / en diend hem van herten / hy zal u hertzoosten in wlijden. Als de vrouwe van Godt hoorde spreken / is zy nader gekomen / en zei goede vriend / weest niet verbaard hoor my / zegt my of gy kersten zyt of niet? Vrouwe in den een goede kersten / zeide Pepyn / en ben uit Brantierij. Doe zei de vrouwe al laghende / gy zult dan wel kennen koning Pepyn / en zyn Mebe Valentyn? Dat is waar / zeide Pepyn / ik ken ook wel zyn broeder Gurgson / en de keizer van Grieken hun Vader / met de twaalf Genooten / en Belesante hun moeder. Als de vrouwe dit hoorde / begon zy deerlijk te scheyfen / en zeide: mag ik mijn hertzoutwen op u zetten? Ja / zeide Pepyn / als of ik u vader waar.

Mijn goede vriend / sprak de vrouwe / weet dat ik my dus zieh gelaten / ik ben zo gezond als ik ooit geweest heb / ik heb onderzout den Ridder Valentyn / maar ik ben genomen geweest van den verfoejelijken koning Crompaart / en verhaalden al haar zaken zo die gepasieerd waeren / en hoe het met haar stont. Als Pepyn dit hoorde / begon hy deerlijk te scheyfen en te zugten / bedenkende de avonture der Waereld / en zeide in hem zeiben / Mogende Godt / wat is deeze duisterheid des Waerelds? Ik zie de Ebele vrouwe in al dusdanig verblijet haar leven lijden / om haar zekerheid te houden. Ach: Valentyn / mijn Mebe: men behoef u niet te vangen in wat verblijet gy zyt om de schoone Escleremonde / die gy aldus bevooren hebt: Ach! dat gy dit wist dat die is gebonden / die om uwent wil verblijet leid. Hy zeide: schoone vrouwe / ik weet wie gy zyt / maar gy weet niet wie ik ben. Maar om dat gy u vrouwen op my gezet hebt / zoo wil ik u zeggen dat ik den koning Pepyn van Brantierij; daar de Foxupne opgebalden is / dat ik moet dienen den koning van Indien. Met beerge woorden is de vrouwe in onmagt gevallen / en Pepyn heeft haar gelaten / en is by den koning van Indien gegaan / die ter Casel was gezeten.

Hoe de koning Brandesier, de Gevangene van Vrankryk in zyne Gevangenisfe leiden.

Het LII. Capittel.

Den koning Brandesier is met twaalf Genoten gereist na zyn Casteel Fort / alwaar hy zyn Dogter Calasie verhaalden / in wat manier hy de Fransoufen gekregen

had / betoefden hy al te zamen beide stekten in de Gevangenisfe / daar den keizer / den Groenen Ridder en Hanefroy zaten: Hanefroy viel Milioen (die hem bekend wierd)

aan / en zeide : gaat aan de eene zyde / want daar komen 'er meer / maar hoe komt gy hier? Dewyl wy u in Angorien hadden gelaten: Den verrader zei / dat hy op een stondb gebangen en aldaar gebragt was. Hy vragden: of zyn vader koning Peppyn / ook hy hem was? daar men neen op zeide. Guesion versterkte haar / zeggende: dat 't Godt also behesden / en vertroosten haar met Falentyn en Pacolet / maar hy wist niet dat 't Casteel zo sterk / en met geen Ryzomantie te winnen was. Als Brandesier de Heeren in de Gebangenis had doen vzenge / zei hy tot Galasie / ik wil gaan tot Falasien / om myn Hjer te vergaderen; daar zal ik vinden den koning van Groot-Indien / en

konig Lucra / die met my zullen komen in 't land van Angorien / dat de Fransoyzen ingenoomen hebben / zo is myn begeren dat gy die Gebangenen wel betwaard. Dus is Brandesier gereist na Falasien / daar hy zyn volk vergaderden. Daar kwam koning Lucra met een magtig Hjer volk / maar den koning van Indien / zond alleenlyk zyn volk / want zyn bruidt Kosemonde zek lag / en stierf binnen negen Dagen / waarom den koning zeer bedroeft lag te bedde / twaalf dagen / zonder iemand te spreken / daar den koning Lucra om lagten / want hy hem zyn Wif Kosemonde ontnamen hadde.

Hoe

Hoe Brandesier zyn Heyr vergaderd hebbende, na Angorien gevaren is.

Het LIII. Capittel

Als de koning Brandesier met Lucra hun Hjer vergaderd hadden / zyn zy Scheep gegaan / en gekomen in de Hebe van Angorien. Maar als de Magt van de Stad / Brandesier in de Hade zagen komen / zyn zy tot Falentyn gelaopen / die wagtende was den koning Peppyn / met de twaalf Genoten. Als Falentyn zag de Centen van Brandesier / opperegt door de Stad van Angorien / behaagden hy zyn Dom / en zeide tot Pacolet / goede vriend / deze zaken gaan kwalgh / wyl ik niet weeten mag hoe 't gaat met den koning Peppyn: Pacolet zeide: laat my begaan / gy zult haast bescheid hebben. 's Anderen daags is Pacolet van Angorien gereist / by den koning Lucra. Als de koning Pacolet zag / heeft hy hem gebragt naa zyn Meester / die hy zeide dat dood was / maar het berging hun beide niet wel. Als de Magt aan kwam / deed Pacolet door zyn konst / koning Lucra

slapen / zetten hem te Paard / en boerde hem in de Stad van Angorien / in 't paleis. Falentyn was zeer verblyd als hy de koning zag. Als nu Lucra ontwaakt was / zoo was hy verwondert dat hy daar in eene zale was / en Pacolet die hem kwalgh boozien had / kwam by Lucra / en zeide hem: Heer koning / ik ben u Dienaar / liefst u my iets te bevelen? Doe behende Lucra dat hy verraden was / trok een scherp Mes / en stak Pacolet in zyn lyf / dat hy dood ter aarden viel / daar Falentyn zeer bedroeft om was / en zeide: nu mag ik wel zeggen dat ik een groot vriend verlooren heb / en zal nimmermeer zo een getrouwen Dienaar hzigen ik ben alleen nabij u yn vanden. Als de koning Lucra in de Gebangenis was / deed Falentyn het lighaam van Pacolet eerlyk ter aarden vzenge / dat van elk een behaagt wierd.

Hoe koning Brandesier wist dat koning Lucra in Angorien was, en Falentyn deede vragen, of hy hem Lucra wilde doen Rantzoeneeren.

Het LIV. Capittel.

Des anderen daags vroeg / was 'er een groot rumoer onder de Sarazynen / om den koning Lucra / die zy verlooren hadden. Doe kwam daar een bespieder / die hem zeide dat hy in Angorien was / en dat hy Pacolet gebood had. De koning Brandesier was verblyd over de dood van Pacolet / maar bedroeft dat Lucra gebangen was. Hy heeft een bode ontboden / die Fransoyz kon / en zy: gaat tot Falentyn / indien hy my zenden wil koning Lucra / ik zal hem weder zenden koning Peppyn van Drankrph / den hjer van Gziehen / of zyn zoon Guesion / of eenige van de twaalf Genooten van Drankrph / of Manestop / of Hendrph / of

den Gzoenen Sidder / wie hy van dien het liefste heeft. De bode is gereist na de Stad Angorien / daar hy ingelaten wierd / en gebragt is by Falentyn / die zeer verwondert was / en zy tot den bode / hoe mag dat wezen dat Brandesier zo menig Edelman in de Gebangenis heeft / en hoe hy se gebangen mag hebben? 't welk de bode in 't hert verhaalde / van al zyn beraadery; zeggende op 't lest / wild gy wyslyk doen / zo laat uit gaan den koning Lucra / tegens een van u liefste vzienden. Falentyn zeide: bode ik zal u terstond antwoord geben / en is gegaan in de zaal / deed zyn Heeren by hem komen / en zeide; Myn Heeren / ik mag

R 3

uit

uit de Gebangenisſe van Brandefier verlos-
ſen den hizer myn vader / of myne broeder
Durſton / of myn om den koning Peppyn /
die myn alderbe te vrienden en naaſte magen
zyn / zo wil ik my hier in raden / wie ik booz
koning Lucra nemra zal. De Heeren ont-
woorden / het is niet te raden / gy weet dat
ren tegelikh gehouden is aan zyn vader of
moeder: myn Heeren / zeide Falentyn /
gy ſprekt wyſte gh / maar ik ben van een
andere zin; weet gy alle wel van myn moe-
der Delefante met groot ontzegt van myn

Hoe den Hertog Milioen Dangler, gelost wierd voor koning Lucra,

Het LV. Capittel.

Koning Brandefier verſtaan hebbende /
dat Falentyn / Peppyn booz Lucra
wilden hebben / heeft terſtond de bode gezon-
den na zyn Dogter Calafie / beſcheid be-
gerende / dat ze koning Peppyn zenden zou /
aan koning Lucra te loſſen. Calafie belaſte
den Stok-hetwaarder / dat hy koning Peppyn
uit de Gebangenisſe zou halen. als hy
kwam aan de Gebangeniſſe / riep hy: laet
de koning van Da. krijs uit komen. Mi-
lioen Dangler antwoorden / ik ben hier;
waarom roept gy my? Heer / zeide de Stok-
hetwaarder / heb geen zorge / gy zult verlost
worden booz een koning / die de Kerſtenen
gevangen hebben. Als Hendrik dat verſtond /
beklaagden hy hem / dat hy zyn vader ont-
zeg had / en dat hy geen koning gemaakt
was als men 't hem aan bood / al de andere
Heeren namen oozloſ aan hem. Ach! zy
den hizer van Orlens / goet my myn
zoons Falentyn en Durſton / ik gebiede my
tot haar / zegt haar in wat verdriet dat wy
hier zyn. Mijn Heeren / neemt moed / ant-
woorden hy / als ik in Da. krijs heer / zult
gy ontlaſt wezen van uw Gebangeniſſe. Doen
Milioen Dangler uit was / is hy gegaan
hy de ſchoone Calafie / en nam oozloſ van
haar / die hem met zoete woorden haaren
Godt Mahon beſal. Also is den Hertog
Milioen gereyſt met de bode / die aan hem

vader gevangen is geweeſt / en in zulk een
verdriet geleid / dat ze ebaard heeft te ont-
zigt / en dat in het boſch van Orlens
met recht help ik myn Doen den koning
Peppyn / die my daar bond en heeft doen op
boeden / zonder my te kennen / en my Rid-
der gemaakt heeft / en al 't goet dat ik heb-
be / is van hem gekomen. Den hizer myn
vader / heeft my nouit zo veel gegeven als
een paar ſpooren / daarom ben ik gezindden
koning Peppyn te verloſſen booz koning Lucra.

kwamen op de Haven van de zee / en zyn
ter Scheep gegaan / en in 't Hjer van Bran-
deſier welkom geheeten; zeggende: gaat met
myn volk / die u hier gebracht hebben tot
in Angorien / en zegt Falentyn / dat hy
my weerom zend koning Lucra / alzo dat
beſloten is. Doen is Milioen Dangler ge-
reyſt met die hem geleiden / in de Stad van
Angorien tot in 't Paleys / daar ze Falentyn
vonden. Als Falentyn / Milioen Dangler
zag / heeft hy hem vriendelikh in de armen
genomen / en Milioen heeft Falentyn in 't
geheim verteld / hoe dat zy gevangen wier-
den in Jeruſalem / en hoe de koning van
Indien met hem geleyd heeft koning Peppyn /
zonder hem te kennen / en hoe dat de andere
Gebangen lagen in het Casteel. Als Fa-
lentyn de zaken verſtond / zeyde hy: gy hebt
wyſelikh en wel gedaan. Als Falentyn
dus met Milioen geſproken had / deed hy
koning Lucra halen / en zeyde: Heer ko-
ning / booz deze tyd zit gy by / maar denkt
om myn goede vriend Parolet / die gy ge-
daad hebt / ik beloebe u / indien ik u te ge-
moet come in een batailje / dat wy zullen
zien wie van ons beyden de bzoomſten is.
Met beeze woorden is koning Lucra zeer
blyde weg gegaan. Als hy uit de poorte
was / bedreben zy groote feeste aan zyn we-
derkomſt.

Hoo

Hoe Falentyn en den Hertog Milioen Dangler, uit Angorien reden, op
de Sarazynen, en hoe de Sarazynen den Stryd verloorren.

Het LVI. Capittel.

Als Milioen Dangler by Falentyn
was / ordineerden zy hun een batailje
van vijftig-duizend mannen / en zyn alzo
uit de Stad gekomen. Als Brandefier deze
tyding hoorde / deed hy de Trompetten
gaan / en heeft zyn batailje geordineerd van
vijftig duizend mannen / en had by hem ber-
tien koningen / die hem alle onderdanig wa-
ren. De Kerſtenen zyn gekomen om in hun
Hjer te ſlaan / maar zy waren zo wel geor-
dineerd / dat men daar in niet komen mocht.
Doe leide Falentyn zyn lantie in de ſling /
en riep met luider ſtemme: O! Kerſtene
Heeren! neemt moed / denkt om het bloed
dat onze Scheyper gekoet heeft. Doen be-
gan daar een ſterken Stryd / de Kerſtenen
zyn na den ſtandaard van Brandefier gere-
den / die by hem hadden koning Lucra met
veel Sarazynen / die ſcherpelikh bogten: Om
den ſtandaard van Brandefier waren vyf-
tig-duizend mannen / die booz hem hielden
grooten ſchijden / waar booz de Kerſtenen hun
niet deeren magten. Doe kwam den Ad-
miraal van Colcidonien by een Fransoys /
die kwakte hy zeer / en is boozt gereden /
en floeg een ander Fransoys / met een ha-
mer op zyn helm / zo dat hy hem 't hoofd
kloofde / maar eer hy weer op hoſe komen /
heeft hy van 't zeide zop gefopen. Doe

kwam daar een Jonker uit Normandien
den Admiraal te ontmoet / en floeg hem doot
booz de boeten van Milioen Dangler / die
hem Ridder maakten. Deze batailje duur-
den tot de Zon onder was. Als den Dag
aan gekomen was / begon den Stryd we-
derom. Falentyn / die ligt te voet was /
heeft hem van ſtonden aan opgeregt / met
zijn zwaard in de hand / en floeg al bood
daar hy by komen mocht / en riep met luider
ſtemme: Gy Kerſten Heeren / denkt om
wel te doen. Milioen Dangler bragt Falen-
tyn een paard / als hy daar op gezeten was /
is hy uit de batailje gereden om hem wat te
verherſchen / en bronk een teuge Wijns; is
doen weder geheerd in 't ſterkſte van den
Stryd. Falentyn is met zyn Volk na den
Marſchalk toe gereyſt / en zyn onder de Sa-
razynen gekomen met grooten moed / dat
zy der Heydenen batailje ſcheurden. Falen-
tyn heeft den Marſchalk / die hem meen-
den te bergen / zo grooten ſteek gegeven met
zyn lantie / dat man en paard ter aarden viel.
Doe heeft hem Falentyn gevangen gena-
men / en aan vier Ridder te bewaren ge-
geben / die hem in de Stad van Angorien
bragten. Doe beherde Brandefier en Lu-
cra dat zy het kwaadſte hadden.

Hoe de koning Peppyn verloft wierd voor den Marſchalk, van den koning
van Indiën.

Het LVII Capittel.

Nat de Kerſtenen de batailje gewon-
nen hadden / is Falentyn in 't Paleys
gegaan / en deed booz gem bzingen de Ge-
bangeren: Daar wierd gebracht de Mar-
ſchalk van Indien: Doe bragden Milioen
Dangler uit wat land hy was / het welk

hy zeide. Als Milioen dat verſtond / heeft
hy Falentyn aan een zyde genomen / en ge-
zegt: Het is goed dat wy deze Marſchalk
gevangen hebben / want booz hem zullen wy
koning Peppyn wederom huzgen / die den
koning van Indien met hem nam booz een
Overg.

Owerg. Doe bjaagden zy de Sarazzenen of den koning van Indieu in zyn Gebangenisfe niet had een man sijn van maakzel/ zynde een bersten. Doe sprak de Marcha/ in zyn Hof is een sijn persoon/ die altyd met den koning van Indieu tyd/ die hy bjaagt van Jerusalem/ doen de twaalf Genooten gebangen waaren. Heer Marcha/ zeide Falentyn/ dat is hy/ daar wy na bjaagen/ die moogt gy zo wel doen/ dat gy hem hier laat komen/ gy zult booz hem uitgaan/ zonder rantzen te geben/ want het mijn Dienaar is/ en heeft my langen tyd trouwelyk gebiend. Ik ben te hede/ zy den Sarazzen/ en was zeer berst/ Doen schreef hy een brief aan den koning van Indieu/ dat hy Pepyn zenden

wilde/ hy zou bebynd worden van al zyn rantzen. Als de koning van Indieu den brief verstaen had/ deed hy den koning Pepyn booz hem komen/ en ontsloeg hem/ daar Pepyn blyde om was/ zeggende: Majesteit/ vergeest my dat ik u a zo niet gebiend heb als 't behoort. Doe is Pepyn aan de berster gegaan naar Escleremonde in was/ en zeide haar: Myn Nigt hebt een goede moed/ ik ben ontlast van myn Gebangenisfe/ en zal in hozen tyd z en uw lief Falentyn/ en niet rusten booz dat gy zult verlost zyn; daar mede heeft koning Pepyn oorlof genomen aan Escleremonde/ waar booz zy van Drosthay ter aarde viel in onmagt.

Hoe koning Pepyn van Angorien na Vrankryk keerden, om Artus van Brittangien te verdryven, die zyn Huisvrouw hebben wilde, om dat hy 't Koningryk verkygen zoude.

Het LVIII. Capittel.

Gedurende dat koning Pepyn in Angorien was/ om de Sarazzenen te bebegten/ is hy hem gekomen een Wode van de koningen Barthem zyn Huisvrouw/ die hem heeft gezegd/ dat zyne Ouderdanen gelooven dat W. E. met de Genooten dood zyt/ om dat zy geen tydinge gehad hebben/ zedert dat gy Gebangen zyt van de Sarazzenen. En Artus is met groote magt in 't land gekomen/ en toilde met hragt koning van Dantirijk wezen/ en wil hebben uw koninginne Barthem tot eene vrouwe/ ik ben tot uw gekomen/ om W. E. deze zake bekend te maken. Op deze uur is groote Oorloge in Dantirij/ want Willem van

Mongen/ heeft Gargyn gebod/ en heeft booz genomen te dooden uw zoon Caculus. Pepyn was van deze tydinge bedroeft/ die zyn Raad vergaderde/ en bjaagde wat hy doen zou? Zo waeren zy van accoord/ dat het beter was zyn eigen land te beschermen/ dan te arbeiden om andere: Also heeft de koning oorlof genomen/ om in Dantirij wederom te keeren. Doe heeft Falentyn tot hem gezegd: liebe Dam/ het is van nooden dat ik hier blyde/ om myne vader den huzer/ en wuison mijn broeder/ met de twaalf Genooten te verlossen. Doe zeide de koning/ gy spreek wagselyk/ en is te schep gegaan met zes duyzend mannen.

Hoe Falentyn reisde na Indieu, en hem voor een Doctoer uit gaf, om te zien de schoone Escleremonde, dien hy weg voerden.

Het LIX Capittel.

Als Falentyn wist waar Escleremonde was/ is hy gereist met een Dienaar alleen gekleed als een Medicyn-merster/

hond een koopbaarder die in Indieu wou wezen/ hy trad mede in 't Schip en zyn a zo gereyst/ zo dat ze in het hof utwamen in 't land

land van Indieu. Het Falentyn in de Stad ging/ deed hy een lange Cabbert aan/ en zetten op zyn hoofd een geboerd Caproen/ en kwam zo in de Stad/ ging in een rijk Burger-huis loeeten. Zo haast als de Waarde hem zag/ bjaagden hy wat zyn handteeringe was? Heer Waard/ zei Falentyn/ ik ben een Medicyn-Merster/ en bersta van alle ziekten. Hy begeerden een Knecht/ die hem den Waard bjaagt/ die geen Schoene aan zyn Doeten hadde/ nog Kook/ nog Kousfen/ ja hy na naakt was. Falentyn dit ziende/ deed hem verkleeden om Gods wil/ en zeide: Vriend gaat in de Stad en roept met louter stemmen: Hier is gekomen eene Meester in de Medicynen/ die hem vermeet al zulke Ziekten te genezen/ hoe dat ze zyn/ ook al be geene die hun zinnen verdooren hebben/ 't zy Man of Wyf. De Knecht hys wazende dat hy verkleed was/ ging booz de Stad roepende/ al den Dag/ zo als hem Falentyn beholen had; zo dat de tydinge booz den koning kwam/ die deze Meester/ terwylde van de schoone Escleremonde/ onthoed. Daar waaren booz Falentyns Logis veel zake Menschen/ zo Doode/ Blinde/ Kruupele als Wanke/ van allerley Natie/ maar hy deed zyn onschuld/ dat den koning hem onthoden had om daar te komen. Hy groeten den koning van Indieu. Den koning zeide: Meester/ gy moet welkom wezen in myn Hof/ Het eerst en Drinkt/ dan zal ik u zeggen waarom ik u onthoden heb. Doe zeide den koning: Meester/ ik heb in myn Paleis een Vrouw/ die hoden alle Vrouwen de schoonsten is/ zo haast ik ze kreeg/ begeerden ik ze ten Hutwelyk te hebben/ maar zy deed verstaen/ dat zei haar God Mahon verlost had niemand te trouwen/ tot dat 't een Jaar geleden was/ zo heb ik haar consenteerde dat Jaar te tragten/ maar in 't laatste van het Jaar heeft haar een beverlyke ziekten behangen/ dat 'er geen persoon

hy komen durft/ zy schied en roept zeek beverlyk/ dan lagt ze/ en van schietze/ en houd geen manier/ waar booz myn hert bedroeft is: Indieu za genezen waar/ ik zou ze nemen tot een Vrouw. Heer koning/ zeide Falentyn/ ik zal 'er myn best toe doen/ maar de ziekte is nabij het Hert gekomen booz lankheit van tyd/ niet te min ik hoope dat ik haar hertzoosten zal/ maar ik dien deze Nigt/ omtrent haar kamer te wezen/ om haar manieren te zien. Ik zal u daar doen bjaagen/ (zei den koning/) maar wagt u wel dat zy u niet deyt nog kwaad doet/ en liet Falentyn leiden booz een van de Dienaars. Falentyn dit verstaende/ heeft tot zyn Lief gezegd/ ik zal gaan/ zo haast als 'er geeten is/ zal ik weder komen/ ik heb gezegd dat ik een Doctoer ben/ hy heeft my onthoden dat ik genezen zou. De Vrouw zeide: Myn Lief: ik oid Gode Magtig dat te holdyngen. Doe is Falentyn van daar gegaan/ zeggende: Heer koning weest verkleed/ by de huly Mahon/ binnen drie Dagen zal zy spreken/ zo wagselyk als zy ooit gebaan heeft. De koning was zeer verdoed/ en deed Falentyn geben een Mate van Goud Laken/ deed hem zitten aan de Tafel om te Eeten. Na het Eeten heeft Falentyn oorlof genomen aan den koning/ en gegaan by de schoone Escleremonde/ liet een groot Ligt onsteeken/ en huur maken. De koning bebal dat men de Meester doen zou/ al dat hy begeerde. Doe bebal Falentyn/ dat een ygelik gaan zou/ zonder alleen zyn Dienaar/ die hem dienen moest. Falentyn is daar alleen gebleven in de kamer/ heeft de Deuren en Vensters gesloten/ en gezegd: myn Liefste/ nu mogen wy hodelik zyn/ den tyd is gekomen dat wy malhanderen gebonden hebben. Wils bergat Falentyn en Escleremonde al haar rouw/ die zy geleden hadden/ gedurende haar heider Liefde.

Hoe Koning Pepyn te Parys kwam, ende den Koning Artus deden onthoofden.

Het LX Capittel.

Als Koning Artus van Brittanniën hoorde den / dat Koning Pepyn met de twaalf Genooten gebangen waren in Jerusaleem / dacht hy dat ze gedood zouden worden / nam hoor Barthem tot zyn Vrouw te nemen / en te wezen Koning van Frankryck. Artus deed brengen den Hertog van Anjou / of hy hem de passagie wilde verlenen / om in Frankryck te komen / 't geen hem afgeslagen wierd. 't Was niet lang / of de Koning Artus kwam met drie Hertogen van Angiers / en beleit

deze: Den Hertog van Anjou verwoerden hem Mannelick. En de Koning Pepyn deed zyn neerstigheid / zo dat hy te Parys is gekomen / waarom groote hofschap bedreven wierd. Als de koninginne Barthem wist / dat de Koning te Parys gekomen was / zo is zy by hem gereydt / en hebben met groote stilte de Koning op een Nagt gebangen binnen zyn Tent / en hebben hem geleerd aan Koning Pepyn / dewelcke hem deed onthoofden in 't Casteel van Parys.

Hoe Valentyn 't Casteel Fort in nam, en verlost den Keizer van Griekenland, en alle de anderen Gevangenen.

Het LXI. Capittel.

Valentyn in Angorien zonde / was Nagt en Dag in gepeinze / hoe hy zyn Vader zou verlossen / zo heeft hy deze bond bedagt: Hy deed bereiden twaalf Schepen / daar in twee duizend Mannen / en deerde laden met Fuit / Wyn en Koorn / en nam met hem een goude Kroon / rijkelyk gemaakt van kostelyke Gesteentens / en veel andere sierlykheeden / die hy in 't Schip deed / en zyn also by 't Casteel gekomen. Valentyn heeft hem bekleed als een Koopman / zeten de kostelyke kroon op 't hoofd / en zeide tot zyn Volk / dat ze hun Wapenen zouden / en stil leggen slypen / en indien de Sarazynen in 't Schip komen / slaat ze dood dat er geen een van onthome. Doe is Valentyn gegaan hoor de Poort van 't Casteel; als de Poortier hem zag / braagden hy: Wie heeft u hier gezonden? Ik ben een Koopman die gereyne in Spanjen waar / en heb groote Rykdommen in myn Schip / en ik heb hooren zeggen / dat geen koopman hier boozdy reizen mag zonder Col te geben / op de beventure van lys en goed; zo ben ik hier gekomen om myn Col te betalen. Heer / zeide

de Poortier verbeidt / ik zal by myn Vrouw gaan / en heeft haar alles verteld. Oen heeft zy haar Castelan doen roepen / en gezegd: Gaat op de Haven / en ontvangt den Col van den koopman / en neemt zo veel Volk met u / dat ze u geen kwaad kunnen doen. De Poortier / die hem zag zo geladen komen / dacht dat 't zyn gezellen waaren / bond de twee Reuten op / die in de plaats waaren / en heeft de Brugge neer gelaten / meenden ook wat van de slyndien te hebben. Hy ging bukten de Balie van de Poort / en Valentyn heeft hem gebangen genomen / en geleid by de Schepen / en liet hem de Daden zien / zeggende: Aldus zult gy ook baaren / of gy zult in het Casteel lenden. Heer / zeide Poortier / uw wil zal g'geschied n / ik zweer u by Mahon / dat ik u 't Casteel leveren zal tot u believen / Daar op zo de Poortier / komt byzelyk / en doet u Volk komen / die met de Sarazynen klederen gekleed zyn / laat een woort een in 't Casteel komen / om den zorge van den Brug / want kwamen 'er twee gelyk oer / zo zouden beyden in de Rivier verdrinken.

Als zyn de bysten Kerstenen in gekomen: De Poortier heeft Valentyn getrouwen een helmelike Oer / Valentyn deed die open en dileg den Koorn / en alle die in de Schepen waaren / kwamen van stonden aan daar Valentyn trad boden in 't Casteel by de kamer / om de schoone Maget te onberhouden. Als zy Valentyn zag / die haar zoo eerlyk groeten / was zy verwonderd hoe hy daer gekomen was. Jongvrouw weest niet verbaard hoor my / zeide Valentyn / in den om uw liefde hier gekomen. Doe zag zy Valentyn aan / en wierd ontfleeken in 't hert van lieben. Als de Kerstenen in 't Casteel waaren / die groot gerugt maakten / zag de Vrouw ten Dugsteren uit / merkte dat ze

berraden was / keerden haar weder tot Valentyn / en zeide met schreyende Oogen. Gode Heer / bescherm myn Maagdom. Gode Heer / zeide Valentyn heeft geen zorge / u zal niets geschieden; want dit Casteel is nu 't myne. Doe ging Valentyn in de Gebangen / en byzelyk de Ouren op / en zeide: Myn Heeren die hier binnen zyn / spreekt indien gy nog leeft / zo kon Oursfon terstand de stem van Valentyn / en zeide: Zoeder / welkom moet gy zyn. Myn Heeren / zy Valentyn / hebt goede moed / want in deze Mure zal ik u verlossen / en schoot de Ladder daar in / en deed ze alle gader daar uit komen.

Hoe den Kyzer van Grieken met Oursfon en den Groenen Ridder op het Casteel bleven, en hoe Hanefroy en Hendrik deden dooden hun Vader Koning Pepyn.

Het LXII. Capittel.

Nu dat 't Casteel gewonnen was / hebben den zo te zamen raad genomen / dat 't goed was dat men daer eenige op liet slyben / om 't Casteel te verwaaren; want de plaats wel gelegen was om de Sarazynen daar mede te herten. Daar waaren eenige die op schimp zeide / dat 't goed waar dat Hanefroy en Hendrik daer slyden zouden. Myn Heeren / zeide Hanefroy / myn Zoeder en ik / hebben besloten na Frankryck te keeren / en ons Vader te dienen. By myn trouw / zeide Oursfon / wy zullen 'er niet om schreyen / want wie van kwaad Beselschap scheid / mag Godt danken. Hanefroy en Hendrik namen deze woorden in grooter ontwaarden / maar zy moesten patientie hebben! Daar wierd in 't eynde besloten tot des Kyzers gemah / dat hy daer slyden zoude niet zyn Zoon / Oursfon en den Groenen Ridder / en Valentyn / zoude met zyn Volk weder keeren in Angorien. De berraders Hanefroy en Hendrik zyn na Frankryck

gekeert / die in hun boosheid volhardden. Als zy kwamen te Parys; hebben ze den Koning reberentie gedaen. De Kroon deed hun goeden Cier maken / braagden wat tydning van den Kyzer / Valentyn / Oursfon / en de twaalf Genooten Heer Koning / zeide de berraders / zy zyn alle dood gebleven in een grooten Stryd booz Angorien. De berraders spraken met een oude Vrouw / die Nagt en Dag by de koninginne was / beloofden haar giften / waer booz de halfsche Vrouw de Koningin ter dood braagt / daar de Koning zeer bedroeft om was / en viel te Bedde van droefheid. De berraders deden zo veel booz haar subtiliteit / dat de Koning in korten tyd stierf / daar klein en groot om schreyden. De berraders gelieten hun booz den Volke zeer droefbig / maar zy waaren slyde / en zeiden: Nu mogen wy doen met het Land zoo het ons believen zal.

Hoe na de dood van Koning Pepyn, den Hertog Milioen Dangler wou doen kroonen Carolus.

Het LXIII. Capittel.

Na de dood van koning Pepyn / deed den Hertog Milioen Dangler / den Raad vergaderen / om de Jonge Carolus koning te maken: Maar Haneftrop en Hendrik beletten dat / dooz dien zy de Heeren om hogten / en zeiden: dat Carolus te jong was / en beden den Hertog gebangen stelen in 't Casteel van Parys; daar na hielden zy Carolus gelijc of hy een heuken-Dienaar geweest had. En gebode Carolus dat hy zou gaan zitten vinden: Carolus nam het spit / en sloeg Haneftrop daar mede zulk een slag / dat hy ter Aarden moest vallen / en Hendrik is toegeschoten om Carolus te slaan / maar Carolus sloeg Hendrik op zyn hoofd / dat het bloed ter Aarden liep. Doen begon Haneftrop te roepen / daar op zyn Volk in de

Heuken kwam / die wilden Carolus bangen: Maar den Ridder van Lion / die Carolus zyn Schoolmeester geweest had / die nam hem by de hand / dede hem van stonden aan op zyn Paard zitten / en bragt hem uit Parys. Als de bereaders wisten / dat Carolus weg was / hebben zy hem laten herbolgen / maar die hem na volgden / heden al wilens de weg dwaers: Also hebben zy hem niet gebonden. Doe vzaagden Falentyn / waar den Hertog Dangler was: Zy weezen hem de kamer / die Falentyn open deed. Den Hertog ontsprong uit zyn slaap; vzaagden: Wie hier dus stout komt in de kamer / Falentyn zeide: Staat op / en hieed u / ik kom uit Angorien / om u te berlossen.

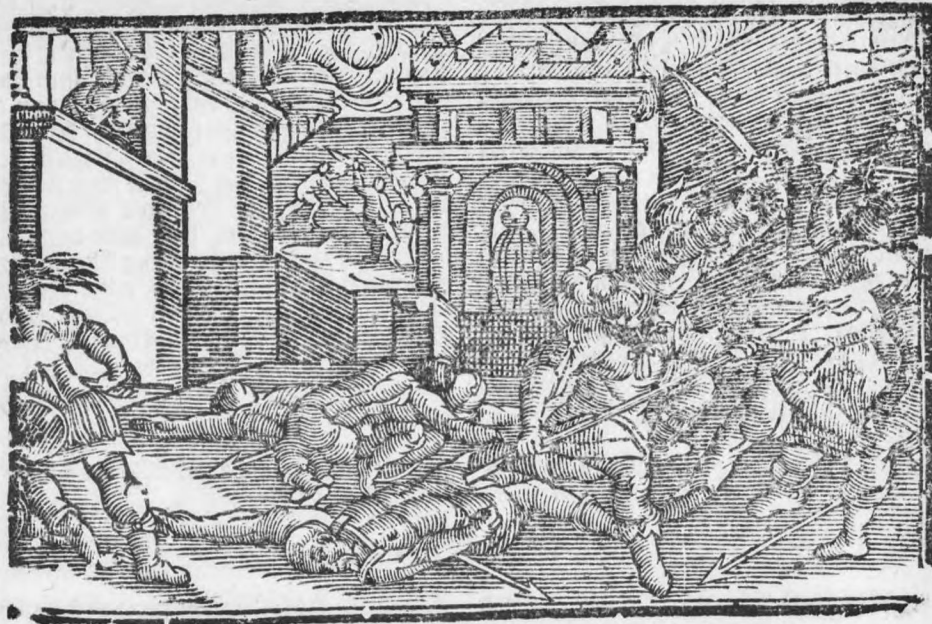
Hoe den Kyzer van Grieken, met Oursfon, en den Groenen Ridder, na Angorien reisden, de Christenen te hulpe, en den vervaarlyken Zee Stryd.

Het LXVI Capittel.

Den Kyzer van Grieken die in 't Casteel was / hoorde zeggen dat Byzandezier de Stad van Angorien hadden belegerd / zo was hy beweegt om 't Christen Beloofde te beschermen. Doe namen zy Raad onder hun lieden / dat ze een Casteel laten maken zouden / en dat een broom Ridder / als Casteln het bewaren zoude. De Keizer is met twee duizent Mannen te Schep gegaan / maar zy wagten niet lange / of hun ontmoeten veel Schepen / in welke was een Admiraal met twaalf duizend Sarazynen / dezelve stelden haer te weer / dog zy hebben Godt aangeropen / en also met moed gebogten. Daar geschie-

den een vreeselijken Stryd; den Kyzer met Oursfon / en den Groenen Ridder / toonde daer hun hagt / en riepen: Jesus / Davids Zoone / wild ons nu hystaan; want de Sarazynen waacen tien tegen een. Als den Admiraal zag dat de Christenen hem zo veel Dalk af sloegen / zo sloeg hy een Ridder / die by Oursfon stond / dat hy dood ober Woord in Zee viel / daar dooz Oursfon verstoofd was / en nam een Kamer / en heeft den Admiraal zo grooten slag gegeven / dat hy dood in 't Schip viel. De Sarazynen dit ziende / namen de blugt / en lieten daar wel vyftien Schepen / en hier duizent Man-

Hoe

Hoe de Christenen uit de Stad kwam, en van den vervaarlyken Stryd die zy deden.

Het LXVI Capittel.

De koning Byzandezier en koning Luca / hadden een maand lang gelegen dooz de Stad zonder iets te doen / die Falentyn met de andere Heeren Raad hielden / om hunne vanden te bebegten / zo hebben de Christenen / die binnen Angorien waren / de Batailje geordineerd in tien partjen / daar af had Milioen Dangler de eerste / de andere Sampson Doriaang / de derde Bernier zyn Zoon / de Grabe van Vendome de vierde / Quintyn van Compingnien de vyfde / de Hertog van Bourgondien de zebende / den Hertog van Cammeren de agtste / de negende boerden de Marschall van Constantinopolen / en Falentyn had de tiende Batailje. Aldus zyn de Christenen uit de Stad

gereden / om koning Byzandezier te bebegten / die maakten vyftien Batailjes / zetten ober elk Batailje een koning. Daar begon een harde Stryd; onder de Standaar van de Sarazynen was koning Byzandezier / den koning van Esclardgen / van Indien / van Saluten / van Dammeden / den Admiraal van Cordes en van Arabien / den koning van Dubias / Josue van Palerimen / den Hertog Byzant / en den Hertog Cosfane; Als zy malkanderen genahien / was daar een Sarazyn / die nooit in geen Batailje geweest had / die zyn Lijf beproeben wilde: Hy is dooz by zyn Volk gereden / de Lantie in zyn Hand hebbende / het welk Falentyn ziende / is hem te gemet gereden / en heeft hem zo gestoken / dat hy dood ter Aarden viel.

Miljoen van Diglon / stak in zyn eersf aan
homen dood / den koning Lucra / en den
koning Kubus / waar af Brandesier zeer
bertwonderd was. Daar na kwam Keimer
die stak en sloeg meenig boom Ridder dood.
Falentyn was verolgd dat hy deze twee Rid-
ders zag dusdanigen seiten van wapenen
doen / en is hy hun gereben / heeft tot haar
gezezt: Myn Heeren / zyt welkom / zeg
my zo 't u beliest / wie u hier gezonden heeft /
en wie gy zyt: Myn Heer / zeide Keimer:
Wy zyn Frankosjen / en komen van den
N. Lande / wy hebben hooren zeggen van
den Strjd / dus / zyn wy hier gekomen om
u te helpen / en u kersten Geloof te ster-
ken / indien 't u beliest onze Naam te wee-
ten / ik ben Keimer uit Provincien / en

Hoe Valentyn zyn Vader den Kyzer van Grieken, in de Batailje, zonder
zyn weeten, doortak.

Het LXVL. Capittel.

Alzo haast als den Kyzer aan 't Land
was / is Falentyn daar mede geko-
men / en stak zyn Paard met sporen. Den
Kyzer / die een stout en boom Man was /
hem ziende komen / heeft een lantje genomen /
en is zyn Zoon te gemoet gekomen / hebben-
de een Schild van de Saraznen / zyn mal-
kander zo sel tegen gekomen / dat Falentyn
zyn Vader hoorde het ijsstak / dat hy dood ter
Warden viel / zonder een Woord te spreken /
riep: Fida la Gieken! Oursfon / die dit
kerstond / behenden dat het zyn Broeder was /
die zyn Vader gebod had / riep niet schreijen-
de oogen: Liebe Broeder gy hebt een kwa-
boomigheid gedaan / gy hebt op bezen Dag
gebod / die ons gewan. Als Falentyn dit
hoorden / is van zyn Paard gevallen in een
zwaminge. Doe is Oursfon van zyn Paard
getreden / hem nemende in de Armen / be-
dybende zulk een rouw / dat het geen Mensch
zon kunnen vertellen: Broeder / zeide Ours-
fon / neemt weer moed / denkt dat Godt
barmhertig is / en magtig ut zonden te
bergehen / al waren zy nog eens zo groot.

myn gezel Miljoen van Diglon / een stout
Ridder. Dus sprekende zyn zy in de Batailje
gereben / die hard was. De koning van
Arabien bedenkende dat Falentyn hem van
zyn Paard gesteken had / is Falentyn te
gemoet gereben met drie v. oningen / hebben-
de hem zo benaucht / dat ze hem van zyn Paard
gestoken hebben / maar hy is van stonden
aan op gestaan / en heeft zyn Zwaard in
de hand genomen / en hem daar mede de-
schermt zo hy best mogt. Daar kwam kwa-
de ydinge / dat men den ocher bezetten
mocht / met de passagie / en de Hare van de
Zee bewaaren. Ach! 't Was de Keyzer
van G. eken zyn Vader / die hem te hul-
pe kwam / gheleed met kleederen van de
Saraznen.

Alzo heeft hem Oursfon getroost / die hy
noztang bedroeft was / en heeft zo beel ge-
daan / dat hy is gezeten te Paard / en is
gereben als een Man die lieber dood getweest
had / dan langer te leben / en is mede in
den Strjd getreden / en sloeg aan alle zy-
den zo / wat hy raakten / dat bracht hy ter
dood. Op dezelfde tyd is Christusoffel onder
de Christenen gekomen. Falentyn heeft ge-
zien dat hy groot kwaad deed / hy sloeg den
Koning op zyn hoofd / dat hy hem kloofde
tot den hals toe. In deze Batailje waar
Miljoen / en Keimer / die groote boomig-
heid beden / en traden zo diep onder de Sa-
raznen / dat ze beiden gebangen wierden /
hun wierden de oogen beridonden / en ge-
leid in hun Schepen; Maar Godt / die
zyn vrienden niet vergeet / heeft ze nog ber-
lost. De Strjd duurde lange / Falentyn
zag zyn leben niet aan / sloeg zo vreeselgh on-
der de Saraznen / dat ze allen hoor hem
weeken; doe is hy gekomen by koning
Brandesier / die hebben malikander gestoo-
ken / dat ze beiden ter Warden zyn gevallen /
die

die berittert was op Brandesier / heeft hem
zo grooten slag gegeven / dat hy hem het
hoofd kloofde. Als koning Sculant zag
dat zyn Broeder dood was / is hy uit den
Strjd geweken / met den Admiraal van

Korbes. Den koning Josue deed zyn Com-
per van te berzekken slaan / en zo gaan
blugien om hem te berbergen / maar de
Christenen zyn hen gebolge / roepende:
Christus den Gekuyken.

Hoe Miljoen Dangler keerde na Vrankryk, en hoe Falentyn en Oursfon
in Griekenland keerden.

Het LXVII. Capittel.

Nat de Saraznen tot twee-maal
berlagen waren / heeft Miljoen Dang-
ler oorlof genomen aan Falentyn / om in
Frankryk te reizen / en zende: Ik wou
wel dat ik zoo ligt in Frankryk waar / als
wy hier kwamen. Vriend / zei Falentyn /
met schreijende oogen / zulken spel gaat met
Godt niet toe / 't is ynkel booz de Ziele /
die 't my leerden stierf een harde dood. Doe
nam Miljoen Dangler / met twaalf Geno-
ten / aan de andere Heeren oorlof / en zyn
heen gereyst. Falentyn en Oursfon bestoten
dat zy reizen zouden na Constantinopelen /
zy deden Kroonen den Groenen Ridder / tot
koning van Angarien / hy dede den Ged
zo als dat behoorden. Doe ontbood Ours-
fon / Galasie / en zende: Liebe Vrouw / ik
weet dat gy van my een Dugt ontfangen
hebt / maar ik mag u niet hebben tot een
Vrouw / want ik een ander getrouwt heb /
daarom zal ik u Kerten demyzen / zoo beel
daer gy eerlij of leben zult. Heer / zeg

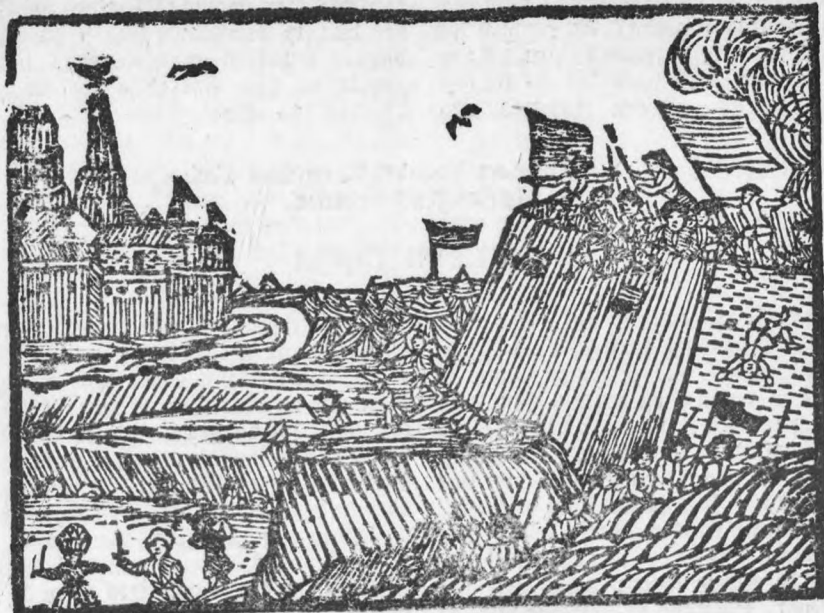
Galasie / met schreijende oogen / indien 't u
beliest wil ik met u reizen / dan doet my in
een Klooster / om Godt daar te dienen:
doen zyn zy ober Zee getogen / en hebben
gereyst / tot zy gezien hebben den Conen
van Constantinopelen / daar zy de ydinge
brachten aan hun Broeder / de dood van den
Keyzer haar Man: maar zy zende niet dat
't Falentyn gedaan had. Daar werd groo-
te vijdschap bedeben / om de komst van
Falentyn en Oursfon. Als zy in de Stad
waren / zyn zy in 't Paleys gegaan. Be-
lesante zende ober de Maaktgd tot Falentyn:
Wie zal 't Kijh bezitten van u hebben? Ik
weet niet wie de oudsten is / dus moet gy
u hier in wijsselijh beraden. Valentyn zende:
Liebe Broeder / ik den te bzeeden dat het
mijn Broeder zal wezen. Wy mijn trouw /
zende Oursfon / 't en behoordt my niet toe /
want ik den gehouden aan u / gy niet aan
my / dus Liebe Broeder / gy zult Keyzer
wezen.

Hoe Falentyn uit Constantinopelen trok in een Wildernisse, en daar na we-
derom onbekend in de Stad keerden, en hem onthield onder de Trap-
pen van 't Paleys; hoe de schoone Fesone sterft, en Oursfon de
schoone Galasie Trouwden.

Het XLVIII. Capittel.

Hetwel Falentyn en Oursfon te za-
men het Gielische Keyzerrijk in bze-
ze bezaten / zoo is Falentyn niet gerust ge-
weest / maar heeft hem zelden booz genomen /

tot leedwezen des boozs slags aan zyn Vader /
een steng en armoedig leben te lijden / en
heeft op een tyd zyn Gysbrocht Eseleremonde
verteld / hoe dat hy onwetende zyn Vader
hoort

boozficken had / en niet gerust konde leven
booz hy hem met Godt berzoend had / der-
halven de Waereld booz een tijd wilde ver-
laten / en gaf haar een Wief / die hy belasten
zijn Broeder en Moeder te behandigen / beea-
rien Dagen na zijn vertrek. Escleremonde
dit verstaande / wierd bitterlijck scheyfende /
hog Valentyn troosten haar / begeernde van
haar den Gout ring / dien hy haar gege-
ven had / vras die in twee / en gaf haar
de eene helft / de andere helft behield hy /
zeggende: Dat ze die helft wel bewaaren
zoude / en wat men van hem zey / na zijn
vertrek / dat ze niemand gelooven zouden /
dan die haer de andere helft van den Ring
toonden / die ik mee brage. Als de beertien
Dagen om waaren / heeft Escleremonde den
Wief aen Oursfon behandigt / die Valentyn
haar gegeven had. Als Oursfon den Wief
gelezen had / begon hy beerlijck te weenen.
Escleremonde braegde hem / waarom hy
weenden? Och! liebe Suster / zonde Ours-
fon / om dat mijn Broeder schijft / dat hy

zijn leven in een woefte plaetse om zijn zonden
wil bescheyfen. Als Escleremonde zulck ver-
stond / meende sy van rouw te sterben / als
ook Belesante zijn Moeder: De woefheit
was zoo groot / dat 't kwaalijck te scheyfen
waer. Wegnig tijds hier na / wierd de Key-
serin Fesone gezegt / dat Oursfon nog een
Wrouwe had / groot gaande / 't welck zy zoo
ter herte nam / dat ze een zichte hieeg / en
stierf / 't welck booz Oursfon een nieuwe
woefheit was: Nog eenige maanden ge-
passeerd zynde / heeft hy Getrouwt de schoo-
ne Galasie. Valentyn geheel booz armoede
beranberd / en onkenneelijck zijnde / is na
Constantinopolen gereyft / om te vernemen
wat men van hem zei / en is booz na 't
Paleys gegaan / op de middag / als zijn
Moeder en Broeder ter Casel zonde gaan zit-
ten / maer de Casel Dienaers sloegen hem
dat hy upt gaan zouden / maar hy leed dat
patientelijck. Oursfon werd hem ziende /
en heb dat men den Armen Man met
breezen zonde iaten. Oen bragten sy Fa-
len-

lentyn van de Spysse en Wijn / die van de de Armen in gezagt wierd / waer over
Casel kwam / dog hy weygerde die / en
nam Eien uit de kof / daer de Spysse booz
hy verwonderde.

Hoe Koning Hugo deed aan zoeken de schoone Escleremonde, om die te
hebben tot zyn Vrouw, en hoe dat hy Oursfon en den Groener
Ridder verried.

Het LXIX Capittel.

In die tyd was 'er in Hongaren een ko-
ning / genaamt Hugo / die had hooren
zeggen / dat Falentyn begeben hadde 't Key-
zerijck van Grieken / zo is hy gekomen in
Constantinopolen; Oursfon heeft hem eer-
lijck ontfangen. Op een morgen is de ko-
ning gekomen by Escleremonde / zeggende:
Edele vrouwe / gy zult weten dat ik den
koning van Hongaren den / en heb geen
vrouw / zo den ik hier gekomen / om dat
ik heb verstaen / dat oz goede Ridder Falen-
tyn niet weder heeren zal / daarom bid ik u
oetmoedighlyck / dat gy my ontfangen wilt
booz wt Dienaar / ik zal u Koningin maa-
ken van Hongaren. Heer Koning zeyde
Escleremonde / de Eer die gy my presenteert /
daer dank ik u hooglijck booz / ik ben niet van
sin weder te houwlijken / want myn lief Fa-
lentyn is nog lebende. Dus wil ik den tyd
berbeyden van zeden Jaaren / en of ik al
hundert wilde / zo zou ik 't niet doen / dan
by des Keyzers Oursfon / en by myn Broe-
der des Groenen Ridders raad. Koning Hu-
go zeyde / de Heere Godt wil hem bewaa-
ren / ik ben van sin te reynen na Jerusa-
lem / om te zoeken het H. Graf onzes Hee-
ren / ik wou wel dat ik goed gezelschap
had. Heer Koning / zeyde Oursfon / ik ben
ook van die meyninge / wy zullen reynen na
Angorien / by den Groenen Ridder / die zal
gaerne inede reynen. Doe nam Oursfon
nozlos aan zyn vrouw Galasie / en aan zyn
Moeder Belesante. Doen zyn ze te Scheep
gegaan / en zyn gekomen in de Hafe van
Angorien / daer zy wel ontfangen wierden
van den Koning / zeer verlijde zynde van de

konink van Oursfon / die hem booz berey-
den om met haar te Scheep te gaan / zo dat
ze in korten tyd zyn gekomen in Jerusalem /
hebben die Nacht gerust buyten de Stad.
's Morgens zynze gegaan by de Patriarch /
die hun veed leyden booz de Stad / om het
H. Graf en andere H. Plaeten te bescueren.
Den Koning Hugo / die herraad in zyn zin
had / ging van hun gezelschap by den ko-
ning van Surien / Kadustum genaamt / zyn-
de een Broeder van den Koning van Indiën /
die booz Angorien dood geslagen was / heeft
hem gegroet / en gezegd: Heer Koning /
hier zyn gekomen twee Ridders / die u niet
welkom behoorden te wezen; want zy bezit-
ten een groot deel van u Land: daer en be-
ben hebben zy beflagen den Edele Koning
Bandezier / Koning Lucia / en wt Broe-
der den Koning van Indiën. Als den ko-
ning Kadustum verstonde dat zyn Broeder
dood was / zeyde hy tot Hugo: Heer / in-
dien gy my de twee Ridders leberen meugt /
ik zal u loonen. Doe zey Hugo ik zal ze
u leberen / maar gy moet my hun Signet-
ten geben / 't geen Kadustum beaerden.
Dan zal ik Brieven scheypen / die myn Knecht
trouwlijck bestellen zal. Den inhoud was
aldus:

Oursfon, by de Gratie Gods, Keyzer
van Grieken, en aan u myn lieve Vrouw
Moeder, en myn lieve Huysvrouw Galasie,
en Suster Escleremonde, wensche ik voor
een vriendelyck groete, en goede pasien-
tie. Het heeft den Almagtigen God be-
lieft, dat wy hier met goede gezondheid

gekomen zyn, en myn Broeder Valentyn ter dood krank leggende bevonden hebben, die aan my voor zyn dood begeert heeft, dat ik u Escleremonde voor al zoude groeten, en dat gy uw druk wild magtigen, en niet ongehuywt blyven, wanneer u eenig Prins mogte gebeuren: En dat hy tot een Lyk-teken zynr begeerten, de helft van den Ring niet en zend, is; dat hy ziek leggende, hem ontnomen is. Dit waren zyne leste Woorden, ende is alzo in den Heere gerust.

Deze Bries geschreeven zynde / heeft hy ze gezegeid met Oursfons Zegel / en heeft die Galeram gelant / om na Constantinopelen te ryzen / en die te behandigen aan Belesante en Escleremonde / dan zal ik eenige Dagen daar na volgen / en verzoeken tot een Vrouw. Galeram de Brieven hebbende is na Constantinopelen geryst / is in 't Paleys gekomen / reyt als ze ter Casel zouden gaan zitten / en heeft de vrouwe eerlyk gegroet / van wegen den Keyzer Oursfon / en heeft de Brieven overgeleerd. Wode / zeyde Belesante / hoe is 't met myn Zoon Oursfon? Edele vrouwe / zeyde Galeram / ik liet hem te Jerusalem gezond / zo gy verstaan zult uit dezen Bries. Belesante deed gebeden dat men de Wode sefkeeren zoude. De Bries gelezen zynde / wierd Escleremonde zo misdroostig / dat haer Belesante gerust moest

stellen / en zeyde: denkt dat u Broeders u geschreeven hebben. Ach latie! zeyde Escleremonde / wat spreekt gy? Wat hutvelgh zou zey doen / die geen hoop en heeft nimmermeer berlyd te wizen? Ous spreekt my niet meer daar af / om Gods wil; want ik ban myn leven geene Man nemen zal Myn liebe Dogter / zeyde Belesante / gy zyt kwalgh beraden / aangezien een zo Edele Koning u begerende is / ik zeg u Ceriy / zo daar kwamen die my geliken mogten / dat ik my daar toe nog zou begeeren. Na deze woorden is de Edele vrouwe in haar kammer gegaan / bitterlyk schreyende. Valentyn is onder de trappen gaan leggen / oberdenkende door wien dit berraad uyt koomen mogt. Vier dagen daar na kwam den berrader Hugo / in Constantinopelen / om zyn opzet te volzigengen / en wierd met groote Eere ontfangen / maar Escleremonde verwes hem geen teken van liefde. Die spak Hugo oberlyd: Edele vrouwe / gy hebt den Bries wel verstaan die Galeram gebragt heeft / dat de Edele Ridder Valentyn uw Zoone dood is / zo heeft den Keyzer Oursfon besloten / dat ik hebben zou Escleremonde / tot myn getrouwe huyshvrouw. Heer Koning / zeyde Escleremonde / ik verzeker u by myn trouwe / dat ik booz genomen heb in myn hert u / nog niemand te nemen tot myn Man. Hier stond Valentyn by / die dit berraad op hoopte in zyn herte.

Hoe Belesante en Escleremonde vernamen 't verraad van den Koning.

Het LXX. Capittel.

Als Valentyn bedagt dat zyn Vrouw verraden was / hieeg hy groot medelyden met haer / en is gegaan in een Capellen / daar hy gewonlyk in was om Godt te dienen / zo viel hy op zyn knien bedotelych / zeggende: O! Genadige Godt! wilt my tog en myn huyshvrouwe bescher-

men booz dit berraad / en in 't openbaar laten komen / dat ze haer booz onweetenheyt niet en misdraagt. Doe is Valentyn gekomen in Pelgizims kleeren / en gezegd: Edele vrouwe / wild niet gelooven / ik wil daar booz sterben / indien hy niet en leeft; al eer drie dagen om zyn zult gy hem zien.

Als den berrader Hugo hoorde dat Valentyn nog leefden / zo is hy heymelyk uyt 't Paleys gegaan / en op zyn paard gezeten / en is weg gereden zonder een woord te spreken. Zo waren alle verwonderd en ber-

lyd / wonden den Pelgizim sefkeeren / maar hy en wilde niet sefkeert wizen / en zeyde: Edele vrouwe helgt u niet / ik heb myne Bessellen in de Stad / daar zal ik by gaan.

Hoe Oursfon en den Groenen Ridder uyt de Gevangenis van den Koning van Surien kwamen, om te Oorlogen tegen den koning Hugo.

Het LXXI Capittel.

Den Koning van Surien die in zyn Gebangenis hield den Keyzer Oursfon / met den Groenen Ridder / deed ze op een tyd booz hem komen / en zeyde hem: Gy Heeren / gy zyt die onze God Mahon / en ons te niere doen wild / zo sweer ik by God Mahon / dat ik u lieben zal doen sterben / ten zey dat gy my weder geeft de Stad van Angorien / met 't Casteel Foyt / en nog ver-

tig andere plaatsen / die gy onder u hebt heer Koning / zey Oursfon / dat zullen wy niet doen / ten zey dat gy ons weder geeft Koning Hugo / die gy houd in u Gebangenisse. Toen zeyde de Koning van Surien / hy is geryst en heeft uw heyder zegels niet hem; hy is 't die u berraden heeft. Als den Keyzer Oursfon dat verstand / was hy zeer verwonderd / sweer dat hy niet rusten

zon / of hy zou 't geknooken hebben op koning Hugo. Den huyzer Oursfon en den groenen Ridder / zyn met den koning van Sien ober een gekomen / om hun isf te beschermen / en hebben de Stad van Angorien met 't Casteel gelevert in de handen van den koning van Surien / en zyn ghekeerd na Constantinopolen / daer zey hun volk zeer bedrukt bonden. Doen zeide Escieremonde tot de Heeren / dat ze ydinge gekregen had van Falentyn / doer een Belgijn / daer af Oursfon zeer verblyd was / want hy doben al begerden de konst van Falentyn zyn broeder. Die Nacht rusten Oursfon by zyn huyshout Galasie / en gewan by haar een Soone / die genaamt was Morant / naderhand koning van Angorien. Niet lang daer na deed Oursfon zyn Armees vergaderen / om te gaan in Hongaryen /

tegen koning Hugo. Als koning Hugo hoorde / dat huyzer Oursfon met den Groenen Ridder kwam / om hem en al zyn land te berouwen / zo heeft hy een Boer van den Keyzer gezonden / dat hy te vrede wilde wezen / hy zou hem geuen de Stad van Hongaryen / en om de konst die hy gedaen had om zyn Hger te vergaderen. Doe is den huyzer met den Groenen Ridder ghekeerd na Constantinopolen. Falentyn was zeer blyde dat hy Oursfon zag / maar Escieremonde verwonderde haar zeer om dat Falentyn niet en kwam / als de Belgijn haar gezegd had / en zeyde: Ha Belgijn! gy hebt my gelogen / want hy seyde dat hy in drie Dagen hier wezen zoude / en ik vernieme geen ydinge / maar zy wist niet dat hy haar zo naby was / en onder de Craypen lag.

Hoe Valentyn zyn leven einden in 't Paleis onder de Trappen, en hoe hy een Brief geschreven had, daar door hy bekend wierd.

Het LXXII Capittel.

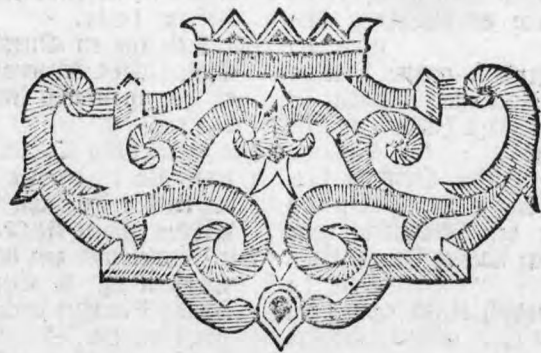
Als de zeden Jaaren om waren / die Falentyn hem tot zyn penitentie gesteld had / heeft 't Godt beliest hem in zyn Byke te halen / en bezogt hem met een groote ziekte / daer af Falentyn hem zo geboelden / dat hy sterben moest / ende dankten Godt van zyn groote genade / ende zude: Ach! Heete myn Schepper! wilb tog myn arme zondig Mensch barmhertig wezen / en wilb my dog vergeben de dood van myne Vader / en alle andere zonden: O Verlosser der Wereld! wilb my niet berdoemen ter eeuwigter dood / maar beschermt my van de boezen Geest / doer uw grondelooge barmhertighend / Zeggende deze Woorden: heeft hem den Engel geopenbaard / en zeyde Falentyn / Godt laat u weeten dat gy van deze Wereld scheiden zult binnen vier dagen. Rogende Godt / zude Falentyn / ik mag

u niet ten volken danken / dat gy myn Steetdag openbaard doer uwe Engel. Doen deed hy tekenen dat men hem Inkt en papier brengen zoude / en hy schreef in een bries hoe hy 't beraad van koning Hugo ugt bragte / en zelbe den Belgijn was. Doe onderte kende hy den bries met zyn Naam / en leide den halbe King daer in / en gaf zyn Geest. Het wierd den huyzer Oursfon gezegd / dat den armen Man dood was / het welk den Keyzer hoorende / is met zyn Heeren uit 't Paleis gekomen / daer de arme Man dood lag. By myn trouw / zey Oursfon / ik geloobe dat dit een heylig Man is / en dat hy penitentie doende / hier zyn leven geeyndigt heeft: Dit zeggende / zag den huyzer dat hy een bries in de hand had / meende die daer ugt te nemen / maar hy mogt niet. Doe kwam de goede vrouwe Escieremonde; en

en zo haast zey den Bries raakten / is de hand open gegaan / en heeft dien Bries uit de hand genomen tot haer believen / die zyn open deed / en de halbe King daer in vand. Zo haast Escieremonde de bies van den King zag / heeft zey die gekend / en zeyde: Myn heer / ik zal terstond ydinge hebben van Falentyn. Doe heeft zey een Secretaris ontboden / die haar den Bries las / hie dat de heilige Man Falentyn zyn leven hadde geleid / en dat hy den Belgijn had geweest / die 't beraad had ugt-bragt van koning Hugo. De Krouw die Escieremonde beoef / en den keyzer Oursfon / zoude een steere hert erhermt hebben. Ach latie! zeyde de goede vrouwe / wat zal ik nu beginnen / als zo ik verlooren heb al myn brynd en trouw dezer Vanden? Ach latie! myn lief Falentyn / wat hebt gy in den zin gehad / dat gy hier zo naby gekomen zyt / in al dusdanige eanden en armoede te sterben / zonder my een Woord te spreken of wat te kennen te geuen? Ach latie! ik heb u menigmaal zien leggen in groote armoede onder deze Craypen / zonder u te trouwen. Ach! ik ben wel verblind geweest / en een ongelukhige vrouwe / dat ik geen kennisse gekregen heb van u Edele persoon / die ik behoorden te dienen in alle staaten / als een getrouwe Wif schuldig was: Zy kust hem zyn handen en voeten / en beoef zeer groo-

ten trouw. Doe wierd het Lichaam gebragt in de groote Kerk te Constantinopolen / met groote Eerwaardighend / zoo dat men de Straeten niet gedruken magt van 't gezang des volks. Niet lang hier na dert Escieremonde maaken een vrouwen klooster / ter eeren van Falentyn / daer zy Abbisse af wierd / en een heylig leven leide. Na de dood van Falentyn / Kegeerde Oursfon den keyzer / het Land van Syrien een Jaar lang in vrede / en hadde een Soon by zyn huyshout Galasie / Morant genaamt / die het koningryk van Angorien Kegeerden. Kort daer na stierf vrouwe Galasie / daer den keyzer bedroeft om was. Na de dood van Galasie / heeft den keyzer ontboden den groenen Ridder / en zey: Liebe vriend / ik weet dat 't niet duurende is / zo bid ik u blyndelyk / dat gy myne kinderen bewaard / haar onderwyzende / om 't klyferyk wel te regeeren. Zo is Oursfon in 't Bosch gegaan / daer hy een heylig leven leide / en stierf; en den groenen Ridder regeerden de kinderen. Hy hield het Keyferyk in Eeren / en won het koningryk van Hongaryen.

Ik bidde Godt Almachtig! dat hy de zielen der vroomen Barmhertig wil zyn; 't welk ons gunne / God den Vader; den Zoon / en den h. Geest. Amen.

T A F E L.

Hoe koning Peppin trouwde een Edel
vrouwe / genaamt Warthem / van
groot geslagte en afkomst. Cap. 1
Hoe een Ridder van Constantinopolen op de
keizerin berlesde. Cap. 2
Hoe een balschen Ridder de Keizerin van
Eberspel beschuldigde. Cap. 3
Hoe den balschen Ridder verholgen Be-
tesante / om met haar zyn wil te doen.
Cap. 4
Hoe dat Belesante haarden twee Zoonen
in 't bosch / daar af den eenen hiet Pa-
lenty / en den anderen Gursion / en hoe
zy die verloor. Cap. 5
Van den Reer / die een van de Zoonen van
Belesante weg droeg. Cap. 6
Hoe den balschen Ridder nieuw bonden op
gesteld had tot Constantinopolen / daar
door zyn berraad upkwam. Cap. 7
Hoe den Keizer hy raad van de Wyze
deed halen koning Peppin / om de waar-
heid te weten tuschen de koopman en
den Ridder. Cap. 8
Hoe den koopman en den Ridder te zamen
vogten / om te weten de waarheid van
't berraad. Cap. 9
Hoe koning Peppin oorlof nam aan den
Keizer / en reysden na Frankryk / en
van daar na komen / tegens de Saras-
nen / die konnen gewonnen hadden / en
weder kregen door de kloofheid van
Palenty. Cap. 10
Hoe Hanefroy en Hendrik groote haat en
nyd hadden op Palenty / om dat de
Koning hem begunstigt hadde / en hoe
Palenty weg trok. Cap. 11
Hoe Palenty zyn broeder Gursion ber-
wou in 't bosch van Ollens. Cap. 12
Hoe Palenty met den Wildeman naar
Ollens reed / daar koning Peppin was.
Cap. 13
Hoe Hanefroy en Hendrik raad namen om
Palenty dood te slaan in de kamer van
Engleton. Cap. 14
Hoe den heetig Saborgn aan koning Pe-

ppin om secours zond tegen den Groenen
Ridder / die met macht zyn Dogter heb-
ben wilde. Cap. 15
Hoe menig Edel Ridder kwam in Aquit-
tanien / om te verkiegen de schoone
Fesone. Cap. 16
Hoe Hanefroy en Hendrik deede wagten
Palenty en Gursion / om hem op den
toeg dood te slaan. Cap. 17
Hoe koning Peppin gebod den hamp te
hereyden door zyn Paleys / om te zien
Gursion en Gynsaart begien. Cap. 18
Hoe Gynsaart den Koning 't berraad
ontdekten / als hy herwonnen was van
Gursion; hoe Palenty na Aquitanien
trou / en tegen den Groenen Ridder bogt.
Cap. 19
Hoe Palenty Gursion zond om 's ander-
daags den Groenen Ridder te bebegten /
en hoe Gursion den Groenen Ridder
berwou / die hem zy dat hy een Konings
Zoon was. Cap. 20
Hoe een Engel Palenty openbaarden / dat
hy met Gursion ryzen zou na 't Casteel
van Escieremonde / en hoe de Koning be-
scheid kreeg van zyn Zusier en haar kin-
ders. Cap. 21
Hoe koning Peppin reisde na den Keizer van
Grieken / en Oorlogende tegen de Sou-
daan / die de Stad van Constantinopolen
belegert hadde. Cap. 22
Hoe Palenty en Gursion kwamen aan 't
Casteel daar de schoone Escieremonde was /
en hoe zy kennig kregen van hun Ge-
boorten. Cap. 23
Hoe Pacolet den Cobenaar de Keuze Para-
gus zyde de tydinge van zyn Zusier en
den Ridder Palenty / en van het berraad
van den zelven Keuze. Cap. 24
Hoe Pacolet met zyn konste / Palenty en
Gursion up de Gebangenisse van den
Koning Faragus verkosten / en hoe hy ze
bragt uit het Land / met hun Moeder
Belesante / en de schoone Escieremonde
Cap. 25
Hoe

Hoe Koning Faragus / om vooraf te nemen
van Palenty en zyn Suster Escieremonde /
alle zyne magt vergaderden / en booz
Aquitanien kwam. Cap. 26
Hoe Gursion wilde beproeben de getrouwig-
heid en gestadigheid van de schoone Fe-
sone / eer hy ze Trouwen wilde. Cap. 27
Hoe Koning Faragus ontbood Koning
Crompaart / dat hy hem te hulp komen
wilde met zyn Cobenaar Abdiaan Meyn /
en hoe Palenty reysden na Constanti-
nopolen. Cap. 28
Hoe Pacolet den Cobenaar / Palenty en
den Groenen Ridder verkosten uit de Ge-
bangenisse van den Soudaan / en hoe hy
hem bedroog. Cap. 29
Hoe Koning Crompaart / den Koning Pa-
ragus te hulp kwam / en met hem bragt
Abiaan Meyn den Cobenaar / door den
welken Pacolet berraden wierd / en ko-
ning Crompaart / Escieremonde weg
voerden. Cap. 30
Hoe Pacolet hem geworpen heeft van den
Cobenaar Abdiaan Meyn / die hem zyn
paartje en de schoone Escieremonde ont-
voerd hadde. Cap. 31
Hoe de Christenen uit de Stad sprongen /
om Dituatie te krygen en hoe Palenty
en den Groenen Ridder gebangen wier-
den. Cap. 32
Hoe Koning Peppin oorlof nam aan den Kei-
zer / om na Frankryk te reysen / en van
't berraad van Hanefroy en Hendrik / te-
gen Gursion. Cap. 33
Hoe Gursion / als men hem veroordeelen
wilde / een hamp begeerden tegen die
hem accuserden / 't welk hem geconfen-
teerd wierd van de twaalf Genooten.
Cap. 34
Hoe Palenty / 't Serpent herwonnen heb-
bende / deede Doopen den Koning van An-
torchien / met al zyn volk. Cap. 35
Hoe Escieremonde haar ziele geliet / om den
Koning van Indien niet te Trouwen / en
hoe Koning Lucra zyns vaders dood wree-
ken wilde aan den Koning van Indien.
Cap. 36
Hoe Koning Lucra trouwde de schoone Ka-

semonde / en hoe Palenty verkocht een
Dogter / uit de handen eens Saraguis /
die se verkregen wilde. Cap. 37
Hoe Palenty toog na Indien / den ko-
ning te ontzeggen van wagens den ko-
ning Lucra / en hoe Hofemonde hem een
Kint gaf / daar hy zyn lys meede salver-
den. Cap. 38
Hoe Palenty zyn boodschap deed aan den
Koning van Indien / van Lucras wegen.
Cap. 39
Hoe Palenty weder keerden in Escardop-
en / met de antwoorde van den Koning
van Indien / en hoe den Koning Lucra
van Indien boer. Cap. 40
Hoe Hofemonde bond de manier dat ze ge-
bragt wierd by den Koning van Indien.
Cap. 41
Hoe Koning Lucra zo veel deed dat Bzan-
dezier by hem bleef / en Palenty sond na
de Stad van Angorien. Cap. 42
Hoe Pacolet by zynder konst deed dooden de
Saragynen van Bzandezier / die hy daar
gezonden had. Cap. 43
Hoe Palenty weder keerde door Indien /
by den Koning Bzandezier / met des
Konings Margalants doode Lighaam.
Cap. 44
Hoe Palenty tydning hoorde van zynen
vader / en hoe Pacolet uit hielp den ko-
ning van Indien / en hem den Koning
Bzandezier gebangen leberden. Cap. 45
Hoe Hanefroy ende Hendrik berraden den
Koning Peppin / met de twaalf Genooten.
Cap. 46
Hoe Hanefroy by Bzandezier en Lucra
kwam / om zyn berraad te volhengen / en
hy ze berraden wierd. Cap. 47
Hoe de schoone Galasie verstaan hebbende
de berradery van Hanefroy / hem zeer
strengelyk in de Gebangenisse deede ste-
ken. Cap. 48
Hoe den Koning Bzandezier en Lucra in Je-
rusalem bingen den Koning Peppin / met
de twaalf Genooten. Cap. 49
Hoe den Koning van Indien met hem na-
den Koning Peppin. Cap.
Hoe den Koning Peppin was by den

- van Indien / en kennisse kreeg van de
schoone Escieremonde. Cap. 51
- Hoe de koning Zandefier de Gebangene
van Zankirgh in zyn Gebangensse leyde.
Cap. 52
- Hoe Zandefier zyn Hper bergaderd had in
Palasten / en na Angorien trok. Cap. 53
- Hoe den koning Zandefier wist dat ten
hoering Lucra in Angorien was / ende aan
Falentyn zond om hem te ransoeneeren.
Cap. 54
- Hoe den hertog Wilhoen Dangler verlost
wierd door den koning Lucra. Cap. 55
- Hoe Falentyn en Wilhoen Dangler uyt
Angorien reben op de Sarazzenen / en
de goz te Sarazzenen den Stryd verloo-
ren. Cap. 56
- Hoe koning Peppyn gelost wierd door den
Maaschjalk van den koning van Indien.
Cap. 57
- Hoe koning Peppyn na Zankirgh heerden /
om Arius van Byttannen te verdrjben.
Cap. 58
- Hoe Falentyn reysde in Indien / als een
Doctoor / en de schoone Escieremonde
weg boerden. Cap. 59
- Hoe koning Peppyn te Parys kwam / en
koning Arius dede onthoosden. Cap. 60
- Hoe Falentyn 't Casteel Foyt in nam / ende
berlosten den keyzer en de andere Geban-
genen. Cap. 61
- Hoe den keyzer van Griecken met Gurs-
son en den Groenen Ridder op 't Casteel
bleven / ende Hanestroy en Hendriik des-
den dooden hunne vader koning Peppyn.
Cap. 62
- Hoe na de dood van koning Peppyn den her-
tog Wilhoen Dangler woude doen krod-
nen Carous. Cap. 63
- Hoe den keyzer van Griecken met Gurs-
son en den Groenen Ridder na Angor en reis-
den de Chyrtienen te hulpe. Cap. 64
- Hoe de Chyrtienen uyt de Stad kwamen van
hun ozonnantie / ende van den verbaat-
inken Stryd. Cap. 65
- Hoe Falentyn den keyzer zyn vader in de
Basailje / zonder zyne weeten doofstak /
ende de Sarazzenen meest al verflagen
wierden. Cap. 66
- Hoe Wilhoen Dangler in Frankryk heer-
den / en Falentyn en Gurs-son in Grie-
ckenland reysden. Cap. 67
- Hoe Falentyn uyt Constantinopolen trok
in de Wildernisse / en daar na weder
onbekend in de Stad heerden / ende hem
ontdekt onder de Crappen van 't Pa-
leggs / ende hoe de schoone Fesone eerst
ende Gurs-son de schoone Galafie trouw-
de. Cap. 68
- Hoe koning Hugo deed aanzoeken de schoo-
ne Escieremonde / om die te nemen tot een
brout / en hoe dat hy Gurs-son en den
Groenen Ridder berried. Cap. 69
- Hoe Belesante en Escieremonde vernam-
men 't berraad van den koning Hugo.
Cap. 70
- Hoe Gurs-son en den Groenen Ridder uyt de
Gebangensse kwamen / om te Dozigen
tegen den koning Hugo. Cap. 71
- Hoe Falentyn zyn leven eynde in het Pa-
leggs onder de Crappen / en eenen brief
geschreben hadden / daar door hy bekend
wierd. Cap. 72

E Y N D E.

plt. f.

